

รายงานฉบับสมบูรณ์

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา

ระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

**Factors Related to Drinking Behavior of Undergraduate Student in
Bangkok**

โดย

ดร.จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

และ

นายนิพิฐพนธ์ สนิทเหลือ
มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

ได้รับทุนสนับสนุนโดย

ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.)

ธันวาคม 2554

รายงานฉบับสมบูรณ์

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา
ระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

โดย

ดร.จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

และ

นายนิพัทธ์พนธ์ สนิทเหลือ
มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

ได้รับทุนสนับสนุนโดย

ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

ธันวาคม 2554

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ สำเร็จได้ด้วยการสนับสนุนทุนการวิจัยจากศูนย์วิจัยปัญหาสุรา(ศวส.) ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าผลการศึกษาที่ได้นั้นจะเป็นประโยชน์ต่อแนวทางการควบคุมและป้องกันมิให้นักศึกษาและกลุ่มวัยรุ่นอื่นห่างไกลและยากที่จะเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อันเป็นการส่งเสริมคุณค่าของทรัพยากรบุคคลที่จะออกไปรับใช้สังคมในอนาคต

การศึกษาครั้งนี้ได้รับการสนับสนุน การอำนวยความสะดวกและการมีส่วนร่วมเป็นอย่างดีจากหลายฝ่าย อันก่อให้เกิดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ผู้วิจัยขอขอบคุณศูนย์วิจัยปัญหาสุราที่ให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการวิจัยเพื่อให้เกิดผลการศึกษาที่สมบูรณ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เปรี๊ยะ กิจรัตน์ภร อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประชน แสงจักร์ คณบดีคณะวิทยาการจัดการ อาจารย์โสพิศ สืบศักดิ์ อดีตประธานโปรแกรมวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ ที่ให้โอกาสและเวลาในการศึกษาค้นคว้างานวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เชียง เกาจิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และผศ.ดร. จุฬาลักษณ์ โกมลตรี ซึ่งกรุณาอ่านผลงานวิจัย และให้คำแนะนำเพื่อให้งานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์ และสุดท้ายขอขอบคุณ บิดามารดา ครูอาจารย์ และครอบครัว ที่มีบทบาทสำคัญทั้งในฐานะเพื่อนคู่คิดที่คอยสนับสนุนทั้งกำลังกาย กำลังใจ จนทำให้งานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ อย่างแท้จริง

ผู้วิจัย

ธันวาคม พ.ศ.2554

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) เป็นการศึกษา พฤติกรรม และปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากในปัจจุบันนี้แนวโน้มปัญหาการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และผลกระทบที่ติดตามมาได้ทวีความรุนแรงมากขึ้น และที่สำคัญมีการเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนในกลุ่มเยาวชนและผู้ใหญ่ตอนต้น คือ กลุ่มอายุ 15 - 19 และกลุ่มอายุ 20 - 24 ปี เพิ่มขึ้นร้อยละ 44-70 แสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก ตั้งแต่อายุยังน้อย ทั้งเพศชาย และเพศหญิง การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกมักจะนำไปสู่การดื่มในครั้งต่อไป ซึ่งอาจเริ่มจากปริมาณที่น้อยแล้วเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ หรือในบางครั้งอาจดื่มในปริมาณที่มากติดต่อกันในครั้งเดียว ที่วัยรุ่นเรียกว่าการดื่มแบบเม้าห้าวร่า (binge drinking) ซึ่งเป็นสัญญาณเตือนถึงปัญหาของสังคมไทยในอนาคต

ดังนั้นการศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อม และความคาดหวังจากการดื่ม ที่มีต่อพฤติกรรมการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ข้อค้นพบเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเขต กรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการ นโยบายส่งเสริมพฤติกรรม การป้องกันตนเองจากการดื่มรวมถึง การนำไปใช้เป็นแนวทางควบคุมการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชนที่เป็นนักศึกษา และกลุ่มประชากรอื่นๆต่อไป

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,239 ตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างประเภทหลายขั้นตอน โดยเริ่มจากการสุ่มเลือกสถาบันอุดมศึกษา ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มหรือพื้นที่ เพราะแต่ละสถาบันอุดมศึกษามีจำนวนนักศึกษาไม่เท่ากัน โดยการนำรายชื่อของสถาบันอุดมศึกษา มาเรียงต่อกันในตารางสะสมจำนวนนักศึกษาในแต่ละสถาบัน และใช้ตารางเลขสุ่ม เพื่อเลือกสถาบันอุดมศึกษาที่ตกเป็นตัวอย่าง จากนั้นจึงทำการสุ่มเลือกคณะวิชาในแต่ละสถาบันอุดมศึกษา และ ทำการเลือกหน่วยวิเคราะห์คือ

นักศึกษา ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (quota sampling) โดยผู้วิจัยได้ทำการ คำนวณหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง ตามสัดส่วนของประชากรของคณะวิชาที่สุ่มได้เพื่อใช้ เป็นกลุ่มเป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล จนครบ 1,239 คน

การเก็บข้อมูลภาคสนาม

ผู้วิจัยพร้อมทั้งพนักงานสำรวจได้ลงพื้นที่เพื่อทำการเก็บข้อมูลตามแผนที่ได้วางไว้ โดยทำการสัมภาษณ์จากแบบสอบถาม และบางส่วนได้แจกให้กลุ่มตัวอย่างตอบด้วยตนเอง แต่มีพนักงานสำรวจคอยให้คำแนะนำ จนครบตามจำนวนที่ต้องการ จึงนำแบบสอบถามที่ ได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ แล้วทำการลงรหัสข้อมูลตามคู่มือลงรหัสที่จัดทำขึ้น จากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์ต่อไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ผลการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พบว่า กลุ่มที่ดื่มสุรา ส่วน ใหญ่เป็นเพศชาย อายุประมาณ 21 ปี มีผลการเรียนระดับปานกลาง มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 7,770 บาท ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 พักอาศัยร่วมกับพ่อ และแม่ ส่วนมากแล้วเป็นนักศึกษาภาคปกติ ไม่ได้ทำงานพิเศษ มักใช้เวลาทำกิจกรรม สันทนาการ ประมาณวันละ 2.3 ชั่วโมง ส่วนกลุ่มตัวอย่างของการศึกษานี้ซึ่งเป็นผู้ที่ไม่ดื่ม สุรา ส่วนมากเป็นผู้หญิง อายุประมาณ 20.32 ปี ซึ่งใกล้เคียงกับกลุ่มที่ดื่ม และกำลังศึกษาอยู่ ชั้นปี 1 มีสถานภาพเป็นนักศึกษาปกติ ไม่ได้ทำงานพิเศษ กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ นับถือ ศาสนาพุทธ พักอาศัยร่วมกับพ่อและแม่ที่ยังคงอยู่ด้วยกัน เมื่อทำการเปรียบเทียบกลุ่มที่ดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า กลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์มีอายุ และรายได้เฉลี่ยที่สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่มีผลการ เรียนและเวลาในการทำกิจกรรมสันทนาการที่ต่ำกว่ากลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนปัจจัยบุคคลด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร โดย แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นสองส่วน คือ การวิเคราะห์ปัจจัยที่อธิบายการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และปัจจัยที่มีผลต่อ พฤติกรรมในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อแบบจำลองอธิบายการตัดสินใจดื่ม แอลกอฮอล์หรือไม่ดื่มแอลกอฮอล์ (Drinker) พบว่า ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ เพศ ช่วงอายุ ศาสนา ชั้นปี เกรดเฉลี่ยสะสม สถานะภาพการสมรสของบิดามารดา สถานที่พักอาศัย บุคคลที่พักอาศัยด้วย การมีงานทำ การดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท การดื่มแอลกอฮอล์

ของบิดา และมารดา ส่งผลต่อการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร นอกจากนั้น ทักษะคิดที่ดีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความตระหนักรู้ต่อผลจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และการสนับสนุนทางด้านข่าวสาร เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีอิทธิพลต่อโอกาสในการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อีกด้วย

ส่วนต่อมาผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร โดยเทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่า ทักษะคิดต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เกรดเฉลี่ย รายได้ และเพศ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยสมการที่สร้างขึ้นมาอธิบายความสัมพันธ์นั้นสามารถอธิบายการผันแปรความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยได้ระดับปานกลาง

สรุป

ผลจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อม และความคาดหวังจากการดื่มล้วนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องควรคัดกรอง และดูแลนักศึกษาที่เป็นชาย เรียนปีสุดท้าย และมีผลการเรียนในระดับปานกลาง จะช่วยลดความเสี่ยงในการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นอกจากนั้นการปรับทัศนคติ สภาพแวดล้อม สภาพสังคมโดยรอบ การให้ข้อมูลข่าวสาร และการสร้างความตระหนักรู้ต่อโทษของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และสื่อโฆษณาเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะมีส่วนสำคัญในการช่วยลดความเสี่ยง และการมีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาได้อีกด้วย

Executive Summary

A project titled 'Factors Related to Alcohol Drinking of Undergraduate Students in Bangkok' is funded by Center for Alcohol Studies (CAS), Thai Health Promotion Foundation. It aims to examine behaviors and factors influencing alcohol drinking behavior of undergraduate students in institutes for higher education in Bangkok. In recent years, of alcohol drinking problems have been increasing and consequences are more severe. This kind of behavior is obviously found in youth and early adulthood at the age of 15-19 and 20-24. It rises to 44-70 percent which indicates that teenagers, both male and female, try alcohol for the first time since they are too young. The first drink often leads to the next drink, starting from a small amount of alcohol to more and more. Sometimes, they continuously drink a lot of alcohol at a time or it is called 'binge drinking' by the teenagers. This situation is considered as a signal of social problems in the future of Thailand.

The purposes of this research, therefore, are to analyze influence of personal, family, social and environmental factors and expectation about drinking alcohol towards the alcohol drinking behavior of the undergraduate students in the institutes for higher education in Bangkok. The results of this study are useful for both agencies and people concerning with the undergraduate students in the institutes for higher education in Bangkok to provide resolutions and policies to prevent themselves from drinking alcohol and control alcohol drinking behavior of youth and other population groups.

Population and Samples

The data was collected from 1,239 undergraduate students in many institutes for higher education in Bangkok. All samples were randomized by applying multi-stage sampling. However, the institutes for higher education were chosen by using cluster sampling because the number of students in each institution was different. Thus, the names of institutions were listed in a table of student accumulation of each institution and then a random numbers table was used to select the samples. After that, faculties in each institution were randomized while the undergraduate students were selected by applying quota sampling. The proportion of samples was calculated from the proportion of

population in the randomized faculty to identify target group of 1,239 respondents for data collection.

Field Data Collection

The author and staffs participated into field work to gather the data as defined in a plan. Some questionnaires were used to interview the samples whereas some parts were distributed to them to answer by themselves with suggestions from the staffs. Then all questionnaires were checked and coded as shown in a coding sheet for further analysis regarding to the purposes.

Results

The results presented that most of the samples, divided by the alcohol drinking behavior, were male at the age of 21 with moderate school record. Their average monthly income was around 7,770 baht. They were Buddhist and studying in the fourth year of normal plan. Most of them lived with parents and did not have part-time jobs. They often spent 2.3 hours per day for recreation activities. Nevertheless, most of the samples of this study were non-alcoholic females at the age of 20.32 who were similar to alcoholic group. They were studying in the first year of normal plan and did not have the part-time jobs, too. Most of them were Buddhist and stayed with their parents. When comparing the alcoholic and non-alcoholic groups, it demonstrated that the age and average income of alcoholic group were higher than the non-alcoholic group. On the other hand, the school record and time for recreation activities of the alcoholic group were lower than the non-alcoholic group meanwhile other personal factors had no difference between these two groups.

To the analysis of the factors related to the alcohol drinking behavior of the undergraduate students in the institutions for higher education in Bangkok, it was divided into two parts including the analysis of factors explaining the decision making on drinking alcohol and factors affecting the alcohol drinking behavior.

According to the above analysis, the results of the factors influencing a decision making model of drinkers and non-drinkers illustrated that the personal factors such as gender, religion, year of study, grade point average, marital status of parents, residence, people who live with, part-time job, alcohol drinking behavior of close friends, alcohol

drinking behavior of parents, consciousness on drinking alcohol, influence of friends and information support affected the decision making on drinking alcohol of the undergraduate students in the institutions for higher education in Bangkok and these factors also had the influence on probability in decision making on drinking alcohol as well.

The next part was associated with the analysis of factors affecting the alcohol drinking behavior of the undergraduate students in the institutions for higher education in Bangkok by applying multiple regression analysis. The results represented that attitude towards drinking alcohol, perception of effects of drinking alcohol, grade point average, income and gender had the influence on the alcohol drinking behavior. A generated equation could be used to explain the frequency alteration of alcohol drinking behavior of the undergraduate student at moderate level.

Conclusion

The results of this project indicated that the personal, family, social and environmental factors as well as the expectation from drinking alcohol had the influence on the alcohol drinking behavior. Hence, the concerning people should screen and look after the male undergraduate students in the last year who had the moderate school record to reduce the risk of access to alcohol. Besides, the attitude adjustment, the environment, the social environment, the information support and the building of consciousness on effects of drinking alcohol, the influence of friends and the advertisements of alcohol could also help decrease the risk and the alcohol drinking behavior of the undergraduate students.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
สรุปสำหรับผู้บริหาร	ข
Executive Summary	จ
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2วัตถุประสงค์ของการศึกษา	6
1.3ขอบเขตของการศึกษา	6
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์	9
2.2 พฤติกรรมการดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น	11
2.3 ลักษณะและระดับการดื่มน้ำแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น	14
2.4 ปัญหาที่สัมพันธ์กับการดื่มน้ำแอลกอฮอล์และนโยบายการควบคุมสุรา	15
2.5 ผลกระทบจากการดื่มน้ำแอลกอฮอล์	17
2.6 ตัวแปรสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	22
2.7 สมมติฐานการวิจัย และ กรอบแนวคิดของการศึกษา	51
บทที่ 3 ระเบียบวิจัย	
3.1 แนวทางการวิจัยเชิงปริมาณ	53
3.2 แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ	69
บทที่ 4 อิทธิพลของปัจจัยต่างๆที่มีต่อพฤติกรรมการดื่มน้ำแอลกอฮอล์และการป้องกันการดื่มน้ำแอลกอฮอล์	
4.1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของตัวอย่าง	72
4.2 ผลการวิเคราะห์ทัศนคติและความตระหนักรู้ต่อเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของตัวอย่าง	74

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยด้านครอบครัวที่มีผลต่อการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์	76
4.4 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม	77
4.5 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา	79
4.6 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา	87
4.7 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	90
4.8 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	91
4.9 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับผลกระทบจากการดื่ม	92
4.10 การทดสอบสมมติฐาน	93
บทที่ 5 กระบวนการเข้าสู่การดื่ม พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และผลกระทบที่ติดตามมา	
5.1 ลักษณะส่วนบุคคลของตัวอย่างที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	104
5.2 สภาพแวดล้อมทางสังคม กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	105
5.3 กระบวนการเข้าสู่การดื่ม พฤติกรรมการดื่มและผลกระทบที่ติดตามมา	108
5.4 พฤติกรรมของผู้ที่ไม่ดื่ม และผู้ที่หยุดหรือเลิกดื่ม	113
5.5 การรับรู้ต่อผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	114
บทที่ 6 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
6.1 สรุป	116
6.2 อภิปรายผล	120
6.3 ข้อเสนอแนะ	124
บรรณานุกรม	127
ภาคผนวก ก	141
ภาคผนวก ข	144

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1.1 แนวโน้มความชุกของผู้ที่ดื่มแบบประจำของประชากรกลุ่มอายุต่าง	3
ตาราง 3.1 สถาบันการศึกษา คณะวิชา และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง	55
ตาราง 4.1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล (1,239 ราย)	72
ตาราง 4.2 ทักษะคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	75
ตาราง 4.3 การรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	75
ตาราง 4.4 ความสัมพันธ์ในครอบครัว	76
ตาราง 4.5 การควบคุมโดยครอบครัว	76
ตาราง 4.6 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	77
ตาราง 4.7 อิทธิพลจากการสื่อสารการตลาดที่มีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	78
ตาราง 4.8 แรงสนับสนุนทางสังคม	79
ตาราง 4.9 ประสบการณ์ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน (1,239 คน)	80
ตาราง 4.10 เหตุผลที่ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	81
ตาราง 4.11 เหตุผลที่ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	82
ตาราง 4.12 เหตุผลอื่นๆนอกจากที่กล่าวแล้ว ที่ทำให้ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	82
ตาราง 4.13 พฤติกรรมการดื่มในปัจจุบันของผู้ที่เคยดื่มจำแนกตามเพศ และชั้นปี	83
ตาราง 4.14 เหตุผลการดื่ม ชนิดของเครื่องดื่ม สถานที่ดื่มและผลจากการดื่มครั้งแรก	84
ตาราง 4.15 พฤติกรรมและเหตุผลที่หยุดดื่มชั่วคราว หรือ เลิกดื่ม	86
ตาราง 4.16 พฤติกรรมการดื่มของผู้ที่เคยดื่มเกี่ยวกับปริมาณค่าใช้จ่ายและสถานที่ดื่ม	87
ตาราง 4.17 ความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	89
ตาราง 4.18 ความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	90
ตาราง 4.19 พฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	91
ตาราง 4.20 ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	92
ตาราง 4.21 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคล กับการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	94
ตาราง 4.22 ผลการทำนายการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา	96
ตาราง 4.23 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยอื่นกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	99
ตาราง 4.24 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	100

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตาราง 4.25 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการดื่มฯ และปัจจัยอื่นกับ พฤติกรรมป้องกันการดื่ม	102
ตาราง 4.26 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	102
ตาราง 5.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์	104
ตาราง 5.2 ความสัมพันธ์และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของบุคคลในครอบครัว	105
ตาราง 5.3 การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท	107
ตาราง 5.4 การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครั้งแรก	109
ตาราง 5.5 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะ การเมาแบบหัวราน้ำ (10 ราย)	111
ตาราง 5.6 ผลกระทบจากการดื่มแบบเมาหัวราน้ำ (10 ราย)	112
ตาราง 5.7 เหตุผลของการไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (11 ราย)	114
ตาราง 5.8 การรับรู้ต่อผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	115

สารบัญภาพ

ภาพ 2.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย	หน้า 52
-------------------------------	------------

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นอาจจัดได้ว่าเป็นสิ่งเสพติดที่พบได้มากที่สุดได้ในชุมชน ทั่วๆไป เนื่องจากสามารถเสพ และครอบครองได้โดยไม่ผิดกฎหมายและหาซื้อได้ง่าย (Room, 2000) ในขณะที่สังคมไทยยอมรับว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นเป็นเรื่องปกติ เพราะมีการดื่มกันอย่างแพร่หลายทั้งในงานเลี้ยง งานสังสรรค์ งานประเพณีต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นส่วนประกอบในการจัดเลี้ยง (อดิสร หลายชูไทย และคณะ ,2544) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ผ่อนคลาย สนุกสนาน เข้ากับสังคมผู้อื่นได้ดี เกิดความกล้าที่จะพูดและทำในสิ่งที่ปกติแล้วไม่กล้าทำ (Franklin and Frances, 1999) ด้วยเหตุผลนี้จึงทำให้มีผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในทุกสังคม และเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย(Room, 2000) โดยพบว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อให้เกิดปัญหาทั้งต่อตัวบุคคล ครอบครัว และชุมชน

ปัญหาต่อตัวบุคคลที่สำคัญคือ ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น ก่อให้เกิดอุบัติเหตุและเป็นสาเหตุของโรคต่าง ๆ เช่น โรคตับแข็ง โรคมะเร็งหลอดอาหาร สำหรับปัญหาในครอบครัวพบว่า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อให้เกิดปัญหาในครอบครัว 3 ด้าน คือ ปัญหาสุขภาพ เช่น สมรรถภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจของสมาชิกในครอบครัวลดลง ปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัว และปัญหาด้านเศรษฐกิจของครอบครัว (บุญเสริม หุตะแพทย์ และ กิตติภา สุวรรณรัตน์, 2546) ปัญหาในชุมชน เช่น ก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาทขณะดื่มหรือหลังดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นอกจากนี้ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังเป็นสาเหตุสำคัญอันดับ 3 ที่ทำลายสุขภาพของคนไทย และก่อผลกระทบที่ร้ายแรงกว่ายาเสพติด (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2548)

ปัจจุบันนี้ปัญหา พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนไทย ไม่ใช่เรื่องธรรมดาอีกต่อไป เพราะว่าพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นเป็นปัญหาใหญ่ในสังคมอีกทั้งยังทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ และในสมัยปัจจุบันไม่ใช่ว่าจะมีแค่ผู้ใหญ่ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่ยังมีทั้งเด็กวัยรุ่น และเยาวชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก เพราะปัญหาของวัยรุ่นในการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ผสม ไม่ว่าจะเป็น เหล้า เบียร์ ไวน์ มีมากขึ้น ในทุกประเทศ เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่ชอบทดลองสิ่งต่างๆและวัยรุ่นเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงในทุกๆด้านซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุนำไปสู่การแสดงออกทางพฤติกรรมต่างๆ ที่ไม่เหมาะสม อาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงด้านสังคมของวัยรุ่นเช่นการคบเพื่อน การต้องการความเป็นอิสระ ทำให้เกิดปัญหา

ความขัดแย้งกับผู้ปกครองอาจเป็นสาเหตุนำไปสู่พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นได้ โดยเฉพาะวัยรุ่นในครอบครัวที่มีปัญหา และในปัจจุบันก็มีแนวโน้มว่าจะเกิดปัญหาขึ้นในวัยที่อายุน้อยลงเรื่อยๆ จากสถิติอายุเฉลี่ยที่เด็กวัยรุ่นเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คืออายุ 12 ปีขึ้นไป และแต่ละปี จะมีวัยรุ่นจำนวน 4 ล้าน 6 แสนคน อายุระหว่าง 15 – 19 ปี จะมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราเพิ่มขึ้น เช่น ทำให้การเรียนตกต่ำลง มีปัญหากับผู้ปกครอง จากการการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะส่งผลกระทบต่อวัยรุ่นทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และวัยรุ่นที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำจะทำให้เกิดการติดแอลกอฮอล์ได้ จากความรุนแรงของปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น เช่น ทำให้อ่อน ความดันโลหิตสูง ความผิดปกติของสมอง-พฤติกรรม-เซาว์นปัญญา มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ผลการเรียนตกต่ำ ก่อให้เกิดการติดสุราเมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ มีพฤติกรรมส่อไปในทางการเกิดอาชญากรรมเพิ่มขึ้น จนบางคนถึงขนาดถูกจับกุมดำเนินคดีได้และที่สำคัญ คือปัญหาการเกิดอุบัติเหตุเป็นพฤติกรรมเสี่ยงอย่างหนึ่งที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในแต่ละปี โดยเฉพาะอุบัติเหตุจากการจราจรทางบกทั้งถนน ซึ่งเป็นอุบัติเหตุที่มีความรุนแรง และทำให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวนมาก โดยเฉพาะช่วงเทศกาลที่มีวันหยุดติดต่อกันหลายๆ วันเช่น เทศกาลปีใหม่ และเทศกาลสงกรานต์ เป็นต้น

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ครอบครัวอุบัติเหตุและอาชญากรรม ซึ่งกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ รวมถึงความรุนแรงในหมู่วัยรุ่นสะท้อนถึงภาวะตกต่ำด้านบรรทัดฐาน และระเบียบวินัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันแนวโน้มของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทยเพิ่มมากขึ้น อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างรวดเร็วของสังคมไทยในปัจจุบันก่อให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ ที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานเดิม โดยเฉพาะสังคมไทย ก่อให้เกิดกระแสต่างๆที่ไม่พึงปรารถนาอย่างมากมาย ภาวะเสพเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จัดเป็นปัญหาสาธารณสุข และปัญหาสังคมที่สำคัญปัญหาหนึ่งของประเทศ ซึ่งพิจารณาได้จากปริมาณการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนไทยเฉลี่ยต่อคนต่อปี ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยปี 2540 ปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉลี่ยต่อคนต่อปีอยู่ที่ 27.1 ลิตร เพิ่มขึ้นเป็น 39.3 ลิตรในปี 2550 (บัณฑิต ศรีไพศาล และคณะ, 2551)

นอกจากนั้นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ และความถี่ในการดื่มจากการดื่มเพื่อการสังสรรค์หรือเฉลิมฉลอง ซึ่งเป็นการดื่มในบางกลุ่ม บางครั้งหรือบางโอกาส เริ่มแปลงสภาพไปสู่การดื่มประจำ ก่อให้เกิดกระแสต่างๆที่ไม่พึงปรารถนาอย่างมากมาย ดังผลการศึกษาของบัณฑิต ศรีไพศาล และคณะ(2551) ซึ่งพบว่าอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากรไทยโดยรวมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 มีแนวโน้มลดลงตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมาตรการและนโยบายควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาบังคับใช้ตั้งแต่ พ.ศ.2545 ส่งผลให้ภาพรวมการดื่มลดลงในปี 2549 และ

2550 แต่มีข้อสังเกตบางประการ คือ สัดส่วนของผู้ที่ดื่มประจำมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ขณะที่สัดส่วนของผู้ที่ดื่มนานๆ ครั้งลดลง อาจเป็นไปได้ว่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากการดื่มแบบนานๆ ครั้งมาสู่การดื่มประจำ โดยในรายงานฉบับดังกล่าวได้แสดงข้อมูลของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป ดังตาราง 1

ตาราง 1.1 แสดงแนวโน้มความชุกของผู้ที่ดื่มแบบประจำของประชากรกลุ่มอายุต่าง ๆ

รายการ	ปี 2544	ปี 2547	ปี 2549	ปี 2550
ทั่วราชอาณาจักร*	16.4%	17.8%	18.5%	20.2%
เพศ*				
ชาย	30.3%	31.1%	31.5%	37.7%
หญิง	2.8%	2.7%	3.0%	3.8%
อายุ				
11-14 ปี	N.A.	0.0%	0.3%	N.A.
15-19 ปี	4.6%	6.7%	6.8%	8.0%
20-24 ปี	15.7%	16.7%	19.3%	21.6%
25-29 ปี	20.0%	23.3%	21.3%	24.5%
30-34 ปี	20.6%	22.4%	23.3%	24.7%
เขตการปกครอง				
ในเขตเทศบาล	15.2%	16.5%	17.5%	18.6%
นอกเขตเทศบาล	17.1%	18.5%	18.9%	17.4%

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ (อ้างถึงใน ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, 2551)

จากตาราง 1.1 พบว่า จากปี 2544 - 2550 สัดส่วนของผู้ที่ดื่มประจำ เพิ่มขึ้นในเขตเทศบาล มากกว่านอกเขตเทศบาล โดยมีอัตราการดื่มเพิ่มขึ้นทั้งสองเพศ แต่เพศหญิงมีอัตราการดื่มเพิ่มขึ้นมากกว่าเพศชาย และที่สำคัญมีการเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนในกลุ่มเยาวชนและผู้ใหญ่ตอนต้น คือ กลุ่มอายุ 15 - 19 และกลุ่มอายุ 20 - 24 ปี เพิ่มขึ้นร้อยละ 44 - 70 แสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกตั้งแต่อายุยังน้อย ทั้งเพศชาย และเพศหญิง การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกมักจะนำไปสู่การดื่มในครั้งต่อไป ซึ่งอาจเริ่มจากปริมาณที่น้อยแล้วเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ หรือในบางครั้งอาจดื่มในปริมาณที่มากติดต่อกันในครั้งเดียว ที่วัยรุ่นเรียกว่าการดื่มแบบเม้าห้าวราน้ำ (binge drinking) ซึ่งนับว่าเป็นสัญญาณเตือนถึงปัญหาของสังคมไทยในอนาคต

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในหมู่เยาวชนจึงเป็นปรากฏการณ์ที่เลวร้ายของสังคมไทยและสังคมทั่วโลก เนื่องด้วยเยาวชนเป็นวัยที่กึ่งคนอง ขาดความขังคิด และตอบสนองต่อความท้าทาย หรือสิ่งแปลกใหม่ รวมถึงเป็นวัยที่ซุกงูได้ง่าย จึงมักพบว่า เยาวชนดื่มแล้วก่อให้เกิดการบาดเจ็บและตายจากอุบัติเหตุจากรถ รวมถึงความรุนแรง ทั้งในรูปแบบของการทะเลาะวิวาท การทำร้ายร่างกาย การล่งละเมิดทางเพศ และการฆ่าตัวตาย เป็นต้น(Hao Wei, 1999;Rossow, 2000;Sun and Longazel, 2008) ซึ่งก่อให้เกิดความสูญเสียผลิตภาพของประเทศอย่างมหาศาล ดังเช่นผลการศึกษาของสาวิตรี อัยณงค์กรชัยและคณะ(2551) เกี่ยวกับต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย ในปี พ.ศ.2549 พบว่า มูลค่าการสูญเสียผลิตภาพจากการเสียชีวิตก่อนวัยอันควรของเยาวชนและผู้ใหญ่ตอนต้นซึ่งมีอายุ 15-29 ปี ก่อให้เกิดความสูญเสียประมาณ 25,912 ล้านบาท ดังนั้นการดำเนินการเพื่อลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะช่วยลดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมหาศาล ดังผลการศึกษาของ ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ (2537) พบว่า หากสามารถลดอุบัติเหตุจากรถที่มีสาเหตุจากการมีเม้าสุรา ได้ร้อยละ 50 จะลดการเสียชีวิตได้ปีละ 2,900 ราย ลดการบาดเจ็บปีละ 29,652 ราย และลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจได้ประมาณ 13,975 ล้านบาทต่อปี

จากสถานการณ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนและวัยรุ่นในปัจจุบันนี้จำเป็นต้องมีการระวังและป้องกันอย่างจริงจัง เพราะอายุของการเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ ดังนั้นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชนมากขึ้น เนื่องจากวัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงจากพัฒนาการทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ที่ทำให้มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการดื่มได้ง่ายกว่ากลุ่มอายุอื่น การแสวงหาแนวทางเพื่อการควบคุมการขยายตัวของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และลดความสูญเสียทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะในเยาวชน ซึ่งเสี่ยงต่อการดื่มและการได้รับผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากเป็นอันดับสองรองจากกลุ่มที่อยู่ในวัยทำงาน(บัณฑิต ศรีไพศาล และคณะ, 2551)

การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งเน้นความสนใจเกี่ยวกับพฤติกรรม และกระบวนการเข้าสู่การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และผลกระทบที่ติดตามมาจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มของนักศึกษาซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญยิ่ง เนื่องจากจะต้องพัฒนาศักยภาพในการเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า แต่ประชากรกลุ่มนี้เป็นวัยที่อยู่ในช่วงแห่งการเปลี่ยนแปลงจากเด็กเข้าสู่ผู้ใหญ่ มักจะมีอารมณ์อ่อนไหว และถูกชักจูงให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่างๆ ได้ง่าย เป็นวัยที่อยากรู้อยากเห็น อยากรู้ เล่น อยากรอง มีความต้องการที่จะเลือกทำกิจกรรมต่างๆ แต่ความละเอียดอ่อนของจิตใจวัยรุ่นเป็นปัจจัยที่มีความเสี่ยงสูงที่จะตัดสินใจ

ดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ ประกอบกับในทุกวันนี้กลุ่มเป้าหมายทางการตลาดของเครื่องดัดที่มี ส่วนผสมของแอลกอฮอล์พยายามจับกลุ่มเป้าหมายทำตลาดไปที่กลุ่มวัยรุ่นวัยเรียนในรั้ว มหาวิทยาลัย ด้วยการสร้างค่านิยมการดัดแล้วเท่ คุติ และอีกหลากหลายวิธีเพื่อจูงใจให้ผู้ที่ไม่เคยดัด ได้ทดลองลองดัด ขณะเดียวกันกลุ่มธุรกิจ และผู้จำหน่ายเครื่องดัดแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะร้าน ประเภท ผับ บาร์ พยายามใช้กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดเพื่อดึงดูดลูกค้ากลุ่มวัยรุ่น ให้เป็นลูกค้า ของร้าน เช่น ลดราคาหากใช้บัตรเครดิตประจำตัวนักศึกษา ฯลฯ เป็นต้น (พนมพร ธรรมศรี, 2548)

ดังนั้นเพื่อความเข้าใจชัดเจนถึงพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นที่อยู่ในวัย เรียนระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองหลวงและ เมืองเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งยังมีแหล่งท่องเที่ยวและสถานบันเทิงที่เอื้อต่อการเข้าสู่กระบวนการ ดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ การศึกษาครั้งนี้มุ่งที่จะเรียนรู้และทำความเข้าใจกระบวนการเข้าสู่การดัด พฤติกรรมการดัด และผลกระทบจากการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ เพื่อสื่อสารให้สังคมและ ผู้กำหนดนโยบายทราบถึงสถานการณ์และความเป็นไปของปัญหาที่เกี่ยวกับการดัดเครื่องดัด แอลกอฮอล์ และเห็นความสำคัญในการควบคุมปัญหาการบริโภคเครื่องดัดแอลกอฮอล์ในเยาวชน

ในการศึกษาครั้งนี้ยังได้ศึกษาถึง ปัจจัยที่ช่วยเสริมสร้างความสามารถในการปฏิเสธการดัด และการเลิกดัดซึ่งจะช่วยลดโอกาสเสี่ยงต่อการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ทั้งผู้ที่ดัดอยู่แล้วและผู้ที่ กำลังจะเริ่มดัด ซึ่งข้อค้นพบที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนที่ เป็นนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในอันที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการ กำหนดมาตรการ นโยบายเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการดัดรวมถึง การนำไปใช้ เป็นแนวทางควบคุมการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชนที่เป็นนักศึกษา และกลุ่มประชากร อื่นๆต่อไป ซึ่งเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูประบบบริการสุขภาพแห่งชาติ ซึ่งมุ่งเน้นยุทธศาสตร์ "สร้างสุขภาพนำซ่อมสุขภาพ" อันจะเป็นการเสริมสร้างสุขภาพและธำรง รักษา เยาวชนและนักศึกษาเหล่านี้ให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดีของสังคมภายหลังจากการจบ การศึกษา ไปสู่สังคมภายนอกต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาในประเด็นสำคัญ 2 ประการ เพื่อ

- 1) วิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อม การสื่อสาร การตลาด ความคาดหวังจากการดื่ม และแรงสนับสนุนทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมการดื่ม และการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
- 2) ศึกษาพฤติกรรมการดื่ม การป้องกันการดื่ม และผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้ได้ดำเนินการไปตามกรอบการวิจัย ภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ และเวลา ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ ดังนี้

- 1) ขอบเขตด้านประชากร: การศึกษานี้ จะเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น
- 2) การศึกษานี้จะจำกัดการศึกษาเฉพาะปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อม การสื่อสารการตลาด ความคาดหวังจากการดื่ม และแรงสนับสนุนทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมการดื่ม การป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนกระบวนการเข้าสู่การดื่ม ลักษณะการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก และลักษณะการดื่มแบบเม้าท์วอร์มน้ำของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เท่านั้น

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิเคราะห์พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบจากการดื่มที่มีต่อนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะในงานวิจัยครั้งนี้ไว้ดังต่อไปนี้

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างต่อการตัดสินใจดื่มรูปแบบการดื่ม ปริมาณการดื่ม และความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การดื่มแบบเม้าท์วอร์มน้ำ หมายถึง การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณมากโดยเพศชายดื่มครั้งละ 4 แก้วหรือมากกว่า เพศหญิง ดื่มครั้งละ 3 แก้วหรือมากกว่า ติดต่อกันในระยะเวลาอันสั้น (ภายใน 2-3 ชั่วโมง) (ทรงเกียรติ ปิยะกะ, 2545)

ลักษณะการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก ครอบคลุม อายุที่เริ่มดื่ม ชนิดของเครื่องดื่ม บุคคลที่ดื่มด้วย สถานที่ เหตุผลของการดื่ม ความรู้สึกในการดื่มครั้งแรก ปัญหาจากการดื่มครั้งแรก การจับขี้ยานพาหนะหลังการดื่ม และการได้มาซึ่งเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ลักษณะการดื่มแบบเม้าท์วอร์ม ครอบคลุม ปริมาณ ความถี่ ชนิดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ วิธีการดื่ม โอกาสในการดื่ม สถานที่ บุคคลที่ดื่มด้วย เหตุผลของการดื่มแบบเม้าท์วอร์ม และปัญหาหรือผลที่เกิดขึ้นจากการดื่มแบบเม้าท์วอร์ม

ปัจจัยด้านบุคคล หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งสะท้อนรูปแบบการดำเนินชีวิต และพฤติกรรมต่างๆ รวมถึงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งจะประกอบด้วย เพศ อายุจริง คะแนนเฉลี่ยสะสม ระยะเวลาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย ขณะที่กำลังศึกษา รายได้ต่อเดือน และค่าใช้จ่ายต่อเดือน กิจกรรมเวลาว่าง อายุเริ่มต้นการดื่ม ทักษะคิดและการตระหนักรู้ต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ปัจจัยด้านครอบครัว ประกอบด้วย สถานภาพสมรสของบิดามารดา ประวัติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว ความสัมพันธ์และปัญหาในครอบครัว การสนับสนุน และการควบคุมโดยครอบครัว

ปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ปัจจัยด้านเพื่อน ได้แก่ ประสบการณ์การมีเพื่อนสนิทดื่มแอลกอฮอล์ ลักษณะการพักอาศัย สภาพแวดล้อมโดยรอบที่พัก สภาพแวดล้อมโดยรอบสถานศึกษา และแรงสนับสนุนทางสังคม

การสื่อสารการตลาด หมายถึง ความคิดเห็นของนักศึกษาต่ออิทธิพลของการสื่อสารทางการตลาดของผู้ผลิต หรือผู้จัดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผ่านช่องทางการสื่อสารประเภทต่าง ๆ เช่นการโฆษณา การส่งเสริมการขายและการประชาสัมพันธ์

ความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง ความคาดหวัง หรือความเชื่อเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่จะได้รับจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Young and Oei, 1996)

ทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง ทัศนคติต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และทัศนคติต่อผลลัพธ์ที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และครอบครัว

ความตระหนักรู้ต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง การรู้ตัวหรือการรู้สัมผัสเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งในด้านความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และด้านความตระหนักถึงผลของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ดังนี้

1) ความตระหนักถึงผลของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึงการมีความสามารถในการประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองเกี่ยวกับผลการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ คือ

ตระหนักว่าเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ เป็นปัญหาใกล้ตัวและตระหนักในโทษพิษภัยตลอดจนผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่การหลีกเลี่ยงการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์

2) ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดืมแอลกอฮอล์ หมายถึง การมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเครื่องดืมแอลกอฮอล์โดยเน้นสาระสำคัญในเรื่องความหมายและประเภทของเครื่องดืมแอลกอฮอล์ การเปลี่ยนแปลงของร่างกายและพฤติกรรมเมื่อดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ ฤทธิ์และอันตรายที่เกิดจากเครื่องดืมแอลกอฮอล์ทั้งด้านร่างกายและสมอง

แรงสนับสนุนทางสังคม หมายถึง การได้รับการช่วยเหลือ ด้านข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ และ การดูแลด้านจิตใจจากบิดามารดา/ผู้ปกครองอาจารย์ เพื่อน เพื่อช่วยให้หลีกเลี่ยงการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์การสนับสนุน ในที่นี้ประกอบไปด้วย 2 ด้าน ได้แก่

1) ด้านอารมณ์ หมายถึง การได้รับความห่วงใย ความเข้าอกเข้าใจ ความใส่ใจโดยการสื่อสารทางวาจาและท่าทีจากบิดามารดา/ผู้ปกครอง อาจารย์หรือเพื่อนในเรื่องพฤติกรรมป้องกันการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์

2) ด้านข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์จาก ผู้ปกครอง อาจารย์ เพื่อน หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์วิทยุและแผ่นป้าย ต่าง ๆ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์

พฤติกรรมป้องกันการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติตัวและแสดงออกเพื่อป้องกันการดืมเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ ซึ่งประกอบด้วยทักษะการปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนหรือขอร้องให้ดืม และการตัดสินใจเลิกดืม

ผลกระทบที่ติดตามมาจากการบริโภคเครื่องดืมแอลกอฮอล์ หมายถึง ปัญหาหรือความเสียหายที่ติดตามมาจากการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ ได้แก่

1) ผลกระทบต่อตัวบุคคล ได้แก่ การเจ็บป่วย การบาดเจ็บ (Paul, 2008)

2) ผลกระทบต่อสังคม เช่น การกระทำผิดกฎหมาย ทะเลาะวิวาท กระทำผิดทางเพศ

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับ

ข้อค้นพบที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษากระทรวงศึกษาธิการตลอดจนมหาวิทยาลัยต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อนำไปใช้ในการคัดกรองป้องกันนักศึกษาที่เสี่ยงต่อการดืมหรือมีแนวโน้มที่จะเริ่มดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ และเป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทาง มาตรการและนโยบายการควบคุมพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดืมแอลกอฮอล์ของนักศึกษาในสถาบันการศึกษาต่างๆและโดยภาพรวมเพื่อมิให้ บุคคลเหล่านี้เข้าถึงเครื่องดืมที่มีแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย อันจะเป็นการรักษาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยในอนาคตอีกด้วย

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มที่มีต่อนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งตัวแปร และกรอบแนวคิดของการศึกษา ดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

1) ประวัติความเป็นมา

แอลกอฮอล์ (Alcohol) เป็นของเหลวไม่มีสี แอลกอฮอล์ในเครื่องดื่มมีนเมา คือ เอธิลแอลกอฮอล์ เครื่องดื่มมีนเมาชนิดต่างๆ เช่น เหล้า เบียร์ วิสกี้ บรั่นดี จะมีปริมาณของเอธิลแอลกอฮอล์แตกต่างกัน (ไพศาล วิสาโล, 2537) เหล้าเป็นสารเคมีกึ่งธรรมชาติกึ่งสังเคราะห์ชาวบ้านเรียกว่า แอลกอฮอล์ (Alcohol) มีชื่อทางเคมีว่า เอทานอล (Ethanol) ชาวอาหรับรู้จักกระบวนการต้มกลั่นเหล้ามาตั้งแต่ 800 ปีก่อนพระเยซูประสูติ เรียกสารที่ต้มกลั่นนี้ว่า แอลคูล (Alkuhl) แปลว่าแร่ธาตุเนรมิต ซึ่งเป็นที่มาของศัพท์ว่า แอลกอฮอล์ (alcohol) นั่นเอง คนไทยเรียกสารนี้ว่าเครื่องดองของเมา หรือสุรามรยนั้นเอง เพราะต้องใช้วิธีหมักดอง ซึ่งคนไทยคงจะต้องรู้จักกรรมวิธีการผลิตมานานแล้ว เครื่องดื่มแอลกอฮอล์จัดได้ว่าเป็นเครื่องดื่มที่เก่าแก่ดั้งเดิมอย่างหนึ่ง มีการใช้กันอย่างกว้างขวาง สมัยก่อนมีเหล้าเป็นเครื่องเช่นในพิธีกรรมบวงสรวง เป็นเครื่องปรุงรสอย่างดีในการปรุงอาหาร ใช้ผสมยา ในวงสังคมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีบทบาทพิเศษในการช่วยให้บรรยากาศสนุกสนานรื่นเริงขึ้นหรือแสดงถึงฐานะของผู้เป็นเจ้าของ (ทรงเกียรติ ปิยะกะ และเวทิน ศันสนีย์เวทย์, 2540)

2) ความหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

เทพินทร์ พัทธานุกรักษ์ (2541) ให้ความหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นำมาบริโภคในปัจจุบัน ดังนี้

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง เครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของเอธิลแอลกอฮอล์ไม่เกิน 60 ดีกรี ซึ่งได้แก่ กระจกซ์ เบียร์ ไวน์ วิสกี้ สุรากลั่น บรั่นดีทุกชนิด และสามารถใช้ในการบริโภคได้

เหล้าบรั่นดี เป็นสุราประเภทกลั่นที่รสเยี่ยมที่สุด และมีราคาแพง เนื่องจากเป็นเหล้าที่กลั่นจากองุ่นมีกรรมวิธีการผลิตและมีขั้นตอนในการบ่ม เหล้าบรั่นดีในไทยมีทั้งที่นำเข้าจากต่างประเทศและผลิตเองในประเทศ แต่บรั่นดีในประเทศมักไม่ค่อยได้รับความนิยม

วิสกี เป็นสุราประเภทกลั่น คำว่า “วิสกี” มาจาก “ยูส ปิทธา” ซึ่งเป็นภาษาเกลติกของชาวเชลท์ ซึ่งเป็นคนพื้นเมืองในสกอตแลนด์ มีความหมายว่า “น้ำอมฤตแห่งชีวิต” วิสกีเป็นสุรากลั่นที่ทำมาจากข้าวไม่ว่าเป็น ข้าวบาเลย์ ข้าวไรย์ ข้าวโอ๊ต ข้าวโพด หรือข้าวเหนียวแต่วิสกีที่แท้จริงทำจากข้าวบาเลย์นำมาหมัก กลั่น แล้วเก็บบ่มในถังไม้โอ๊ค

วอดก้า ที่มีลักษณะคล้ายวิสกี แต่มีปริมาณคิริของแอลกอฮอล์สูงกว่า วอดก้าทำมาจากข้าวสาลี ปัจจุบันได้รับความนิยมในกลุ่มผู้บริโภคโดยดาร์บผสมคอกเทลก็มีเหล่า วอดก้าสอดแทรกอยู่หลายสูตร

เหล้ารัม เป็นสุราที่กลั่นมาจากน้ำอ้อย กากน้ำตาลและน้ำเชื่อม นอกจากนั้นเหล้ารัมอาจผสมของผิวส้ม ผลไม้อื่นๆ เพื่อให้รสชาติใกล้เคียงกับไวน์ แหล่งกำเนิดของเหล้ารัมเชื่อว่าอยู่บริเวณหมู่เกาะอินเดียตะวันตก ในไทยยังมีการผลิตเหล้ารัมผสมเครื่องยาจีนหรือไทย เพื่อผลในทางสุขภาพด้วย

เหล้าขาว เป็นเหล้าที่ผลิตมากในเอเชีย เหล้าจีนเรียกว่า “สาเก” ก็รวมอยู่ในกลุ่มเหล้าขาวนี้ เหล้าขาวเป็นเหล้าที่ทำจากกากน้ำตาล ข้าว น้ำตาลมะพร้าว ตาลโตนด ในไทยเหล้าขาวมักเป็นที่นิยมในกลุ่มผู้บริโภคในชนบท หรือผู้ที่มิรรายได้น้อย

แชมเปญ เป็นเหล้าหมัก คือไม่ผ่านกระบวนการกลั่นเป็นเหล้าที่ทำจากองุ่น แต่มีลักษณะพิเศษคือแชมเปญเป็นสุราองุ่นประเภทมีฟอง คือมีก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เจือปนอยู่คล้ายๆเบียร์ กระบวนการผลิตและขั้นตอนการเก็บรักษาเหล้าแชมเปญทำให้มีราคาแพง

ไวน์ เป็นเหล้าผลไม้หมักที่เก่าแก่ที่สุดในโลก วัตถุประสงค์ในการทำไวน์ คือ องุ่น ไวน์จะต่างจากแชมเปญตรงที่ไวน์จะไม่มีฟอง และกรรมวิธีในการผลิตไม่ซับซ้อนเท่ากับแชมเปญ ในไทยมีผู้ผลิตไวน์ออกจำหน่ายเป็นเวลานานแล้ว แต่ยังไม่ได้รับความนิยมเท่าไวน์ที่สั่งเข้ามาจากต่างประเทศและในปัจจุบันปริมาณการบริโภคไวน์ได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างมากในช่วง 2-3 ปี ที่ผ่านมา ยิ่งกว่านั้น ไวน์ยังถูกใช้เป็นตัวชี้วัดของการเลื่อนชนชั้นทางสังคมด้วย

เบียร์ เป็นสุราที่มีปริมาณการบริโภคสูงสุด เบียร์ทำจากข้าวบาเลย์หมัก อบ และบด ต้มให้สุกแล้วใส่ถังหมัก เมื่อหมักได้ที่แล้วจึงใส่ดอกฮอป เพื่อทำให้มีรสขม จากนั้นจึงใส่เชื้อยีสต์ ไทยนิยมบริโภคเบียร์และธุรกิจเบียร์เป็นธุรกิจที่มีการแข่งขันสูงธุรกิจหนึ่ง

เหล้าหมักพื้นบ้าน ทุกสังคมวัฒนธรรมต่างก็มีการหมักเหล้าเพื่อบริโภคเองในกลุ่มช่วงเวลาที่มีการผลิตมากมักอยู่ในช่วงเทศกาลงานพิธีต่างๆ เช่น พิธีการทำบุญบั้งไฟของอีสาน ประเพณีการกินวอของชาวไทยภูเขา เป็นต้น วัตถุประสงค์ในการหมักเหล้าพื้นบ้านมักใช้ข้าว ผลไม้ หรือน้ำตาลมาหมักให้เกิดแอลกอฮอล์

เหล้าคอกเทลต่างๆ คอกเทล หมายถึง การนำเอาเหล้าหลายชนิดมาผสมกันตามสูตรแล้วแต่รสนิยมของผู้ดื่ม

3) ปริมาณความเข้มข้นของเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์แต่ละชนิด

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละชนิดจะมีความเข้มข้นที่แตกต่างกัน ดังนี้คือ

เบียร์ต่างประเทศ	มีแอลกอฮอล์	4%-6%
เบียร์ทำในประเทศไทย	มีแอลกอฮอล์	6%-12%
เหล้าองุ่น	มีแอลกอฮอล์	10%-15%
เชอรี และพอร์ต	มีแอลกอฮอล์	5%-20%
สุรา (แม่โขง, หงส์ทอง)	มีแอลกอฮอล์	20%-35%
ลิเคอร์	มีแอลกอฮอล์	35%-60%
วิสกี้ บรันดี ยิน	มีแอลกอฮอล์	40%-50%
รัม	มีแอลกอฮอล์	50%-60%

4) ลักษณะของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

4.1) การดื่มเป็นครั้งคราวหรือดื่มเล็กน้อย มีลักษณะท่าทางเปลี่ยนไปจากดื่มนานๆครั้ง เพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง การเข้าสังคมเช่น งานสังสรรค์ งานพิธีต่างๆ งานวันเกิด เป็นต้น ในการดื่มไม่สม่ำเสมอกำหนดระยะเวลาที่แน่นอนไม่ได้ ประมาณ 1 ครั้งต่อสัปดาห์

4.2) การดื่มเป็นนิสัย เป็นการดื่มเครื่องดื่มตามปกตินิสัยหรือดื่มสม่ำเสมอเป็นประจำ แม้จะดื่มจนไม่มีอาการเมาเลยก็ตามหรืออาจดื่มมากกว่า 1-3 ครั้งต่อสัปดาห์

4.3) การดื่มจนเสพติด พวกที่ดื่มเป็นนิสัยถ้าดื่มมากๆ จะเพิ่มความถี่ในการดื่มและปริมาณในการดื่มแต่ละครั้งมากขึ้น จนเกิดการติด เมื่อหยุดจะมีอาการคล้ายอาการลงแดงโดยมากผู้ดื่มจะดื่มเกือบทุกวันหรืออาจจะดื่มจัดติดต่อกันเป็นเวลาร่วมเดือนหรือนานกว่านี้ ซึ่งจะถือว่าเป็นการติดสุราแบบเรื้อรังก็ได้

2.2 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

ศุวิทย์ รุ่งวิสัย (2521) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน สรุปสาเหตุจากปัจจัย 4 ประการ ดังรายละเอียด คือ

1) ความอยากรู้อยากลองมักเกิดขึ้นกับเยาวชน ซึ่งอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 13-20 ปี คนที่อยู่ในกลุ่มดังกล่าวมีความเจริญเติบโตทางร่างกายอย่างรวดเร็ว จากวัยเด็กเป็นวัยผู้ใหญ่ คนในวัยนี้เกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลองในทุกสิ่งทุกอย่างมากกว่าวัยอื่น ๆ และเมื่อได้ทดลองดื่มสุรา

ครั้งแรกแล้ว อาจจะดื่มต่อไป เนื่องจากรู้ถึงรสชาติของสุราแล้วว่าเป็นอย่างไร และเมื่อดื่มเป็นระยะเวลา นานเข้าก็เลยทำให้เกิดอาการติดสุรา

2) ดื่มเพื่อรักษาโรคภัยไข้เจ็บและความผิดหวัง มียาบางชนิดที่ต้องผสมกับเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ในระยะเวลาของการใช้ยาที่จะเจริญอาหาร แต่เมื่อใช้ยาที่ผสมกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นเวลานาน ก็จะเกิดการเสพติดขึ้นและต้องดื่มเป็นประจำร่างกายที่อ่อนแออยู่แล้วเมื่อติดเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์อีกก็อาจมีโรคแทรกซ้อนได้ นอกจากโรคทางกายแล้ว ความกตัญญูผิดหวังยังเป็น สาเหตุหนึ่งที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อให้ลืมความกตัญญูผิดหวัง

3) ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อให้จิตใจเข้มแข็ง หรือดื่มข่มใจ เพราะคนส่วนมากเชื่อ ว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้เกิดความกล้า การกระทำในลักษณะกล้านั้น ไม่ได้เกิดจากความ เข้มแข็งของจิตใจ แต่เกิดจากความมึนเมาพฤติกรรมที่แสดงออกไม่ได้อยู่ในความควบคุมของ สติสัมปชัญญะ จึงทำให้เกิดการกระทำต่างๆ โดยปราศจากความยั้งคิด ซึ่งนำไปสู่การกระทำผิดและ ความผิดส่วนมากมักเป็นการประทุษร้ายชีวิต ทำร้ายร่างกายและความผิดเกี่ยวกับเพศ เป็นต้น

4) ดื่มโดยเห็นว่าเป็นค่านิยมของสังคม ค่านิยม คือ สิ่งที่คุณส่วนมากยกย่อง แสวงหา อยากรู้ อยากรับ เช่น ความรู้ การมีทรัพย์สิน ตำแหน่ง การมีเกียรติ หรือความเป็นผู้ดี เป็นต้น

อัมพวัลย์ วิชาวชิรานนท์ (2541) กล่าวว่า การเสริมสร้างพัฒนาการที่ดีของวัยรุ่น สรุปได้ ดังนี้ ครอบครัว เป็นระบบย่อยที่เล็กที่สุด แต่มีความสำคัญมากที่สุดในสังคมและมีความสัมพันธ์ ใกล้ชิดกับเด็ก พร้อมทั้งมีบทบาทในการอบรมสั่งสอนด้านต่าง ๆ มากมาย ครอบครัวจึงมีบทบาท ในการส่งเสริมพัฒนาการ กล่าวคือ หากมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันในครอบครัว มีความรัก ความ อบอุ่น ความห่วงใยซึ่งกันและกัน ตลอดจนการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่เหมาะสม ซึ่งถือเป็น แบบอย่างที่ดีแล้ว ย่อมจะเป็นสิ่งเอื้อต่อการพัฒนาการของเด็กที่จะเป็นวัยรุ่น นอกจากนี้ครอบครัว ยังทำหน้าที่เกี่ยวกับการสร้างค่านิยมของเด็ก ซึ่งมีผลกระทบต่อรสนิยม (Taste) ความนิยมการ บริโภค (Consumption Preference) และรูปแบบการดำเนินชีวิต (Lifestyle)

กลุ่มเพื่อน มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นทั้งทางที่ดีและไม่ดี ถ้าวัยรุ่นอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีทัศนคติที่ดี ต่อการเรียน ก็จะชักจูงกันไปไปในทางที่ดี เอาใจใส่แสวงหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งเป็นส่วนที่ช่วยส่งเสริม พัฒนาการ และกลุ่มเพื่อนยังช่วยสอนให้รู้จักอำนาจที่ไม่ใช่แบบส่วนตัวทำให้การเรียนรู้ออกฤทธิ์ ต่างๆ จากการเรียนมีส่วนร่วมด้วย ถ้าฝ่าฝืนจะถูกกีดกันออกจากกลุ่ม แต่ถ้าอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีเจต คติที่ไม่ดีต่อการเรียน ก็อาจถูกชักจูงไปในทางที่ไม่ดี รวมถึงการถ่ายทอดระเบียบวิธีและคุณค่าที่ ผู้ใหญ่ไม่ต้องการ เช่น หนีโรงเรียน เทียวเตร่ ดื่มสุรา ดินยาเสพติด ซึ่งเป็นผลเสียต่อการเรียน และ สุขภาพได้ สื่อมวลชนในปัจจุบันมีหลายรูปแบบ ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ จึงเป็นสิ่งแวดล้อม ที่วัยรุ่นได้รับมากในชีวิตประจำวัน เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความตื่นตัวต่อการรับข่าวสารทาง

สังคม จึงมีโอกาสดูแลรับความรู้และข่าวสารทางสื่อมวลชนมากกว่าวัยอื่น ๆ แต่สื่อมวลชนก็มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นทั้งในแง่บวกและแง่ลบ กล่าวคือ ถ้าเนื้อหานั้นมีประโยชน์ ความรู้ สร้างทัศนคติที่ดี สื่อนั้นก็จะมีอิทธิพลในแง่บวก และส่งเสริมพัฒนาการด้วยในทางกลับกันหากเนื้อหานั้นแสดงถึงความก้าวร้าว ชั่วร้ายทางอารมณ์แล้ว สื่อนั้นก็จะมีประโยชน์ต่อตัวบุคคล แล้วยังก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมและประเทศชาติด้วย

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นสามารถเรียนรู้ได้จากการสังเกตตัวแบบคือ

1) ตัวแบบที่มีชีวิตจริง ได้แก่ พ่อแม่ ลูก มีเวลาอยู่ด้วยกันเกือบตลอดเวลา พ่อแม่จึงเป็นตัวแบบที่วัยรุ่นมีโอกาสติดพฤติกรรมต่างๆ ได้ นอกจากนี้เพื่อนจะมีอิทธิพลต่อการเลียนแบบของวัยรุ่นมาก เพราะช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงที่ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ในกลุ่มเพื่อนของวัยรุ่นทั้งในและนอกโรงเรียนมักจะมีการสร้างบรรทัดฐานของกลุ่มขึ้นมาและมีแรงกดดันต่างๆ ให้สมาชิกในกลุ่มคล้อยตาม วัยรุ่นคนใดที่ไม่คล้อยตามก็จะถูกเพื่อนล้อเลียน หรือไม่ยอมรับให้มีการเข้ากลุ่ม ดังนั้น วัยรุ่นที่อยู่ในกลุ่มเพื่อนที่เหมาะสมก็จะมีพฤติกรรมที่เหมาะสม แต่หากอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม เช่น กลุ่มเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เขาก็มีโอกาสที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วย

2) ตัวแบบสัญลักษณ์ ได้แก่ คำบอกเล่า คำสั่งสอน สื่อมวลชนต่างๆ สำหรับวัยรุ่น สื่อมวลชนจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของพวกเขาเพราะเป็นแหล่งที่เขาสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้มากมายทั้งพฤติกรรม การแสดงออก และอื่นๆ อีกมากมายที่พวกเขาสนใจ อยากรู้ อยากลอง และเข้าไปสัมผัสเพื่อค้นหาเอกลักษณ์ของตนได้ ดังนั้นจึงไม่เป็นการยากที่เขาจะลอกเลียนแบบการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์จากดารา นักร้อง หรือบุคคลสำคัญต่างๆ ที่เขาสนใจ

ในกระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบที่เกิดขึ้นของนักเรียนจากกระบวนการต่างๆ เช่น

1) กระบวนการใส่ใจ เป็นการรับรู้พฤติกรรมตัวแบบที่สนใจของนักเรียนโดยตัวแบบดังกล่าวอาจเกิดขึ้นจากบิดามารดา นักร้อง ดารา เพื่อน ดังนั้นการดื่มเครื่องดื่มจากตัวแบบดังกล่าวจะนำไปสู่การดื่มเครื่องดื่มของนักเรียนโดยผ่านการใส่ใจ

2) กระบวนการเก็บความจำ เกิดจากการเรียนรู้ จากการสังเกต และเก็บความจำของนักเรียนที่สามารถเก็บจำพฤติกรรมของตัวแบบได้จากแบบภาพผ่านสื่อต่างๆ เช่น การโฆษณาที่เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะเห็นว่ามิส โดแกน เช่น คำว่า “ศึกดีศรีแห่งความเป็นชาย” “ความสุขที่คุณดื่มได้” “ดื่มคนเดียว เหงาจัง” เป็นต้น

3) กระบวนการแสดงออก เป็นกระบวนการที่เก็บจำมาแสดงออกเป็นการกระทำการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

4) กระบวนการจูงใจ เป็นการแสดงพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นประโยชน์หรือโทษของการดื่มเมื่อเกิดการเรียนรู้ในการเลือกดื่ม การเลือกคบกลุ่มเพื่อน

2.3 ลักษณะและระดับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะมีลักษณะต่อเนื่อง โดยเริ่มต้นจากการไม่ดื่มเลยหรือดื่มน้อยไปจนถึงดื่มหนัก และปัญหาที่เกิดขึ้นก็จะมีตั้งแต่ ไม่มีปัญหาเลย ไปจนถึงปัญหามากและปัญหารุนแรงเช่นกันซึ่งสามารถแบ่งการดื่มออกได้เป็น 3 แบบ ตามปริมาณแอลกอฮอล์ที่ดื่มเข้าไปและความเสี่ยงต่อปัญหาที่เกิดขึ้น (ทรงเกียรติ ปิยะกะ, 2545)

1) การดื่มแบบความเสี่ยงต่อการเกิดอันตรายน้อย (low risk drinking) หมายถึงการดื่มไม่เกิน 2 ดื่มมาตรฐานต่อวันในผู้หญิง ซึ่งเทียบเท่ากับเบียร์ชนิดแรง 1.5 กระป๋อง หรือเหล้า 40 ดีกรี 1 เป๊ก (1 เป๊ก ปริมาตรเท่ากับ 50 cc.) หรือไม่เกิน 4 ดื่มมาตรฐานต่อวันในผู้ชาย ซึ่งเทียบเท่ากับเบียร์ชนิดแรง 3 กระป๋อง หรือเหล้า 40 ดีกรี 2 เป๊ก การดื่มในลักษณะเช่นนี้อาจเรียกว่า responsible drinking หรือ self-limit drinking

2) การดื่มแบบเสี่ยงต่อการเกิดอันตรายสูง (hazardous drinking) หมายถึง การดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณและลักษณะที่ทำให้ผู้ดื่มเพิ่มความเสี่ยงที่จะเกิดผลเสียต่อสุขภาพ โดยที่องค์การอนามัยโลกได้จัดว่าเป็นความผิดปกติชนิดหนึ่ง ซึ่งการดื่มแบบเสี่ยงนี้เป็นการดื่มที่มากกว่า 2 ดื่มมาตรฐาน แต่ไม่เกิน 4 ดื่มมาตรฐานต่อวันในผู้หญิง เทียบเท่ากับเบียร์ชนิดแรง 3 กระป๋อง หรือเหล้า 40 ดีกรี 2 เป๊ก หรือการดื่มมากกว่า 4 ดื่มมาตรฐาน แต่ไม่เกิน 6 ดื่มมาตรฐานต่อวันในผู้ชาย เทียบเท่ากับเบียร์ชนิดแรง 4.5 กระป๋อง หรือเหล้า 40 ดีกรี 3 เป๊ก นอกจากนี้การดื่มมากแบบเม้าหัวราน้ำ (binge drinking) ซึ่งหมายถึงการดื่มสุราในปริมาณที่มากติดต่อกันในระยะเวลาอันสั้น(ภายใน 2-3 ชั่วโมง)ในโอกาสหรือเหตุการณ์ ครั้งเดียวกัน (SAMHSA, 2002) โดยเพศชาย ดื่ม 4 แก้วหรือมากกว่าต่อครั้ง และเพศหญิง ดื่ม 3 แก้วหรือมากกว่าต่อครั้ง (ทรงเกียรติ ปิยะกะ, 2545)ก็ถือว่าเป็นการดื่มแบบเสี่ยงต่อการเกิดอันตรายสูงด้วย

3) การดื่มแบบอันตราย (harmful drinking) หมายถึง การดื่มแอลกอฮอล์ที่ทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย หรือจิตใจ เป็นการดื่มมากกว่า 4 ดื่มมาตรฐานต่อวันในผู้หญิงซึ่งเทียบเท่ากับเบียร์ชนิดแรง 3 กระป๋อง หรือเหล้า 40 ดีกรี 2 เป๊กขึ้นไป หรือมากกว่า 6 ดื่มมาตรฐานต่อวันในผู้ชาย เทียบเท่ากับเบียร์ชนิดแรง 4.5 กระป๋อง หรือเหล้า 40 ดีกรี 3 เป๊ก ขึ้นไป

จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2544) พบว่า การดื่มสุราของวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี ดื่มนานๆครั้งมากที่สุดร้อยละ 52.6 รองลงมาคือ ดื่มเดือนละ 1-2 ครั้ง ดื่มเป็นบางวัน(1-2 ครั้งต่อสัปดาห์) ดื่มนานๆบ้างบ่อย (3-4 ครั้งต่อสัปดาห์) และดื่มทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 19.2, 17.0, 9.0, และ

2.0 ตามลำดับ ส่วนประเภทของ เครื่องดื่มที่วัยรุ่นหญิงนิยมดื่ม คือสุราต่างประเทศหรือสุราผสมน้ำผลไม้ เพราะเชื่อว่าดื่มแล้วไม่เมา รองลงมาเป็น เบียร์ ส่วนวัยรุ่นชายชอบดื่มสุรามากกว่าเบียร์และไวน์ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างสุขภาพ, 2548)

การเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการดื่มอย่างหนักเป็นครั้งคราว (heavyepisodic drinking) หรือการดื่มแบบปริมาณมากๆในแต่ละครั้ง หรือที่เรียกว่า “เมาแบบหัวราน้ำ” (binge drinking) ในกลุ่มวัยรุ่น อาจมีการแพร่กระจายวัฒนธรรมการดื่มในลักษณะนี้จากประเทศที่พัฒนาแล้วมายังประเทศที่กำลังพัฒนาซึ่งประเทศไทยก็ได้รับวัฒนธรรมดังกล่าวเข้ามาเช่นกันและลักษณะการดื่มนั้น อาจมีวัตถุประสงค์แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหรือบริบทของสังคมนั้นๆ เช่น การดื่มเพื่อเข้าสังคมหรือตามงานเลี้ยงสังสรรค์ หรืองานพิธีต่างๆ ซึ่งเป็นโอกาสที่มีอยู่ตลอดเวลา ทำให้บุคคลเริ่มต้นดื่ม และเมื่อดื่มทุกโอกาสก็จะพัฒนาจากการดื่มเป็นครั้งคราวจนในที่สุดกลายเป็นกิจวัตรได้ เป็นต้น การดื่มเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง เช่นการดื่มเพื่อแสดงความเป็นลูกผู้ชาย หรือแสดงความเป็นผู้ใหญ่ของวัยรุ่น วัยรุ่นหญิงดื่มเพื่อแสดงความเท่าเทียมทางเพศกับเพศชาย หรือการมีความเชื่อว่าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนอาหารจะทำให้รับประทานอาหารได้มากขึ้น ลักษณะการดื่มแบบเมาจนครองสติไม่ได้ เช่น การได้รับการกระชกข่มขืนจากเพื่อนหรือถูกเหตุการณ์บังคับ การดื่มเช่นนี้อาจทำให้มีพฤติกรรมที่ผิดแปลกไปจากปกติ เช่น จากคนเรียบร้อยเงียบ กลายเป็นคนโวยวาย ก้าวร้าว กล้าแสดงออก เป็นต้น การดื่มเป็นนิสัย เป็นอีกลักษณะหนึ่ง ที่บุคคลที่ดื่มแอลกอฮอล์นั้นดื่มเป็นนิสัยจนกลายเป็นพิษสุราเรื้อรัง จนไม่สามารถประกอบกิจกรรมต่างๆได้อย่างปกติสุข

2.4 ปัญหาที่สัมพันธ์กับการดื่มสุราและนโยบายการควบคุมสุรา

องค์การอนามัยโลกได้ให้ความสำคัญและมุ่งผลที่จะลดปัญหาที่สัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ ตามเอกสารเชิงนโยบายชิ้นแรก “Alcohol Control Policies in Public Health” ซึ่งตีพิมพ์ในปี 1975 (อ้างถึงใน วิจิตร บุญญโทตระ, 2530) ได้อธิบายถึงนโยบายควบคุมแอลกอฮอล์และกลยุทธ์ที่จะนำมาใช้โดยทั้งภาครัฐและภาคท้องถิ่นเพื่อควบคุมการเข้าถึงแอลกอฮอล์เท่านั้น แต่เอกสารชิ้นนี้ไม่ได้รวมถึงนโยบายและกลยุทธ์ของการลดอุปสงค์ในแอลกอฮอล์ เช่น การให้ความรู้ ข้อมูล การควบคุมสนับสนุนสื่อและการโฆษณา เป็นต้น เอกสารชิ้นต่อมาคือ “Alcohol Control Policies & Public Good” ซึ่งตีพิมพ์ในปี 1994 เล่มนี้อธิบายถึงนโยบายกว้างขวางมากกว่าที่จะเป็นแค่เน้นนโยบายควบคุมแอลกอฮอล์ เพราะรวมถึงผลประโยชน์และต้นทุนที่เกิดจากการลดความเสียหายจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

WHO (2004) เชื่อว่าแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยที่ 5 ที่มีความเสี่ยงต่อภาวะโรคความเจ็บป่วยทั่วโลก ดังนั้นนโยบายแอลกอฮอล์จึงถูกสร้างขึ้นมาเพื่อตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดจากการดื่มมาเป็นประเด็นที่สาธารณชนสนใจและความอยู่ดีกินดีของสังคม มาตรการภาครัฐที่ควบคุมอุปสงค์และอุปทานสุรา นโยบายสุราถูกจัดไว้ในกลุ่มลดอันตรายและการสร้างสุขภาพของสาธารณะ อันเป็นนโยบายที่ใช้เพื่อควบคุมการดื่มของประชาชน โดยมีมาตรการสำคัญ เช่น การกำหนดภาษีอากร การจำกัดการเข้าถึงสุรา การกำหนดอายุขั้นต่ำในการดื่มสุรา นโยบายที่มุ่งไปที่ปัญหาเฉพาะส่วน ได้แก่ การห้ามเมาแล้วขับ การขายสุราแก่ผู้เยาว์ นโยบายช่วยเหลือผู้ดื่มระดับบุคคล ได้แก่ การแทรกการรักษาหรือการฟื้นฟูผู้ป่วย

นโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะถูกกำหนดขึ้น และบังคับใช้ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น โดยการผสมผสานระหว่างทั้งสองระดับ นโยบายทั้งสองระดับนี้จะต้องสนับสนุนซึ่งกันและกัน และจะส่งผลที่ดีกว่าการใช้เพียงนโยบายระดับใดระดับหนึ่ง ซึ่งนโยบายต่างๆ จำเป็นต้องมีหน่วยงานร่วมมือกันและมุ่งเป้าสู่สาธารณชน และด้วยการสนับสนุนจากสาธารณชน จะก่อให้เกิดมาตรการที่มีประสิทธิผลสูงสุดสำหรับประชาชนและสังคม

สมาคมแพทย์อเมริกัน(อ้างถึงใน วิจิตร บุญญโทตระ, 2530) ได้เสนอทางเลือกในการลดปัญหาแอลกอฮอล์ดังนี้

1) การควบคุมสุราในสถานศึกษา ผู้บริการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องยอมรับนโยบายแบบรวบยอด การห้ามจำหน่ายสุราในทุกสถานการณ์ ห้ามโฆษณาและรับข้อสนับสนุนจากผู้อุปถัมภ์ ห้ามนำผลิตภัณฑ์สุราไปไว้บนเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายของนักเรียนนักศึกษา เป็นต้น

2) การควบคุมเชิงบรรทัดฐานในสังคม ต้องมีการณรงค์ต่อต้านการโฆษณา การควบคุมสถานบริการ บาร์ จำกัดการบริการในเทศกาลรวมทั้งการเลี้ยงฉลองต่างๆ ความสมัครใจของพ่อค้าที่ไม่จำหน่ายสุราแก่เด็ก คนที่มาซื้อซาก ลดการส่งเสริมการขายภายในร้าน ไม่โฆษณาหรือวางจำหน่ายสุราอย่างเปิดเผย เป็นต้น

3) การควบคุมสื่อ ชุมชน องค์กร โดยการห้ามโฆษณาสุรา เรื่องราวเกี่ยวกับสุรา จำกัดภาพลักษณ์ที่มีสุรา ต้องพรรณนาหรืออวดอ้างถึงสุราอย่างรับผิดชอบ ป้ายเตือน การปฏิเสธการดื่มในช่วงโมงแห่งความสุข และโอกาสพิเศษ เป็นต้น

4) การบังคับใช้ทางกฎหมาย โดยตรวจสอบแหล่งขายสุรา ใบอนุญาตการขาย การปฏิบัติตามเกณฑ์อย่างถูกต้อง เป็นต้น

5) การควบคุมพื้นที่อื่นๆ เช่น จำกัดการขายและการบริโภคให้อยู่ในพื้นที่ที่แน่นอน อนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ต่ำ หรือไม่มีแอลกอฮอล์ผสม ห้ามการโฆษณา และมีพื้นที่ที่ปลอดสุรา ห้ามให้สุราเป็นของขวัญ ห้ามดื่มสุราในที่ทำงาน เป็นต้น

6) การควบคุมการเข้าถึง ได้แก่ จำกัดอายุผู้ซื้อ จำกัดอายุผู้ดื่ม การลงทะเบียนการซื้อ ห้ามผู้เยาว์เข้าสถานบริการทุกประเภท จำกัดอายุของการเข้าโรงแรม ขยายการควบคุมโดยใช้ใบอนุญาตจำกัดระดับชั้น/ประเภทสุรา ควบคุมระดับการกระจายสุรา วันเวลาที่จำหน่ายสุรา ประเภทของสุรากับแหล่งจำหน่ายสุรา

7) การควบคุมสุราด้านราคา ได้แก่ ขึ้นภาษี เพิ่มค่าธรรมเนียมใบอนุญาต จำกัดการจำหน่ายในชั่วโมงแห่งความสุข ห้ามการจำหน่ายแบบพิเศษ (ซื้อ 2 แกรม 1 ฯลฯ)

8) การควบคุมการโฆษณาและการส่งเสริมการขาย มีป้ายฉลากเตือน จำกัดสาระหรือเนื้อหาของโฆษณา จำกัดวัน เวลาออกอากาศทางวิทยุโทรทัศน์ และวิทยุกระจายเสียง การตีพิมพ์ผ่านสื่อ เช่น ป้ายโฆษณา การสนับสนุนรายการในรูปแบบต่างๆ เช่น การกีฬา การศึกษา การบริจาค การอุปถัมภ์ การนำเครื่องหมายสุราติดบนเครื่องแต่งกาย หมวก เสื้อผ้า และอื่นๆ เป็นต้น

2.5 ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีหลายด้านที่สำคัญ ดังนี้

1) ผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ดื่ม

เมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไหลผ่านจากปาก แอลกอฮอล์จะซึมผ่าน เข้าสู่ร่างกายอย่างรวดเร็ว โดยแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่จะถูกดูดซึมในกระเพาะอาหาร และกระจายเข้าสู่กระแสเลือด ภายในเวลาเพียง 5 นาที ก่อนจะส่งต่อไปยังเซลล์ เนื้อเยื่อของเหลวทุกแห่งในร่างกาย และอวัยวะต่างๆ ภายในเวลา 10-30 นาที ทั้งนี้สามารถตรวจพบแอลกอฮอล์ในเลือด ได้ภายในเวลา 5 นาที และเริ่มก่อให้เกิดผลต่ออวัยวะทั่วร่างกาย แอลกอฮอล์จะเข้าสู่ร่างกายและผ่านไปตามเซลล์ของเม็ดเลือดอย่างรวดเร็ว ฉะนั้นการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เรื้อรังจะทำให้ระดับแอลกอฮอล์สูงในเลือดถึง 95 เปอร์เซ็นต์ (ยูดี คาคการณีกุล, 2542)

ตามธรรมชาติแอลกอฮอล์จะไม่ซึมเข้าไปในส่วนที่เป็นไขมัน นี่คือสาเหตุหนึ่งที่ผู้หญิงดื่มเหล้าเมียง่ายกว่าผู้ชาย เพราะผู้หญิงมีปริมาณไขมันในร่างกายมากกว่าน้ำ เมื่อดื่มเหล้าจำนวนเท่ากันผู้ชาย เหล้าจะมีความเข้มข้นมากกว่า เนื่องจากน้ำมีน้อยนั่นเอง นอกจากนั้นผู้หญิงยังมีน้ำย่อยเอนไซม์ดีไฮโดรจีเนสน้อยกว่าผู้ชายด้วย จึงไม่สามารถทำลายเหล้าได้ง่าย ๆ (ทรงเกียรติ ปิยะกะและเวทิน ศันสนีย์เวทย์, 2544)

ตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ การเกิดอุบัติเหตุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุบัติเหตุจากรถ ถ้าผู้ขับขี่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้วขับรถจะเกิดอุบัติเหตุได้ง่ายมาก ซึ่งเมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นแล้วจะทำให้ตนเอง บุคคลอื่นที่นั่งโดยสารไปด้วย และประชาชนที่กำลังเดินทางในบริเวณนั้น ได้รับความเจ็บ เสียชีวิต หรือพิการและเสียทรัพย์สินได้

(Ruhm, 1996) จากรายงานอุบัติเหตุจากการจราจรทางบกทั่วประเทศไทย ประจำปี พ.ศ.2535 ปรากฏว่ามีจำนวน 61,329 ราย มีคนตายจำนวน 8,184 คน บาดเจ็บจำนวน 20,702 คน มูลค่าทรัพย์สินเสียหายประมาณ 607,793,000 บาท และมีแนวโน้มจะเพิ่มสูงมากขึ้นอย่างรวดเร็ว และสาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุจราจรทางบกมากที่สุด คือ ผู้ขับขี่รถเมาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือของเมาอย่างอื่น เนื่องจากฤทธิ์ของแอลกอฮอล์จะกดประสาทส่วนกลาง ซึ่งทำหน้าที่ในการตัดสินใจ และการบังคับรถ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือของเมาอย่างอื่นจึงมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุจราจรทางบกที่เกิดขึ้น (บุญยสิทธิ์ รอดชะพรหม, 2535)

ในการศึกษาอุบัติเหตุจราจรทางบกของกมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล (2545) พบว่า ผู้ขับขี่รถในกรุงเทพมหานครที่ถูกเรียกเพื่อตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในเลือด ทางลมหายใจ จำนวน 201 คน เคยประสบอุบัติเหตุทางรถ 1-5 ครั้ง ร้อยละ 34.3 นอกจากนี้จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปีพ.ศ.2547 พบว่าในกรุงเทพมหานคร มีสัดส่วนของผู้ได้รับบาดเจ็บ / อุบัติเหตุจากผู้ขับขี่รถ ที่มีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ถึงร้อยละ 85.6 ของผู้ได้รับบาดเจ็บ / อุบัติเหตุ

ในช่วงเทศกาลต่างๆ เช่น ปีใหม่ สงกรานต์ หรือเทศกาลอื่นๆ คนไทยนิยมเดินทางและมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฉลองเทศกาลเหล่านั้น ทั้งผู้ขับขี่รถและบุคคลทั่วไป สถิติการเกิดอุบัติเหตุทางรถจึงค่อนข้างสูงกว่าภาวะปกติ อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลาปกติที่ไม่ใช่เทศกาล จะมีคนเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุเนื่องจากเมาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 26.0 (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2546)

นอกจากนั้น ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังทำให้ผู้ดื่มความจำเสื่อม มีปัญหาทางด้านจิตใจ (Wechsler & Lee, 2002) มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และ Grossman & Markowitz (1999) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในวัยรุ่นของประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า สาเหตุสำคัญส่วนหนึ่งเกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น นอกจากนี้ Markowitz (2000) ได้ทำการวิจัยและพบว่าวัยรุ่นที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มักจะจำเรื่องราวต่างๆ ได้น้อยกว่าบุคคลในวัยเดียวกันที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 10

จากผลการวิจัยของ Park & Grant (2005) เกี่ยวกับผลการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต ซึ่งพบว่าร้อยละ 31 ของบุคคลที่อายุระหว่าง 12-17 ปี ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีปัญหาทางจิต และ Aarons, et al. (2002) ได้สำรวจพบว่า กลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 18-24 ปี ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบันร้อยละ 60 เรียนไม่สำเร็จระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตั้งแต่อ่อนอายุ 16 ปี

2) ผลกระทบต่อครอบครัว

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นอกจากอาจทำให้เกิดการเสื่อมเสียชื่อเสียงของตนเองและครอบครัวแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องดื่มจนติด เพียงแต่ชอบใช้เวลากับการดื่มก็หมายความว่าใช้เวลาให้กับครอบครัวน้อยลง (ทรงเกียรติ ปิยะกะ และเวทิน ศันสนีย์เวทย์, 2544) เป็นบุคคลที่ขาดความรับผิดชอบต่อครอบครัว ไม่ห่วงใยดูแลครอบครัวอย่างที่เคยปฏิบัติทำให้สภาพครอบครัวขาดความอบอุ่นและถ้าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้นศูนย์บึงคับจิตใจอาจเสียไป จะทำให้เกิดความก้าวร้าวถึงกับทุบตีลูกเมียได้ ต้องสูญเสียเศรษฐกิจและรายได้ของครอบครัว เนื่องจากต้องนำเงินมาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทต่างๆ บางรายต้องสูญเสียเงินจำนวนไม่น้อยเพื่อรักษาตนเองจากโรคเรื้อรังที่เป็นผลมาจากพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กลายเป็นภาระครอบครัวในที่สุด อีกทั้งนำไปสู่ปัญหาครอบครัวเกิดการทะเลาะวิวาทกันบ่อยๆ เกิดความขัดแย้งภายในครอบครัวส่งผลกระทบต่อไปเป็นปัญหาของสังคม สมาชิกบางคนของครอบครัวเมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จนเมาแล้วมักจะสร้างความเดือดร้อนให้แก่ครอบครัว กล่าวคือ นอกจากจะเสียเงินค่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้ว ยังก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาทในครอบครัว (มูลนิธิเพื่อนหญิง, 2546)

นอกจากนี้ผลการวิจัยของรณชัย คงสกนธ์ (2548) พบว่าครอบครัวที่สมาชิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก่อให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวมากกว่าครอบครัวที่สมาชิกไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถึง 3.84 เท่า และนันทิกา ทวีชาชาติ (2536) ยังได้ศึกษาพบว่าผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อให้เกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องหลายอย่าง เช่น ปัญหาสุขภาพ พฤติกรรมรุนแรง ก้าวร้าว ปัญหาอุบัติเหตุ ปัญหาการเงิน และปัญหาครอบครัว

3) ผลกระทบด้านสังคม

ด้านอุบัติเหตุ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้ขาดความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น เป็นสาเหตุสำคัญของโรคและการบาดเจ็บ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้การตายจากการเกิดอุบัติเหตุจราจรทั่วโลกถึงร้อยละ 20-38 ของการเกิดอุบัติเหตุทั้งหมด ปัญหาอุบัติเหตุที่เกิดจากผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ผู้ที่“เมาแล้วขับ” ก่อให้เกิดอุบัติเหตุทางจราจร สร้างความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินเป็นจำนวนมากจากสถิติที่ผ่านมาคนไทยเสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรเฉลี่ย 2 คนต่อชั่วโมง นอกจากนี้ยังพบว่าร้อยละ 40 ของผู้บาดเจ็บที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลจากอุบัติเหตุ มีสาเหตุมาจากการขับขณะเมาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจราจร ดังนี้ (ขงยุทธ ขจรธรรม และคณะ, 2547)

ระดับแอลกอฮอล์ (มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์)	การเกิดอุบัติเหตุ (เท่า)
20-40	3-5
50-70	6-17
100-140	29-240
มากกว่า 150	มากกว่า 300

นอกจากนี้การดื่มอย่างหนักเป็นครั้งคราว (heavy episodic drinking) หรือการดื่มแบบเม้าท์วอร์น้า (binge drinking) ส่งผลกระทบต่อที่รุนแรง เช่น การจมน้ำตาย และอุบัติเหตุจากการขับขี่ยานพาหนะ (Postnote, 2005) ดังผลการศึกษาของ Gill (2002) ที่ศึกษาระดับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการดื่มแบบเม้าท์วอร์น้าในนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า เพศชายดื่มมากกว่าเพศหญิง โดยเฉพาะการดื่มแบบเม้าท์วอร์น้า และพฤติกรรมกรรมการดื่มแบบเม้าท์วอร์น้าทั้งในชายและหญิงมีความสัมพันธ์กับการเรียนที่แย่ลง ซึ่งพบว่าการเรียนที่แย่ลงของวัยรุ่นเพศชายร้อยละ 11.9 และวัยรุ่นเพศหญิง ร้อยละ 8.9 ส่งผลให้ซ้ำชั้นเรียน และการศึกษาเดียวกันนี้ยังพบว่าการดื่มแบบเม้าท์วอร์น้า มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย เช่น การตั้งครกไม่พึงประสงค์ และความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี

นอกจากนี้ยังพบว่า จากรายงานการเฝ้าระวังการบาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุขนส่งในช่วงวันหยุดปีใหม่ของสำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค พบว่า ร้อยละ 72.7 ของผู้บาดเจ็บรุนแรงจากพาหนะทุกประเภท ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนเกิดเหตุ โดยในปี 2547 มีผู้บาดเจ็บรุนแรงที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ดื่มน้ำก่อนเกิดเหตุ ถึงร้อยละ 44.2 สูงกว่า ปี 2546 ซึ่งมีร้อยละ 19.2 (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2548)

ด้านปัญหาครอบครัว ความรุนแรง และคดีความ จากการศึกษาของศูนย์พิทักษ์สิทธิสตรี มูลนิธิเพื่อนหญิง (2546) พบว่าผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดื่มสุราส่วนใหญ่ มีประสบการณ์หรือทราบว่าบุคคลที่ดื่มสุราจะมีการใช้ความรุนแรง พุดจาหยาบคายด่าว่า ทำร้ายร่างกายผู้อื่น และการละเมิดสิทธิทางเพศ สตรีที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำนวนมากจะตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง การถูกทารุณในบ้าน หรือการถูกข่มขืนมีความสัมพันธ์กับสุรา การดื่มสุราก็ทำให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจในครอบครัว ความมั่นใจในการทำงาน ขัดขวางการทำหน้าที่ตามปกติของครอบครัว และนำไปสู่การเสพสารเสพติดปัญหาอาชญากรรมอื่น ๆ อีกทั้งการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มากเกินไป เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาความรุนแรง ก่อให้เกิดการบาดเจ็บจากการทะเลาะวิวาท (นภดล วรรณิกา และคณะ, 2548)

4) ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สร้างความเสียหายในเชิงเศรษฐกิจ โดยมีมูลค่าสูงมาก ซึ่งได้แก่ การสูญเสียทรัพย์สิน ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการรักษาโรคต่าง ๆ และอุบัติเหตุ ค่าใช้จ่ายทางอ้อมที่เกิดจากการฟื้นฟูสมรรถภาพ ค่าใช้จ่ายจากการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งประสิทธิภาพในการทำงานหรือการผลิต ที่สูญเสียไปเนื่องจากการหยุดงานหรือเสื่อมสมรรถภาพในผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ยงยุทธ ขจรธรรม, 2547)

ความเสียหายจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทยปัจจุบัน เมื่อคิดเป็นต้นทุนทางสังคมโดยรวมมีมูลค่าสูงถึง 13,007.9-33,625.6 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.22 - 0.56 ของ GDP ในปี 2546 ซึ่งแยกเป็นต้นทุนความเสียหายได้ 2 ประเภทคือ (นิพนธ์ พัวพงศกร, 2548)

1. ต้นทุนส่วนบุคคลของผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการรักษาโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ต้นทุนเวลาในการรักษาโรค ต้นทุนเวลาเนื่องจากการขาดงาน มูลค่าการเสียชีวิตจากการเจ็บป่วยด้วยโรคที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คิดเป็นมูลค่า 4,988.4-7,492.8 ล้านบาท

2. ต้นทุนต่อสังคมของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้แก่ มูลค่าการเสียชีวิตและการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางจราจรที่มาจาก การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มูลค่าการรักษาอุบัติเหตุจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มูลค่าการเสียรายได้จากการรักษาพยาบาล คิดเป็นมูลค่า 8,039.5-26,179.8 ล้านบาท

จากการทบทวนวรรณกรรมยังพบว่า Gaughan (2006) ศึกษาถึงปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมต่อการดื่มแบบเม้าท์วอร์มน้ำของวัยรุ่น ผลการศึกษา พบว่า เพื่อนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การดื่มทั้งเพศชายและเพศหญิงในเพศชายมีมากกว่าเพศหญิง ส่วนในเพศหญิงผู้ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเป็นพิเศษ คือเพื่อนชายที่มีอายุมากกว่าหรือแฟน ทั้งนี้ไม่เพียงแต่จะมีอิทธิพลต่อการดื่มเท่านั้นยังรวมไปถึงการใช้สารเสพติดและการมีเพศสัมพันธ์แบบเสี่ยงด้วย

5) ผลกระทบด้านอื่น

ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังมีด้านอื่นอีก เป็นต้นว่า Wechsler & Lee (2002) พบว่านักศึกษาที่อายุต่ำกว่า 21 ปี ถึง 23 ปี ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้รับการตักเตือนจากสถาบันการศึกษา ร้อยละ 12.6 ถูกจับและถูกปรับ ร้อยละ 6.9 ถูกเชิญให้เข้ารับการอบรมให้ลดละเลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 7.2 และถูกเชิญให้เข้าโปรแกรมรักษาบำบัดการติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 4.4

จากผลการวิจัยของ Substance Abuse & Mental Health Services Administration(1999) ในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ร้อยละ 31 ของบุคคลที่อายุระหว่าง 12-17 ปี ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่อสังคม

จากการทบทวนวรรณกรรมยังพบว่า Roberts (2006) ได้ศึกษาการดื่มแบบเม้าท์วอร์มน้ำในเด็กที่มีอายุต่ำกว่ากฎหมายกำหนด พบว่านักเรียนมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ปีที่ 4 และปีที่ 6 มีอัตราการดื่มที่เพิ่มสูงขึ้นตามลำดับคือ ร้อยละ 11 22 และ 29 โดยพบในเพศชายมากกว่าเพศหญิง และพบว่าการดื่มแบบเม้าท์วอร์มน้ำในวัยรุ่น ก่อให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น การสูญเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล การทำลายทรัพย์สิน อาชญากรรม การใช้ความรุนแรงและทารุณกรรมทางเพศ การทำร้ายร่างกายหรือถูกฆาตกรรม การฆ่าตัวตาย รวมทั้งการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุจากรถซึ่งการเสียชีวิตดังกล่าว ส่วนใหญ่พบในวัยรุ่นอายุ 16-20 ปี

2.6 ตัวแปรสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

จากการทบทวนวรรณกรรม สามารถสังเคราะห์ตัวแปรที่จะนำมาใช้ในการวิจัย ดังนี้

1) ปัจจัยด้านบุคคล

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีสาเหตุปัจจัยที่ส่งเสริมการดื่มของวัยรุ่น เช่น ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วยด้านต่างๆที่สำคัญ คือ ด้านสังคมประชากร เช่นเพศ ซึ่งสังคมยอมรับการดื่มระหว่างเพศชายและเพศหญิงแตกต่างกัน ทำให้เป็นส่วนหนึ่งที่ได้เห็นได้ชัดในการดื่มของเพศชายที่มากกว่าเพศหญิง นอกจากนี้ยังมี อายุ ระดับชั้นเรียน รายได้ ผลการเรียน ด้านปัจจัยนำ เช่นค่านิยมเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น โดยที่ค่านิยมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลในการกระทำสิ่งต่างๆ โดยบุคคลจะเลือกปฏิบัติตามสิ่งที่มีความสำคัญสำหรับตน ตามความเชื่อและรสนิยมของชีวิต ดังเช่น ค่านิยมของสังคมไทยเคยเห็นว่าผู้หญิงไม่ควรดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่ปัจจุบันผู้หญิงกลับได้รับการยอมรับจากสังคมมากขึ้น

เมื่อผู้หญิงดื่มเบียร์โดยมีความเชื่อว่า เบียร์มีปริมาณแอลกอฮอล์น้อย หรือค่านิยมในวัยรุ่นส่วนใหญ่มีคิดว่า การดื่มเป็นการแสดงให้เห็นว่าทันสมัย เท่ โก้เก๋ หรือค่านิยมในสังคมไทยที่แบ่งวัยและเพศของผู้ดื่มด้วยชนิดของเครื่องดื่ม เช่นไวน์ เบียร์สำหรับวัยรุ่นเพศหญิง และเหล้าสีสำหรับวัยรุ่นเพศชายหรือวัยกลางคนขึ้นไป เป็นต้น และด้านสถานะสุขภาพ เช่น ปัญหาความเครียด ซึ่งความเครียดของวัยรุ่น อาจเกิดจากสาเหตุต่างๆ เช่น การปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและจิตใจ หากปรับตัวไม่ได้ก็จะเครียดหรือสับสน เครียดเนื่องจากความขัดแย้งกับพ่อแม่กับเพื่อนหรือบุคคลอื่น เครียดเรื่องการเรียน เป็นต้นจึงหาทางออกด้วยการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ที่คิดว่าเป็นเครื่องผ่อนคลาความเครียดและระงับความกดดัน (อดิศวร์ หลายชูไทย และคณะ, 2545)

1.1) ลักษณะทางประชากร

การทบทวนวรรณกรรมในส่วนของคุณลักษณะทางประชากร จะพิจารณาจากลักษณะของบุคคล(Demographic) รวมถึงสถานภาพทางด้านเศรษฐกิจและสังคม (Socioeconomic Status) ที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

การที่บุคคลมีความแตกต่างในด้านลักษณะทางกายภาพ ตลอดจนสถานภาพเศรษฐกิจ และทางสังคมย่อมมีผลต่อพฤติกรรมการรับรู้ การตัดสินใจ ที่แตกต่างกัน และเจตคติเหล่านี้จะไปมี อิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่มคนอีกด้วย (Lemke, 2008; Reis, 2000) ดังนั้นปัจจัยเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมและการตัดสินใจบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน (Hinson, 2002) ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมพบความสัมพันธ์ระหว่าง สถานภาพส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ การศึกษา เชื้อชาติ การนับถือศาสนา (Kraus, 2001) ตลอดจนสถานภาพทางเศรษฐกิจเช่น รายได้ ค่าใช้จ่าย และสถานภาพทางสังคม เช่น สภาพครัวเรือนและสังคมแวดล้อม กลุ่มเพื่อน ตลอดจนตัวแบบจากคนในครอบครัวล้วนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Stewart & Devine, 2000; Langenkamp, 2008)

จิราภรณ์ เทพหนู (2540) พบว่าเพศชายมีโอกาสเสี่ยงที่จะดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็น 13.03 เท่าของเพศหญิง จากการศึกษายังพบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำและปานกลางมีโอกาสเสี่ยงต่อ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็น 9.85, 2.30 เท่าของนักเรียน ที่มีผลการเรียนสูง ตามลำดับ นักเรียนที่มีการรับรู้ ความสามารถตนเองต่ำและปานกลางมีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์เป็น 17.68, 1.76 เท่า ของนักเรียนที่มีการรับรู้ ความสามารถตนเองสูงตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของอัปสร เดียวตระกูลวัฒนา (2522) ศึกษาปกตินิสัยเชิงอัตนัยที่มีต่อยาเสพติดและบรรทัดฐานของกลุ่มอ้างอิงในนักศึกษาวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,601 คนพบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับการดื่มสุราอย่างมีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของไพฑูรย์ จัยสิน และคณะ (2536) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดในกลุ่มนักเรียนไทย ในปี 2536 โดยใช้แบบสัมภาษณ์จากกลุ่มนักเรียนที่มีประสบการณ์ในการใช้สารเสพติดซึ่งกำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการจำนวน 1,102 คนพบว่าเพศชายมีการใช้สารเสพติดมากกว่าเพศหญิง โดยเพศชายมีการใช้สารเสพติดร้อยละ 94.65 และเพศหญิงมีการใช้สารเสพติด ร้อยละ 5.35

ในขณะที่ นันทรัชยา วิสุทธีภักดี(2544) ซึ่งศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนิสิตชายในหอพัก

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า ปัจจัยทางชีวสังคม ได้แก่ ระดับชั้นปี อายุ จำนวนพี่น้อง ลำดับที่ของการเกิด การได้รับเงินค่าใช้จ่าย รายได้ที่ได้รับขณะศึกษา รายจ่ายในขณะที่ศึกษา รวมถึง ประวัติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และยังพบว่าปัจจัยนำ ได้แก่ ความรู้เรื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทักษะคิดต่อการป้องกันตนเองจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ประโยชน์และอุปสรรคของการป้องกันตนเองจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในขณะที่ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ การใช้เวลาว่าง การใช้จ่ายเงินรายได้ การเข้าถึงแหล่งบริการ ของมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และปัจจัยเสริม ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ การได้รับข้อมูล คำแนะนำจากพ่อแม่/ผู้ปกครอง ครู/อาจารย์ เพื่อน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการ ป้องกันตนเองจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

สาวิตรี อัยฉางค์กรชัย อโนชา หมักทอง ธนอมศรี อินทนนท์และคณะ (2551) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การเฝ้าระวังพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย พบว่านักเรียนชายและหญิงร้อยละ 39.8 และ 24.5 เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาแล้วในชีวิต โดยอายุเฉลี่ยที่นักเรียนเริ่มดื่มสุราเป็นครั้งแรกประมาณ 13 ปีในผู้ชายและ 14 ปีในผู้หญิงในจำนวนนักเรียนที่ดื่มในปัจจุบัน (30 วันที่ผ่านมา) ส่วนใหญ่จะดื่มเพียง 1-2 ครั้งเท่านั้นและดื่มเพียง 1-2 หน่วยต่อครั้ง นักเรียนชั้นโตกว่ามีแนวโน้มที่จะดื่มในปัจจุบัน ดื่มหนักและดื่มจนเมาบ่อยครั้งกว่านักเรียนชั้นเล็กกว่า และนักเรียนชายมีอัตราการดื่มมากกว่านักเรียนหญิงในทุกระดับชั้น

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดื่มสุราใน 12 เดือนที่ผ่านมาในนักเรียนเหล่านี้ได้แก่ ลักษณะประชากรด้าน เพศ ระดับชั้นเรียน ศาสนา สถานที่อยู่อาศัย และผลการเรียน โดยระดับชั้นเรียนเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงสุด

1.2) อายุเริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก

อายุ จะแสดงถึงวุฒิภาวะทางสังคม และความสามารถของบุคคล การเริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มักเกิดในวัยเด็กและวัยรุ่นที่เป็นวัยเสี่ยง (Marsden, et al., 2005) ดังเช่น การศึกษาของรัชชัย ไทยเขียว (2526) ศึกษาถึงสาเหตุของการเสพยาเสพติดของกลุ่มผู้เสพยาเสพติดตามชุมชนต่าง ๆ ที่ควบคุมตัวอยู่ที่กองสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน และที่สถานพินิจคุ้มครองเด็กกลาง จำนวน 162 คน พบว่าอายุเฉลี่ยของการเริ่มต้นเสพยาเสพติดในกลุ่มวัยรุ่นคือ 14 ปี และการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาใน

กรุงเทพมหานครเมื่อเดือนกรกฎาคม 2541 พบว่า อายุเฉลี่ยของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกคือ 14.45 ปี ฐานนิยมเท่ากับ 15 ปี เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ จิราภรณ์ เทพหนู (2540) พบว่า อายุ ผลการเรียนรู้ ประเภทของการศึกษา ลักษณะที่พักอาศัย ทักษะคิด ค่านิยม การรับรู้ ผลกระทบ จากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

จากการศึกษาของ Marsden และคนอื่นๆ(2005) พบว่า การเริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยเด็ก มีโอกาสจะดื่มมากขึ้นในวัยรุ่น และนำไปสู่การใช้ยาเสพติดอื่น ๆ เช่นเดียวกับการศึกษาของ Hoel และคนอื่นๆ(Hoel, Eriksen, Breidablik, & Mel, 2004) ได้ทำการศึกษา การเริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยเด็กและแบบแผนการดื่มในวัยรุ่นพบว่า อายุที่เริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการดื่มในระยะต่อมา และผลเสียที่เกิดขึ้นต่อสุขภาพ

การศึกษาอายุที่เริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสำคัญและประโยชน์ สำหรับการวางแผนทางในการป้องกันให้เหมาะสมกับช่วงอายุที่เริ่มต้นดื่ม พัฒนาการของวัย และปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการกำหนดอายุขั้นต่ำที่สามารถซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ตามกฎหมาย (Koch & McGeary, 2005)

1.3) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

ในช่วงวัยเรียนเด็กจะใช้ชีวิตในการศึกษาหาความรู้ เพื่อส่งเสริมตนเองให้มีความสามารถในการเรียนรู้ รับรู้ เข้าใจสังคม และมีพฤติกรรมที่ดี Paul (2008) ได้กล่าวถึง ปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่มีแนวโน้มสูงขึ้นว่าเป็นผลมาจากผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของเด็ก เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดำจะมีการใช้สารเสพติดและดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มากกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูง จากการศึกษานักเรียนของจิราภรณ์ เทพหนู (2540) พบว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ และผลการเรียนปานกลาง มีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็น 9.85, 2.30 เท่าของนักเรียนที่มีผลการเรียนสูงตามลำดับ สอดคล้องกับผลการศึกษาของประกิจ โพธิ์อาสน์ (2541) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล (2542) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดำมีโอกาสดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.4) การทำกิจกรรม

การเลือกใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ หรือไม่เกิดประโยชน์ที่เป็นปัจจัยเสริมให้มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Sun, 2008; Thorlindsson & Bernburg, 2006; Gag et al., 2005) ดังผลการศึกษาของภาวิณี อยู่ประเสริฐ (2540) พบว่า การใช้เวลาว่างของเด็กนักเรียนมีความสัมพันธ์กับการใช้สารเสพติดของนักเรียน นักเรียนที่ใช้สารเสพติดมักจะจับกลุ่มกับเพื่อน ไปเดินเล่นตามศูนย์การค้าและเที่ยวตามแหล่งบันเทิง และจากการศึกษาของจิราภรณ์ เทพหนู (2540) พบว่านักเรียนที่ใช้เวลาว่างในการเล่นดนตรี มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มากกว่านักเรียนที่ใช้เวลาว่างในการดูหนังฟังเพลงอยู่ที่บ้าน

1.5) รายได้ที่ได้รับ

รายได้ ถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความต้องการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อุปสงค์ กล่าวคือในสินค้าปกติ(Normal Goods) รายได้จะมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกับอุปสงค์ แต่จะมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางตรงข้าม หากสินค้านั้นเป็นสินค้าด้อยคุณภาพ(Inferior Goods) จากผลการศึกษาของ Duffy (1981) ทำการศึกษาผลกระทบของรายได้ผู้บริโภค ที่มีต่ออุปสงค์ของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสหราชอาณาจักร โดยใช้วิธีทางเศรษฐมิติ โดยการประมาณค่าฟังก์ชันอุปสงค์ซึ่งขึ้นกับรายได้ โดยข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2506-2522 และได้ผลสรุปที่สำคัญ คือ ค่าความยืดหยุ่นต่อรายได้ มีค่าเป็น 1.7, 0.8 และ 2.2 สำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เบียร์ และ ไวน์ ตามลำดับ ในขณะที่ การศึกษาอุปสงค์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระยะสั้น มักพบว่ารายได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากนักศึกษาจะใช้เงินที่ได้รับจากบิดามารดา ซื้อหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ดังนั้นถ้าเงินได้จากผู้ปกครองลดลง ก็จะดื่มน้อยลง นั่นคือ รายได้เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความต้องการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Nelson, 2001) และจึงเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสามารถที่จะซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาเพื่อดื่ม จากการศึกษาของสมจิตต์ ภาติกรและคนอื่น (2527) พบว่า นักเรียนที่มีรายได้สูง มีแนวโน้มเสพสารให้โทษและสารเสพติดมากกว่า นักเรียนที่มีรายได้ปานกลางและรายได้ต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุริย์ สदानพรานนท์ (2529) พบว่า กลุ่มนักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนมากจะมีทัศนคติต่อการดื่มและความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนน้อย แต่แตกต่างจากการศึกษาของยุพา ชูสิทธิกุล (2547) พบว่าพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่มีความสัมพันธ์กับรายได้ของนักเรียนที่ได้รับขณะศึกษา

นอกจากนั้นรายได้ ถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์ กล่าวคือในสินค้าปกติ (Normal Goods) รายได้จะมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกับอุปสงค์ แต่จะมีความสัมพันธ์ไปใน

ทิศทางการข้าม หากสินค้านั้นเป็นสินค้าด้อยคุณภาพ(Inferior Goods) จากผลการศึกษาของ Duffy (1981) ทำการศึกษาผลกระทบของรายได้ผู้บริโภค ที่มีต่อพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ในสหราชอาณาจักร โดยใช้วิธีทางเศรษฐมิติ โดยการประมาณค่าฟังก์ชันอุปสงค์ซึ่งขึ้นกับรายได้ โดยข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลอนุกรมเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2506-2522 และได้ผลสรุปที่สำคัญ คือ ค่าความยืดหยุ่นต่อรายได้ มีค่าเป็น 1.7, 0.8 และ 2.2 สำหรับ เครื่องดัดที่มีแอลกอฮอล์ เบียร์ และ ไวน์ ตามลำดับ ในขณะที่ Coulson, Moran & Nelson (2001) ทำการศึกษาพฤติกรรมการบริโภค เครื่องดัดแอลกอฮอล์ในระยะยาวสำหรับเครื่องดัดแอลกอฮอล์ในระยะสั้นรายได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดัดแอลกอฮอล์

จากการศึกษาของสมจิตต์ ภาติกร และคณะ (2527) ศึกษามูลเหตุจูงใจการเสพสารให้โทษและสารระเหยของนักเรียนชายวัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีรายได้สูงมีแนวโน้มเสพสารให้โทษและสารเสพติดมากกว่านักเรียนที่มีรายได้ปานกลางและรายได้ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสอดคล้องกับการศึกษาของสถิติ สุริย์ สถาพรนานนท์ (2540) ศึกษาปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่ทำนายความตั้งใจในการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์เจ็ปของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนมากจะมีทัศนคติต่อการดัดและความตั้งใจในการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์มากกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีรายได้ต่อเดือนน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาวิณี อยู่ประเสริฐ (2540) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญพบว่า รายได้ของนักเรียน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการใช้สารเสพติดของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของประกิจ โพธิอาศน์ (2541) พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับขณะศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์ไม่แตกต่างกัน

1.6) ทัศนคติต่อการดัดเครื่องดัดแอลกอฮอล์

ทัศนคติ คือ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่เกิดจากการประมาณค่าแล้วและมีความพร้อมที่จะกระทำสิ่ง ๆ นั้น แนวการจัดการศึกษาแบบดั้งเดิม (traditional education) เชื่อว่าทัศนคติจะทำให้เกิดพฤติกรรม โดยการได้รับข้อมูล ข่าวสาร ข้อเท็จจริง เพื่อให้เกิกระบบคิดและระบบความเชื่อของบุคคล ที่จะส่งผลให้เกิดทัศนคติที่ถูกต้อง และชักนำให้เกิดพฤติกรรมอันพึงประสงค์ แต่การให้ความรู้เพียงอย่างเดียว โดยขาดถึงการตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ก็ไม่ได้เกิดผลตามที่ต้องการ อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงทัศนคติโดยขาดความคำนึงถึง ความแตกต่างของวัย บรรทัดฐานของกลุ่ม บรรทัดฐานของสังคม และความสามารถของผู้เรียนก็ไม่ได้สนับสนุนให้บุคคลมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอันพึงประสงค์ได้ ดังผลการศึกษาของ David Black (1989 อ้างถึงใน ศิริขวัญ ดวงดาวประกาย, 2543) พบว่า ทัศนคติต่อการดัดเครื่องดัด

แอลกอฮอล์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มที่ดื่มแตกต่างกัน คือ กลุ่มนักเรียนที่ดื่ม 0-3 หน่วยต่อสัปดาห์ มีทัศนคติต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ดีกว่าและมีแนวโน้มจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น มากกว่ากลุ่มนักเรียนที่ดื่มมากกว่า 11 หน่วยต่อสัปดาห์และการศึกษาการทำนายความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยใช้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Reasoned action theory) พบว่า ทัศนคติที่ดีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่า มีความตั้งใจที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าผู้ที่ทัศนคติที่ด้อยกว่า (อัปสร เดียวตระกูล)

Holzer และคนอื่น ๆ (1983 อ้างในอุบล เลี้ยววาริน, 2530) พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ที่จบการศึกษาระดับสูงและระดับต่ำ แต่ผู้จบการศึกษาสูงกว่า มีแนวโน้มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณ น้อยกว่า โดยพบว่าผู้จบการศึกษาในระดับต่ำกว่าเป็นโรคพิษสุราเรื้อรังมากกว่า ผู้ที่จบการศึกษาสูงกว่า จะมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่า

ในขณะที่อุบลรัตน์ รุ่งเรืองศิลป์ (2540) ศึกษาพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 1-3 พบว่า ค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพและการรับรู้ประโยชน์เกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพด้านการไม่ใช้สารเสพติด (บุหรี่ยาสูบ) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศิริขวัญ ดวงดาวประกาย (2543) ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษา เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างภายหลังทดลองเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของประกิจ โพธิอาสน์ (2541) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า การรับรู้ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญ

จากผลการศึกษาของยุพา ชูสุทธิสกุล (2537) พบว่าทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับการศึกษาของสายพิน สาประเสริฐ (2544) พบว่า ทัศนคติต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สอดคล้องกับการศึกษาของ ประกิจ โพธิอาสน์ (2541) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ และนักเรียนของ

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 411 คน เป็น วิทยาลัยชาย ร้อยละ 55.5 วิทยาลัยหญิง ร้อยละ 44.5 ผลจากการศึกษาพบว่าทัศนคติ ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับการศึกษาของ จิราภรณ์ เทพหนู (2540) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญศึกษา ในจังหวัดพัทลุง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญศึกษา ในจังหวัดพัทลุง จำนวน 1,261 คน พบว่า นักเรียนที่มีทัศนคติเชิงบวกต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 55.32 เท่าของนักเรียนที่มีทัศนคติเชิงลบ

1.7) การรับรู้ต่อผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การมีความสามารถในการประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองเกี่ยวกับผลการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ คือตระหนักว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นปัญหาใกล้ตัวและตระหนักในโทษพิษภัยตลอดจนผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่การหลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ส่วนความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง การมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยเน้นสาระสำคัญในเรื่องความหมายและประเภทของเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การเปลี่ยนแปลงของร่างกายและพฤติกรรมเมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อุทธีและอันตรายที่เกิดจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งด้านร่างกายและสมอง (Lundborg, 2002)

จากการทบทวนวรรณกรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

อุบลรัตน์ รุ่งเรืองศิลป์ (2540) ศึกษาพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 1-3 จำนวน 400 คน พบว่า ค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพและการรับรู้ประโยชน์เกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพด้านการไม่ใช้สารเสพติด

สุทธิสารณ์ วัฒนมะโน (2540) ศึกษาผลของการประยุกต์โปรแกรมทักษะชีวิตเพื่อการป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดปราจีนบุรี โดยนำแนวคิดทักษะชีวิตขององค์การอนามัยโลก ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีประสบการณ์จริง มาประยุกต์ในการจัดการเรียนการสอน พบว่ากลุ่มทดลองมีความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับโรคเอดส์ ความรับผิดชอบในการป้องกันโรคเอดส์ ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการปฏิเสธและมีพฤติกรรมป้องกันเอดส์สูงกว่าก่อนการทดลองและดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนั้น ยังพบว่าความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับโรคเอดส์ ความรับผิดชอบในการป้องกันโรคเอดส์ ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการปฏิเสธเพื่อป้องกันโรคเอดส์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์อย่างมีนัยสำคัญ

ศิริขวัญ ดวงดาวประกาย (2543) ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษา เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างภายหลังทดลองเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับการดื่มสุราสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญ

ประกิจ โพธิอาสน์ (2541) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า การรับรู้ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญ

2) ปัจจัยด้านครอบครัว

ครอบครัวนับว่าเป็นหน่วยสังคมหน่วยแรกที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนในสังคม ครอบครัวที่อบอุ่นเป็นเกราะป้องกันพฤติกรรมเบี่ยงเบนของสมาชิกในครอบครัวได้ทุกเรื่องแม้แต่การดื่ม สถานภาพของครอบครัวที่ไม่ดี เช่น การหย่าร้าง การแยกกันอยู่ของบิดามารดา หรือครอบครัวที่ขาดคนใดคนหนึ่งที่จะให้การอบรมเลี้ยงดูเป็นครอบครัวที่มีความเสี่ยงสูงสำหรับพฤติกรรมการดื่ม รวมถึงเด็กวัยรุ่นที่ดื่มหนัก มักมีความผูกพันในครอบครัวน้อย และได้รับการยอมรับจากพ่อแม่ น้อยมาก (Steinhausen & Metzke, 2003) และครอบครัวที่พ่อแม่มีพฤติกรรมการดื่ม เด็กในครอบครัวก็จะได้รับอิทธิพลในลักษณะเดียวกัน

ดังนั้นเมื่อครอบครัวที่มีพ่อแม่ดื่ม ลูกจึงมีโอกาสที่จะเป็นคนที่ดื่มด้วยในอนาคต หรือการมีบุคคลในครอบครัวที่ดื่ม เด็กจะเกิดการเรียนรู้ โดยการสังเกตหรือการมีส่วนร่วมทำให้เด็กได้รับทัศนคติและพฤติกรรมการดื่มได้ ไม่เพียงแต่เด็กจะได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากการดื่มของบิดามารดาและบุคคลในครอบครัวเท่านั้น การสนับสนุนให้เด็กผู้หญิงดื่มโดยตรงจากพ่อแม่หรือญาติพี่น้อง ก็กระทำมาเป็นเวลานาน โดยผ่านความเชื่อว่าเป็นยา อย่างไม่รู้สึกรู้สึกร ในสถานการณ์เช่นนี้ผู้หญิงที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นยาหลายคน พัฒนาค้นเองมาดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นนิสัยในที่สุด

ชัยยุทธ ดาผา (2533) ศึกษาปัจจัยการขาดแคลนทางสังคมของพ่อแม่ที่กระทบต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ พ่อแม่และตัวนักเรียนชายที่กำลัง เรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กรมสามัญศึกษา อยู่ในเขตเทศบาลเมืองสกลนคร จำนวน 300 คน พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น คือ ปัจจัยภูมิหลังทางครอบครัว ขนาดของครอบครัว การสนับสนุนจากพ่อแม่ให้ลูกดื่ม สอดคล้องกับการศึกษาของ สายใจ ชื่นคำ (2542) ศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นใน

สังคมไทย พบว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับการศึกษาของจิราภรณ์ เทพหนู (2540) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญศึกษา ในจังหวัดพัทลุง พบว่า การสนับสนุนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากพ่อแม่ ควบคุมต่ำมีโอกาสเสี่ยง ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็น 3.43 เท่าของการสนับสนุนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากพ่อแม่ ควบคุมสูง ดังนั้นผู้วิจัยจะศึกษาอิทธิพลของปัจจัยด้านครอบครัวในประเด็นต่างๆ ดังนี้

2.1) ประวัติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครอบครัว

เมื่อมีบุคคลในครอบครัวดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เด็กจะเกิดการเรียนรู้ โดยการสังเกตหรือการมีส่วนร่วมทำให้เด็กได้รับทัศนคติ และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ (Abdel-Ghany et al. ,2001;Paul, 2008 ;Verdurmen et al., 2008)

จากการศึกษาของ Fleming (1977 อ้างในสุริย์ สถาพรนานนท์, 2529) พบว่า พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดาเป็นต้นแบบที่มีอิทธิพล หรือมีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของลูกเป็นอย่างมากโดยที่ลูกมักปฏิบัติตามแบบตัวอย่างการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา แต่ผลนี้จะลดน้อยลงสำหรับในบิดามารดาที่เป็นผู้ดื่มอย่างน้อยและอย่างหนัก

การศึกษาของ Pendergest & Schacfer (1974 อ้างในอำนาจ พิรุณสาร, 2538) ทัศนคติของพ่อแม่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็ก โดยถ้าพ่อแม่มีทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะทำให้เด็กรู้จักเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ถ้าพ่อแม่มีทัศนคติไม่ดีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เด็กก็จะไม่ค่อยมีความสนใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การศึกษาของธิดิ รัตนโชติ (2539) ศึกษาวัยรุ่นหญิงกับการสูบบุหรี่: ศึกษาเฉพาะนักเรียนหญิงในโรงเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุระหว่าง 16-20 ปี จำนวน 433 คน พบว่าการที่บิดามารดาสูบบุหรี่ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แต่วัยรุ่นที่มีทั้งบิดามารดาสูบบุหรี่ มีแนวโน้มที่จะสูบบุหรี่สูงกว่าวัยรุ่นที่มีบิดามารดาไม่สูบบุหรี่เลย

นอกจากนี้ การศึกษาของ Jackson และคนอื่นๆ (1997 อ้างถึงใน นันทิยา วิสุทธี กักดี ,2545) ทำการศึกษาเกี่ยวกับอายุที่เริ่มต้นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสูบบุหรี่ ว่ามีความสัมพันธ์กับความสามารถทางสังคมของเด็ก หรือพฤติกรรมพ่อแม่ ในกลุ่มนักเรียนเกรด 3 ถึงเกรด 5 จำนวนนักเรียน 1,470 คน ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนอำเภอของเมืองนอร์ธ คาโลโลนา เป็นพื้นที่ที่มีทั้งผู้มีรายได้สูง ๆ รายได้ปานกลาง และรายได้น้อย พบว่า อายุที่เริ่มต้นดื่มเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์ของลูกมีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของพ่อแม่และความถี่ของการดื่มของพ่อแม่ (parental model)

จากผลการศึกษาของวิภา คำนธ์ารงกุล (2537, อ้างถึงใน นันทิยา วิสุทธิภักดี ,2545) ศึกษาเรื่องการดื่มสุราและใช้สารเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 8 – 24 ปี พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีบุคคลในครอบครัวดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำ ซึ่งมีบิดาดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำด้วยอัตราสูงสุดร้อยละ 64 รองลงมาได้แก่ ญาติ ผู้อาศัย ผู้ปกครอง มารดา และพี่น้อง ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสายใจ ชื่นคำ (2542) ศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นไทย ในวัยรุ่นที่เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 307 คน พบว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญ

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคคลในครอบครัว เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคคลในครอบครัวเพื่อเปรียบเทียบกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2.2) สถานภาพสมรสของบิดา-มารดา

วัยรุ่นที่บิดามารดาหย่าร้างหรือแยกจากกัน มักมีความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาไม่คงที่เป็นสาเหตุของการเริ่มต้นใช้สารเสพติดหรือดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เร็วขึ้น (Forthun, et al., 2007) และในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่าเด็กวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่หย่าร้างมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด (Jeynes, 2001)

ผลการศึกษาเกี่ยวกับการใช้สารเสพติดของวัยรุ่นมักมาจากครอบครัวที่มีการหย่าร้าง สภาพครอบครัวแตกแยก ขาดความอบอุ่น ขาดที่ยึดเหนี่ยวทางใจ (ชวีชัชย ไทยเขียว, 2526; วารุณี ภูรินสินสิทธิ์, 2531) หรือ บิดามารดาทะเลาะวิวาทกัน มีความห่างเหินจากบิดา มารดา ต่างคนต่างอยู่ เข้ากับบิดา มารดา ไม่ได้ (กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล, 2542)

วารุณี ภูรินสินสิทธิ์ (2531) ได้ศึกษาสาเหตุการติดยาเสพติดในวัยรุ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีเชียงใหม่ พบว่า การใช้สารเสพติดของวัยรุ่นมักมาจากครอบครัวที่บิดามารดาหย่าร้างสภาพครอบครัวแตกแยก ขาดความอบอุ่น ขาดความยึดเหนี่ยวทางใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของชวีชัชย ไทยเขียว (2540) ศึกษาถึงสาเหตุการเสพยาเสพติด ผลการวิจัยพบว่า สถานภาพสมรสของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับการใช้สารเสพติดของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่

สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล (2542) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สถานภาพสมรสของบิดามารดาต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

Emery (อ้างถึงใน กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล, 2542) กล่าวว่าวัยรุ่นที่บิดามารดาหย่าร้างหรือแยกทางกัน มักมีความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาไม่คงที่เป็นสาเหตุของการเริ่มต้นใช้สารเสพติดหรือดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เร็วขึ้น และในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่าเด็กวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่หย่าร้างมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าสถานภาพสมรสของบิดามารดา มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสถานภาพสมรสของบิดามารดาของกลุ่มตัวอย่างเพื่อเปรียบเทียบกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2.3) ความสัมพันธ์ในครอบครัว

Pemberton (2001) ได้ให้ความหมาย ความสัมพันธ์ในครอบครัว ไว้ว่า เป็นความผูกพันทางอารมณ์ของสมาชิกในครอบครัวหรืออีกความหมายหนึ่งคือ ความผูกพันใกล้ชิดของสมาชิกในครอบครัวที่เกี่ยวข้องกันทางกายภาพและทางจิตใจในสภาวะที่มีกำลังใจหรือทอดอโยครอบครัวที่มีความสัมพันธ์สูงมากมักจะอ้างถึงเรื่องความเกี่ยวข้องกันของสมาชิกที่ใกล้ชิดกัน มีความผูกพันกันมากในเรื่องประสบการณ์ของแต่ละคนทั้งเรื่องของการปกครองตนเอง ทำให้สมปรารถนาหรือเป้าหมายตามต้องการครอบครัวที่มีความสัมพันธ์น้อยคือ มีประสบการณ์ร่วมกันน้อย ไม่ใกล้ชิดกันเป็นครอบครัวที่โดดเดี่ยวมีการหย่าร้าง แม้สมาชิกในครอบครัวจะมีการปกครองตนเองสูง มีอิสรภาพและเป็นตัวของตัวเองสูง แต่มักจะมีอารมณ์อ่อนไหวรุนแรงรวมถึงไม่มีความรู้สึกลอยลางติดต่อกับคนอื่นในครอบครัว มีตัวชี้วัดดังนี้

1) ความผูกพันทางอารมณ์ (Emotional bonding) หมายถึง ความเอาใจใส่ดูแลและเอื้ออาทรต่อกัน มีความรักความห่วงใย ตลอดจนให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ขึ้นชมยินดีเมื่อสมาชิกในครอบครัวประสบความสำเร็จ

2) ความมีอิสรภาพ (Independence) หมายถึง การที่สมาชิกมีอำนาจในการปกครองตนเองและการไม่บังคับให้สมาชิกในครอบครัวทำตามอำเภอใจของตนเอง เคารพสิทธิในเรื่องส่วนตัวของสมาชิกในครอบครัว

3) ขอบเขตความสัมพันธ์ (Boundaries) หมายถึง ความยืดหยุ่น การอนุญาต การเปิดรับสิ่งใหม่ๆของสมาชิกในครอบครัวที่เกี่ยวข้องกันในทางด้านกายภาพและจิตวิทยาในเรื่องการคบคนสถานที่ความคิดหรือค่านิยมต่างๆเช่น การอนุญาตให้ลูกคบเพื่อนหลากหลายประเภท อนุญาตให้เพื่อนนับศาสนาได้ตามความคิดของตนเอง อนุญาตให้เปิดรับความคิดใหม่ๆผ่านสื่อ

อนุญาตให้นำค่านิยม ความคิดหรือบุคคลมาในครอบครัวได้ ยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลของกันและกัน

4) การใช้เวลาอยู่ร่วมกัน (Time) หมายถึง การมีเวลาอยู่ร่วมกันหรือการที่ทุกคนในครอบครัวทำกิจกรรมหลายอย่างร่วมกันในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งหรือมีโอกาสดูคุยกัน

5) พื้นที่ความใกล้ชิดสนิทสนม (Space) หมายถึง การสัมผัสกอดรัด เช่น การโอบกอด แขนหรือหอมแก้มกันในครอบครัวเป็นการแสดงความรักความอบอุ่นตามธรรมชาติและเคารพในสิทธิซึ่งกันและกันในการมีสถานที่ที่มีความเป็นส่วนตัว

6) ความเป็นเพื่อน (Friends) หมายถึง ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ความเชื่อใจกันให้ความเป็นกันเอง เปิดเผย ความคุ้นเคยและการให้คำแนะนำ

7) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง การร่วมพิจารณาปัญหาครอบครัวร่วมกัน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจปัญหาสำคัญๆในครอบครัว

8) ความสนใจ (Interests) หมายถึง ความสนใจในการทำกิจกรรมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งร่วมกันหรือมีความสนใจในเรื่องต่างๆ ร่วมกันตลอดจนให้ความสนใจในกิจกรรมของอีกฝ่ายหนึ่ง

9) การพักผ่อนหย่อนใจ (Recreation) หมายถึง การที่พ่อแม่ลูกได้มีกิจกรรมร่วมกันในการพักผ่อนหย่อนใจเมื่อมีเวลาว่างเช่น การท่องเที่ยวต่างจังหวัด การเล่นกีฬา การออกไปบันเทิงนอกบ้าน การชมวีดีโอหรือภาพยนตร์ การทำงานอดิเรกด้วยกัน

ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดามีสัมพันธ์ภาพกันอย่างพอเหมาะบุตรจะเกิดการรับรู้จากบิดามารดา ซึ่งต้องไม่ทำให้บุตรเกิดความขัดแย้งกับสัมพันธ์ภาพในครอบครัวเมื่อบุตรมีความกังวลเกิดขึ้น ผู้ปกครองควรให้คำแนะนำ ไม่ติเตียน การสร้างสัมพันธ์อันดีในครอบครัวย่อมทำให้ได้รับความสุขระหว่างสมาชิกด้วยกัน ไม่ควรให้เกิดความแตกแยกหรือหมัดหวังกับสมาชิกคนใดคนหนึ่ง(Ramos, Jaccard, Turrisi, & Johansson, 2005)

สายสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองและบุตรควรมีทัศนคติที่ดีในด้านความรัก ความอบอุ่นต่อกัน และสามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ พร้อมความตั้งใจนำไปสู่ความสำเร็จภายในครอบครัว ต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีเวลา มีความอดทน สร้างความผูกพัน กระชับความมั่นคง สมาชิกมีความรักใคร่เข้าใจต่อกัน พร้อมทั้งจะให้ภัยต่อกัน (มูลนิธิเพื่อหญิง, 2546)

อย่างไรก็ดี การกระทำผิดของวัยรุ่นมักถูกมองว่า มีสาเหตุมาจากครอบครัว เนื่องจากส่วนใหญ่ยังอยู่ในความดูแลของบิดา มารดา ดังนั้นสภาพภายในครอบครัวน่าจะมีผลต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Sessa ,2007) นอกจากนั้นยังพบว่ามีการศึกษาและนำเสนอว่า ครอบครัวเป็นปัจจัยสาเหตุต่อปัญหา การขาดการควบคุม หรือเกิดจากการสนับสนุนของพ่อแม่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ถ้าพ่อแม่ไม่เห็นว่าการดื่มเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์เป็นเรื่องที่เสียหายและสนับสนุนให้ลูกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ลูกก็จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนข้างบ่อย ภูมิหลังทางครอบครัว ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ก็มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นเช่นกัน เพราะสิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดความกดดันกับวัยรุ่น ให้หันเหไปพึ่งพิงสิ่งเสพติดต่าง ๆ รวมทั้งการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วย ถ้าความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวดี พ่อแม่เอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ จะทำให้เกิดความผูกพันกับครอบครัว และซึมซับบรรทัดฐานต่าง ๆ ของสังคมจากพ่อแม่เป็นการป้องกันการกระทำผิดของวัยรุ่นได้ รวมทั้งการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วย (Fischer et al., 2007)

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นกับครอบครัวเท่าที่ผ่านมา พบว่าครอบครัวมีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น ดังนั้นจากการศึกษาของ Langenkamp (2008) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาเป็นกุญแจสำคัญต่อพฤติกรรมของบุตร ถ้าบ้านมีสภาพขาดความรัก ขาดความอบอุ่น และขาดความเอาใจใส่ต่อกันระหว่างสมาชิกในบ้าน แนวโน้มของบุตรที่ขาดความอบอุ่นนั้นจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนประพฤตินิสัยหรือกลายเป็นเยาวชนอาชญากรได้ (Assanangkornchai et al., 2002).

Sutherland & Cressey (1966) ได้กล่าวว่า ครอบครัวที่ทำให้เกิดการกระทำผิดของนักเรียนหรือให้นักเรียนหันมาดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประกอบไปด้วยลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างดังนี้

1) ในครอบครัวมีตัวอย่างที่ไม่ดี ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้สิ่งเหล่านี้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ก่อให้เกิดทัศนคติ ค่านิยม หรือแบบแผนความประพฤติที่ไม่ดี เช่น ความประพฤติผิดศีลธรรมทางเพศ การติดสุรา

2) ครอบครัวที่บิดาหรือมารดาขาดไป หรือขาดไปทั้งสองคน เพราะความตายการหย่าร้าง หรือการจากไป

3) มีความไม่ลงรอยกันในครอบครัว ความมีอคติต่อกัน มีความวิตกกังวลใจจนเกินไป มีความรุนแรงกันเกินไป ขาดการเอาใจใส่ต่อกัน มีความอิจฉาริษยา อยู่กันมากหน้าหลายตาหรือมีญาติเข้ามาแทรกแซง

4) ครอบครัวที่บิดาหรือมารดาไม่สามารถควบคุมดูแลนักเรียนได้ สาเหตุอาจเนื่องมาจากความบกพร่องบางอย่างทางร่างกาย หรือเพราะความเจ็บป่วย

5) มีความกดดันในทางเศรษฐกิจ เช่น ไม่มีงานทำ รายได้ไม่พอกับรายจ่าย มารดาต้องออกไปทำงานนอกบ้าน

ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน ครอบครัวมีหน้าที่พัฒนานักเรียนในเรื่องอารมณ์ สติปัญญา ศีลธรรม ความเจริญทาง

ร่างกาย ตลอดทั้งความเจริญทางสังคม นักเรียนจะได้รับนิสัยและความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดีจากครอบครัว หากครอบครัวใดทำหน้าที่ได้ดีก็ถือว่าครอบครัวนั้นเป็นครอบครัวที่เป็นปกติ หากครอบครัวใดทำหน้าที่ขาดความสัมพันธ์ในครอบครัวถือว่าได้ว่าเป็นครอบครัวที่บกพร่อง ย่อมเป็นเหตุให้เกิดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนได้ (Bhattacharya, 1999)

Bersamin et, al. (2005) ศึกษาเรื่องปัจจัยเสี่ยงในการดื่มแบบเมาหว่ารน้ำของวัยรุ่น พบว่า ครอบครัวที่ยากจน การมีที่อยู่อาศัยที่ไม่มั่นคง การมีความขัดแย้งกับพ่อแม่ ความบกพร่องเกี่ยวกับการสื่อสารกับพ่อแม่ การจัดการในครอบครัวที่ไม่ดี การมีผู้ใหญ่หรือญาติพี่น้องดื่มและพฤติกรรมการดื่มสุราของพ่อแม่ นั้น เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการดื่มสุราแบบเมาหว่ารน้ำของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ชัยยุทธ ดาผา (2534) ศึกษาปัจจัยของการขาดแคลนทางสังคมของพ่อแม่ต่อพฤติกรรมของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น พบว่า ขนาดของครอบครัว และการสนับสนุนของครอบครัวสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น จากที่กล่าวมาแล้ว ชี้ให้เห็นว่าครอบครัว และสภาพของครอบครัว เป็นหนึ่งในปัจจัยที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

รุ่งวิทย์ มาสงามเมือง (2539) ได้ศึกษาการดื่มสุราของนักเรียนกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีอายุระหว่าง 15-24 ปี พบว่า นักเรียนซึ่งอยู่ในครอบครัวที่บิดามารดาทะเลาะกันเป็นประจำ ส่วนใหญ่จะดื่มสุรามากกว่านักเรียนในครอบครัวที่บิดามารดาร์กใครกันดี ดังเช่นผลการศึกษาของประกิจ โพธิอาสน์ (2541) พบว่า การดื่มสุราของวัยรุ่น 15-19 ปี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความสัมพันธ์กับ สัมพันธภาพของสมาชิกในครอบครัว

นอกจากนั้น กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล (2542) ซึ่งศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร พบว่า พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของนักเรียน อาชีวศึกษาชายได้แก่ ทักษะคิดและการรับรู้เรื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งสอดคล้องบางประการกับสายใจ ชื่นคำ (2542) ที่ศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นในสังคมไทย จากการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ นักเรียนวัยรุ่น ในจังหวัดปทุมธานี มี 3 ตัวแปร ได้แก่ อิทธิพลของเพื่อนสนิทที่คบหาสมาคมด้วย ความผูกพันต่อบิดามารดาในระดับ ต่ำ ความผูกพันต่อครูและโรงเรียนในระดับต่ำ

Burcu (2003) ได้ทำการศึกษาถึงการควบคุมโดยครอบครัวผ่านมาตรการลงโทษต่างๆเช่น การดำเนินคดีเตียน การกักบริเวณ และการลงโทษด้วยการไม่จ่ายหรือลดเงินสนับสนุนแก่บุตรหลานที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้พฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะเข้าไปยุ่ง

เกี่ยวหรือดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุตรหลานในครอบครัวลดลง ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาของ ดวงฤทัย สุคนธ์ปฎิภาค (2550) ซึ่งพบว่า การรับรู้การสนับสนุนจากครอบครัว เพื่อน และครู พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช และประนอม กาญจนวณิชย์.(2550) เพศ ระดับการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคคลในครอบครัว ความตระหนักถึงผลของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แรงสนับสนุนทางสังคม และความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมป้องกันการการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

3) ปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

สภาพสังคมปัจจุบันจัดว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปัจจุบันเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้กลายเป็นสื่อกลางในการเข้าสังคม เป็นเครื่องแสดงออกถึงสถานภาพทางสังคม รวมถึงการคบเพื่อนหรือกลุ่มเพื่อน เป็นพัฒนาการทางสังคมที่สำคัญของวัยรุ่น การเข้ากลุ่มเพื่อนเป็นธรรมชาติของวัยรุ่น โดยวัยรุ่นจะเลือกเพื่อนหรือกลุ่มเพื่อนที่มีค่านิยม ทักษะคติที่คล้ายคลึงกัน ดังนั้นหากไปคบเพื่อนหรือกลุ่มเพื่อนที่ไม่ดีก็อาจชักนำหรือชักชวนไปในทางที่เสียได้เช่น การหนีโรงเรียน เกเร ดิฉยาเสพติด หรือดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ นอกจากนี้ในปัจจุบัน สถานที่ในการดื่ม และแหล่งซื้อหรือได้มา ยังเอื้อต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้น เช่นการดื่มในร้านอาหาร/ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ห้างสรรพสินค้า ส่วนแหล่งซื้อก็หาได้ง่าย ซึ่งมีขายทั้งในร้านขายของชำ ร้านสะดวกซื้อ เป็นต้น อีกทั้งปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ที่พักอาศัยและการพักอาศัยของวัยรุ่น ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่เอื้อต่อการดื่มเช่นกัน ดังเช่น การที่วัยรุ่นอาศัยอยู่ในบ้านเช่าหรือหอพักคนเดียวหรือกับเพื่อนซึ่งไม่ได้อยู่กับบิดามารดามักพบว่าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าทั้งนี้เนื่องจากไม่มีผู้ใหญ่เข้ามาดูแลหรือตักเตือน

3.1) ลักษณะการพักอาศัย

การศึกษาของยูพา ชูลิทธิกุล (2534) พบว่า นักเรียนที่ดื่มสุรา ส่วนใหญ่พักหอพักหรือ บ้านเช่า แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะที่พักอาศัยกับพฤติกรรมการดื่มสุรา เช่นเดียวกับการศึกษาของสุริย์ สถาพรนานนท์ (2529) พบว่า กลุ่มนักเรียนที่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา มีทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีอิทธิพลในการทำนายความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ต่ำกว่ากลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดามารดา คือ มีทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีอิทธิพลในการทำนายความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนWechsler & Lee (2002) ศึกษาพบว่า นักศึกษาที่อายุต่ำกว่า 21 ปี และอายุระหว่าง 21-23 ปี ที่อาศัยอยู่บ้านเดียวกับบิดามารดา จะดื่มสุรา

ซึ่งน้อยกว่านักศึกษาที่ไม่ได้พักอยู่บ้านเดียวกับบิดามารดาเดิมสุรา เป็นต้น ซึ่งคล้ายคลึงกับผลการศึกษาของ จิราภรณ์ เทพหนู (2540) ที่ศึกษา พบว่า นักเรียนที่พักอาศัยอยู่บ้านเดียวกับบิดามารดา มักจะไม่ดื่มสุรา หรือดื่มสุราน้อยกว่านักเรียนที่พักอาศัยอยู่กับเพื่อนหรืออยู่ตามลำพัง นอกจากนี้ สภาพที่อยู่อาศัย มีความแตกต่างกันในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในระหว่าง พ.ศ. 2534-2539 พบว่า ประชากรมีอายุ 11 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าในเขตเทศบาล

หลายงานวิจัยพบว่า สภาพที่อยู่อาศัย เอื้อให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ Sullenger & Kingsley (อ้างในสุริย์ สถาพรนันท์, 2540) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กที่ย้ายที่พักอยู่บ่อย ๆ เช่น ย้ายเพื่อไปทำการศึกษเล่าเรียนในท้องถิ่นอื่น ย้ายที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมอันเป็นการจากบิดามารดาไปอยู่ที่ไกลทำให้ต้องปกครองตนเอง โดยเฉพาะเข้าไปอยู่ในเมืองหลวงหรือเมืองใหญ่ ๆ อาจทำให้ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ที่แตกต่างจากเดิมไม่ได้ และพ่ายแพ้ต่อความเขี้ยววนสิ่งต่าง ๆ เช่น สถานที่ท่องเที่ยว แหล่งบันเทิง เริงรมย์ แหล่งอบายมุขต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้กระทำผิด (Byrnes, 2007)

3.2) ปัจจัยด้านเพื่อน

กลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างค่านิยม ลักษณะนิสัย ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรมของเด็กวัยรุ่นเป็นอย่างมาก เพราะเหตุผลว่าธรรมชาติของวัยรุ่นจะมีความผูกพันและต้องการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนมากกว่ากลุ่มอื่นๆ กลุ่มเพื่อนจึงมีการรวมตัวกันโดยธรรมชาติ (Sessa, 2007) ดังนั้นเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างยิ่ง เนื่องจากระยะเวลาที่เป็นวัยรุ่นมักจะมีการแยกตัวออกจากครอบครัว เพื่อค้นหาตัวเอง และต้องการความอิสระจากการถูกควบคุม แต่เนื่องจากยังไม่สามารถพึ่งตนเองทางจิตใจได้ และส่วนใหญ่เขาจะให้ความสำคัญในการคบหากับเพื่อน ไปไหนมาไหนเป็นกลุ่ม สนุกสนานด้วยกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทดลองสิ่งใหม่ ๆ ร่วมกัน ซึ่งอาจมีทั้งสิ่งที่ดีและไม่ดี รวมถึงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วย และภาพที่เราพบเห็นโดยทั่วไปในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น มักดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในหมู่เพื่อนฝูง (Kremer & Levy, 2008)

Sprinlhall et, al. (อ้างในภาวิณี อยู่ประเสริฐ, 2540) กล่าวว่า แรงสนับสนุนทางสังคมโดยกลุ่มเพื่อนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้วัยรุ่นเริ่มใช้สารเสพติด และป้องกันการใช้สารเสพติด จึงพบว่า สาเหตุที่ทำให้วัยรุ่นใช้สารเสพติดมากที่สุด คือ การถูกชักชวนจากเพื่อนและการมีเพื่อนใช้สารเสพติด (ยุบลวรรณ ประมวลรัฐการ, 2532; ปะภาสี สุขทรศนีย์, 2536; สนิท สมักรการ และคนอื่น ๆ, 2530; ชิติ รัตนโชติ, 2539) นอกจากนี้ยังพบว่า การคบค้าสมาคมกับเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกันคือมีเพื่อนดื่มมานานครั้งกับเพื่อนดื่มเป็นประจำมีผลต่อทัศนคติและ

ความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกัน (สุริย์ สถาพรนานนท์, 2529) และจากการศึกษาของ ธิติ รัตนโชติ (2539) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่อง วัยรุ่นหญิงกับการสูบบุหรี่: ศึกษาเฉพาะนักเรียนหญิงในโรงเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าวัยรุ่นหญิงมีเพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่มากขึ้นเพียงใด ก็จะมีแนวโน้มที่จะสูบบุหรี่มากขึ้นเท่านั้น

Riseman (อ้างในสุพัตรา สุภาพ, 2519) ได้กล่าวว่าการดื่มเครื่องดื่มเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุด โดยเฉพาะสังคมปัจจุบันบุคคลมักจะยึดเอาเพื่อนเป็นแนวทางในการยึดหรือปฏิบัติตามกลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลดังนี้

- 1) กลุ่มเพื่อนจะสอนให้เด็กวัยรุ่นรู้จักอำนาจที่ไม่ใช่เป็นแบบส่วนตัว
- 2) กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้เด็กวัยรุ่นได้ทดลองข้อกำหนด หรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ
- 3) กลุ่มเพื่อนอาจจะถ่ายทอดระเบียบวิธี และคุณค่าที่ผู้ใหญ่ต้องการหรืออาจเป็นไปในรูปตรงกันข้ามเลยก็ได้

อิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนไม่ว่าจะเป็นการมีเพื่อนใช้สารเสพติด ทักษะคิดของเพื่อนที่ใช้สารเสพติดและการถูกชักชวนจากเพื่อน ล้วนเป็นสาเหตุเริ่มต้นให้มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การดื่มมากจนไม่มีการควบคุมปริมาณการดื่มหรือทำให้มีการดื่มอย่างต่อเนื่อง การเข้ากลุ่มเพื่อนจะช่วยกันสร้างค่านิยมและบรรทัดฐานต่อการดื่มจากการสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานครเมื่อกรกฎาคม 2541 โดยการสุ่มสัมภาษณ์นักเรียนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่าสาเหตุการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนและความสนุกสนานในกลุ่ม รองลงมาไปตามเพื่อนไม่อยากขัดเพื่อน

สุริย์ สถาพรนานนท์ (2529) ศึกษาปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่ทำนายความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนชายมัธยมศึกษา พบว่าอิทธิพลต่อความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่สำคัญรองจากทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ซึ่งหมายถึงกลุ่มเพื่อนของพวกเขาเอง

ประกิจ โพธิอาสน์ (2539) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นานๆครั้ง และยังพบว่าปัจจัยนำ ได้แก่ เพศ อายุ ผลการเรียน ประเภทของการศึกษาลักษณะที่พกอาศัย ความรู้ทัศนคติ ค่านิยมของการไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยเอื้อ ได้แก่ การเข้าถึงแหล่งขายความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และปัจจัยเสริม ได้แก่ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท และการรับสื่อโฆษณา มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ และคณะ (2541) ศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเยาวชนไทย ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีวศึกษา และมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน จำนวน 1,141 คน พบว่า เยาวชน ร้อยละ 40.6 มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะเพศชายดื่ม ร้อยละ 53.5 และเพศหญิงดื่มร้อยละ 25.1 และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเรียงลำดับความสำคัญ คือ การดื่มของเพื่อน การได้รับสื่อและอิทธิพลการโฆษณา เพศ ประเภทสถานศึกษา ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ค่านิยมเกี่ยวกับการไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการดื่มของพี่น้อง

ดijkส์ตรา และคณะ (Dijkstra et al., 2001) พบว่าตัวแบบทางสังคมได้แก่ พ่อแม่ และกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น กล่าวคือวัยรุ่นที่มีพ่อแม่หรือเพื่อนที่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ตามด้วย และการศึกษาในประเทศไทยพบว่าการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนสามารถทำนายการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานครได้ค่อนข้างดี (กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล, 2542) และการศึกษาของประกิจโพธิอาศน์ (2541) พบว่าพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท และการรับอิทธิพลจากสื่อโฆษณามีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น

โดยสรุป วัยรุ่นเป็นที่ต้องการเพื่อนอย่างมาก และในการคบเพื่อนนั้นต้องการการยอมรับจากเพื่อน ต้องการให้เพื่อนชื่นชมชอบพอ วัยรุ่นจะอ่อนไหวกับการถูกวิพากษ์วิจารณ์หรือการกล่าวหาตึงถึงในทางลบ ดังนั้นวัยรุ่นมักปรับตัวให้คล้อยตามเพื่อนซึ่งถ้าวัยรุ่นคล้อยตามในการกระทำในพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา ก็จะไม่เกิดประโยชน์ และก่อให้เกิดผลทางลบ เช่นการเที่ยวสถานเริงรมย์ของวัยรุ่น เมื่อถูกชักชวนหรือโน้มน้าวมักจะไม่ปฏิเสธเนื่องจากไม่อยากทำตัวแตกต่างจากกลุ่ม เมื่อเที่ยวแล้วเกิดความสุข จึงเกิดการเที่ยวในครั้งต่อมาและอาจจะนำไปสู่การเที่ยวประจำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้ารวมกลุ่มกับเพื่อนที่ชอบเที่ยว

3.3) แรงสนับสนุนทางสังคม หมายถึงแรงสนับสนุนทางสังคมซึ่งเป็นตัวแปรทางจิตสังคม ที่มีความสัมพันธ์กับสุขภาพและพฤติกรรมอนามัย และเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดผลดีต่อภาวะสุขภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะการเจ็บป่วยหรือช่วยเหลือตนเองได้จำกัด แรงสนับสนุนทางสังคมจะช่วยบรรเทาความเครียด สามารถปรับตัวได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งจะนำไปสู่การมีพฤติกรรมด้านสุขอนามัยที่ดี ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งการสนับสนุนทางสังคมนี้บุคคลอาจได้รับมาจากบุคคลใกล้ชิดเช่น บิดา มารดา ญาติ พี่น้อง เพื่อน ผู้ร่วมงาน เป็นต้น ทั้งนี้เพราะการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคมมีลักษณะเป็นเครือข่ายที่ต้องอาศัยการพึ่งพาอาศัยกัน อันจะทำให้ชีวิตอยู่อย่างมีความสุขและมีความหมายมากขึ้น (Oostveen, Knibbe, & Vries, 1996)

แรงสนับสนุนทางสังคม เป็นปัจจัยทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมได้มีผู้สนใจศึกษาอย่างมากมาย เช่น นักมนุษยวิทยา แพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา เป็นต้น ทำให้แรงสนับสนุนทางสังคมได้ถูกมองเป็นหลายแนวคิดและมีความหมายแตกต่างกันออกไปดังต่อไปนี้

Tolsdorf (อ้างถึงใน ดวงเดือน มูลประดับ, 2541) ให้ความหมายว่าแรงสนับสนุนทางสังคม เป็นความช่วยเหลือที่สมำเสมอในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่ได้รับจากบุคคลอื่น ซึ่งความช่วยเหลือนั้นได้ช่วยให้บุคคลได้ไปถึงซึ่งเป้าหมาย เฉพาะของตนหรือสามารถแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่

Leiberman (อ้างถึงใน ดวงเดือน มูลประดับ, 2541) กล่าวว่า แรงสนับสนุนทางสังคม มีผลต่อการลดอุบัติเหตุการเกิดเหตุการณ์เครียดในชีวิต ทำให้สามารถปรับและเปลี่ยนแปลงการรับรู้ของบุคคลต่อภาวะเครียด และสามารถลดระดับความรุนแรงของภาวะเครียด สามารถเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรุนแรงของภาวะเครียด กับระดับการเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ของบุคคล สามารถส่งเสริมการเผชิญภาวะเครียดของบุคคลและในทำนองเดียวกันก็สามารถลดความรุนแรงจากผลกระทบของภาวะเครียดหรือสามารถดูดซึมผลกระทบที่เกิดจากภาวะเครียด สามารถเปลี่ยนแปลงความรู้สึกที่มีคุณค่าในตนเอง และความสามารถในการควบคุมสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งถูกทำลายลงจากเหตุการณ์เครียดที่เกิดขึ้น และการสนับสนุนทางสังคมนี้มีผลโดยตรงต่อการปรับตัวของบุคคล

Thoits (อ้างถึงใน ดวงเดือน มูลประดับ, 2541) อธิบายถึงความสำคัญของแรงสนับสนุนทางสังคมว่า เป็นแหล่งประโยชน์ในการช่วยปรับแก้กับความเครียด (Coping Assistance) ได้หลายวิธีคือ

1) ช่วยเปลี่ยนแปลงการให้ค่าความหมายกับสถานการณ์โดยช่วยให้บุคคลประเมินเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่าไม่รุนแรง มีความรู้สึกว่าจะไม่ว่าจะเกิดเหตุการณ์ใดขึ้นจะมีผู้คอยช่วยเหลือ หรือบรรเทาความเครียดให้น้อยลงได้ ปัญหาที่มีอยู่จึงเล็กลง

2) ช่วยลดการตอบสนองทางอารมณ์จากความเครียด เช่น ช่วยให้เกิดการระบายออก

3) ช่วยเปลี่ยนสถานการณ์โดยการมีส่วนร่วมในการจัด หรือเปลี่ยนแปลงปัญหา เช่น การช่วยเหลือด้านการเงิน แรงงาน หรือข้อเสนอในการแก้ปัญหา

Pender (อ้างถึงใน ดวงเดือน มูลประดับ, 2541) กล่าวว่า แรงสนับสนุนทางสังคมจะส่งเสริมการเจริญเติบโต และการทำงานของระบบต่าง ๆ ในร่างกาย เป็นการเพิ่มคุณค่าของตนเอง ทำให้มีอารมณ์มั่นคง และมีความสุขในชีวิต ลดความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตเป็นการดำรงไว้ซึ่งสุขภาพ มีการป้องกัน ยืนยัน รับรอง หรือทำให้เกิดความมั่นใจและคาดการณ์การกระทำของบุคคลนั้นว่า เป็นที่ต้องการของสังคม และแรงสนับสนุนทางสังคมเป็นกันชนหรือเบาะรองรับ

เหตุการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤตในชีวิต โดยมีอิทธิพลต่อการแปลเหตุการณ์และการตอบรับทางอารมณ์ของบุคคลที่ทำให้บุคคลมีการปรับตัวได้ดี จึงช่วยลดการเจ็บป่วย ซึ่งเป็นการป้องกันโรค

Schaefer et, al. (อ้างถึงใน อินทิรา ปัทมินทร, 2541) แบ่งการสนับสนุนทางสังคมออกเป็น 3 ประเภท คือ

1) การสนับสนุนทางอารมณ์ (Emotion Support) หมายถึง การก่อให้เกิดความรู้สึกใกล้ชิด มีความมั่นใจ และความเชื่อมั่นว่าจะพึ่งพิงผู้อื่นได้เสมอ ซึ่งทำให้บุคคลรู้สึกว่าตนเองเป็นที่รัก เป็นที่ใส่ใจ และเป็นสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่ม ไม่ใช่คนแปลกหน้า

2) การสนับสนุนทางวัตถุ (Tangible Support) หมายถึง เป็นการให้ความช่วยเหลือหรือให้บริการต่าง ๆ เช่น ให้ยืมเงิน ให้ของขวัญ ช่วยดูแลในเวลาที่ต้องการ เป็นต้น

3) การสนับสนุนทางข้อมูลข่าวสาร (Informational Support) หมายถึง การให้ข้อมูลข่าวสารและคำแนะนำ ซึ่งจะช่วยให้บุคคลสามารถแก้ปัญหาได้ รวมทั้งการให้ข้อมูลย้อนกลับถึงการกระทำของบุคคลด้วย

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบของแรงสนับสนุนทางสังคมตามแนวคิดของ Schaefer และคณะ เพราะเมื่อพิจารณาทุกด้านแล้ว เห็นว่าเนื้อหาสาระมีความครอบคลุมต่อความต้องการและความจำเป็นพื้นฐานของกลุ่มนักเรียนวัยรุ่น แรงสนับสนุนของกลุ่มนักเรียนวัยรุ่น หมายถึง สิ่งที่นักเรียนวัยรุ่นได้รับจากบิดา มารดา กลุ่มเพื่อน และครูอาจารย์ ในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. การสนับสนุนทางอารมณ์ (Emotional Support) เป็นการแสดงถึงอารมณ์ทางบวก ของผู้ที่ใกล้ชิด ซึ่งได้แก่ บิดา มารดา กลุ่มเพื่อนหรือครูอาจารย์ ที่มีต่อนักศึกษา ซึ่งแสดงออกในลักษณะของความผูกพัน การยอมรับ การดูแลเอาใจใส่ ทำให้นักศึกษารู้สึกว่าตนเองเป็นที่รัก เป็นที่ใส่ใจ และเป็นสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่ม ไม่ใช่คนแปลกหน้า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านของการพัฒนาการ ต้องมีการปรับตัวก่อนทั้งต่อตนเองและต่อสิ่งแวดล้อม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรได้รับความรัก ความเข้าใจจากผู้ใกล้ชิด แต่ถ้าผู้ใกล้ชิดไม่เข้าใจ ไม่ให้ความสนใจ เฉยเมย ก็จะทำให้เกิดปัญหาทางสุขภาพจิตได้

2. การสนับสนุนทางข้อมูลข่าวสาร (Information Support) เป็นการได้รับความช่วยเหลือด้านข้อมูลข่าวสาร เช่น การให้ข้อเท็จจริง คำแนะนำ ชี้แจง การบอกแนวทางหรือทางเลือกที่สามารถนำไปแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่ได้ จะช่วยลดภาวะเครียด หรือปัญหาที่เผชิญอยู่ได้ วัยรุ่นที่เผชิญอยู่กับความเครียด ภาวะวิกฤต ถ้าไม่ได้รับการช่วยเหลือจะรู้สึกสับสน วิตกกังวล อาจทำให้มีปัญหาในการปรับตัวและแก้ปัญหาในทางที่ผิดได้ ดังนั้น พอจะสรุปได้ว่า แรงสนับสนุนทางสังคม มีความสำคัญต่อวัยรุ่นเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการใน

ทุกๆ ด้าน เป็นวัยที่ควรได้รับการดูแล ให้ความสนใจเป็นพิเศษ การได้รับการสนับสนุนทางอารมณ์ ทางวัตถุ และทางด้านข้อมูลข่าวสาร จึงทำให้วัยรุ่นสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

นอกจากนั้น ผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวกับแรงสนับสนุนทางสังคมกับการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

สุธีร์ อินตะประเสริฐ (2531) ศึกษาลักษณะของผู้ติดสุราในหอผู้ป่วยจิตเวช โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ พบว่า สาเหตุหลักคือนให้วัยรุ่นดื่มสุราร้อยละ 74.3 ของผู้ที่ติด สุราเริ่มดื่มสุราเพราะเพื่อน และต้องการเข้ากลุ่ม

จิราภรณ์ เทพหนู (2540) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญศึกษาในจังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากพ่อแม่ ควบคุมต่ำและปานกลางมีโอกาสเสี่ยงต่อการ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่านักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่ต่ำแต่มีการควบคุมสูง ตามลำดับ นักเรียนที่มีเพื่อนมีอิทธิพลสูงและปานกลาง มีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์เป็น 10.64 , 0.30 เท่าของนักเรียนที่มีเพื่อนมีอิทธิพลต่ำตามลำดับ นักเรียนที่สื่อมวลชน มีอิทธิพลสูงและปานกลาง มีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็น 18.28 , 3.62 เท่าของ นักเรียนที่สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่ำตามลำดับ

สมพิศ สุวิฑูรย์ (2540) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการป้องกันการติด ยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า การได้รับคำแนะนำที่ ถูกต้องและการสนับสนุนที่ดีจากบิดามารดา เพื่อน ครู และการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการป้องกันการติดยาเสพติดของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประกิจ โพธิาศน์ (2541) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มี แอลกอฮอล์ของวัยรุ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ได้รับอิทธิพลสูงจากสื่อโฆษณา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ และคณะ (2541) ศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเยาวชนไทย ผลการวิจัยพบว่า การได้รับสื่อและอิทธิพลจากการ โฆษณา มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นันทิยา วิสุทธิภักดี (2545) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลการป้องกันตนเองจากการดื่ม สุราของนิสิตชายในหอพักมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 300 คน ผลการวิจัยพบว่า การได้รับ ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ การได้รับข้อมูลคำแนะนำจากผู้ปกครอง อาจารย์ เพื่อน มีความสัมพันธ์ ทางบวกกับพฤติกรรมการ ป้องกันตนเองจากการดื่มสุราของ นิสิตชายในหอพัก

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ผลการวิเคราะห์ตัวแปรปัจจัยเสริม พบว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันตนเองจากการดื่มสุราของนิสิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4) การรับรู้ต่อกลยุทธ์การสื่อสารการตลาด

การรับรู้ (perception) เป็นกระบวนการที่คนเราจะเข้าใจสิ่งเร้าสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ปรากฏกับประสาทสัมผัสส่วนใดส่วนหนึ่งของเรา การรับรู้ที่เป็นสิ่งที่กำหนดความต้องการแรงจูงใจ และทัศนคติของผู้ซื้อ การที่คนเรารับรู้ว่าคุณค่าความต้องการของเราเป็นอย่างไร แรงจูงใจของคนเราเป็นอย่างไร การรับรู้ดังกล่าวจะกำหนดว่าตัวเราจะมีทัศนคติอย่างไรกับสินค้า ควรชอบหรือไม่ชอบ ควรเห็นคุณค่าหรือไม่เห็นคุณค่า สินค้าเหมาะสมกับตัวเราหรือไม่เหมาะสม การที่ผู้ซื้อมองเห็นคุณค่าของสินค้านั้นเป็นคุณค่าที่ผู้ซื้อรับรู้ (Perceptual utility) ซึ่งอาจเป็นคุณค่าที่แท้จริงหรือคุณค่าที่ผิดก็ได้ ถ้าหากว่าผู้บริโภคมองเห็นคุณค่ามากเกินไปเกินความเป็นจริง ก็เรียกว่าส่วนเกิน (Consumer's surplus) คือคุณค่าของสินค้าที่ผู้ซื้อเข้าใจเองโดยคุณค่าดังกล่าวมิได้มีอยู่ในตัวสินค้า แต่บางครั้งผู้ซื้อที่รับรู้สินค้าน้อยกว่าความเป็นจริง (Consumer's deficit) คือผู้ซื้อมองเห็นคุณค่ามีคุณค่าน้อยกว่าความเป็นจริง ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการโฆษณา

การโฆษณาและการส่งเสริมการขายเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลอย่างมากต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภค การโฆษณาจึงเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการดำเนินธุรกิจส่วนใหญ่ในปัจจุบัน (Garretson & Burton, 1998) ซึ่งรวมไปถึงในธุรกิจจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีการนำโฆษณามาเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นการบริโภค (Nelson & Moran, 1995; Nelson, 1999; Baye & Nelson, 2001)

โดยมีผลการทบทวนวรรณกรรมของ นิพนธ์ พัวพงศกรและคณะ(2548) เกี่ยวกับอิทธิพลของการโฆษณาต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนี้ Saffer (1991), Young (1993) และ Saffer(1993) ได้ทำการศึกษาเรื่องมาตรการในการห้ามโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และปริมาณการบริโภค โดยใช้ข้อมูลที่เป็น panel data จาก 17 ประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2513-2526 และแบบจำลองที่นำมาใช้เป็นแบบจำลอง Fixed effect panel data model โดยที่ผลการวิจัยของ Saffer (1991) สรุปว่า การโฆษณาจะทำให้ปริมาณการบริโภคแอลกอฮอล์สูงขึ้น ในขณะที่ Saffer & Dave (2002) ทำการศึกษาเรื่องนโยบายการห้ามโฆษณาและปริมาณการบริโภคอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้ข้อมูลแบบ panel data ของ 20 ประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513-2538 และใช้แบบจำลอง Simultaneous equation system โดยให้การบริโภคและการโฆษณาเป็นปัจจัยภายใน (Endogenous) ที่มีผลกระทบต่อกันและกัน ผลการวิจัยบ่งชี้ว่าการห้ามโฆษณาสามารถลดการบริโภคแอลกอฮอล์ลงได้ 5% - 8% และ ค่าความยืดหยุ่นต่อราคามีค่าประมาณ -0.2 อย่างไรก็ตามการจำกัด หรือลดการโฆษณามีนัยต่อ

พฤติกรรมกรรมการบริโภคน้อยมาก เนื่องจากบริษัทผู้ผลิตพยายามหาทางเสนอสินค้าในช่องทางอื่นต่อผู้บริโภค โดยการเลี้ยงข้อกำหนดทางกฎหมาย (Osterberg, 2004)

อย่างไรก็ดี สถานการณ์ของตลาดเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในประเทศไทย โดยมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค (อ้างถึงใน สสส, 2545) พบว่า ตลาดเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มีแนวโน้มการขยายตัวของธุรกิจสูงขึ้นโดยเฉพาะเบียร์ ซึ่งมีแนวโน้มการผลิตและจำหน่ายสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวได้แสดงให้เห็นว่า สาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้ยอดขายเบียร์สูงขึ้น เป็นผลมาจากการเพิ่มโฆษณาและการส่งเสริมการขายอย่างต่อเนื่องเพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความต้องการบริโภค ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจพฤติกรรมและความคิดเห็นของประชาชนต่อการแก้ปัญหาสุขภาพจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทั้งนี้ทางสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และสำนักวิจัยเอแบคโพลล์ (2544) ทำการศึกษาพบว่าประชาชนส่วนใหญ่เชื่อว่าการโฆษณามีผลต่อการกระตุ้นการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งพบว่าโฆษณายเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร

โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบันเริ่มพุ่งเป้าไปที่กลุ่มเยาวชน โดยมีหลักฐานแสดงชัดว่าวัยรุ่นเป็นกลุ่มเป้าหมายของการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น งานวิจัยในประเทศสหรัฐอเมริกา โดย Center for Media Education ศึกษาการโฆษณาในนิตยสารในช่วงปี 2001 ซึ่งมีมูลค่า 320 ล้านดอลลาร์ พบว่าเยาวชนอายุ 12-20 ปี เห็นโฆษณาเบียร์และโฆษณาเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ถี่มากกว่าผู้ใหญ่เท่ากับ 45% และ 27% ตามลำดับ (Nelson, 2005)

การโฆษณาจึงเป็นการโน้มน้าวให้ผู้บริโภคใช้ผลิตภัณฑ์ หรือสินค้านั้นโดยตัวของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้ว เป็นสิ่งที่มีภาพพจน์ไม่ดี เพราะทำให้เกิดความเมามา ยถ้าดื่มมาก ๆ ติดต่อกันนาน ๆ จะทำลายสุขภาพ ในการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงไม่มีการพูดถึงด้านไม่ดีของเครื่องดื่ม แต่กลับนำสิ่งดี ๆ อย่างเช่น สักดิ์ศรี ศิลปะ มานำเสนอแทน เป็นการใช้อำนาจของการโฆษณาเพื่อข่ม หรือปกปิดนิสัยบางอย่าง เพื่อให้คนดื่มบางอย่างที่เป็นผลเสียอันเกิดจากการดื่ม ขณะเดียวกันก็คือความหมายบางอย่างโดยการพยายามให้ผู้บริโภคเลือกจำแต่สิ่งที่โฆษณาต้องการให้จำ

ปัจจุบันการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้สร้างสีสัน การสื่อความหมายให้ผู้ดื่มเกิดภาพลักษณ์ (image) ความคิด (idea) และอารมณ์ความรู้สึก (feeling) ถูกใส่ลงไปสินค้าโดยผ่านจากโลกของระบบความหมาย ดังนั้น เมื่อสินค้านั้นเข้ากับภาพลักษณ์และอารมณ์แล้ว มันก็สามารถเชื่อมโยงกับความคิดได้ เช่น ประโยคที่ว่า “ความสุขที่คุณดื่มได้” เชื่อมโยงความสุขอัน

เป็นสิ่งปรารถนาของมนุษย์ ซึ่งเป็นนามธรรมจับต้องไม่ได้ เข้ากับเบียร์ยี่ห้อหนึ่งที่เป็นรูปธรรม เช่นนี้เป็นการเชื่อมโยงสิ่งที่ไม่สามารถบรรลุได้โดยง่าย เข้ากับสิ่งที่สามารถเข้าถึงได้ ทำให้เราคิดว่าวิธีการเข้าถึงความสุขอยู่ไม่ไกลเกินเอื้อม เพียงแค่ดื่มเบียร์ยี่ห้อนั้น

จากการสัมภาษณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร เดือนกรกฎาคม 2541 เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่าส่วนใหญ่สนใจ ประทับใจ หรือชอบดูโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีการเลือกซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่ตรงกับค่านิยมของกลุ่ม หรือที่เป็นที่พอใจของตนตามการรับรู้จากการโฆษณา เช่น เลือกดื่มเบียร์ยี่ห้อหนึ่ง ด้วยความรู้สึกว่าการดื่มเบียร์ชนิดนั้น เป็นการสร้างสัมพันธภาพในกลุ่มเพื่อนได้ และถ้าเป็นการลบความขุ่นเคืองกับเพื่อน ให้หันหน้าเข้าหากัน ด้วยเบียร์ชนิดดังกล่าว

การโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงมุ่งหวังเพื่อให้ผู้ดื่มเกิดการจดจำภาพลักษณ์ ที่มีความหมาย และเป็นທີ່ให้คุณค่าต่อชีวิตที่สินค้านั้น ๆ กล่าวไว้ การดื่มจึงไม่ใช่แค่เพียงลิ้มรสของการดื่มเครื่องดื่ม แต่เป็นกาย-จิต-วิญญาณของผู้ดื่มในชั่วขณะหนึ่ง ที่ถูกรอบงาด้วยภาพลักษณ์ของการดื่ม

ในการศึกษาของนิพนธ์ พัวพงศกร และคณะ(2548)พบว่าสื่อโฆษณาที่ตนพบเห็นบ่อยที่สุดคือ การโฆษณาทางโทรทัศน์และกีฬา ส่วนวิธีการโฆษณาที่มีอิทธิพลชักจูงให้อยากดื่มสุรา คือ ภาพงานเลี้ยง ภาพหญิงสาวและชายหนุ่ม และภาพโปสเตอร์ที่มีรูปเหล่าเบียร์เย็นๆ ส่วนการรณรงค์ของรัฐที่น่าจะมีผลต่อการลดการดื่มสุรามากที่สุดคือคำขอร้องจากคนที่รักในครอบครัว

ทิพารัตน์ เค้นชัยประดิษฐ์(2535) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษากลยุทธ์และประสิทธิผลของโครงการประชาสัมพันธ์ เพื่อลดอุบัติเหตุจราจรจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อศึกษา กลยุทธ์ในการรณรงค์ทางการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ ที่นำมาใช้ในโครงการประชาสัมพันธ์เพื่อลดอุบัติเหตุจราจร จากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และศึกษาประสิทธิผลของโครงการดังกล่าว ซึ่งพบว่า กลยุทธ์หลักคือ การส่งข่าวประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ ความรู้และปัญหาอุบัติเหตุจราจรจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผ่านสื่อมวลชนโดยเน้นสื่อหนังสือพิมพ์เป็นสื่อหลัก เพื่อสร้างความตระหนักรู้ต่อปัญหาอุบัติเหตุจราจรจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประกอบกับการดำเนินกิจกรรมที่กระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมาย สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการรณรงค์ สำหรับผลการศึกษาในส่วนประสิทธิผลของโครงการนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ ในระดับต่ำ โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้เกี่ยวกับอุบัติเหตุจราจรจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ แต่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติในเชิงบวกต่ออุบัติเหตุ จราจรจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และมีพฤติกรรมการขับขี่ยานพาหนะ ภายหลังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับการปฏิบัติที่ปลอดภัยต่ำ และ ยังพบว่า

พฤติกรรมการจับขี้นาพาหนะภายหลังการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์ในทางลบกับทัศนคติต่ออุบัติเหตุจราจรจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

นอกจากนั้นยังพบว่า ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ ความสะดวกและง่ายต่อการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ถ้าการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำได้ง่ายและสะดวก ผู้บริโภคสามารถหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ทันทีที่ต้องการ จะส่งผลให้การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มสูงขึ้น (Crawford & Tanner ,1995) ซึ่งความสะดวกดังกล่าวเกิดจากการอนุญาตให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ตลอดเวลา ผู้บริโภคจึงซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาบริโภคได้อย่างต่อเนื่อง (สสส.,2545) และ จากการที่มีสถานที่ซึ่งได้รับอนุญาตให้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่หนาแน่นในพื้นที่เดียวกัน ทำให้เกิดการแข่งขันกันระหว่างผู้จำหน่ายทั้งในด้านราคา การส่งเสริมการขายเพื่อเชิญชวนให้ผู้บริโภคเข้ามาใช้บริการของตน ทำให้ทางเลือกที่จะการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีมากขึ้น และสะดวกขึ้น ทำให้แนวโน้มการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และปัญหาที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็จะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น (Pasch,2008) ดังนั้นการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สามารถทำได้โดยการควบคุมการออกใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงการจัดระเบียบร้านค้าและสถานที่ รวมถึงสถานบันเทิง ร้านอาหารที่มีการจำหน่ายและบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้มีการกระจายห่างกันออกไป และให้อยู่ห่างไกลจากแหล่งชุมชน รวมถึงห่างไกลจากสถานที่สำคัญ เช่น สถานศึกษา หรือ ศาสนสถาน เพื่อให้การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มผู้บริโภค โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนนั้นทำได้ยาก หรือ สะดวกน้อยลง (William, Chaloupka & Wechsler,2002)

ในขณะที่สาวตรี อัยฉางค์กรชัย และคณะ(2551) ได้ศึกษาพบว่าปัจจัยที่สำคัญอีกด้านหนึ่ง ที่สัมพันธ์กับการดื่มสุราของนักเรียนจากผลการศึกษานี้ ได้แก่ การสัมผัสกับโฆษณาสุรา นักเรียนที่ดื่มสุรา มีอัตราการสัมผัสโฆษณาสุราบ่อยครั้งกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มและสามารถจดจำรวมทั้งมีความรู้สึกอยากลองดื่มมากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มสุราอย่างชัดเจน โดยนักเรียน ที่ดื่มสุรา มีอัตราการสัมผัสกับสื่อโฆษณาสุราทุกชนิดบ่อยครั้งกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มสุรา ประมาณหนึ่งเท่าครึ่ง และมีอัตราการจำชื่อยี่ห้อสุราได้มากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มถึงเกือบสองเท่า รวมทั้งยังมีความรู้สึกอยากลองดื่มสุรามากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มประมาณสองเท่าเช่นกัน

4) ความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง ความเชื่อมั่นที่บุคคลประเมินการกระทำพฤติกรรมที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ของการกระทำตามที่ตนเองคาดหวังไว้ (Leigh, 2004) ซึ่งเป็นความคาดหวังในผลที่จะเกิดขึ้นจากพฤติกรรมที่ได้ปฏิบัติ ซึ่งอาจเกิดจากประสบการณ์ในการกระทำพฤติกรรมนั้นๆ โดยตรงหรืออาจเกิดจากการที่ได้เห็นผู้อื่นกระทำแล้วเกิดผลจากการกระทำ

พฤติกรรมนั้นๆตามมาให้เห็น (Lee, Greely, & Oei, 1999) ดังนั้นความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Alcohol expectancy) จึงหมายถึง ความคาดหวังหรือความเชื่อเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่จะได้รับจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Young & Oei, 1996; Zamboanga, 2005) ทั้งหมด 6 ด้าน)

1) ด้านความกล้าแสดงออก (assertion) เป็นความคาดหวังในผลลัพธ์ทางบวกจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ มีความคาดหวังว่าเมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เข้าไปแล้วจะส่งผลทำให้เกิดความรู้สึกกล้าพูด กล้าแสดงออก เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ และสังคมไปพร้อมๆกัน ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอาจจะส่งผลทำให้วัยรุ่นเกิดความรู้สึกไม่มั่นใจในตนเอง เกิดความไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือแสดงออกในพฤติกรรมที่เหมาะสม เนื่องจากฤทธิ์แอลกอฮอล์จะไปกดประสาทส่วนกลางทำให้ระบบควบคุมตนเองเสียไป ทำให้เมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือเห็นบุคคลที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้ว มีความกล้าแสดงออก ก็อาจส่งผลให้วัยรุ่นเกิดความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในด้านการเพิ่มความกล้าแสดงออกให้กับตนเอง

2) การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ (affective change) เป็นความคาดหวังในผลลัพธ์ทางลบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ มีความคาดหวังว่าเมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้าไปแล้ว จะส่งผล ทำให้มีอารมณ์ที่รุนแรง อ่อนไหวง่าย และเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อารมณ์ที่มักเกิดกับเด็กในวัยนี้ได้แก่ ความกลัว ความกังวล ความวิตก ความคับข้องใจ ซึ่งการควบคุมอารมณ์ของวัยนี้ยังทำได้ไม่สมบูรณ์นัก (Hurlock, 1973; Santrock, 1996) ส่งผลทำให้วัยรุ่นเกิดความขัดแย้งกับผู้ปกครองบ่อยๆ ในบางครั้ง อาจทำให้วัยรุ่นรู้สึกผิดหรือเสียใจในการกระทำของตนเอง ส่งผลทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งเมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้วจะทำให้เกิดความรู้สึกตอกย้ำความรู้สึกผิดของตนเองยิ่งขึ้น ทำให้รู้สึกว่าตนเองล้มเหลว จึงทำให้วัยรุ่นมีความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในด้านการเปลี่ยนแปลงอารมณ์

3) ความรู้สึกพึ่งพิง (dependence) เป็นความคาดหวังในผลลัพธ์ทางลบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ ความคาดหวังว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในชีวิต ไม่สามารถที่จะอยู่ได้โดยไม่ได้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการความเข้าใจ และต้องการการยอมรับจากบุคคลรอบข้าง (steinberg, 1996) ซึ่งอาจทำให้วัยรุ่นหันมาดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยมีความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อให้เป็นที่ยอมรับเห็นด้วยทางจิตใจ

4) การกระตุ้นในเรื่องเกี่ยวกับเพศ (sexual enhancement) เป็นความคาดหวังในผลลัพธ์ทางบวกจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ มีความคาดหวังว่าเมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไปแล้วจะช่วยให้เพิ่มสมรรถนะทางเพศ และเป็นที่น่าสนใจของเพศตรงข้าม

เนื่องจากว่าวัยรุ่นเป็นที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุกๆด้านของร่างกาย เพื่อพัฒนาสู่วัยผู้ใหญ่ ซึ่งรวมไปถึงการพัฒนาของระบบอวัยวะสืบพันธุ์ด้วย วัยรุ่นจึงเริ่มให้ความสนใจกับเพศตรงข้ามและเริ่มที่จะปฏิบัติตามบทบาททางเพศ (สมร ทองดี, 2544) โดยวัยรุ่นอาจจะมองว่าผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นมีความเท่ ทันสมัยและเป็นที่ยอมรับของเพศตรงข้าม และอาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้ ส่งผลให้วัยรุ่นมีความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ว่า เมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้วจะทำให้ได้รับการตอบสนองทางเพศมากขึ้น

5) การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการรู้คิด (cognitive change) เป็นความคาดหวังในผลลัพธ์ทางบวกจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ มีความคาดหวังว่าเมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้าไปแล้วจะทำให้เกิดความคิดที่ดีๆ และทำให้ตนเองสดชื่น ทำให้กระปรี้กระเปร่า เนื่องจากฤทธิ์ของแอลกอฮอล์นั้นจะทำให้ผู้ที่ดื่มรู้สึกสนุกสนาน กล้าที่จะแสดงออกความคิดเห็นมากขึ้น ซึ่งอาจทำให้วัยรุ่นเกิดความเชื่อว่าความคิดดี จะเกิดขึ้นได้เมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะทำให้ตนเองรู้สึกดี มีชีวิตชีวา

6) การลดความตึงเครียด (tension reduction) เป็นความคาดหวังในผลลัพธ์ทางบวกจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ มีความคาดหวังว่าเมื่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เข้าไปแล้วจะทำให้รู้สึกผ่อนคลาย ทำให้ความรู้สึกตึงเครียดต่างๆลดลง เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความรู้สึกเป็นตัวของตัวเองสูงซึ่งวัยรุ่นอาจจะไม่เข้าใจ อาจเป็นสาเหตุที่นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างวัยรุ่นกับผู้ปกครองได้ อาจทำให้วัยรุ่นเกิดความตึงเครียดและอาจนำไปสู่พฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากเมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้วจะทำให้ไม่ต้องรับรู้เรื่องราวต่างๆที่เกิดขึ้นเพราะฤทธิ์ของแอลกอฮอล์จะทำให้ผู้ที่ดื่มรู้สึกผ่อนคลาย ทำให้วัยรุ่นเกิดความคาดหวังว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นการช่วยลดความตึงเครียด

ทั้งนี้ ดิฌ์สตร้า และคณะ (Dijkstra et al., 2001) พบว่า ความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในผลลัพธ์ทางบวกด้านสังคมและด้านอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น สำหรับการศึกษานในประเทศไทยพบว่า ความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งในด้านผลลัพธ์ทางบวกและผลลัพธ์ทางลบมีความสัมพันธ์กับแบบแผนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเด็กวัยรุ่น (สุจิตรา อินทะวงษ์, 2548) ดังนั้นความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น (Martino, Collins, Ellickson, Schell, and McCaffrey, 2006)

ผลของความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ได้กล่าวมา ส่งผลให้วัยรุ่นส่วนใหญ่จะมีความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับสูง (Levy & Earleywine, 2003) ดังผลการศึกษาของ Oei & Borrow (2000) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์ในนักศึกษา จำนวน 161 คน พบว่า ความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ นักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ สุจิตรา อินทวงษ์ (2548) ซึ่งพบว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และแบบแผนการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กับแบบแผนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเด็กวัยรุ่น คือ ด้าน ความกล้าแสดงออก ด้านการเปลี่ยนแปลงภาวะอารมณ์ ด้านความรู้สึกพึงพิง ด้านการกระตุ้นใน เรื่องเกี่ยวกับเพศ ด้านการเปลี่ยนแปลงการรู้จัก และด้านการลดความตึงเครียด

จากการทบทวนวรรณกรรมทั้งหมด จึงนำไปสู่ตัวแปรที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการ ดื่มและผลกระทบที่ติดตามมาจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาใน สถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. ปัจจัยด้านบุคคล ประกอบด้วย

1.1) ลักษณะทางด้านประชากร ได้แก่ เพศ อายุ คะแนนเฉลี่ยสะสม ชั้นปี คณะที่กำลัง ศึกษา รายได้ต่อเดือน และค่าใช้จ่ายต่อเดือน

1.2) อายุเริ่มต้นการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

1.3) การใช้เวลาว่าง

1.4) ทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

1.5) ความตระหนักรู้ต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2. ปัจจัยด้านครอบครัว ประกอบด้วย

2.1) สถานภาพสมรสของบิดามารดา

2.2) ประวัติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว

2.3) ความสัมพันธ์ในครอบครัว

3. ปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย

3.1) ปัจจัยด้านเพื่อน ได้แก่ ประสบการณ์การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

3.2) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ ลักษณะการพักอาศัย สภาพแวดล้อมบริเวณที่พัก อาศัย สภาพแวดล้อมโดยรอบสถาบันการศึกษา

3.3) แรงสนับสนุนทางสังคม ทางด้านอารมณ์ และข้อมูลข่าวสาร

3.4) การรับรู้ต่อกลยุทธ์ การสื่อสารการตลาดของผู้ผลิตและจำหน่ายเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์

4. ความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2.7 สมมติฐานการวิจัย และ กรอบแนวคิดของการศึกษา

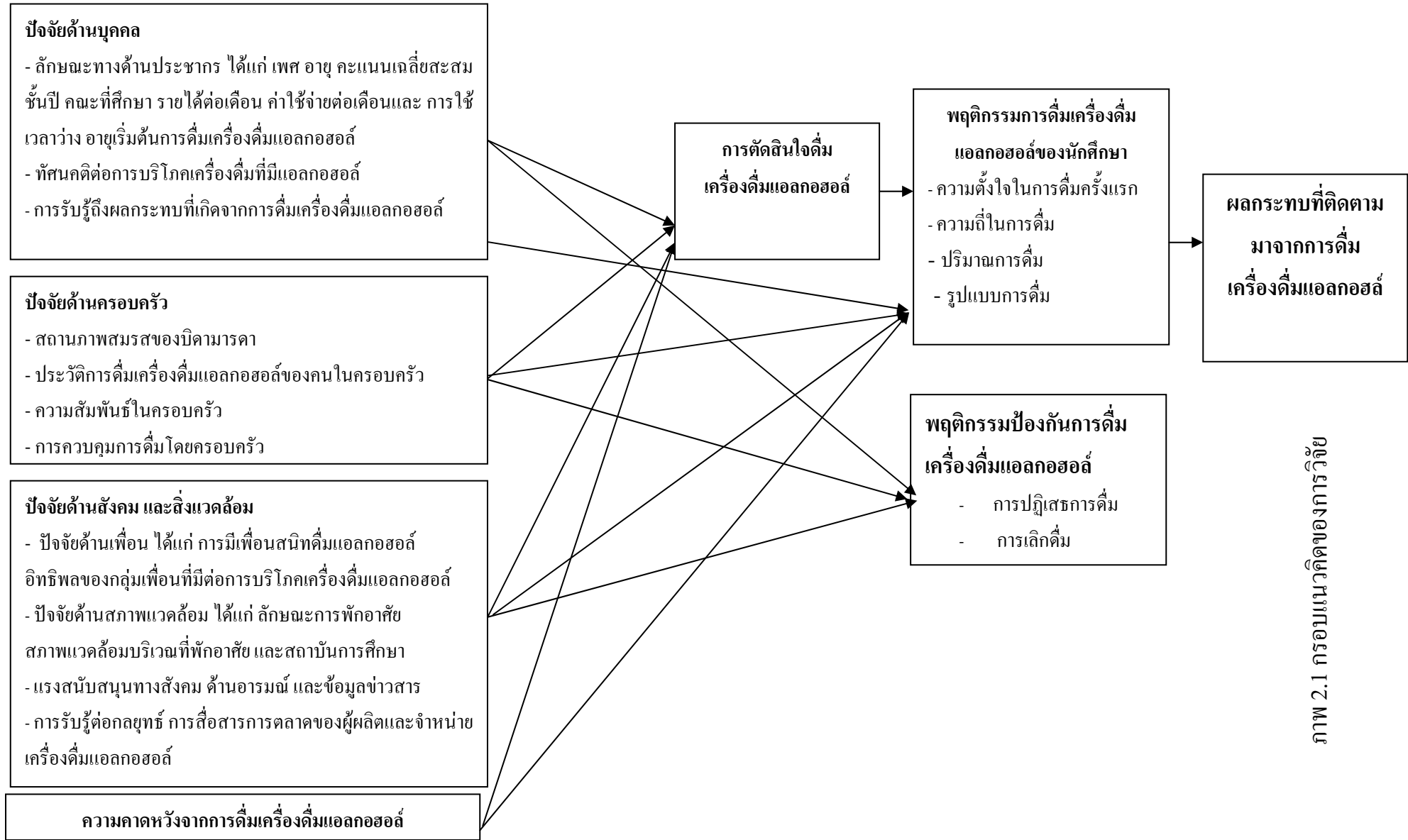
ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยเบื้องต้นไว้ ดังนี้

1) ปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อม ความคาดหวังจากการดื่ม มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจดื่มและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

2) พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

3) ปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว สังคมและสภาพแวดล้อม ความคาดหวังต่อการดื่ม มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

จากการทบทวนวรรณกรรมจนกระทั่งได้มาซึ่งแนวคิด และตัวแปรของการวิจัย จนสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพ 2.1 ซึ่งแสดงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจดื่ม พฤติกรรมการดื่ม การป้องกันตนเองจากการดื่มและผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งอธิบายได้ว่า ปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อม ความคาดหวังจากการดื่ม มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจดื่มและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในขณะที่พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ ปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว สังคมและสภาพแวดล้อม ความคาดหวังต่อการดื่ม มีผลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

ภาพ 2.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้แนวทางการวิจัยเชิงปริมาณเป็นตัวขับเคลื่อน และเสริมด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 แนวทางการวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) เป็นแนวทางที่นักวิชาการให้ความเห็นว่าเป็นการวิจัยที่เน้นการใช้ข้อมูลที่เป็นตัวเลข หรือข้อมูลที่สามารถวัดค่าทุกแนวคิดหรือทุกตัวแปรออกมาเป็นตัวเลขได้ เพื่อใช้เป็นหลักฐานยืนยันข้อค้นพบและข้อสรุปต่างๆ โดยการวิจัยเชิงปริมาณที่มีการวางแผนการศึกษาที่ดี มีการใช้ระเบียบวิจัยที่เหมาะสม จะทำให้ข้อค้นพบที่ได้สามารถใช้ได้ทั่วไปในทุกกลุ่มประชากร (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2550) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งต้องลงทุนโดยใช้ทรัพยากรจำนวนมาก การวิจัยเชิงปริมาณจะเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างจากประชากรเพื่อเป็นตัวแทนและอนุมานกลับไปหาประชากรกลุ่มใหญ่ได้

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร แต่เนื่องจากมีจำนวนมาก ในการวิจัยครั้งนี้จึงใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาประมวลผล และทำการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับอิทธิพลของปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทน และผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร

3.1.2 การสุ่มตัวอย่าง

การที่ประชากรเป้าหมายมีจำนวนมาก ทำให้ผู้วิจัยต้องทำการสุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้ตัวแทนเพื่อใช้ในการศึกษา โดยขนาดตัวอย่างที่ต้องการจะเก็บรวบรวมเพื่อนำมาวิเคราะห์นั้น เลสลีย์ คิช (Leslie Kish อ้างถึงใน สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2550) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสุ่มตัวอย่าง ได้

เสนอแนะว่าขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย โดยปัจจัยหนึ่งคือ เทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ ซึ่งการวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์สมการถดถอย ซึ่งมีหลักเกณฑ์พื้นฐานว่าควรมีจำนวนตัวอย่าง (units) ไม่ต่ำกว่า 25 เท่าของจำนวนตัวแปรองค์ประกอบ (Grace, 2008; Zhu, Walter, Rosenbaum, Russell, & Raina, 2006) ในการศึกษาครั้งนี้มีตัวแปรประจักษ์จำนวน 22 ตัวแปร ดังนั้นตัวอย่างที่เหมาะสมต้องไม่ต่ำกว่า 550 ตัวอย่าง ในขณะที่นักวิชาการบางท่าน (Lee, 1992 อ้างถึงใน สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2553) มีความเห็นว่า ขนาดตัวอย่างที่ดีย่อม สำหรับการวิเคราะห์ตามแนวทางดังกล่าว ควรมี 1,000 ตัวอย่างขึ้นไป ดังนั้นเพื่อให้ได้ขนาดตัวอย่างของแต่ละกลุ่มเพียงพอต่อการวิเคราะห์ จึงเก็บข้อมูลทั้งหมด 1,239 ตัวอย่าง

เมื่อกำหนดขนาดตัวอย่างเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะได้ทำการสุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนในการให้ข้อมูล โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างประเภทหลายขั้นตอน (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2550) มีขั้นตอน ดังนี้

1) การสุ่มเลือกสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้สุ่มมาเป็นตัวแทนจำนวน 21 แห่งซึ่งคิดเป็นร้อยละ 50 ของสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มหรือพื้นที่ เพราะแต่ละสถาบันอุดมศึกษามีจำนวนนักศึกษาไม่เท่ากัน โดยการนำรายชื่อของสถาบันอุดมศึกษา มาเรียงต่อกันในตารางสะสมจำนวนนักศึกษาในแต่ละสถาบัน และใช้ตารางเลขสุ่ม เพื่อเลือกสถาบันอุดมศึกษาที่ตกเป็นตัวอย่าง

2) เมื่อสุ่มเลือกสถาบันอุดมศึกษาตามขั้นตอน 2) จนครบ 21 แห่งแล้ว ผู้วิจัยทำการสุ่มเลือกคณะวิชาในแต่ละสถาบันอุดมศึกษา ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มหรือพื้นที่ เพื่อเลือกคณะวิชา จำนวน 2 คณะ โดยคณะวิชาเป็นหน่วยสุ่มในขั้นตอนนี้

3) ผู้วิจัยทำการเลือกหน่วยวิเคราะห์คือนักศึกษา ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (quota sampling) โดยผู้วิจัยได้ทำการคำนวณหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง ตามสัดส่วนของประชากรของคณะวิชาที่สุ่มได้เพื่อจะใช้เป็นกลุ่มเป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามจำนวนที่กำหนดไว้จนครบ 1,239 คน ดังตาราง 3.1

ตาราง 3.1 สถาบันอุดมศึกษา คณะวิชา และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

มหาวิทยาลัย	คณะวิชา	จำนวนประชากร	ขนาดตัวอย่าง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	คณะมนุษยศาสตร์	1,989	21
	คณะอุตสาหกรรมเกษตร	1,749	19
มหาวิทยาลัยมหิดล	คณะสาธารณสุขศาสตร์	1,575	17
	คณะพยาบาลศาสตร์	1,072	11
มทอ.ธนบุรี	คณะครุศาสตร์ฯ	1,338	14
	คณะวิศวกรรมศาสตร์	5,616	60
มทร.กรุงเทพ	คณะบริหารธุรกิจ	3,901	42
	วิศวกรรมศาสตร์	2,374	25
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	คณะมนุษยศาสตร์	1,823	20
	คณะสังคมศาสตร์	1,984	21
มรภ. จันทระเกษม	คณะมนุษยศาสตร์ฯ	4,939	53
	คณะศึกษาศาสตร์	1,897	20
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	คณะพาณิชยศาสตร์ฯ	2,481	27
	คณะอักษรศาสตร์	1,419	15
มรภ.พระนคร	คณะเทคโนโลยีฯ	4,745	51
	คณะวิทยาการจัดการ	4,502	48
มทร.พระนครเหนือ	คณะวิทยาศาสตร์ฯ	4,995	53
	คณะวิศวกรรมศาสตร์	5,241	56
มรภ.สวนสุนันทา	คณะครุศาสตร์	1,382	15
	คณะวิทยาการจัดการ	7,208	77
มหาวิทยาลัยสยาม	คณะนิเทศศาสตร์	2,410	26
	คณะวิศวกรรมศาสตร์	2,253	24

(มีต่อ)

ตาราง 3.1 (ต่อ)

มหาวิทยาลัย	คณะวิชา	จำนวน ประชากร	ขนาดตัวอย่าง
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	คณะเศรษฐศาสตร์	790	8
	คณะวิทยาศาสตร์	1,268	14
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวฯ	คณะเทคนิคการแพทย์	692	7
	คณะเภสัชศาสตร์	1,056	11
มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	คณะบริหารธุรกิจ	3,007	32
	คณะวิศวกรรมศาสตร์	2,332	25
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	คณะนิเทศศาสตร์	2,965	32
	คณะศิลปศาสตร์	2,385	26
มหาวิทยาลัยเกริก	คณะบริหารธุรกิจ	350	4
	คณะนิเทศศาสตร์	200	2
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ	2,400	26
	คณะศิลปศาสตร์ฯ	3,193	34
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	คณะนิเทศศาสตร์	1,691	18
	คณะบริหารธุรกิจ	9,585	103
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	คณะบัญชี	1,358	15
	คณะมนุษยศาสตร์	3,991	43
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	คณะบริหารธุรกิจ	3,136	34
	คณะศิลปศาสตร์	2,418	26
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร	คณะวิทยาการและ เทคโนโลยีฯ	1,191	13
	คณะวิศวกรรมศาสตร์	4,824	52
รวม	42	115,725	1,239

ประชากรเป้าหมายที่ถูกสุ่มเป็นตัวอย่างในการศึกษานี้ (ตาราง 3.1) มีคุณลักษณะที่แตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านต่างๆของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 3.2 คุณลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง (1,239 ราย)

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ : ชาย	602	48.6
ศาสนา		
พุทธ	1,106	89.4
อิสลาม	67	5.4
คริสต์	64	5.2
สถานภาพการสมรสของบิดามารดา		
ยังอยู่ด้วยกัน	919	76.1
แยกกันอยู่/หย่าร้าง	192	15.9
เสียชีวิตทั้งคู่	96	7.9
สถานที่พัก		
บ้าน/แฟลตของครอบครัว	534	43.3
บ้านเช่า	97	7.9
หอพักนอกมหาวิทยาลัย	602	48.9
บุคคลที่ท่านพักอาศัยด้วย		
บิดาและมารดา	410	33.3
บิดา หรือ มารดา	94	7.6
ญาติ	101	8.2
เช่าที่พักอยู่กับญาติ /เพื่อน	388	31.5
เช่าที่พักอยู่คนเดียว	239	19.4
การทำงานเพื่อหารายได้เพิ่ม : ไม่ทำ	927	75.4
สถานภาพนักศึกษา : เรียนเต็มเวลา	1,154	95.8

จากตาราง 3.2 พบว่านักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเขตกรุงเทพมหานครที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง นับถือศาสนาพุทธ โดยส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับบิดาและมารดา เป็นการพักอาศัยในบ้านพัก /แฟลตของครอบครัว ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงานพิเศษเพิ่ม และเป็นนักศึกษาที่เรียนเต็มเวลา

ตาราง 3.3 ค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลักษณะส่วนบุคคล

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.
อายุ	20.78	1.78
ระยะเวลาที่ศึกษา	2.27	1.73
เกรดเฉลี่ย	2.66	0.49
กิจกรรมสันทนาการนอกเหนือจากการเรียนเฉลี่ย (วัน)	2.65	1.50
รายได้ต่อเดือน	7,598.02	4,359.42

จากตาราง 3.3 พบว่านักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเขตกรุงเทพมหานครที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษา ส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 20.78 ปี เกรดเฉลี่ยสะสม 2.66 ในแต่ละวันทำกิจกรรมสันทนาการเฉลี่ยวันละ 2.65 ชั่วโมง และมีรายได้เฉลี่ย 7,598.02 บาท ต่อเดือน

3.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงปริมาณ จะเก็บรวบรวมและใช้ข้อมูลภาคตัดขวาง(Cross-section data) โดยการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างของการศึกษากรอกข้อมูลและตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยกระทำเพียงครั้งเดียว จากนั้นผู้วิจัยจะดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องข้อมูล โดยข้อมูลที่จะเก็บรวบรวมแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1) ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคคล ประกอบด้วย

- ลักษณะทางด้านประชากร ได้แก่ เพศ อายุ คะแนนเฉลี่ยสะสม ชั้นปี คณะที่ศึกษา สถานภาพสมรสของบิดามารดา รายได้ต่อเดือน และค่าใช้จ่ายต่อเดือน
- อายุเริ่มต้นการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- การใช้เวลาว่าง
- ทัศนคติต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- ความตระหนักรู้ต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

- 2) ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านครอบครัว ประกอบด้วย
 - สถานภาพสมรสของบิดามารดา
 - ประวัติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว
 - การสนับสนุนและควบคุมของครอบครัว
- 3) ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย
 - ปัจจัยด้านเพื่อน ได้แก่ ประสบการณ์การมีเพื่อนสนิทดื่มแอลกอฮอล์ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
 - ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ ลักษณะการพักอาศัย การรับรู้ต่อโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
 - แรงสนับสนุนทางสังคมทางด้านอารมณ์ และข้อมูลข่าวสาร
 - กลยุทธ์การสื่อสารการตลาด
- 4) ความคาดหวังจากการดื่ม
- 5) ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจดื่ม/ไม่ดื่ม
- 6) พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร โดยทำการสำรวจพฤติกรรมการบริโภคในประเด็นสำคัญ ได้แก่ การตัดสินใจดื่มหรือไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และความถี่ของการบริโภค
- 7) ผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประกอบด้วยผลกระทบต่อตัวบุคคล และผลกระทบต่อสังคม

3.1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยนี้ใช้เทคนิคการวิเคราะห์และเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ จึงกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลตามสภาพข้อมูลได้ ดังนี้

1) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งได้จากการสำรวจด้วยการใช้แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาแบบสอบถาม ดังนี้

(1) ทำการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรการ นโยบายควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนผลการศึกษาถึงเหตุปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดและกำหนดเป็นสมมติฐานของงานวิจัยนี้ และนำไปใช้ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

(2) ดำเนินการสร้างเครื่องมือ พร้อมทั้งพัฒนารายละเอียดและตรวจสอบความสมบูรณ์ และชัดเจนของข้อคำถาม

(3) การทดสอบความถูกต้อง และความเชื่อถือได้ของมาตรวัดของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความถูกต้อง และความเชื่อถือได้ ดังนี้

(3.1) ความถูกต้องในการสร้างมาตรวัด: มาตรวัดที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูลเชิงปริมาณนี้ ได้พัฒนาจากนิยามจริง รวมถึงการประยุกต์จากนิยามปฏิบัติการของนักวิชาการในอดีต และเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสาธารณสุขผู้เชี่ยวชาญทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ และผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยเพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Validity) จึงมีความถูกต้องในด้านเนื้อหา ผู้วิจัยจึงได้ทำการเก็บข้อมูลตามรายการต่างๆ ของแต่ละองค์ประกอบ แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor analysis) เพื่อกำหนดน้ำหนักปัจจัย (Factor loading) ของแต่ละรายการ และนำน้ำหนักปัจจัยแต่ละรายการมาคูณกับค่าเดิมของรายการนั้นๆ ผลรวมของผลคูณที่ได้ จะเป็นตัวแปรซึ่งมีความถูกต้องในการสร้าง (Construct validity) (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ วรรณิกัร สุขเกษม โสภิต ผ่องเสรี และถนอมรัตน์ ประสิทธิ์เมตต์, 2551) และดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าว จนครบทุกตัวแปร

(3.2) ความเชื่อถือได้ของมาตรวัด : แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ได้มีการตรวจสอบความถูกต้องในเนื้อหา ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้ (Pretest) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และนำมาวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบว่าผู้ตอบมีปัญหาเกี่ยวกับข้อความ และการตอบแบบสอบถามหรือไม่ จากนั้นได้ทำการวิเคราะห์ความเชื่อถือได้ (Reliability analysis) ของแบบสอบถามด้วยการวัดความสอดคล้องภายในของมาตรวัดที่ให้ผลที่สอดคล้องกัน (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2550) โดยใช้วิธีการวัดความสอดคล้องภายใน (Internal consistency method) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ของแต่ละรายการในแต่ละมาตรวัด โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งเป็นวิธีการที่วัดว่าตัวชี้วัดของตัวแปรแต่ละตัวมีความสอดคล้องเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันอย่างไร (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2542)

ผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ของมาตรวัดภายหลังจากการทดลองใช้ปรากฏว่าได้สัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ อยู่ที่ระดับ .65 - .90 ถือว่ามีความเชื่อถือได้ค่อนข้างสูง (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2550) จึงนำแบบสอบถามไปปรับปรุงข้อความบางส่วน เพื่อให้สมบูรณ์มากขึ้นก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยพร้อมทั้งพนักงานสำรวจได้ลงพื้นที่เพื่อทำการเก็บข้อมูลตามแผนที่ได้วางไว้ แต่เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่ ประกอบกับข้อจำกัดด้านเวลา และงบประมาณ จึงใช้ทั้งการสัมภาษณ์จากแบบสอบถาม และแจกให้กลุ่มตัวอย่างตอบด้วยตนเอง แต่มีพนักงานสำรวจคอยให้คำแนะนำ จนครบตามจำนวนที่ต้องการ จึงนำแบบสอบถามที่ได้มา

ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ แล้วทำการลงรหัสข้อมูลตามคู่มือลงรหัสที่จัดทำขึ้น จากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์ต่อไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยพัฒนาและปรับปรุงขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ จึงแบ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย ลักษณะทางด้านประชากร ได้แก่ เพศ อายุ คะแนนเฉลี่ยสะสม ชั้นปี คณะที่ศึกษา รายได้ต่อเดือน และ อายุเริ่มต้นการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การใช้เวลาว่าง

ทัศนคติต่อการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่าประกอบด้วยประโยคบอกเล่า มีมาตรวัด 4 หน่วย ประกอบด้วยช่วงคะแนน 0-3 คะแนน เกณฑ์การให้คะแนน คือ

ตัวเลือก	คะแนนข้อความเชิงบวก	คะแนนข้อความเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	0
เห็นด้วย	2	1
ไม่เห็นด้วย	1	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	3

ส่วนความตระหนักรู้ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่าประกอบด้วยประโยคบอกเล่า มีมาตรวัด 4 หน่วย ประกอบด้วยช่วงคะแนน 0-3 คะแนน โดยเกณฑ์การให้คะแนน คือ

ตัวเลือก	คะแนนข้อความเชิงบวก	คะแนนข้อความเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	0
เห็นด้วย	2	1
ไม่เห็นด้วย	1	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	3

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านครอบครัว ประกอบด้วย สถานภาพสมรสของบิดามารดา ประวัติการดื่มเครื่องดื่มฯของคนในครอบครัว มีลักษณะเป็นแบบเลือกคำตอบ

ความสัมพันธ์ในครอบครัว ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่าประกอบด้วยประโยคบอกเล่า มีมาตรวัด 4 หน่วย ประกอบด้วยช่วงคะแนน 0-3 คะแนน เกณฑ์การให้คะแนน

ตัวเลือก	คะแนนข้อความเชิงบวก	คะแนนข้อความเชิงลบ
ปฏิบัติประจำ	3	0
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	2	1
ปฏิบัตินานๆ ครั้ง	1	2
ไม่เคยปฏิบัติเลย	0	3

การควบคุมโดยการดื่มโดยครอบครัว ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า ประกอบด้วยประโยคบอกเล่า มีมาตรวัด 4 หน่วย ประกอบด้วยช่วงคะแนน 0-3 คะแนน เกณฑ์การให้คะแนน

ตัวเลือก	คะแนนข้อความเชิงบวก	คะแนนข้อความเชิงลบ
ปฏิบัติประจำ	3	0
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	2	1
ปฏิบัตินานๆ ครั้ง	1	2
ไม่เคยปฏิบัติเลย	0	3

ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย

1) ปัจจัยด้านเพื่อน ได้แก่ ประสบการณ์การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกคำตอบ และอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่าประกอบด้วยประโยคบอกเล่า มีมาตรวัด 4 หน่วย ประกอบด้วยช่วงคะแนน 0-3 คะแนน เกณฑ์การให้คะแนน คือ

ตัวเลือก	คะแนนข้อความเชิงบวก	คะแนนข้อความเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	0
เห็นด้วย	2	1
ไม่เห็นด้วย	1	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	3

2) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ ลักษณะการพักอาศัย มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกคำตอบ และความคิดเห็นต่ออิทธิพลของการสื่อสารการตลาด ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่าประกอบด้วยประโยคบอกเล่า มีมาตรวัด 4 หน่วย ประกอบด้วยช่วงคะแนน 0-3 คะแนน เกณฑ์การให้คะแนน คือ

ตัวเลือก	คะแนนข้อความเชิงบวก	คะแนนข้อความเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	0
เห็นด้วย	2	1
ไม่เห็นด้วย	1	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	3

3) แรงสนับสนุนทางสังคม ได้แก่ การดูแลด้านจิตใจจากบิดามารดา/ผู้ปกครอง อาจารย์ เพื่อน และการสนับสนุนข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ เพื่อช่วยให้หลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่าประกอบด้วยประโยคบอกเล่า มีมาตรวัด 4 หน่วย ประกอบด้วยช่วงคะแนน 0-3 คะแนน เกณฑ์การให้คะแนน คือ

ตัวเลือก	คะแนนข้อความเชิงบวก	คะแนนข้อความเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	0
เห็นด้วย	2	1
ไม่เห็นด้วย	1	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	3

4) การสื่อสารการตลาด ได้แก่ ความคิดเห็นต่ออิทธิพลของการโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การส่งเสริมการขายที่มีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่าประกอบด้วยประโยคบอกเล่า มีมาตรวัด 4 หน่วย ประกอบด้วยช่วงคะแนน 0-3 คะแนน เกณฑ์การให้คะแนน คือ

ตัวเลือก	คะแนนข้อความเชิงบวก	คะแนนข้อความเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3	0
เห็นด้วย	2	1
ไม่เห็นด้วย	1	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0	3

ตอนที่ 4 การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประกอบด้วย

1. ข้อคำถามเกี่ยวกับการดื่มหรือไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นแบบให้เลือกตอบดื่มหรือไม่ดื่ม โดย เกณฑ์การให้คะแนน คือ

ดื่ม	ให้	1	คะแนน
ไม่ดื่ม	ให้	0	คะแนน

2. ข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมโดยทั่วไปในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประกอบด้วยสาเหตุของการดื่ม ช่วงเวลาที่ดื่ม สถานที่ดื่ม ประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นิยม ดื่มมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกคำตอบ ประยุกต์จาก นิพนธ์ พัวพงศกรและคณะ (2548)

3. คำถามเกี่ยวกับการดื่มประกอบด้วย ความตั้งใจในการดื่มครั้งแรก รูปแบบการดื่ม ปริมาณการดื่ม และ ความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประยุกต์มาจากแบบสอบถามของ นิพนธ์ พัวพงศกรและคณะ (2548)

1) ความตั้งใจในการดื่มครั้งแรก และรูปแบบการดื่มเป็นคำถามแบบเลือกตอบ ซึ่ง เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ

2) ปริมาณการดื่ม เป็นคำถามแบบเป็นแบบเลือกคำตอบ และเติมข้อความ

3) ความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ลักษณะเป็นแบบเติมข้อความเลือกคำตอบ และแบบสอบถามแบบประมาณค่า ประกอบด้วยประโยคบอกเล่า มีมาตรวัด 4 หน่วย ประกอบด้วย ช่วงคะแนน 0-3 คะแนน เกณฑ์การให้คะแนน คือ

ตัวเลือก	คะแนน
ทุกครั้ง	3
เป็นบางครั้ง	2
นานๆครั้ง	1
ไม่เคยเลย	0

ตอนที่ 5 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา

ข้อคำถาม เกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา ในช่วงเวลาที่ผ่านมา เป็นคำถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 6 พฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ข้อคำถามเกี่ยวกับ ความสามารถในการปฏิบัติตัวและแสดงออกเพื่อป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ทักษะการปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนหรือขอร้องให้ดื่ม และการตัดสินใจเลิกดื่ม

1) ทักษะการปฏิเสธการดื่ม เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับทักษะและวิธีการปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนหรือขอร้องให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นแบบประมาณค่าประกอบด้วยประโยคบอกเล่า มีมาตรวัด 4 หน่วย ประกอบด้วยช่วงคะแนน 0-3 คะแนน เกณฑ์การให้คะแนน คือ

ตัวเลือก	คะแนน
ทุกครั้ง	3
เป็นบางครั้ง	2
นานๆครั้ง	1
ไม่เคยเลย	0

2) การเลิกดื่ม เป็นข้อคำถามถึงสาเหตุของการเลิกดื่ม มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกคำตอบ และเติมข้อความ

ตอนที่ 7 ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

เป็นข้อคำถามที่ได้ประยุกต์มาจากแบบสอบถามของนิพนธ์ พัวพงศกรและคณะ (2548) ซึ่งใช้ใน โครงการวิจัยพัฒนารูปแบบเพื่อการป้องกันการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นข้อคำถามแบบให้เลือกตอบ

3.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเน้นการใช้ข้อมูลและการวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อพิสูจน์ความถูกต้องของข้อค้นพบ และข้อสรุปต่างๆของเรื่องที่ทำการศึกษาวิจัย (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2545) โดยจะนำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการบรรณาธิการแล้วไปประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และนำผลที่ได้มาใช้ในการวิเคราะห์ โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์ ดังนี้

1) การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistical Analysis) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูล ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสังคม ดังนี้

(1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ลักษณะทางด้านประชากร เช่น เพศ อายุ คะแนนเฉลี่ยสะสม ชั้นปี คณะที่ศึกษา รายได้ต่อเดือน และค่าใช้จ่ายต่อเดือน อายุเริ่มต้นการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การใช้เวลาว่าง ค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ (Frequencies) และอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

(2) ทักษะคิดต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 4 ระดับ ทำการวิเคราะห์ค่าสถิติ โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละระดับ ดังได้กล่าวมาแล้ว โดยกำหนดเกณฑ์สำหรับการหาระดับค่าเฉลี่ย และแปลความหมายเป็น 3 ระดับตามแนวทางของ Levin and Rubin (1994) โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

$$\text{ระดับค่าเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{3 - 0}{3} = 1.00$$

คะแนนระหว่าง 2.00 – 3.00 หมายถึง มีทัศนคติทางบวก

คะแนนระหว่าง 1.00 – 1.99 หมายถึง มีทัศนคติปานกลาง

คะแนนระหว่าง 0.00 – 0.99 หมายถึง ไม่มีทัศนคติทางลบ

(3) ความตระหนักรู้ต่อเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 4 ระดับ ทำการวิเคราะห์ค่าสถิติ โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละระดับ ดังได้กล่าวมาแล้ว โดยกำหนดเกณฑ์สำหรับแปลความหมายคะแนนความตระหนักรู้ต่อเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ โดยใช้เกณฑ์สำหรับการหาระดับค่าเฉลี่ย และแปลความหมายตามแนวทางของ Levin and Rubin (1994) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ

คะแนนระหว่าง 2.00 – 3.00 หมายถึง ตระหนักถึงผลของการดื่มน้ำแอลกอฮอล์มาก

คะแนนระหว่าง 1.00 – 1.99 หมายถึง ตระหนักถึงผลของการดื่มน้ำแอลกอฮอล์ปานกลาง

คะแนนระหว่าง 0.00 – 0.99 หมายถึง ตระหนักถึงผลของการดื่มน้ำแอลกอฮอล์ต่ำ

(4) ปัจจัยด้านครอบครัว ประกอบด้วย สถานภาพสมรสของบิดามารดา ประวัติการดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว ค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ (Frequencies) และอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

(5) ความสัมพันธ์ในครอบครัว เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 4 ระดับ ทำการวิเคราะห์ค่าสถิติ โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละระดับ ดังได้กล่าวมาแล้ว โดยกำหนดเกณฑ์สำหรับแปลความหมายคะแนนระดับความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยใช้เกณฑ์สำหรับการหาระดับค่าเฉลี่ย และแปลความหมายตามแนวทางของ Levin and Rubin (1994) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ

คะแนนเฉลี่ย 2.00 – 3.00 หมายถึง ความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.99 หมายถึง ความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 0.00 – 0.99 หมายถึง ความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ

(6) การควบคุมการดื่มน้ำแอลกอฮอล์โดยครอบครัวเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 4 ระดับ ทำการวิเคราะห์ค่าสถิติ โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละระดับ ดังได้กล่าวมาแล้ว โดยเกณฑ์สำหรับแปลความหมายระดับการควบคุมการดื่มน้ำแอลกอฮอล์ โดยใช้เกณฑ์

สำหรับการหาค่าเฉลี่ย และแปลความหมายตามแนวทางของ Levin and Rubin (1994) แบ่งเป็น 3 ระดับ

คะแนนเฉลี่ย 2.00 – 3.00 หมายถึง มีการควบคุมการดื่มในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 1 – 1.99 หมายถึง มีการควบคุมการดื่มในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 0.00 – 0.99 หมายถึง มีการควบคุมการดื่มในระดับต่ำ

(7) ปัจจัยด้านเพื่อน ได้แก่ ประสบการณ์การมีเพื่อนสนิทดื่มแอลกอฮอล์ ค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ (Frequencies) และอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

(8) อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 4 ระดับ ทำการวิเคราะห์ค่าสถิติ โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละระดับ ดังได้กล่าวมาแล้ว โดยกำหนดเกณฑ์สำหรับแปลความหมายในการแปลความหมายอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนที่มีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยใช้เกณฑ์สำหรับการหาระดับค่าเฉลี่ย และแปลความหมายตามแนวทางของ Levin and Rubin (1994) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ

คะแนนเฉลี่ย 2.00 – 3.00 หมายถึง มีอิทธิพลในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.99 หมายถึง มีอิทธิพลในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 0.00 – 0.99 หมายถึง มีอิทธิพลในระดับต่ำ

(9) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ ลักษณะการพักอาศัยค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ (Frequencies) และอัตราส่วนร้อยละ (Percentage)

(10) แรงสนับสนุนทางสังคมเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 4 ระดับ ทำการวิเคราะห์ค่าสถิติ โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละระดับ ดังได้กล่าวมาแล้ว โดยกำหนดเกณฑ์สำหรับแปลความหมายคะแนนแรงสนับสนุนทางสังคม โดยใช้เกณฑ์สำหรับการหาระดับค่าเฉลี่ย และแปลความหมายตามแนวทางของ Levin and Rubin (1994) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ

คะแนนเฉลี่ย 2.00 – 3.00 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับแรงสนับสนุนสูง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.99 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับแรงสนับสนุนปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 0.00 – 0.99 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับแรงสนับสนุนต่ำ

(11) การสื่อสารการตลาด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 4 ระดับ ทำการวิเคราะห์ค่าสถิติ โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละระดับ ดังได้กล่าวมาแล้ว โดยกำหนดเกณฑ์

สำหรับแปลความหมายในการแปลความหมายระดับอิทธิพลของการสื่อสารการตลาด ตามแนวทางของ Levin and Rubin (1994) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ

คะแนนเฉลี่ย 2.00 – 3.00 หมายถึง มีอิทธิพลในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.99 หมายถึง มีอิทธิพลในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 0.00 – 0.99 หมายถึง มีอิทธิพลในระดับต่ำ

(12) ความถี่ในการดื่ม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 4 ระดับ ทำการวิเคราะห์ค่าสถิติ โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละระดับ ดังได้กล่าวมาแล้ว โดยกำหนดเกณฑ์สำหรับแปลความหมายความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยใช้เกณฑ์สำหรับการหาระดับค่าเฉลี่ย และแปลความหมายตามแนวทางของ Levin and Rubin (1994) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ

คะแนนเฉลี่ย 2.00 – 3.00 หมายถึง บ่อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.99 หมายถึง บางครั้ง

คะแนนเฉลี่ย 0.00 – 0.99 หมายถึง นานๆครั้ง

(13) ทักษะการปฏิเสธการดื่ม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 4 ระดับ ทำการวิเคราะห์ค่าสถิติ โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละระดับ ดังได้กล่าวมาแล้ว โดยกำหนดเกณฑ์สำหรับแปลความหมายการปฏิเสธการดื่ม โดยใช้เกณฑ์สำหรับการหาระดับค่าเฉลี่ย และแปลความหมายตามแนวทางของ Levin and Rubin (1994) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ

คะแนนเฉลี่ย 2.00 – 3.00 หมายถึง มีทักษะการปฏิเสธการดื่มในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.99 หมายถึง มีทักษะการปฏิเสธการดื่มในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 0.00 – 0.99 หมายถึง มีทักษะการปฏิเสธการดื่มในระดับต่ำ

2) การวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน (Test of Hypothesis)

(1) ทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรบางรายการที่เป็นตัวแปรเชิงปริมาณทั้งคู่ โดยอาศัยเทคนิคสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

(2) การวิเคราะห์การถดถอยพหุโลจิสติก (Multiple Logistic Regressions) เพื่อใช้ทดสอบอิทธิพลของปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อม การสื่อสารการตลาด ในการทำนายโอกาสที่จะดื่ม หรือไม่ดื่มแอลกอฮอล์

(3) การวิเคราะห์ถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regressions) แบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์อิทธิพลปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว สังคมและ

สิ่งแวดล้อม การสื่อสารการตลาด ความคาดหวังจากการคุ้มครองผู้บริโภคป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเทคนิคการวิเคราะห์นี้จะคัดเลือกเฉพาะตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามและแสดงผลออกมาในขั้นสุดท้ายของการวิเคราะห์ และทุกตัวแปรที่ได้มานั้นมีนัยสำคัญทั้งสิ้น

3.2 วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพนั้น ผู้วิจัยจะใช้เทคนิคการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึก โดยใช้แนวทางการศึกษาเชิงคุณภาพตามแนวทางของสุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และกรรณิการ์ สุขเกษม (อ้างในสุนทรี เนียมณรงค์, 2552) โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูลเชิงปริมาณดังกล่าวข้างต้น ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่ต้องการ คือ เป็นผู้ที่ยังคงดื่ม ผู้ที่เลิกดื่ม และผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบมาหัวรำน้าและผู้ที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กลุ่มละ 10 คน ซึ่งภายหลังจากการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่ได้จากการสัมภาษณ์แล้ว หากพบว่ายังมีเนื้อหาสาระหรือข้อมูลสำคัญบางประการยังไม่เพียงพอ หรือยังไม่ถึงจุดอิ่มตัวของข้อมูล ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการสัมภาษณ์เพิ่มเติมในภายหลัง ซึ่งเป็นไปตามการสุ่มตัวอย่างเชิงทฤษฎี (Theoretical sampling)

3.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในการวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ จะเก็บรวบรวมโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก โดยจะทำการเลือกแบบเจาะจง เพื่อให้ได้ผู้ให้ข้อมูลที่มีคุณสมบัติที่ดี กล่าวคือ มีความรู้ความเข้าใจ หรือมีข้อมูล ประสบการณ์ในเรื่องที่จะสัมภาษณ์ประกอบด้วย นักศึกษาที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบมาหัวรำน้า และผู้ที่เลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวม 43 ราย ซึ่งผู้วิจัยพบว่าข้อมูลมีความอิ่มตัวทางทฤษฎี (Theoretical saturation) แล้วจึงหยุดสัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์เจาะลึก เป็นการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้ากัน (face-to-face) เพื่อทำความเข้าใจความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับชีวิต ประสบการณ์และเหตุการณ์โดยคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ (Taylor & Bogdan, 1984) เพื่อให้ได้ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพมีความถูกต้องและชัดเจนในรายละเอียด ได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการสัมภาษณ์เจาะลึก (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และ กรรณิการ์ สุขเกษม, 2547) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดขอบเขตการวิจัยและกำหนดประเด็นข้อคำถามแต่ละข้อ โดยยึดตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา จัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ เครื่องอัดเสียง MP3 สมุดบันทึก ดินสอ ปากกา กล้องถ่ายรูป แนะนำทีมงานที่ร่วมในการสัมภาษณ์ และติดต่อนัดหมายประชากรเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 2 เดินทางไปสถานที่ที่นัดหมายซึ่งได้แก่ห้องทำงานของผู้บริหารหรือห้องประชุมตามที่ผู้บริหารกำหนด สำหรับกำหนดเวลาที่นัดหมายขึ้นอยู่กับผู้ให้สัมภาษณ์กำหนด

ขั้นตอนที่ 3 ชี้แจงจุดมุ่งหมายและแนะนำงานวิจัย โดยบอกชื่องานวิจัย วัตถุประสงค์ของงานวิจัย ผู้ให้สัมภาษณ์ การรักษาความลับของผู้ให้สัมภาษณ์ การไม่เปิดเผยชื่อของผู้ให้สัมภาษณ์ แจ้งให้ทราบว่าผลการวิจัยที่จะนำเสนอจะนำเสนอในภาพรวม ขออนุญาตบันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียงและถ่ายภาพในการสัมภาษณ์ โดยขอเวลาการสัมภาษณ์ประมาณ 1 ชั่วโมง

ขั้นตอนที่ 4 เริ่มการสัมภาษณ์และบันทึกเสียงโดยตั้งคำถามแรกที่ชัดเจนและเปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบได้อย่างเต็มที่

ขั้นตอนที่ 5 เมื่อผู้สัมภาษณ์ได้ซักถามตามแนวทางข้อคำถามที่กำหนดไว้จนครบถ้วนแล้วก่อนจะปิดการสนทนาควรเปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยและเป็นอิสระในประเด็นที่ศึกษา

ขั้นตอนที่ 6 ในตอนสุดท้ายของการสัมภาษณ์ กล่าวคำขอบคุณและกล่าวถึงคุณค่าของข้อมูลที่ได้รับ และให้ความมั่นใจในการรักษาความลับของผู้ให้สัมภาษณ์ การไม่เปิดเผยชื่อของผู้ให้สัมภาษณ์เว้นแต่ผู้ให้สัมภาษณ์อนุญาตให้เปิดเผยชื่อได้ และแจ้งให้ทราบว่าผลการวิจัยที่จะนำเสนอจะนำเสนอในภาพรวม

3.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิควิธีการตามแนวทางของสุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2554) ดังนี้ (1) นำข้อสนเทศที่ได้จากการเก็บข้อมูลมาแบ่งเป็นส่วนต่างๆ หรือเป็นข้อความย่อยต่างๆ ที่สื่อความแนวคิด (Concepts) ในเรื่องเดียวกันออกมาใช้ประโยชน์ (2) ใ้รหัส (Coding) ของแต่ละข้อความย่อย (3) นำรหัสมารวมกันยกระดับเป็นกลุ่มประเภท (Category) เพื่อให้มีความหมายสูงขึ้น (4) นำกลุ่มประเภทที่เกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มรหัสมาวิเคราะห์จนเห็นแบบแผนของความสัมพันธ์ (Patterns of relationships) ของกลุ่มประเภทว่าอะไรสัมพันธ์กับอะไร มีสาระสำคัญหรือมีความหมาย (Meanings) อะไร และ (5) ทำความเข้าใจแล้วนำมาสร้างเป็นแนวคิดขึ้นมาเองจากข้อมูลที่จัดเก็บมา

บทที่ 4

อิทธิพลของปัจจัยต่างๆที่มีต่อพฤติกรรมการดื่ม และการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครเพื่อตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการศึกษาครั้งนี้ โดยผลการวิเคราะห์ ดังจะนำเสนอต่อไป

4.1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกตามประสบการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล (1,239 ราย)

รายการ	ดื่ม (812 ราย)		ไม่ดื่ม (427 ราย)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ : ชาย	509	56.2	91	27.6
ศาสนา				
พุทธ	820	90.8	283	85.8
อิสลาม	32	3.5	35	10.6
คริสต์	51	5.6	12	3.6
ชั้นปีที่ศึกษา				
ชั้นปีที่ 1	275	70.9	113	29.1
ชั้นปีที่ 2	191	73.5	69	26.5
ชั้นปีที่ 3	173	73.6	62	26.4
ชั้นปีที่ 4	173	80.5	42	19.5
สถานะภาพการสมรสของบิดามารดา				
ยังอยู่ด้วยกัน	657	74.5	260	80.7
แยกกันอยู่/หย่าร้าง	147	16.7	35	10.9
ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเสียชีวิต	78	8.8	27	8.4

(มีต่อ)

ตาราง 4.1 (ต่อ)

รายการ	ดื่มน้ำ (812 ราย)		ไม่ดื่มน้ำ (427 ราย)	
สถานที่พักอาศัย				
บ้าน/แฟลตของครอบครัว	362	40.2	172	52.3
บ้านเช่า	80	8.9	16	4.9
หอพักของมหาวิทยาลัย	127	14.1	65	19.8
หอพักนอกมหาวิทยาลัย	331	36.8	76	23.1
บุคคลที่พักอาศัยด้วย				
บิดาและมารดา	274	30.4	136	41.7
บิดา หรือมารดา	69	7.7	25	7.7
ญาติ	96	10.7	35	10.7
เช่าที่พักอยู่กับเพื่อน	267	29.6	88	27.0
เช่าที่พักอยู่คนเดียว	196	21.7	42	12.9
การมีงานทำ				
ไม่ทำงาน	664	73.8	261	79.8
ทำงาน	236	26.2	66	20.2
สถานภาพนักศึกษา				
เรียนเต็มเวลา	845	96.0	306	95.3
เรียนภาคค่ำ/เสาร์-อาทิตย์	35	4.0	15	4.7
ใช้เวลาในการทำกิจกรรมสันทนาการ (เช่น เล่นกีฬา เล่นดนตรี ทำกิจกรรมกลุ่ม) ที่นอกเหนือจากการเรียน				
ทำกิจกรรม	590	66.0	188	57.8
ไม่ทำกิจกรรม	300	33.6	137	42.2
เพื่อนสนิทของท่านดื่มน้ำแอลกอฮอล์หรือไม่				
ดื่มน้ำ	665	73.7	119	36.4
ไม่เคยดื่มน้ำ	96	10.6	154	47.1
หยุดดื่มน้ำ	141	15.6	54	16.5
บิดาของท่านดื่มน้ำแอลกอฮอล์หรือไม่				
ดื่มน้ำ	437	49.1	94	28.8
ไม่เคยดื่มน้ำ	198	22.2	155	47.5
หยุดดื่มน้ำ	255	28.7	77	23.6

(มีต่อ)

ตาราง 4.1 (ต่อ)

รายการ	ดื่ม (812 ราย)		ไม่ดื่ม (427 ราย)	
มารดาของท่านดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่				
ดื่ม	101	11.3	20	6.1
ไม่เคยดื่ม	606	67.6	273	83.2
หยุดดื่ม	190	21.2	35	10.7
อายุ	ค่าเฉลี่ย = 20.94 ปี S.D. = 1.765		ค่าเฉลี่ย = 20.32 ปี S.D. = 1.526	
เกรดเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย = 2.62 S.D. = 0.483		ค่าเฉลี่ย = 2.77 S.D. = 0.506	
ระยะเวลาในการทำกิจกรรมต่อวัน	ค่าเฉลี่ย = 2.39 ชั่วโมง S.D. = 1.483		ค่าเฉลี่ย = 2.41 ชั่วโมง S.D. = 1.567	
รายได้ต่อเดือน	ค่าเฉลี่ย = 7,770 บาท S.D. = 4,513		ค่าเฉลี่ย = 7,135 บาท S.D. = 3,914	

จากตาราง 4.1 นักศึกษามหาวิทยาลัยในสถาบันอุดมศึกษาเขตกรุงเทพมหานครที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุประมาณ 21 ปี มีผลการเรียนระดับปานกลาง มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 7,770 บาท ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 พักอาศัยร่วมกับพ่อและแม่ ส่วนมากแล้วเป็นนักศึกษาภาคปกติ และไม่ได้ทำงานพิเศษ มักใช้เวลาทำกิจกรรมสันทนาการ ประมาณวันละ 2.3 ชั่วโมง (ภาคผนวก 1)

ส่วนกลุ่มตัวอย่างของการศึกษานี้ซึ่งเป็นผู้ที่ไม่ดื่มสุรา ส่วนมากเป็นผู้หญิง อายุประมาณ 20.32 ปี ซึ่งใกล้เคียงกับกลุ่มที่ดื่ม และกำลังศึกษาอยู่ชั้นปี 1 มีสถานภาพเป็นนักศึกษาปกติ ไม่ได้ทำงานพิเศษ กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ พักอาศัยร่วมกับพ่อและแม่ที่ยังคงอยู่ด้วยกัน เมื่อทำการเปรียบเทียบกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า กลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอายุ และรายได้เฉลี่ยที่สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่มีผลการเรียนและเวลาในการทำกิจกรรมสันทนาการที่ต่ำกว่ากลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนปัจจัยบุคคลด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

4.2 ผลการวิเคราะห์ทัศนคติ และความตระหนักรู้ต่อเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของตัวอย่าง

การวิเคราะห์เกี่ยวกับทัศนคติและความตระหนักรู้ต่อเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษาจำนวน 1,239 คน ดังนี้

ตาราง 4.2 ทัศนคติต่อการดื่มน้ำแอลกอฮอล์

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การดื่มน้ำแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่สังคมยอมรับและเป็นเรื่องปกติ	1.73	0.66	ปานกลาง
เมื่อไม่สบายใจเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์สามารถช่วยคลายเครียดได้	1.46	0.76	ปานกลาง
ในการจัดงานเลี้ยงต่างๆ ควรจะต้องมีเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์	1.60	0.74	ปานกลาง
การดื่มน้ำแอลกอฮอล์ให้มีความสุขแก่ชีวิต	1.34	0.84	ปานกลาง
เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์มีรสชาติแปลกใหม่ และน่าดื่ม	1.28	0.84	ปานกลาง
การดื่มน้ำแอลกอฮอล์ช่วยคลายความเครียดได้	1.15	0.90	ปานกลาง
รวม	1.43	0.61	ปานกลาง

จากตาราง 4.2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างในการศึกษา มีทัศนคติต่อการดื่มน้ำแอลกอฮอล์ระดับปานกลาง แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างไม่รู้สึกริษยาต่อการดื่มน้ำแอลกอฮอล์นัก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีทัศนคติปานกลางเช่นกัน โดยข้อคำถามว่า ในการจัดงานเลี้ยงต่างๆ ควรจะต้องมีเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือในการจัดงานเลี้ยงต่างๆ ควรจะต้องมีเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์

ตาราง 4.3 การรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการดื่มน้ำแอลกอฮอล์

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การดื่มน้ำแอลกอฮอล์เป็นประจำทำให้ร่างกายเสื่อมโทรม	2.44	0.66	มาก
การดื่มน้ำแอลกอฮอล์ทำให้สิ้นเปลืองเงินโดยเปล่าประโยชน์	2.31	0.71	มาก
การเมาสุราอาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ที่เสี่ยงต่อโรคติดต่อ/ เอชไอวี	2.32	0.70	มาก
การดื่มน้ำแอลกอฮอล์ทำให้เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุสูงถึง3เท่า	2.47	0.68	มาก
การดื่มน้ำแอลกอฮอล์ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองเสียใจ และผิดหวัง	2.20	0.77	มาก
การดื่มน้ำแอลกอฮอล์ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทและอาชญากรรม	2.41	0.69	มาก
รวม	2.36	0.53	มาก

จากตาราง 4.3 พบว่านักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นตัวอย่างในการศึกษา มีการรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการดื่มน้ำแอลกอฮอล์ โดยตระหนักถึงผลของการ

ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาก แสดงว่านักศึกษาที่เป็นตัวอย่างทราบว่า มีผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุสูงถึง3เท่ากว่าปกติ มีการตระหนกอยู่ในระดับสูง เช่นกัน

4.3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยด้านครอบครัวที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การวิเคราะห์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ และการควบคุมของครอบครัวต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานครที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษาจำนวน 1,239 คน โดยผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 4.4 ความสัมพันธ์ในครอบครัว

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
พ่อ แม่ มีเวลาเอาใจใส่และให้ความใกล้ชิดพูดคุยกับท่าน	2.14	0.77	สูง
พ่อ หรือแม่ เปิดโอกาสให้ปรึกษาหารือ เมื่อท่านมีปัญหา	2.04	0.81	สูง
พ่อ แม่ ใช้เหตุผลในการอบรมสั่งสอน	2.17	0.77	สูง
พ่อ แม่ มีปัญหาขัดแย้งและทะเลาะกัน	1.01	0.88	ปานกลาง
คนในครอบครัวของท่านจะร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ	1.96	0.84	ปานกลาง
พ่อ แม่ เคยลำเอียงในเรื่องความรักหรือเลือกปฏิบัติ	0.78	0.96	ต่ำ
รวม	1.68	0.50	ปานกลาง

จากตาราง 4.4 พบว่านักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นตัวอย่างในการศึกษา มีความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ระดับปานกลาง แสดงว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ดีนัก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พ่อ แม่ ใช้เหตุผลในการอบรมสั่งสอน มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด

ตาราง 4.5 การควบคุมโดยครอบครัว

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
พ่อแม่หรือผู้ปกครองจะดูว่า หรือลงโทษเมื่อทราบว่าดื่มฯ	1.22	1.00	ปานกลาง
พ่อ แม่หรือผู้ปกครองอนุญาตให้ท่านออกจากบ้านหรือไปเที่ยวกับเพื่อน	1.58	0.81	ปานกลาง
พ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง มักถามเพื่อน ๆ และบุคคลรอบข้างท่านเสมอว่า “ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่”	1.16	0.93	ปานกลาง
คนในครอบครัวพูดคุย ดักเตือน และแนะนำท่านเรื่องการดื่มฯ	1.52	0.89	ปานกลาง
พ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง บอกกับท่านว่าจะกักบริเวณ หรือ ห้ามออกนอกบ้านหากทราบว่าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	0.76	0.95	ต่ำ
พ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง บอกให้ท่านเลิกคบเพื่อนที่ดื่มฯ	0.77	0.90	ต่ำ

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
รวม	1.17	0.61	ปานกลาง

จากตาราง 4.5 พบว่านักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นตัวอย่างในการศึกษา มีการควบคุมโดยครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พ่อ แม่ หรือผู้ปกครองอนุญาตให้ท่านออกจากบ้านหรือ ไปเที่ยวกับเพื่อน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

4.4 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคม และสภาพแวดล้อม

การวิเคราะห์เกี่ยวกับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน การสื่อสารการตลาดและแรงสนับสนุนทางสังคม (การสนับสนุนด้านอารมณ์) ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 1,239 คน โดยผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 4.6 อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การนั่งดื่มกับเพื่อนจะสบายใจว่าดื่มกับคนอื่น	1.98	0.78	ปานกลาง
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะทำให้ได้เพื่อนมาก	1.59	0.82	ปานกลาง
การไม่รับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาดื่ม เป็นการไม่ให้เกียรติเพื่อน	1.41	0.85	ปานกลาง
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กับเพื่อนช่วยเพิ่มความสุขสนาน	1.67	0.83	ปานกลาง
รวมทั้งช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อกันได้เป็นอย่างดี			
เพื่อนสนิทของท่านส่วนมากชอบดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	1.50	0.85	ปานกลาง
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ได้เพื่อนเร็ว	1.45	0.88	ปานกลาง
รวม	1.60	0.64	ปานกลาง

จากตาราง 4.6 พบว่าอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นตัวอย่างมีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับปานกลางแสดงว่า นักศึกษาที่เป็นตัวอย่างมีความเห็นว่าเพื่อนมีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พอสมควร และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การนั่งดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับเพื่อนจะสบายใจมากกว่านั่งดื่มกับคนอื่น แสดงให้เห็นว่านักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการดื่มกับเพื่อนมากกว่าประเด็นอื่นๆ ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

นักศึกษาชาย : “เพื่อนสนิทก็ดื่มพอเห็นเพื่อนดื่มก็รู้สึกอยากดื่ม พอเขาชวนเราก็ไม่ปฏิเสธที่จะดื่มและเพื่อนมีความรู้สึกกับเราว่าสนิทกับเรามากขึ้น”

นักศึกษาหญิง : “เพื่อนสนิทดื่ม และทุกครั้งที่มีมันอยากดื่มก็มักจะชวน ดื่มกับเพื่อนอร่อยกว่ามัน แต่ก็ไม่ค่อยดื่มเท่าไรหรอกเพื่อนจะดื่มซะส่วนมาก”

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาต่อไปถึง อิทธิพลจากการสื่อสารการตลาด ที่มีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้ผลการศึกษาดังตาราง 4.7

ตาราง 4.7 อิทธิพลจากการสื่อสารการตลาดที่มีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การตัดสินใจเลือกชนิดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการดูโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น	1.75	0.76	ปานกลาง
เมื่อราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงขึ้น จะดื่มน้อยลง	1.76	0.80	ปานกลาง
ร้านอาหารที่จัดหรือตกแต่งสวยงาม มีผลต่อการตัดสินใจเข้าไปดื่ม	1.87	0.75	ปานกลาง
คำในโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บางครั้ง ทำให้อยากดื่ม	1.62	0.80	ปานกลาง
การจัดรายการลดแลกแจกแถม ชวนให้อยากซื้อ	1.73	0.82	ปานกลาง
การที่ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์ เช่น เหล้าปั่น น้ำผลไม้ผสมแอลกอฮอล์มีส่วนทำให้ท่านอยากดื่ม	1.76	0.79	ปานกลาง
การมีสาวสวย มาเป็นพนักงานส่งเสริมการขาย ทำให้ต้องการดื่ม	1.66	0.94	ปานกลาง
รวม	1.71	0.50	ปานกลาง

จากตาราง 4.7 พบว่าอิทธิพลจากการสื่อสารการตลาดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าการสื่อสารการตลาดมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พอสมควร และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าร้านอาหารที่จัดหรือตกแต่งสวยงาม มองแล้วมีความสุข และสนุกสนานมีผลต่อการตัดสินใจเข้าไปดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

นักศึกษาชาย : “เคยเห็นโฆษณาตามสื่อต่างๆนะ แต่ก็ ไม่ได้ทำให้รู้สึกไม่อยากดื่มนะ แต่ที่เราไม่ค่อยดื่มเป็นเพราะใจเราเองมากกว่า”

ผลจากการวิจัยข้างต้นจึงสะท้อนว่ากลยุทธ์ทางการตลาดน่าจะมีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่อย่างไรก็ดี อิทธิพลของปัจจัยทางสังคม ก็เป็นอีกอิทธิพลทางหนึ่งที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภคของประชากรตัวอย่างได้ ดังตาราง 4.8

ตาราง 4.8 แรงสนับสนุนทางสังคม

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การสนับสนุนด้านอารมณ์	1.43	0.910	ปานกลาง
พ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง เล่าประสบการณ์ความรุนแรงจากการดื่มให้ฟัง	1.43	0.91	ปานกลาง
พ่อ แม่ หรือผู้ปกครองพูดถึงผลเสียของการดื่มให้ฟังเสมอ	1.63	0.84	ปานกลาง
พ่อ แม่ ผู้ปกครอง หรืออาจารย์คอยตักเตือนและแนะนำให้หลีกเลี่ยง	1.73	0.85	ปานกลาง
พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ไม่ชอบคนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	1.41	0.97	ปานกลาง
เพื่อนสนิท แสดงความรังเกียจหากท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	1.01	0.97	ปานกลาง
เพื่อนเป็นกำลังใจและช่วยให้หลีกเลี่ยงจากการดื่ม	1.41	0.92	ปานกลาง
การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร	1.79	0.856	ปานกลาง
การได้รับข้อมูลข่าวสารในการรณรงค์ไม่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	1.74	0.87	ปานกลาง
จากสื่อต่างๆ ทำให้ท่านไม่ยอมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์			
การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับผลกระทบจากการดื่ม ทำให้ไม่ยอมดื่ม	1.86	0.84	ปานกลาง
คำเตือนบนฉลากของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ทราบโทษของการดื่ม	1.68	0.90	ปานกลาง
และทำให้ท่านไม่ยอมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์			
พ่อ แม่ ผู้ปกครอง อาจารย์ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของการดื่ม	1.88	0.79	ปานกลาง
โฆษณาเกี่ยวกับอุบัติเหตุจากการดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ไม่กล้าดื่ม	1.83	0.87	ปานกลาง
ข่าวสาร กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ทำให้ท่านไม่ดื่มแอลกอฮอล์	1.79	0.87	ปานกลาง
รวม	1.62	0.57	ปานกลาง

จากตาราง 4.8 พบว่านักศึกษาในระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นตัวอย่างในการศึกษา มีแรงสนับสนุนทางสังคมต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แรงสนับสนุนทางสังคม (การสนับสนุนด้านอารมณ์) ได้แก่ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง หรืออาจารย์คอยตักเตือนและแนะนำท่านให้หลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร พบว่า พ่อ แม่ ผู้ปกครอง อาจารย์ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ที่มีต่อร่างกาย อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

4.5 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา

การวิเคราะห์เกี่ยวกับ พฤติกรรมการดื่ม หรือสำหรับผู้ที่ไม่เคยดื่ม เหตุผลที่ไม่ดื่ม และการหยุดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 1,239 คน โดยผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 4.9 ร้อยละของประสบการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

รายการ	ผู้ที่มีประสบการณ์ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	
	ชาย	หญิง
ชั้นปี	100% (n=445)	100% (n=367)
ชั้นปีที่ 1	38.88	27.79
ชั้นปีที่ 2	22.02	25.34
ชั้นปีที่ 3	19.10	23.98
ชั้นปีที่ 4	20.00	22.89
ศาสนา	100% (n=507)	100% (n=396)
พุทธ	91.52	89.90
อิสลาม	3.94	3.03
คริสต์	4.54	7.07
สถานะภาพการสมรสของบิดามารดา	100% (n=496)	100% (n=386)
ยังอยู่ด้วยกัน	73.19	76.17
แยกกันอยู่/หย่าร้าง	17.74	15.28
ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเสียชีวิต	9.07	8.55
สถานที่พัก	100% (n=505)	100% (n=395)
บ้าน/แฟลตของครอบครัว	40.40	40.00
บ้านเช่า	9.90	7.59
หอพักของมหาวิทยาลัย	13.66	14.68
หอพักนอกมหาวิทยาลัย	36.04	37.72
บุคคลที่พักอาศัยด้วย	100% (n=506)	100% (n=396)
บิดาและมารดา	29.84	31.06
บิดา หรือมารดา	8.50	6.57
ญาติ	11.46	9.6
เช่าที่พักอยู่กับเพื่อน	30.63	28.28
เช่าที่พักอยู่คนเดียว	19.57	24.49

จากตาราง 4.9 พบว่า นักศึกษาที่เป็นตัวอย่างของการศึกษา ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการดื่มแอลกอฮอล์มาแล้วมาถึงร้อยละ 73 ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเฉพาะกลุ่มที่มีประสบการณ์การดื่ม โดยจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล เพื่อประโยชน์ในเชิงนโยบาย และการคัดกรองกลุ่มเสี่ยง (ตาราง 4.9) แสดงถึงกลุ่มตัวอย่างที่เคยมีประสบการณ์ในการดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกตามเพศ และแยกตามลักษณะส่วนบุคคล พบว่า นักศึกษาชาย และหญิงระดับชั้นปีที่ 1 ซึ่งนับถือศาสนาพุทธ พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา ภายในบ้านพักอาศัยของครอบครัว เป็นกลุ่มที่มีการดื่มมากกว่านักศึกษาที่มีลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างออกไป โดยมีข้อสังเกตว่าการที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแนวโน้มการมีประสบการณ์การดื่มมากกว่านักศึกษาที่มีระดับชั้นปีที่สูงกว่านั้น สะท้อนว่าแนวโน้มการดื่มของเยาวชนรุ่นใหม่เพิ่มสูงขึ้น โดยข้อมูลจากตาราง 4.9 มีสิ่งที่น่าสนใจตามองคือ การที่นักศึกษาเช่าที่พักอยู่กับเพื่อน จะเป็นกลุ่มที่มีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งควรให้ความสนใจว่าจะควบคุมกลุ่มนี้ได้อย่างไร เพราะอยู่อย่างอิสระขาดการควบคุมจากผู้ใหญ่ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบเห็นว่านักศึกษาจำนวนไม่น้อยที่ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาถึงเหตุผลของการที่นักศึกษากลุ่มนี้ไม่เคยดื่ม ดังตาราง 4.10

ตาราง 4.10 เหตุผลที่ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การดื่มสุราไม่มีประโยชน์ และเสียเงินเปล่า	2.63	0.59	มากที่สุด
การดื่มสุราอาจเกิดอันตรายต่อสุขภาพ เกิดอุบัติเหตุ	2.76	0.50	มากที่สุด
การดื่มสุราอาจก่อปัญหาในครอบครัว	2.57	0.65	มากที่สุด
พ่อ-แม่ ไม่ต้องการให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	2.52	0.73	มากที่สุด
ยังไม่ถึงวัยที่จะดื่ม	2.36	1.43	มากที่สุด
รวม	2.29	1.02	มากที่สุด

จากตาราง 4.10 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยที่เป็นตัวอย่างของการศึกษา ที่ไม่เคยดื่มเลยในชีวิตมีเหตุผลเนื่องจาก เห็นว่าการดื่มสุราอาจเกิดอันตรายต่อสุขภาพ เกิดอุบัติเหตุ มากที่สุด รองลงมาคือ การดื่มสุราไม่มีประโยชน์ และเสียเงินเปล่า ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

นักศึกษาชาย : “ทำให้ร่างกายเราไม่ดี เราก็ไม่รู้ว่าเราจะดื่มไปทำไม สังคมหรือป่าว เพราะสังคมเราดื่มอย่างอื่นก็ได้ อาจจะดื่มน้ำอัดลมแทนเราก็สนุกได้”

ตาราง 4.11 เหตุผลอื่นๆ ที่ทำให้ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ผิดศีลธรรม	10	3.0
รสชาติขม	11	3.3
กลิ่นเหม็น	3	0.9
เสียเงินและเวลา	4	1.2
เสียบุคลิก	5	1.5
ไม่อยากจะกลับมาดื่มเพราะไม่เห็นข้อดีในการดื่ม	18	5.4

จากตาราง 4.11 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยที่เป็นตัวอย่างของการศึกษาส่วนใหญ่มีเหตุผลของการตัดสินใจที่จะไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจาก ไม่เห็นประโยชน์ ความจำเป็นหรือข้อดีในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เลย รองลงมาคือ ดื่มหรือคิดว่าดื่มแล้วน่าจะมีรสชาติขม รู้สึกว่าผิดศีลธรรม ตามลำดับ ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

นักศึกษาชาย : “ทำให้ร่างกายเราไม่ดี เราก็ไม่รู้ว่าเราจะดื่มไปทำไมสังคมหรือก็ป่วย เพราะสังคมเราดื่มอย่างอื่นก็ได้ อาจจะดื่มน้ำอัดลมแทนเราก็สนุกได้”

นักศึกษาชาย : “ไปดื่มครั้งแรกกับเพื่อน ไปงานเลี้ยงนะ ตอนที่ดื่มครั้งแรกรู้สึกว่า รสชาติมันขม มันๆนะ ยังไงไม่รู้ บอกไม่ถูก”

ตาราง 4.12 ความเป็นไปได้ที่จะดื่มในอนาคต

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
โอกาสในการกลับมาดื่ม		
ไม่มีโอกาส	164	51.4
มีโอกาส	150	48.6
สาเหตุที่จะดื่มในอนาคต		

เพื่อนฝูงส่วนใหญ่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	59	39.3
เห็นโฆษณาบ่อยๆแล้วอาจทำให้อยากดื่ม	9	6.0
การดื่มทำให้เป็นคนทันสมัย	3	2.0
การดื่มเพื่อเข้าสังคม	79	52.7

จากตาราง 4.12 พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยที่เป็นตัวอย่างของการศึกษา สักส่วนของผู้ที่ไม่เคยดื่มเลยในชีวิต และมีความเห็นว่าเป็นไปไม่ได้ที่จะดื่มหรือกลับมาดื่มอีก กลับกลุ่มที่มีความเห็นว่าเป็นไปได้ที่จะจะดื่มหรือกลับมาดื่มอีก มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน ซึ่งสาเหตุที่คิดว่าจะมีโอกาสกลับมาดื่ม อีกนั้น ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าเป็นเพราะตนเองจำเป็นต้องดื่มเพื่อเข้าสังคมมากที่สุด รองลงมาคือ เพื่อนฝูงส่วนใหญ่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และที่น่าสนใจคือ มีผู้ตอบว่าเห็นโฆษณاب่อยๆแล้วทำให้อยากดื่ม ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วงว่า อิทธิพลของโฆษณาแม้จะมีผลต่อการดื่มหรือปริมาณการดื่มน้อยมากก็ตาม แต่กลับมีผลต่อการเริ่มดื่มของนักดื่มหน้าใหม่หรือการหวนกลับมาดื่มของนักดื่มหน้าเก่าได้เช่นกัน ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มตัวอย่าง “เพื่อนสนิทดื่มแล้วก็มีส่วนมากที่ทำให้ให้อยากดื่มแค่ เห็นหน้าก็อยากดื่มทันที” หรือ “เห็นโฆษณาสินค้าตัวใหม่เลยอยากลองดื่มอีก” หรือ “มีโอกาส เพราะจริงๆแล้วการดื่มมันก็เป็นเรื่องธรรมดาของการเข้าสังคม ถ้าได้รวมกลุ่มเพื่อนก็อาจจะดื่มอีก”

ส่วนผู้ที่มีประสบการณ์การดื่มแล้วนั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาถึงสภาพทั่วไปของผู้ที่มีประสบการณ์การดื่ม และเหตุผลที่ดื่ม ได้ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 4.13 - 4.16

ตาราง 4.13 พฤติกรรมการดื่มในปัจจุบันของผู้ที่เคยดื่ม จำแนกตามเพศ และชั้นปี

	การดื่มในปัจจุบัน		
	ยังดื่มอยู่	หยุดดื่มชั่วคราว	เลิกดื่มโดยเด็ดขาด
เพศ	100% (n = 596)	100% (n = 255)	100% (n = 57)
ชาย	70.84	24.85	4.31
หญิง	58.94	32.24	8.82
ชั้นปี	100% (n=539)	100%(n=224)	100% (n=52)
ชั้นปีที่ 1	62.32	31.15942	6.521739
ชั้นปีที่ 2	74.86911	20.94241	4.188482
ชั้นปีที่ 3	63.00578	30.0578	6.936416
ชั้นปีที่ 4	65.71429	26.28571	8.00

จากตาราง 4.13 พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยที่เป็นผู้ชาย และหญิงส่วนใหญ่ยังคงดื่มอยู่จนถึงปัจจุบัน รองลงมาคือ หยุคดื่มชั่วคราว โดยนักศึกษาทุกชั้นปีมีส่วนของกลุ่มที่ยังคงดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือหยุคชั่วคราวเมื่อเทียบกับในชั้นปีเดียวกัน โดยผู้ที่ดื่มนั้นต่างให้เหตุผลในการดื่ม และพฤติกรรมการดื่มที่แตกต่างกันดังตาราง 4.14

ตาราง 4.14 เหตุผลการดื่ม ชนิดของเครื่องดื่ม สถานที่ดื่มและผลจากการดื่มครั้งแรก

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อายุเฉลี่ยของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก = 16.36 ปี		
ผู้ที่ร่วมดื่มด้วยในการดื่มครั้งแรก		
เพื่อน	687	83.6
บุคคลในครอบครัว	100	12.2
ญาติ	35	4.2
เหตุผลสำคัญที่เลือกดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ครั้งแรก		
เพื่อนชักชวน-สังสรรค์กับเพื่อนฝูง	469	57.1
ดื่มเพราะมีทุกซ์หนัก	37	4.3
ดื่มเพื่อหาความสุข-แก้เบื่อ	36	4.4
ดื่มเพื่อเข้างานสังคม	91	11.1
พ่อแม่ผู้ปกครองให้ลองดื่มเพื่อเรียนรู้	56	6.8
อยากทดลองดื่ม(ด้วยตนเอง)	133	16.2
ชนิดของแอลกอฮอล์ที่ดื่มครั้งแรก		
เบียร์	315	37.0
เหล้าสี (ในและต่างประเทศ)	270	31.7
เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์/ดริง/คอกเทล	98	11.5
ไวน์	70	8.2
เหล้าขาว	66	7.7
เซียงฮุน/ชาดอง	18	2.1
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์พื้นบ้าน	15	1.8
สถานที่ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครั้งแรก		
บ้าน/ที่พักอาศัยของเพื่อน/หอพัก	319	36.0
บ้านตนเอง	190	21.4
ร้านอาหาร	130	14.7

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อายุเฉลี่ยของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก = 16.36 ปี		
ผู้ที่ร่วมดื่มด้วยในการดื่มครั้งแรก		
เพื่อน	687	83.6
บุคคลในครอบครัว	100	12.2
ญาติ	35	4.2
ร้านขายเหล้า	115	13.0

ตาราง 4.14 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
สถานการณ์ของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก		
งานสังสรรค์ทั่วไป	503	57.0
งานประเพณี (งานแต่งงาน งานทำบุญต่างๆ งานศพ)	69	8.1
งานรื่นเริงตามวัฒนธรรม (ปีใหม่ สงกรานต์ ลอยกระทง)	150	17.6
การดื่มกินโดยปกติของคนอื่น	160	18.8
หลังจากการดื่มครั้งแรกท่านมีอาการต่อไปนี้หรือไม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
นอนไม่รู้สึกร่างตัว	369	25.7
อาการเมาค้าง	348	24.3
คลื่นไส้ อาเจียน	77	4.5
ปวดศีรษะ หรือปวดท้องหลังการดื่ม	451	31.4
อ่อนเพลีย	189	13.2

จากตาราง 4.14 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยที่เป็นตัวอย่าง ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกเมื่ออายุ 16.36 ปี โดยดื่มกับเพื่อนมากที่สุด รองลงมาดื่มกับพี่น้อง ในขณะที่การดื่มกับ ญาติ ครอบครัว และดื่มคนเดียว ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกัน ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้

นักศึกษาหญิง : “ดื่มครั้งแรกกับเพื่อนๆ ที่อยู่หอพักเดียวกัน ก็มีทั้งรุ่นพี่รุ่นน้อง ก็ชวนๆ กันมาดื่ม เป็นกลุ่มใหญ่”

นักศึกษาหญิง : “ดื่มครั้งแรกที่บ้านคะ คือ จะจัดวันเกิดคะ ไม่มีสาเหตุอะไร ก็จะมีเพื่อนเยอะดื่มด้วยกันคะ”

จากตาราง 4.14 ยังพบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยที่เป็นตัวอย่าง จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก จากการชักชวน-สังสรรค์กับเพื่อนฝูง รองลงมาคือ อยากทดลองดื่ม(ด้วยตนเอง) โดยดื่มเบียร์ มากที่สุด รองลงมาคือ เหล้าสี (ในและต่างประเทศ) และสถานที่ดื่มครั้งแรก ได้แก่ บ้าน/ที่พักอาศัยของเพื่อน/หอพัก รองลงมาคือ บ้านตนเอง และ ร้านอาหาร ตามลำดับ สำหรับสถานการณ์หรือโอกาสที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก ของนักศึกษาที่เป็นตัวอย่าง ส่วนใหญ่เกิดขึ้นในการไปร่วมงานเลี้ยงสังสรรค์ทั่วไป รองลงมาคือ การได้เห็นหรือเข้าใจว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนอื่นๆ ถือเป็นเรื่องปกติในสังคมไทย ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

นักศึกษาชาย : “เพื่อนสนิทก็ดื่มพอเห็นเพื่อนดื่มก็รู้สึกอยากดื่ม พอเขาชวนเราก็ก็น่าไปเสาะที่จะดื่มและเพื่อนมีความรู้สึกกับเราว่าสนิทกับเรามากขึ้น”

นักศึกษาหญิง : “เพื่อนชวน นัดกันไว้แล้วว่าจะไปที่บ้านเพื่อนเพราะเป็นวันเกิดเพื่อนในกลุ่ม ก็ไป ก็ดื่มเหล้าสี ดื่มที่บ้านเพื่อนนั่นแหละ กับเพื่อนๆ ในกลุ่ม ดื่มเหล้าผสม โซดากับน้ำ”

ผลจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก จะมีอาการปวดศีรษะ นอนไม่รู้สึกตัว อารมณ์เม้าค้าง อ่อนเพลีย คลื่นไส้ อาเจียน ตามลำดับ ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

นักศึกษาหญิง : “ตอนที่ดื่มครั้งแรกก็ขมๆ นานๆ ไปก็ว่าอร่อยดี พอเหล้าใกล้หมดก็รู้สึกมีเม้าๆเม้าๆ ปวดหัวมาก พอจะนอนก็รู้สึกทรมานเหมือนจะอ้วกแต่ก็ไม่อ้วก หลังๆเริ่มกินข้าวไม่ลงอยากดื่มแต่เหล้า เพื่อนบอกว่าลงแดง อยากเหล้า ปวดท้องบ้างเป็นบางครั้ง”

ตาราง 4.15 พฤติกรรมและเหตุผลที่หยุดดื่มชั่วคราว หรือ เลิกดื่ม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เหตุผลที่หยุดดื่มชั่วคราว หรือ เลิกดื่ม เพราะ (เลือกตอบ 1 ข้อ)		
รู้สึกว่าตนเองสุขภาพไม่ดี	89	28.7
แพทย์สั่ง	16	1.3
คนในครอบครัวขอร้อง	21	6.7
อยู่ในช่วงเข้าพรรษา	13	4.2
ทราบข้อมูลว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ดีจากสื่อเลยอยากหยุด	20	6.5

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ที่ผ่านมาเสียเงินไปกับการดื่มมากเกินไป	39	12.6
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สร้างปัญหาในครอบครัว	14	4.5
เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้วประสบอุบัติเหตุ/เป็นโรค	11	3.5
ไม่ชอบ/ไม่สำคัญกับชีวิต	15	4.8
ดื่มเฉพาะเทศกาลเท่านั้น	16	5.2
ไม่มีเวลาและงบประมาณสำหรับซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	6	1.9
ไม่อยากดื่มเอง	20	6.5

จากตาราง 4.15 พบว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเขตกรุงเทพมหานครที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษา เลิกดื่ม หรือหยุดชั่วคราว เนื่องจากรู้สึกว่าตนเองสุขภาพไม่ดี และที่ผ่านมาเสียเงินไปกับการดื่มมากเกินไป ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

นักศึกษาหญิง : “ก็รู้สึกว่าคุณมีความสุขเยอะมากๆ บวกกับตอนที่มาคบกับแฟนคนนี่เค้าไม่ค่อยให้ไปหาเพื่อน แล้วก็คิดเรามาก พอไม่ได้ออกไปหาเพื่อนก็ทำให้ไม่ได้ดื่ม แล้วก็รู้สึกว่าพอเริ่มไม่ดื่มช่วงแรกทรมานอยากดื่มนะ แต่พอเรื่อยๆ ไปก็รู้สึกว่าสุขภาพดีขึ้น”

นักศึกษาหญิง : “ที่เลิกเพราะว่าเคยไปดื่มที่บ้านแฟนเพื่อน แล้วเมามาก เกือบโดนข่มขืนก็เลยเริ่มที่จะไม่ดื่มที่เราไม่คุ้นเคยก่อน บวก กับช่วงหลังก่อนที่จะเลิก เพื่อนที่คบก็ไม่ค่อยดื่มจะชวนกันทำอย่างอื่นมากกว่า แล้วก็ไม่ค่อยได้ออกจากบ้านก็เลยไม่มีเหตุที่ทำให้อยากดื่ม เลยหยุดมาจนถึงทุกวันนี้”

4.6 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา

การวิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มของผู้ที่ยังคงดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ ประกอบด้วย ความถี่ ขนาด ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และสถานที่ดื่ม ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 1,239 คน โดยผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 4.16 พฤติกรรมการดื่มของผู้ที่เคยดื่ม เกี่ยวกับ ปริมาณ ค่าใช้จ่าย และสถานที่ในการดื่ม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
--------	-------	--------

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนครั้งที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 5 หน่วยขึ้นไป ในการดื่มครั้งเดียวในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา		
ไม่เคยเลย	138	23.4
1 ครั้ง	137	23.2
2 ครั้ง	156	26.4
3-5 ครั้ง	101	17.1
6-9 ครั้ง	28	4.7
10 ครั้งขึ้นไป	30	5.1

(มีต่อ)

ตาราง 4.16 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งสุดท้าย(ไม่นับการจิบหรือชิมเพียง 1-2 จิบเล็กๆ)		
มากกว่า 12 เดือนที่ผ่านมา	69	12.5
มากกว่า 30 วันที่ผ่านมาแต่ภายใน 12 เดือนนี้	117	21.1
มากกว่า 1 สัปดาห์ที่ผ่านมาแต่ภายใน 30 วันนี้	133	24.0
ภายใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา	235	42.4
ใน 30 วันที่ผ่านมา จำนวนครั้งที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		
ไม่เคยเลย	106	18.1
1-5 ครั้ง	356	60.6
6-9 ครั้ง	77	13.1
10-19 ครั้ง	33	5.6
20 ครั้งขึ้นไป	15	2.6
ใน 30 วันที่ผ่านมา คุณดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำนวนกี่หน่วยต่อการดื่ม 1 ครั้ง		
ไม่ได้ดื่มเลย	74	12.7
1-3 หน่วย	169	28.9
4-6 หน่วย	151	25.9
7-9 หน่วย	48	8.2
10 หน่วยขึ้นไป	142	24.3

จำนวนครั้งที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จนเมาภายใน 30 วันที่ผ่านมา		
ไม่เคยเลย	220	37.6
1-5 ครั้ง	313	53.3
6-9 ครั้ง	29	4.9
10-19 ครั้ง	17	2.9
20 ครั้งขึ้นไป	9	1.5
มีค่าใช้จ่ายด้านเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เดือนละ 1,420 บาทต่อเดือน (S.D. เท่ากับ 1,446.23)		
การใช้จ่ายด้านเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ : จ่ายเงินตัวเอง	242	71.2
ไม่เคยจ่ายเงิน	98	28.8

ตาราง 4.16 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
สถานที่ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		
บ้าน/ที่พักของตัวเอง	104	18.6
ร้านค้า	27	4.8
บ้านที่พักของญาติ/เพื่อน	96	17.2
ร้านอาหาร	77	13.8
สถานที่พักผ่อน/ตากอากาศ	14	2.5
ผับ หรือ ภัตตาคาร	217	38.8
ร้านอาหารใกล้มหาวิทยาลัย	24	4.3

จากตาราง 4.16 พบว่านักศึกษาที่เป็นตัวอย่างและปัจจุบันยังคงดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่ดื่มตั้งแต่ 5 หน่วยขึ้นไป ภายในการดื่มครั้งเดียวในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา มากที่สุด 2 ครั้ง รองลงมา ไม่เคยดื่มเลย ครั้งสุดท้ายที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในสัปดาห์ที่ผ่าน รองลงมา ดื่มครั้งสุดท้าย มากกว่า 1 สัปดาห์ที่ผ่านมาแต่ภายใน 30 วันนี้ โดยใน 30 วันที่ผ่านมา ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มากที่สุด 1-5 ครั้ง รองลงมาดื่ม 6-9 ครั้ง แต่แต่ละครั้งที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด 1-3 หน่วยขึ้นไป รองลงมา จะดื่ม 4-6 หน่วย และเป็นการดื่มจนเมา 1-2 ครั้ง โดยมีค่าใช้จ่ายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประมาณ 1,420 บาทต่อเดือน โดยการจ่ายเงินสด และเป็นผู้จ่ายเงินเอง สำหรับสถานที่ที่ดื่มประจำ ได้แก่ ผับ หรือ ภัตตาคาร รองลงมา ดื่มที่บ้าน/ ที่พักของตนเอง

ตาราง 4.17 ความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
เมื่อท่านเห็นเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ท่านรู้สึกอยากดื่มน้ำทันที	1.99	1.02	ปานกลาง
เมื่อมีเวลาว่างจากการเรียน ท่านจะดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์	1.74	1.03	ปานกลาง
ในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ ท่านจะดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์	1.91	1.08	ปานกลาง
ในช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์หรือวันหยุดพิเศษ ท่านจะดื่มน้ำ	1.90	1.09	ปานกลาง
ท่านดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ในวันสำคัญทางศาสนา	1.20	1.08	ปานกลาง
เมื่อเพื่อนมาเยี่ยมท่านที่บ้าน ท่านจะชวนดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์	1.72	1.64	ปานกลาง
เมื่อมีไปงานเลี้ยงสังสรรค์ ท่านจะดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์	2.43	0.98	สูง
ดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์เมื่อเดินทางไปท่องเที่ยว	2.13	1.17	สูง

ตาราง 4.17 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์เมื่อมีปัญหาคับข้องใจ	1.99	1.11	ปานกลาง
ดื่มน้ำในช่วงเวลาที่มีความสุข หรือช่วงการเฉลิมฉลอง	2.37	1.07	สูง
การดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ในงานศพ	0.87	1.20	ต่ำ
การดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ในงานแต่งงาน	2.16	1.36	สูง
การดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ในงานเทศกาลปีใหม่	2.67	1.24	สูง
การดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ในงานลอยกระทง	2.15	1.42	สูง
การดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ในงานเทศกาลสงกรานต์	2.51	1.34	สูง
รวม	1.95	0.80	ปานกลาง

จากตาราง 4.17 พบว่า นักศึกษาที่เป็นตัวอย่างส่วนใหญ่จะดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ในงานเทศกาลปีใหม่สูงที่สุด รองลงมาคือ เมื่อไปงานเลี้ยงสังสรรค์ และเทศกาลอื่นๆ ตามลำดับ คือ ดื่มน้ำในงานเทศกาลสงกรานต์ ในช่วงเวลาที่มีความสุข หรือช่วงของการเฉลิมฉลอง ในงานแต่งงาน งานลอยกระทง เมื่อรับประทานอาหารที่ร้านอาหาร หรือสถานบันเทิง ไปพักผ่อนตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ทะเล ป่าเขา จะดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ หรือเวลาที่ความคับข้องใจ วันหยุดสุดสัปดาห์ และนักขัตฤกษ์หรือวันหยุดพิเศษ เมื่อมีเวลาว่างจากการเรียน และเมื่อเพื่อนมาเยี่ยมที่บ้าน

4.7 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความคาดหวังจากการดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์

การวิเคราะห์เกี่ยวกับความคาดหวังจากการดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษา ดังตาราง 4.18

ตาราง 4.18 ความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การได้มีช่วงเวลาที่ดีในการสนทนาและสังสรรค์กับเพื่อน	2.14	0.65	สูง
ทำให้ท่านสามารถเข้าสังคมได้ง่ายขึ้น	1.95	0.70	ปานกลาง
ช่วยให้ลืมปัญหาและความทุกข์ต่างๆ	1.70	0.85	ปานกลาง
รู้สึกสนุกสนาน	2.15	0.72	สูง
รวม	1.98	0.730	ปานกลาง

จากตาราง 4.18 พบว่านักศึกษาที่เป็นตัวอย่างส่วนใหญ่ มีค่าคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า คาดหวังว่าจะรู้สึกสนุกสนาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การได้มีช่วงเวลาที่ดี ในการสนทนาและสังสรรค์กับเพื่อน ตามลำดับ

4.8 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การวิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษา ดังตาราง 4.19

ตาราง 4.19 พฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ใช้เวลาว่างในการทำงานอดิเรก เช่น ดูหนังฟังเพลง เล่นดนตรี	2.19	0.69	สูง
เมื่อมีเวลาว่าง จะอ่านหนังสือเรียน/หนังสืออ่านเล่น	1.78	0.74	ปานกลาง
ปฏิเสธเพื่อนทุกครั้งเมื่อชวนไปดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	1.54	0.73	ปานกลาง
หลีกเลี่ยงที่จะเข้าร่วมงานสังสรรค์ที่มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	1.58	0.73	ปานกลาง
ไม่ไปเที่ยวตามสถานเริงรมย์ต่างๆ เพื่อหลีกเลี่ยงการดื่ม	1.51	0.88	ปานกลาง
เมื่อเห็นเพื่อนดื่มท่านจะไม่เข้าไปร่วมดื่มด้วย	1.45	0.80	ปานกลาง
ปฏิเสธทันที เมื่อเพื่อนหรือคนรู้จักชักชวนให้ดื่ม	1.45	0.81	ปานกลาง
เมื่อมีปัญหาหรือไม่สบายใจจะหาทางออกด้วยการคุยกับเพื่อนที่รู้ใจ	1.88	0.77	ปานกลาง
รวม	1.67	0.51	ปานกลาง

จากตาราง 4.19 พบว่านักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นตัวอย่างของการศึกษาคั้งนี้ส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การใช้เวลาว่างในการทำงานอดิเรก เช่น ดูหนังฟังเพลง เล่นดนตรี ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ เมื่อมีปัญหาหรือไม่สบายใจจะหาทางออกด้วยการคุยกับเพื่อนที่รู้ใจ

และมีพฤติกรรมป้องกันอื่นๆ ดังนี้ เมื่อมีเวลาว่างท่านจะอ่านหนังสือเรียน หรือ หนังสืออ่านเล่น หลีกเลี้ยงที่จะร่วมงานสังสรรค์ที่มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปฏิเสธเพื่อนทุกครั้งเมื่อชวนไปดื่ม ไม่ไปเที่ยวตามสถานเริงรมย์ต่างๆ และจะปฏิเสธทันที และ เมื่อเพื่อนหรือคนที่รู้จักชักชวนให้ดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามลำดับ

4.9 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับผลกระทบจากการดื่ม

การวิเคราะห์เกี่ยวกับ ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานครที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษา ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตาราง 4.20 ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
มีอาการเมาค้าง	1.31	0.96	ปานกลาง
ทำข้อสอบหรืองานสำคัญได้ไม่ดี เรียนไม่ทันเพื่อน	0.76	0.94	ต่ำ
มีปัญหากับตำรวจ ครู หรือผู้ใหญ่คนอื่น	0.42	0.76	ต่ำ
ทำของเสียหาย หรือเพลิงไหม้	0.34	0.73	ต่ำ
ทะเลาะวิวาท ต่อสู้ ทำร้ายร่างกาย	0.49	0.81	ต่ำ
คลื่นไส้ อาเจียน	1.17	0.97	ปานกลาง
ขับซัดรถ หลังดื่มสุรา	0.76	1.01	ต่ำ
ขาดเรียน	0.80	0.97	ต่ำ
ถูกตำหนิต่อว่าจากคนที่รู้จัก	0.74	0.99	ต่ำ
ทำของสำคัญหรือเงินหาย	0.58	0.92	ต่ำ
ทำบางอย่างที่ทำให้รู้สึกเสียใจในภายหลัง	0.61	0.89	ต่ำ
ถูกจับเพราะขับซัดรถขณะเมาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	0.31	0.72	ต่ำ
ถูกกลั่นแกล้งหรือมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจ	0.36	0.76	ต่ำ
คิดอยากฆ่าตัวตายอย่างรุนแรง	0.27	0.68	ต่ำ
พยายามที่จะฆ่าตัวตาย	0.25	0.64	ต่ำ
บาดเจ็บหรือได้รับอุบัติเหตุ	0.45	0.80	ต่ำ
รวม	0.59	0.56	ต่ำ

จากตาราง 4.20 พบว่านักศึกษาที่เป็นตัวอย่างส่วนใหญ่ มีประสบการณ์หรือเคยได้รับผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาอยู่ในระดับต่ำ นั่นคือผู้ที่ เป็นตัวอย่างส่วนใหญ่เคยได้รับผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่บ่อยมากนัก เมื่อพิจารณา รายชื่อพบว่า มีอาการเมาค้างมากที่สุด รองลงมาคือ คลื่นไส้ อาเจียน และผลกระทบอื่นๆ เรียงตามลำดับดังนี้ ขาดเรียน ทำข้อสอบหรืองานสำคัญได้ไม่ดี เรียนไม่ทันเพื่อน ขับขี่รถหลังดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ถูกตำหนิต่อว่าจากคนที่รู้จัก ทำของสำคัญหรือเงินหาย ทะเลาะวิวาท ต่อสู้ ทำร้ายร่างกาย และการบาดเจ็บหรือได้รับอุบัติเหตุ ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้

นักศึกษานาง : “ทุกวันนี้ก็ต้องดื่มเพราะยังทำงานที่เดิมอยู่ (นั่งครึ่งก) ปัญหาที่มีก็ปวดท้องแบบไม่มีสาเหตุบ่อย เลยต้องหยุดเรียนชั่วคราวเพราะกลับมาจากทำงานแล้วตื่นไม่ไหวแถมยังเมาค้าง”

4.10 การทดสอบสมมติฐาน

คำถามสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ คือ อะไรเป็นเหตุผลให้คนตัดสินใจดื่มหรือไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปรากฏว่า เหตุผลสำคัญที่กลุ่มตัวอย่างไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ มีแต่โทษ ไม่เห็นมีประโยชน์ เหตุผลรองคือ เห็นผลเสียที่เกิดกับคนอื่นจึงไม่ดื่ม ข้อมูลข้างต้นเป็นเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างอธิบายให้กับผู้วิจัย แต่เหตุผลดังกล่าวจะมีนัยสำคัญหรือไม่ ย่อมต้องใช้วิธีการทางสถิติพิสูจน์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยเบื้องต้นไว้ ดังนี้

- 1) ปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อม ความคาดหวังจากการดื่ม มีความสัมพันธ์กับการดื่มหรือไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
- 2) ปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อม ความคาดหวังจากการดื่ม ส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
- 3) ปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว สังคมและสภาพแวดล้อม ความคาดหวังต่อการดื่ม มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

ในการทดสอบสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นสองส่วน คือ การศึกษาปัจจัยที่อธิบายการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนี้

4.10.1 ปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อม ความคาดหวังจากการดื่มกับการดื่มหรือไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อแบบจำลองอธิบายการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ดื่มแอลกอฮอล์ โดยมีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตาราง 4.21 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคล กับการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

รายการ	ดื่ม (n = 905)	ไม่ดื่ม (n = 330)	p-value
เพศ :			
ชาย	56.2	27.6	.002*
หญิง	43.8	72.4	
ช่วงอายุ			
17-19 ปี	65.38	34.62	.000*
20-22 ปี	73.15	26.85	
23-25 ปี	86.53	13.47	
ศาสนา			
พุทธ	90.8	85.8	.000*
อิสลาม	3.5	10.6	
คริสต์	5.6	3.6	
ชั้นปีที่ศึกษา			
ชั้นปีที่ 1	70.9	29.1	.083
ชั้นปีที่ 2	73.5	26.5	
ชั้นปีที่ 3	73.6	26.4	
ชั้นปีที่ 4	80.5	19.5	
เกรดเฉลี่ยสะสม			
ต่ำกว่า 2.00	77.69	22.31	.002*
2.00 - 2.75	77.80	22.20	
2.75 – 3.50	67.76	32.24	
3.50 – 4.00	69.57	30.43	

รายการ	ดื่ม (n = 905)	ไม่ดื่ม (n = 330)	p-value
ระดับรายได้ต่อเดือน			
น้อยกว่า 8,000 บาท	72.55	27.45	.691
8,001-15,000 บาท	74.25	25.75	
15,001-23,000 บาท	77.78	22.22	
สถานะภาพการสมรสของบิดามารดา			
ยังอยู่ด้วยกัน	74.5	80.7	.002*
แยกกันอยู่/หย่าร้าง	16.7	10.9	
เสียชีวิต	8.8	8.4	

ตาราง 4.21 (ต่อ)

รายการ	ดื่ม (n = 905)	ไม่ดื่ม (n = 330)	p-value
สถานที่พักอาศัย			
บ้าน/แฟลตของครอบครัว	40.2	52.3	.000*
บ้านเช่า	8.9	4.9	
หอพัก	50.9	42.8	
บุคคลที่พักอาศัยด้วย			
บิดา หรือมารดา	38.1	49.4	.000*
ญาติ	8.0	8.9	
เช่าที่พักอยู่กับญาติ /เพื่อน	32.2	28.8	
เช่าที่พักอยู่คนเดียว	21.7	12.9	
การมีงานทำ			
ไม่ทำงาน	73.8	79.8	.017*
ทำงาน	26.2	20.2	
สถานภาพนักศึกษา			
เรียนเต็มเวลา	96.0	95.3	.348
เรียนภาคค่ำ/เสาร์-อาทิตย์	4.0	4.7	
ใช้เวลาในการทำกิจกรรมสันทนาการ			
ทำกิจกรรม	66.0	57.8	.115
ไม่ทำกิจกรรม	33.6	42.2	

รายการ	ดื่มน้ำ (n = 905)	ไม่ดื่มน้ำ (n = 330)	p-value
การดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท			
ดื่มน้ำ	73.7	36.4	.000*
ไม่เคยดื่มน้ำ	26.3	47.1	
การดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของบิดา			
ดื่มน้ำ	49.1	28.8	.000*
ไม่เคยดื่มน้ำ	50.9	47.5	
การดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของมารดา			
ดื่มน้ำ	11.3	6.1	.004*
ไม่เคยดื่มน้ำ	88.7	83.2	

ผลจากการวิเคราะห์ตามตาราง 4.21 พบว่า เพศ ช่วงอายุ ศาสนา ชั้นปี เกรดเฉลี่ยสะสม สถานะภาพการสมรสของบิดามารดา สถานที่พักอาศัย บุคคลที่พักอาศัยด้วย การมีงานทำ การดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท การดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของบิดา และมารดา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจที่จะดื่มน้ำ หรือไม่ดื่มน้ำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

นอกจากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เพื่อทำนายการตัดสินใจดื่มน้ำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา ด้วยตัวทำนายที่ประกอบด้วยทัศนคติต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ผลกระทบจากการดื่มน้ำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การควบคุมโดยครอบครัว อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนต่อการดื่มน้ำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และอิทธิพลจากสื่อโฆษณาที่มีต่อการดื่มน้ำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีต่อการดื่มน้ำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยทำการวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยพหุโลจิสติก (Multiple Logistic Regression) เนื่องจากตัวแปรอิสระเป็นตัวแปรเชิงปริมาณ ส่วนตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจดื่มน้ำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ มีค่าที่เป็นไปได้ 2 ค่า คือ 0 = ไม่ดื่มน้ำ และ 1 = ดื่มน้ำ/เคยดื่มน้ำ ดังตาราง 4.22

ตาราง 4.22 ผลการทำนายการตัดสินใจดื่มน้ำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา

รายการ	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
ทัศนคติต่อการดื่มน้ำ	0.56	0.15	13.15	1.00	0.00	1.74
การรับรู้ผลกระทบจากการดื่มน้ำ	-0.43	0.15	8.21	1.00	0.00	0.65
ความสัมพันธ์ในครอบครัว	-0.21	0.15	1.78	1.00	0.18	0.81
การควบคุมโดยครอบครัว	-0.22	0.14	2.47	1.00	0.12	0.80

อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	1.02	0.16	42.27	1.00	0.00	2.79
อิทธิพลจากการสื่อสารการตลาด	0.19	0.15	1.70	1.00	0.19	1.21
การสนับสนุนทางด้านอารมณ์	0.17	0.13	1.57	1.00	0.21	1.18
การสนับสนุนทางด้านข่าวสาร	-0.54	0.13	17.85	1.00	0.00	0.58

ความถูกต้องในการทำนาย 77.9 %

ความสามารถในการทำนาย (Nagelkerke R Square) 25.9 %

จากตาราง 4.22 พบว่า ทักษะคิดที่ดีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความตระหนักรู้ต่อผลจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และการสนับสนุนทางด้านข่าวสาร เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยนักศึกษาที่มีทักษะคิดที่ดีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะมีโอกาสดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าผู้ที่มีทักษะคิดที่ไม่ดีมากถึง 1.74 เท่า ในขณะที่นักศึกษารับรู้ถึงผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น จะทำให้โอกาสที่จะตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลง 0.65 เท่า หรือ ร้อยละ 35 ส่วนอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีผลต่อการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยนักศึกษาที่ได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนมาก จะมีโอกาสดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากถึง 2.79 เท่า และผู้ที่ได้รับอิทธิพลจากการสื่อสารการตลาดมากกว่าจะมีโอกาสดื่มสุรามากกว่าผู้ที่ได้รับอิทธิพลจากสื่อการตลาด สูงถึง 1.21 เท่า

ในขณะที่การได้รับการสนับสนุนด้านข่าวสารมากขึ้น จะช่วยลดโอกาสของการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลง 0.58 เท่า หรือร้อยละ 42 โดยทักษะคิดที่ดีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความตระหนักรู้ต่อผลจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และการสนับสนุนทางด้านข่าวสารมีความสามารถในการทำนายการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 25.9 และมีความถูกต้องในการทำนายร้อยละ 77.9

4.10.2 ปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับอิทธิพลของปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยผลจากการวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อม ที่มีต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยที่เป็นตัวอย่าง ซึ่งวัดได้จาก ความถี่ของการมีพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมดังกล่าวได้แก่ ลักษณะของประชากร ทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการรับรู้ผลกระทบที่เกิดจากการดื่ม

DUR	=	ชั้นปี
GRADE	=	เกรดเฉลี่ยสะสม
INCOME	=	รายได้ต่อเดือน
ATTITDUE	=	ทัศนคติต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
PERCIVE	=	การรับรู้ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
RELAFAM	=	ความสัมพันธ์ในครอบครัว
FAMCOTRL	=	การควบคุมโดยครอบครัว
PEER	=	อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
IMC	=	อิทธิพลจากการสื่อสารการตลาดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
EMOTSOC	=	แรงสนับสนุนทางสังคม
EMOTINFO	=	แรงสนับสนุนทางด้านข่าวสาร

ในการวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยด้านบุคคล ที่มีต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ผู้วิจัยจะทำการทดสอบทางสถิติโดยได้เลือกเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยแบบขั้นตอน แต่เนื่องจากการนำเทคนิคการวิเคราะห์แบบถดถอยมาใช้ในการวิเคราะห์อาจเกิดปัญหา Multicollinearity ได้ จึงต้องทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระของการศึกษา (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2541) ดังตาราง 4.23 ซึ่งแสดงว่าไม่มีตัวแปรอิสระคู่ใดที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่จะก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2545) จึงทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามในการปฏิบัติงานด้วยวิธีเพิ่มตัวแปรเป็นลำดับขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) คัดเลือกตัวแปรอิสระที่ดีในการทำนายความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยทดสอบค่าสถิติเอฟ (F-test) อย่างมีนัยสำคัญ ได้ผลดังตาราง 4.24

ตารางที่ 4.24 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b)	SEB	t	p-value
(Constant)	1.70	0.26	6.45	.00*
ทัศนคติต่อเครื่องดื่มฯ	0.36	0.07	5.00	.00*
การควบคุมโดยครอบครัว	-0.35	0.05	-6.47	.00*
การรับรู้ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มฯ	-0.31	0.06	-5.44	.00*
อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	0.29	0.07	4.22	.00*
เกรดเฉลี่ยสะสม	-0.22	0.06	-3.54	.00*
รายได้	0.01	0.00	4.05	.00*
เพศ (1 = ชาย)	-0.16	0.06	-2.56	.01*
R = .634 R ² = .402 SEE = .619 F= 42.359 Sig. = .000 *				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ตัวแปรอิสระหรือตัวแปรทำนายที่ถูกเลือกเข้าสู่สมการประกอบด้วย ทัศนคติต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ATTITUDE) การควบคุมโดยครอบครัว (FAMCOTRL) การรับรู้ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (PERCIEVE) เกรดเฉลี่ย (GRADE) รายได้ (INCOME) เพศ (SEX) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ (R²) สูงขึ้นตามลำดับการเพิ่มตัวแปร ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ (B) มาสร้างสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบได้คือ

$$\text{FREDRK} = 1.70 + 0.36 \text{ ATTITUDE} - 0.35 \text{ FAMCOTRL} - 0.31 \text{ PERCIEVE} + 0.29 \text{ PEER} - 0.22 \text{ GRADE} + 0.01 \text{ INCOME} - 0.16 \text{ SEX}$$

จากสมการถดถอยข้างต้น อธิบายได้ว่า ทัศนคติต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในทิศทางเดียวกัน นั่นหมายความว่า ถ้านักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน และมีรายได้เพิ่มมากขึ้น จะทำให้ความถี่ในการดื่มเพิ่มมากยิ่งขึ้น ในขณะที่ เพศมีความสัมพันธ์กับความถี่ในการดื่ม โดยเพศชายมีความถี่ของการดื่มมากกว่าเพศหญิง ส่วนผู้ที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำจะมีความถี่ในการดื่มมากขึ้น และการรับรู้ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในทิศทางตรงข้าม การควบคุมโดยครอบครัว และการมีประสบการณ์หรือการได้รับผลกระทบจากการดื่ม จะส่งผลต่อความถี่ในการดื่มให้ลดลง โดยสมการดังกล่าวสามารถพยากรณ์ความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ ประมาณร้อยละ 40.2

4.10.3 อิทธิพลของปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว สังคมและสภาพแวดล้อม ความคาดหวังต่อการดื่ม กับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ในการวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยด้านบุคคล สังคมและสภาพแวดล้อม ความคาดหวังต่อการดื่ม กับพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งประกอบด้วยลักษณะ ทักษะ การรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การควบคุมโดยครอบครัว อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน อิทธิพลจากการสื่อสารการตลาด แรงสนับสนุนทางสังคม ความคาดหวังจากการดื่ม ผู้วิจัยได้เลือกใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regressions) เพื่อทดสอบอิทธิพลของปัจจัยดังกล่าวที่มีต่อพฤติกรรมในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งพิจารณาจากความถี่ของการดื่ม ได้สมการทั่วไปดังนี้

$$\text{ANTIDRK} = \beta_0 + \beta_1 \text{ATTUDE}_i + \beta_2 \text{PERCIEVE} + \beta_3 \text{RELAFAM}_i + \beta_4 \text{FAMCOTRL}_i \\ + \beta_5 \text{PEER}_i + \beta_6 \text{IMC} + \beta_7 \text{EMOTSOC} + \beta_8 \text{EMOTINFO} + \beta_9 \text{EXPECTED}$$

โดยที่

ANTIDRK	=	พฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
ATTITDUE	=	ทัศนคติต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
PERCIVE	=	การรับรู้ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
RELAFAM	=	ความสัมพันธ์ในครอบครัว
FAMCOTRL	=	การควบคุมโดยครอบครัว
PEER	=	อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
IMC	=	อิทธิพลจากการสื่อสารการตลาดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
EMOTSOC	=	แรงสนับสนุนทางสังคม
EMOTINFO	=	แรงสนับสนุนทางด้านข่าวสาร
EXPECTED	=	ความคาดหวังจากการดื่ม

ในการวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ที่มีต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ผู้วิจัยจะทำการทดสอบทางสถิติโดยได้เลือกเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis) เนื่องจากผลลัพธ์ที่ได้โดยเทคนิคการวิเคราะห์นี้จะแสดงเฉพาะตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งจะทำได้เฉพาะตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามเท่านั้น แต่เนื่องจากการนำเทคนิคการวิเคราะห์แบบถดถอยมาใช้ใน

การวิเคราะห์อาจเกิดปัญหา Multicollinearity ได้ จึงต้องทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระของการศึกษา (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2541) ดังตาราง 4.25

ตารางที่ 4.25 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการดื่มฯและปัจจัยอื่นกับพฤติกรรมป้องกันการดื่มฯ

ตัวแปร	PERCIEVE	RELAFAM	FAMCOTRL	PEER	IMC	EMOTSOC	EMOTINFO
ANTIDRK	.240	.273	.145	.020	.181	.346	.168
PERCIEVE		-.004	.288	.508	.262	-.006	.455
RELAFAM			.245	.081	.164	.324	.057
FAMCOTRL				.219	.272	.480	.290
PEER					.416	.091	.484
IMC						.396	.362
EMOTSOC							.220

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

จากตาราง 4.25 แสดงว่าไม่มีตัวแปรอิสระคู่ใดที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่จะก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity จึงทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามด้วยวิธีเพิ่มตัวแปรเป็นลำดับขั้น ได้ผลดังตาราง 4.26

ตารางที่ 4.26 ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอย (b)	SEB	t	p-value
(Constant)	0.689	0.114	6.038	0.000*
แรงสนับสนุนทางสังคม	0.215	0.037	5.883	0.000*
การรับรู้ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	0.147	0.037	3.962	0.000*
ความสัมพันธ์ในครอบครัว	0.160	0.042	3.844	0.000*
ความคาดหวังจากการดื่ม	0.143	0.041	3.470	0.001*
อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน	-0.097	0.041	-2.375	0.018*
R = .43 R ² = .185 SEE = .460 F= 5.641 Sig. = .018*				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

จากตารางที่ 4.26 พบว่า แรงสนับสนุนทางสังคม (SOCIAL) การรับรู้ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (EFFECT) ความสัมพันธ์ในครอบครัว (RELATION) ความคาดหวังจากการดื่ม (OUTOME) อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน (FRIEND) มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งสามารถสร้างสมการถดถอยดังนี้

$$\text{ANTIDRK} = 0.689 + 0.215\text{SOCIAL} + 0.147\text{EFFECT} + 0.160\text{RELATION} + 0.143\text{EXPECTED} - 0.097\text{FRIEND}$$

จากสมการถดถอยข้างต้น อธิบายได้ว่า พฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ถึงผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความสัมพันธ์ในครอบครัว แรงสนับสนุนจากสังคม และความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในทิศทางเดียวกัน ส่วนอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์ในทางลบ ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าการที่นักศึกษาจะสร้างกลไกในการคุ้มกันตนเองหรือปฏิเสธการยุ่งเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น เป็นผลพวงมาจากอิทธิพลทางสังคมที่สนับสนุนให้ห่างไกลจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนความสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งใกล้ชิดกับนักศึกษา จึงทำให้มีความต้องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลง แต่ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนมีผลตรงข้าม อาจเป็นเพราะการคล้อยตามเพื่อน จึงมีพฤติกรรมป้องกันตนเองจากการดื่มลดลง นอกจากนี้ยังพบว่าความคาดหวังจากการดื่ม และการรับรู้ผลกระทบจะเป็นตัวแปรเชิงจิตวิทยาที่สำคัญ หากมีการรับรู้ผลกระทบและมีความคาดหวังผลของการดื่มไว้สูง ก็เป็นไปได้ที่จะต้องมีความระมัดระวังตัวจากผลกระทบของการดื่มเพิ่มมากขึ้น โดยสมการดังกล่าวสามารถพยากรณ์พฤติกรรมการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้เพียงร้อยละ 18.5

บทที่ 5

กระบวนการเข้าสู่การดื่ม พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และผลกระทบที่ติดตามมา

ในบทที่ 5 ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์กระบวนการเข้าสู่การดื่ม พฤติกรรมการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบที่ติดตามมา ดังนี้

5.1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของตัวอย่างที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ข้อมูลปัจจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะทางด้านประชากรของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขต กรุงเทพมหานคร ที่เป็นผู้เข้าร่วมวิจัย (Research participants) จำนวน 20 คน ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตาราง 5.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์

ตัวแปร	กลุ่มที่ยังคงดื่ม (ร้อยละ)	กลุ่มที่หยุด/เลิกดื่ม (ร้อยละ)	กลุ่มที่ไม่ดื่ม (ร้อยละ)
เพศ	100.00 (20 ราย)	100.00 (12 ราย)	100.00 (11 ราย)
ชาย	50.0	58.3	45.0
ชั้นปี			
1 ปี	20.0	25	63.6
2 ปี	35.0	8.3	18.2
3 ปี	25.0	16.7	18.2
4 ปี	20.0	50.0	
อายุเฉลี่ย	20.75 ปี	21.68 ปี	19.55 ปี

นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเขตกรุงเทพมหานครที่ตกเป็นตัวอย่าง จำแนกเป็น 3 กลุ่ม โดยมีลักษณะโดยทั่วไป ดังนี้ **กลุ่มที่ยังคงดื่ม** มีสัดส่วนของผู้ชายและผู้หญิงเท่าๆกัน ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 อายุประมาณ 20 ปี **กลุ่มที่หยุดหรือเลิกดื่ม** ส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 อายุประมาณ 22 ปี และ**กลุ่มที่ไม่ดื่ม** ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 อายุประมาณ 21 ปี ส่วนใหญ่ จากข้อมูลเบื้องต้นนี้ เป็นที่น่าสนใจว่า ผู้ที่ดื่มส่วนใหญ่จะเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 เนื่องจากเป็นช่วงวัยที่เปลี่ยนผ่านจากวัยรุ่นตอนต้นสู่วัยรุ่นตอนปลาย และระยะเวลาการ

เรียน 2 ปีทำให้เริ่มสนิทสนมกับเพื่อนมากขึ้น หรือมีกิจกรรมในมหาวิทยาลัยที่ต้องทำมากขึ้น เป็นไปได้ว่าเมื่อทำกิจกรรม ก็ต้องมีการสังสรรค์ตามมา และนำไปสู่การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่พอเรียนสูงขึ้นถึงปีที่ 4 จะเริ่มมีพฤติกรรมลด ละ เลิก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากเป็นช่วงปลายชีวิตนักศึกษาที่ต้องเตรียมตัวหางานทำ ประกอบกับเป็นความคร่ำเคร่งในการเตรียมตัวจบการศึกษา ดังจะเห็นได้ว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 กว่าครึ่งหนึ่งที่เลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ตาราง 5.1) ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

นักศึกษาชาย : “เหตุการณ์บังคับเป็นสตัฟฟ์อยู่ที่ค่าย พอเลิกๆหลับหมดแล้ว รุ่นพี่ที่ดื่มอยู่ก่อนหน้าก็ชวนดื่ม เห็นว่าไม่ต้องกลับบ้านไปเจอพ่อแม่ ก็เลยดื่ม”

นักศึกษาหญิง : “ช่วงปี 4 เรียนหนักอะ..เอ่อ..มันมี project ที่ต้องส่งอาจารย์เป็นงานจบอะเลยต้องเร่งทำ กลัวไม่จบ เลยไม่อยากกินเท่าไร”

5.2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางสังคม กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางสังคม ซึ่งจะประกอบด้วยความสัมพันธ์ครอบครัว พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนในครอบครัว และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท เพื่อวิเคราะห์เบื้องต้นว่าปัจจัยดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ให้สัมภาษณ์อย่างไร และกลุ่มนักศึกษากลุ่มที่ยังคงดื่ม กลุ่มที่หยุดหรือเลิกดื่ม และกลุ่มที่ไม่ดื่ม มีความสัมพันธ์ต่อกันและมีพฤติกรรมการดื่มของบุคคลในครอบครัวแตกต่างกันอย่างไร ได้ผลการศึกษาดังนี้

ตาราง 5.2 ความสัมพันธ์และการพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคคลในครอบครัว

ตัวแปร	กลุ่มที่ยังคงดื่ม (ร้อยละ)	กลุ่มที่หยุด/เลิกดื่ม (ร้อยละ)	กลุ่มที่ไม่ดื่ม (ร้อยละ)
ความสัมพันธ์ในครอบครัว	100.00 (20 ราย)	100.00 (12 ราย)	100.00 (11 ราย)
ปกติ	90.0	41.7	100.0
ทะเลาะกัน	10.0	58.3	
การดื่มของบุคคลในครอบครัว	100.00 (20 ราย)	100.00 (12 ราย)	100.00 (11 ราย)
ดื่ม	75.0	33.3	45.5
ไม่ดื่ม	25.0	66.67	54.5

(มีต่อ)

ตาราง 5.2 (ต่อ)

ตัวแปร	กลุ่มที่ยังคงดื่ม (ร้อยละ)	กลุ่มที่หยุด/เลิกดื่ม (ร้อยละ)	กลุ่มที่ไม่ดื่ม (ร้อยละ)
บุคคลในครอบครัวที่ดื่ม	100.00 (15 ราย)	100.00 (4 ราย)	100.00 (5 ราย)
พ่อแม่	75.0	25.0	80
พี่น้อง		16.7	20
ญาติ	25.0	58.3	
ความถี่ในการดื่มของบุคคลในครอบครัว	100.00 (15 ราย)	100.00 (4 ราย)	100.00 (5 ราย)
นานๆดื่ม	33.0	20.0	62.5
ค่อนข้างบ่อย	20.0	80.0	38.5
เกือบทุกวัน	47.0		
การชักชวนให้ร่วมดื่ม	100.00 (15 ราย)	100.00 (4 ราย)	100.00 (5 ราย)
เคยชวนดื่ม	13.3	8.3	54.5
ไม่เคยชวนดื่ม	87.7	91.7	45.5

จากตาราง 5.2 พบว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครที่ตกเป็นตัวอย่าง **กลุ่มที่ยังคงดื่ม** และ **กลุ่มที่ไม่ดื่ม** มีความสัมพันธ์เป็นปกติ กล่าวคือไม่มีปัญหาการขัดแย้ง หรือทะเลาะเบาะแว้งในครอบครัวแต่อย่างใด โดยเฉพาะในกลุ่มที่ไม่ดื่มส่วนใหญ่จะขยายความเพิ่มเติมว่าปกติในที่นี้หมายถึง ครอบครัวอบอุ่นสมบูรณ์ จะมีเพียงกลุ่มที่เลิกหรือหยุดดื่มเท่านั้นที่อาจจะมีปัญหาขัดแย้งภายในครอบครัวบ้าง สะท้อนให้เห็นว่าสถาบันครอบครัวเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการดื่มหรือไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุตรหลาน แต่ข้อมูลดังกล่าวมาจากการสัมภาษณ์จึงไม่สามารถสะท้อนภาพที่แท้จริงได้ แต่ก็ให้ประโยชน์ในแง่ของข้อเท็จจริงเชิงลึกบางประการที่ได้จากผู้ให้สัมภาษณ์ โดยเฉพาะผู้ที่ไม่ดื่มนั้นมักจะอยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น แต่ในกลุ่มที่ดื่มกลับพบว่าครอบครัวที่มีความสัมพันธ์เป็นปกติดี มีข้อสังเกตว่าผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่จะตอบว่าไม่มีปัญหาใดๆในครอบครัว จึงเป็นไปได้ว่าการดื่มอาจจะมาจากปัจจัยอื่นๆ ที่นอกเหนือจากครอบครัวด้วย

สำหรับผู้ที่ตอบว่า มีบุคคลในครอบครัวดื่ม ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ต่อไปถึงพฤติกรรมการดื่มของบุคคลเหล่านั้น พบว่า ผู้ที่ดื่มส่วนใหญ่เป็นพ่อแม่ โดยผลการวิเคราะห์ พบว่า บุคคลใน

ครอบครัวมักจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ค่อนข้างบ่อย และดื่มเกือบทุกวัน ตามลำดับ แต่อย่างไรก็ดี บริบทโดยรอบของกลุ่มตัวอย่างมิใช่มีเพียงครอบครัวเท่านั้น หากแต่ยังคงมีอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้นในการศึกษาส่วนต่อไป จะเป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท เพื่อเป็นฐานการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนกับการดื่มของนักศึกษาที่เป็นตัวอย่างดังนี้

ตาราง 5.3 การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท

ตัวแปร	กลุ่มที่ยังคงดื่ม (ร้อยละ)	กลุ่มที่หยุดเลิกดื่ม (ร้อยละ)	กลุ่มที่ไม่ดื่ม (ร้อยละ)
การดื่มของเพื่อนสนิท	100.00 (20 ราย)	100.00 (12 ราย)	100.00 (11 ราย)
ดื่ม	100.0	33.3	63.6
ไม่ดื่ม		66.7	36.4
ความถี่ในการดื่ม	100.00 (20 ราย)	100.00 (12 ราย)	100.00 (7 ราย)
อาทิตย์ละครั้ง	75.0	25.0	14.29
เดือนละครั้ง	25.0	75.0	85.71
การชักชวนให้ร่วมดื่ม	100.00 (20 ราย)	100.00 (12 ราย)	100.00 (11 ราย)
เคยชวนดื่ม	100.0	41.7	41.7
ไม่เคยชวนดื่ม		58.3	58.3
ความรู้สึกลอยากดื่มเมื่อได้รับการชักชวน	100.00 (20 ราย)	100.00 (12 ราย)	100.00 (11 ราย)
อยากดื่ม	85.0	91.7	8.3
ไม่อยากดื่ม	15.0	8.3	91.7
การปฏิเสธที่จะร่วมดื่มและปฏิกิริยา	100.00 (20 ราย)	100.00 (12 ราย)	100.00 (7 ราย)
ไม่เคยปฏิเสธ	30	100	
เคยปฏิเสธ และเพื่อนไม่พอใจ	10		21.58
เคยปฏิเสธ และเพื่อนก็ไม่มีการปฏิกิริยา	60		71.43

จากตาราง 5.3 พบว่าเพื่อนสนิทของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครที่ตกเป็นตัวอย่าง กลุ่มที่ยังคงดื่ม และกลุ่มที่ไม่ดื่ม จะมีเพื่อนสนิทที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่ยังดื่มทุกคนล้วนแต่มีเพื่อนสนิทที่ดื่มแอลกอฮอล์ทั้งสิ้น แต่มีข้อสังเกตว่ากลุ่มที่หยุด

หรือเลิกคิมนั้นส่วนใหญ่เพื่อนสนิทไม่คิมนั่นเอง แอลกอฮอล์ จึงเป็นที่น่าสนใจว่า อิทธิพลของเพื่อนสนิทน่าจะส่งผลต่อกลุ่มที่ยังคิมนั่นมากที่สุด สำหรับกลุ่มที่หยุดหรือเลิกคิมนั้น อาจจะเป็นไปได้ที่เพื่อนๆ ของตนเองไม่นิยมคิมนั่น จึงห่างไกลจากเครื่องคิมนั่น ประกอบกับการแวดล้อมด้วยเพื่อนที่ไม่คิมนั่น จึงเบี่ยงเบนความสนใจให้คนกลุ่มนี้หยุดหรือเลิกคิมนั่นไปด้วยก็เป็นได้

ในส่วนของผู้ที่คิมนั่น พบว่า เพื่อนสนิทของนักศึกษาที่ตกเป็นตัวอย่างกลุ่มที่หยุดหรือเลิกคิมนั้น และกลุ่มที่ไม่คิมนั้น มักจะคิมนั่นประมาณเดือนละครั้ง ในขณะที่เพื่อนสนิทของกลุ่มที่ยังคิมนั้น จะมีพฤติกรรมคิมนั่นที่ถี่มากกว่า คือ สัปดาห์ละครั้ง นอกจากนั้นผลการศึกษายังพบว่า สาเหตุการคิมนั่นเกิดจากถูกชักชวนเป็นหลัก ซึ่งเมื่อได้รับการชักชวนแล้ว ทั้งกลุ่มที่ยังคิมนั้น และกลุ่มที่หยุดหรือเลิกคิมนั้น ตอบว่ามีความอยากคิมนั่นเกิดขึ้นทันที แต่ในบางครั้งก็มีการปฏิเสธคำชวนอยู่บ้าง ซึ่งก็ไม่พบว่าผู้ชวนจะแสดงปฏิกิริยาอย่างไร ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

นักศึกษาหญิง : “ถ้าเกิดมันชวน ถ้าเราไม่ว่างก็บอกไปเลยว่าไม่ว่างจริงๆ บอกว่ามีธุระ แต่บางทีก็มีบ้างคะ ที่เช้ารู้ว่า เลื่อนนัดไปก่อนได้ไหม แต่มันเลื่อนไม่ได้คะ”

นักศึกษาชาย : “บอกเพื่อนว่า วันนี้ไม่มีเงินนะ ชี้แจงจี้คิมนั่นอะไรอย่างนี้เราก็พูดปิดไปมันก็มีปฏิกิริยาบ้าง แต่ก็บอกว่าไม่เป็นไร ไว้วันหลัง อะไรประมาณนี้ครับ แต่ไม่มีมางอนกันนะ”

นักศึกษาชาย : “ก็ตอบว่าติดงาน งานเยอะ ช่วงนี้ใกล้จะจบทำโปรเจกต์ ไหลไปเรื่อยๆ ครับ มันก็ไม่งอน คนที่กิน กับเขาก็เยอะอยู่ ชาติผมไปคนเดียวมันก็ไม่มีปัญหาอะไร”

5.3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับกระบวนการเข้าสู่การคิมนั่น พฤติกรรมการคิมนั่นเครื่องคิมนั่นแอลกอฮอล์และผลกระทบที่ติดตามมา

ในการศึกษาต่อไปนี้จะอธิบายถึงพฤติกรรมการคิมนั่นเครื่องคิมนั่นแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะประกอบด้วยเกี่ยวกับกระบวนการเข้าสู่การคิมนั่น ลักษณะการคิมนั่นเครื่องคิมนั่นแอลกอฮอล์ครั้งแรก และลักษณะการคิมนั่นแบบเม้าท์วอร์มนี้ ดังนี้

ตาราง 5.4 การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครั้งแรก

ตัวแปร	กลุ่มที่ยังคงดื่ม (ร้อยละ)	กลุ่มที่หยุด/เลิกดื่ม (ร้อยละ)
สาเหตุการดื่ม	100.00 (20 ราย)	100.00 (12 ราย)
สังสรรค์กับเพื่อน	90.0	75.0
เครียดเรื่องครอบครัว	5.0	
อยากลอง	5.0	
งานเทศกาล		25.0
ผู้ชวนดื่ม	100.00 (20 ราย)	100.00 (12 ราย)
เพื่อน	85.0	75.0
ญาติ	15	25.0
สถานที่ดื่ม	100.00 (20 ราย)	100.00 (12 ราย)
ผับร้านเหล้า	65.0	56.7
บ้านเพื่อน/หอพัก	35.0	35
สถานที่ท่องเที่ยว		8.3
ประเภทเครื่องดื่มที่ดื่มในครั้งแรก	100.00 (20 ราย)	100.00 (12 ราย)
เหล้า	65.0	8.3
เบียร์	30.0	
ชาดอง	5.0	
ไวน์คูลเลอร์		91.7
อาการหลังการดื่ม	100.00 (20 ราย)	100.00 (12 ราย)
มึนและปวดหัว	70.0	58.3
ขาดสติ	10.0	41.7
ไม่มีอาการใดๆ	20.0	
เหตุผลที่ทำให้ดื่มในครั้งต่อมา	100.00 (20 ราย)	100.00 (12 ราย)
เพื่อนชวนสนุก	95.0	75.0
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีรสชาติอร่อย	5.0	
เพื่อเข้าสังคม/งานเลี้ยงสังสรรค์		25.0

จากตาราง 5.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย **กลุ่มที่ยังคงดื่ม** และ **กลุ่มที่หยุดหรือเลิกดื่ม** จากการสัมภาษณ์แต่ละกลุ่มเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มตั้งแต่สาเหตุของการดื่มและผลที่เกิดจากการดื่มพบว่า **กลุ่มที่ยังคงดื่ม** และ **กลุ่มที่หยุดหรือเลิกดื่ม** สาเหตุของการดื่มครั้งแรกมาจากการสังสรรค์กับเพื่อน โดยเพื่อนเป็นผู้ชวนให้ดื่ม และจะดื่มในผับหรือร้านอาหาร โดย **กลุ่มที่ยังคงดื่ม** จะเริ่มต้นการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกด้วยการดื่มเหล้า ซึ่งต่างจาก **กลุ่มที่หยุดหรือเลิกดื่ม** ที่เริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกด้วยการดื่มไวน์คูลเลอร์

ข้อมูลดังกล่าวพอจะสะท้อนถึงเงื่อนไขหรือปัจจัยเบื้องต้นในการดื่ม และการเลิกดื่มได้ว่า ปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ล้วนมีรากฐานหรือสาเหตุจากปัจจัยแวดล้อม โดยเฉพาะเพื่อน และงานสังคม มากกว่าปัจจัยอื่นๆ โดยกลุ่มคนที่เริ่มต้นการดื่มด้วยเหล้าจะมีแนวโน้มที่จะดื่มต่อเนื่องไปเรื่อยๆ ซึ่งต่างจากผู้ที่ยังดื่มด้วยเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เบาหรือบางกว่า เช่น ไวน์คูลเลอร์ ซึ่งถือเป็นเครื่องดื่มที่ใช้ในงานสังสรรค์หรือเฉลิมฉลอง โดยเครื่องดื่มประเภทนี้จะไม่ผลทำให้ผู้ดื่มเมามากจนสิ้นสติถ้าไม่ดื่มมากจนเกินไป ดังนั้นคนกลุ่มนี้จึงมิได้มีเจตนาที่จะเป็นนักดื่มมืออาชีพ หากเพียงแต่เป็นการดื่มเพื่อสังสรรค์เป็นพิธีการเท่านั้น จึงเลิกดื่มได้ง่ายกว่า

จากตาราง 5.4 ยังพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งสองกลุ่มมีความเห็นว่ารสชาติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครั้งแรกจะมีรสชาติขม และภายหลังจากการดื่มจะมีอาการเมา ปวดหัว นอกจากนี้ยังพบอีกว่าการที่คนเหล่านี้ยังมีการดื่มในครั้งต่อๆมา ล้วนมีสาเหตุจากการชักชวนของเพื่อน ชักชวนเพื่อไปหาความสำราญด้วยการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับที่วิเคราะห์ไว้ในเบื้องต้น

ภายหลังจากการสัมภาษณ์เจาะลึกถึงพฤติกรรมและรูปแบบการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานครที่ตกเป็นตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึกถึงพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะการเมาแบบหัวราน้ำ ซึ่งได้ให้ความหมายของการดื่มแบบหัวราน้ำไว้แตกต่างกันในหลายประเด็น เช่น สติ อารมณ์ อาการทางกายและปริมาณในการดื่ม ซึ่งส่วนใหญ่ผู้เรียนจะให้ความหมายในเรื่องของสติมากที่สุด เช่น เมาไม่รู้สติตัว เมาแล้วไม่รู้เรื่อง เมาแบบไร้สติ และเมาแล้วทำอะไรโดยไม่คิด เป็นต้น ทางด้านอารมณ์ คือ กินแล้วพาล รุนแรง หรือควบคุมตัวเองไม่ได้ ส่วนทางด้านกาย เช่น ไปไหนไม่ได้ ต้องพุง หมดสภาพและไม่มีความแข็งแรง รวมทั้งผู้เรียนได้ให้ความหมายในเรื่องของปริมาณ คือ เป็นการดื่มแบบไม่รู้จักพอ ดื่มมาก ดื่มทุกวันครั้งละหลายๆ ดื่มแบบคนสิ้นคิด และดื่ม เช้า เย็น นอกจากนี้ผู้เรียนบางส่วนยังมีทัศนคติต่อการดื่มแบบเมาหัวราน้ำว่าเมื่อเมาแล้วเหมือนสุนัขและสังสรรค์เกี่ยวข้องเป็นการดื่มในปริมาณมาก และติดต่อกัน โดยมีข้อมูลสำคัญที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้

ตาราง 5.5 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะการเมาแบบหัวราน้ำ (10 ราย)

ตัวแปร	ร้อยละ
สาเหตุการดื่มแบบเมาหัวราน้ำ	
ตั้งสรรค์กับเพื่อน	85.0
เครียดเรื่องครอบครัว	15.0
คนชวนให้ดื่มแบบเมาหัวราน้ำ	
เพื่อน	95.0
ดื่มเอง	5.0
สถานที่ดื่มแบบเมาหัวราน้ำ	
ผับ ร้านเหล้า	60.0
บ้านเพื่อน	35.0
สถานที่ท่องเที่ยว	5.0
ประเภทเครื่องดื่มแบบเมาหัวราน้ำ	
เหล้า	70.0
เบียร์	25.0
ชาดอง	5.0
รสชาติครั้งแรกระหว่างดื่มแบบเมาหัวราน้ำ	
ขมๆ	25.0
ไม่รู้สึกรเพราะเริ่มเมา	10.0
อร่อย	65.0
อาการหลังการดื่มแบบเมาหัวราน้ำ	
เมา ปวดศีรษะ	50.0
ขาดสติ	10.0
อาเจียน	35.0
อาการในขณะนอน	
ปวดหัว โลกหมุน	60.0
นอนไม่หลับ	20.0
หลับเป็นตาย	20.0

จากตาราง 5.3 พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษา ที่ดื่มแบบเมาหัวราน้ำ ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากการสังสรรค์กับเพื่อน และมีเพื่อนชวนดื่ม โดยดื่มที่ผับหรือร้านเหล้า โดยดื่มเหล้ามากที่สุด ระหว่างดื่มรู้สึกว่ามีรสอร่อย หลังดื่มมีอาการเมาปวดศีรษะ ตอนนอนมีอาการปวดหัวโลกหมุน ดังข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักศึกษาชาย “เพื่อนมันโดนแฟนบอกเลิก ก็เลยชวน ไปกินครบ กินกันแบบนี้เลยสุดๆ”

นักศึกษาชาย : “ก็เพื่อนมันก็กินไข่ม้วน มันก็บอก หมดแก้วนะ เราก็หมดแก้ว หมดแก้วไปหมดแก้ว ไปหมดแก้วมา เมาหัวราน้ำเลย”

ตาราง 5.6 ผลกระทบจากการดื่มแบบเมาหัวราน้ำ (10 ราย)

ตัวแปร	ร้อยละ
ด้านสุขภาพ	
เจ็บคออักเสบ/เจ็บกล้ามเนื้อ	20.0
ปวดหัว/ปวดท้อง	15.0
ไม่มีผลกระทบต่อด้านสุขภาพ	65.0
ด้านสุขภาพ	
เจ็บคออักเสบ/เจ็บกล้ามเนื้อ	20.0
ปวดหัว/ปวดท้อง	15.0
ไม่มีผลกระทบต่อด้านสุขภาพ	65.0
ด้านอุบัติเหตุ	
หกล้ม	35.0
เดินชนประตู	5.0
รถจักรยานยนต์ล้ม	10.0
ไม่เคยประสบเหตุ	50.0
สิ่งที่เคยกระทำผิด	
ทะเลาะกับเพื่อน	35.0
ทดลองใช้ยาเสพติดชนิดต่างๆ	5.0
ไม่เคยทำ	60.0
การเรียนรู้ : ปกติ	55.0

จากตาราง 5.6 พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษา ส่วนใหญ่ไม่มีผลกระทบทางด้านสุขภาพ สำหรับด้านอุบัติเหตุเกิดการหกล้ม ส่วนการกระทำผิด พบว่า ส่วนใหญ่จะเป็นการทะเลาะกับเพื่อน ในด้านผลการเรียนพบว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีส่วนทำให้ผลการเรียนตกต่ำ ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบเม้าท์วอร์มน้ำ ดังนี้

นักศึกษาหญิง : “ก็มี ก็ค่ากัน เหมือนทะเลาะ บางทีก็อาจไม่มีเรื่องอะไร แต่แบบรามา”

นักศึกษาชาย : “ก็มีทะเลาะกับเพื่อนครับ มันพูดอะไรไม่เข้าหู เพราะมันเมามากก็เลย มีเรื่องชกต่อยกัน”

นักศึกษาชาย : “เคยกินกันหนักไปหน่อย ยันตีสาม ลูกไปเรียนไม่ไหวเลย ต้องนอนอยู่ห้อง ปรากฏว่าอาจารย์สอบเก็บคะแนนขาดสอบเลย”

5.4 พฤติกรรมของผู้ที่ไม่ดื่ม และผู้ที่หยุดหรือเลิกดื่ม

การศึกษาในส่วนนี้จะอธิบายถึงเหตุผลของการหยุดหรือเลิกดื่ม ตลอดจนเหตุผลที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงการรับรู้ต่อผลกระทบจากการดื่มของผู้ที่ไม่ดื่ม และผู้ที่หยุดหรือเลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างความเข้าใจในเชิงพฤติกรรมของคนกลุ่มนี้ เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ที่ดื่มให้หยุดหรือเลิกดื่ม และป้องกันมิให้มีนักดื่มหน้าใหม่

ตาราง 5.7 เหตุผลของการไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (11 ราย)

ตัวแปร	กลุ่มที่หยุด/เลิกดื่ม (ความถี่/ร้อยละ)	กลุ่มที่ไม่ดื่ม (ความถี่/ร้อยละ)
เหตุผลที่หยุดหรือเลิกดื่ม (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)		
เสียสุขภาพ	13 ราย	
การเรียนตก	11 ราย	
เหตุผลที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์		100.00 (11 ราย)
เสียสุขภาพ		36.36
รสชาติขม		27.27
กลิ่นเหม็น		9.09
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่มีประโยชน์		27.28

(มีต่อ)

ตาราง 5.7 เหตุผลของการไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (11 ราย)

ตัวแปร	กลุ่มที่หยุด/เลิกดื่ม (ความถี่/ร้อยละ)	กลุ่มที่ไม่ดื่ม (ความถี่/ร้อยละ)
แนวโน้มการดื่มในอนาคต	100.00 (12 ราย)	100.00 (11 ราย)
ดื่ม	25.0	
ไม่แน่ใจว่าจะดื่มอีกหรือไม่	50.0	9.9
ไม่ดื่ม	25.0	90.1

จากตาราง 5.7 พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษา ทั้งกลุ่มที่หยุดหรือเลิกดื่ม และกลุ่มที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่ากลัวเสียสุขภาพ แต่ในอนาคตกลุ่มที่หยุดหรือเลิกดื่ม ยังมีความเป็นไปได้ที่อาจจะกลับมาดื่มอีกซึ่งต่างจากกลุ่มที่ไม่ดื่มเกือบทุกคนซึ่งตอบว่าจะไม่ดื่มอย่างแน่นอนในอนาคต และได้ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้อื่นว่าให้เลิกดื่มเนื่องจากเสียสุขภาพ ดังบทสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก ดังนี้

นักศึกษาหญิง: “ก็ที่หนูเลิกกิน เพราะว่ามันไม่ดีต่อสุขภาพ เคยเจ็บคอแล้วไปฝืนกิน ยิ่งทำให้อาการรุนแรง เจ็บคอทั้งวันแถมเป็นไข้ นอนหลับปวดหัวทั้งวัน”

นักศึกษาชาย: “การดื่มสุราไม่จำเป็นต้องดื่มกันทุกวัน ดื่มไปก็เสียสุขภาพ มีกิจกรรมอะไรทำไม่สังสรรค์แล้วต้องดื่ม เราสังสรรค์โดยที่ไม่มีแอลกอฮอล์หรือเหล้าก็ได้ ทำเองก็ได้ เล่นกีฬา เล่นดนตรี ทำอะไรที่เป็นประโยชน์ดีกว่าและไม่เดือดร้อนเงินพ่อแม่ครับ”

นักศึกษาหญิง: “อย่าไปดื่มเลยไม่ดีต่อสุขภาพและก็จะทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ ยิ่งเราเป็นผู้หญิงเสี่ยงถูกโดนทำมีสติมีร้าย ดื่ม น้ำเปล่า หรือ นมแทน แบบว่าสนุกได้โดยไม่พึ่งแอลกอฮอล์ไง”

นักศึกษาชาย: “ตอนนี้ไม่ดื่มแล้วครับ ร่างกายแข็งแรง การเรียนก็ดีขึ้นครับ ที่บ้านพอใจ”

5.5 การรับรู้ต่อผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

จากผลการศึกษาที่ผ่านมาเริ่มสะท้อนให้เห็นว่าการทำให้นักศึกษาเห็นความสำคัญและรักษาสุขภาพได้มากเท่าไร ก็จะช่วยจำกัดการเกิดนักดื่มหน้าใหม่ในสังคมได้อย่างมาก โดยแนวทางหนึ่งที่เป็นไปได้คือ การให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลเสียและผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์แก่เยาวชน และเพื่อให้เป็นข้อมูลสนับสนุนต่อข้อเสนอแนะดังกล่าว ในการศึกษาครั้งนี้จึงได้รวบรวมผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการรับรู้ต่อผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนี้

ตาราง 5.8 การรับรู้ต่อผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตัวแปร	กลุ่มที่ยังคงดื่ม	กลุ่มที่หยุด/เลิกดื่ม	กลุ่มที่ไม่ดื่ม
รับรู้ข้อมูลผ่านสื่อ (มีคำตอบมากกว่า 1 ข้อ)			
โทรทัศน์	17 ราย	4 ราย	3 ราย
หนังสือพิมพ์	5 ราย	8 ราย	8 ราย
วิทยุ	5 ราย		
อินเทอร์เน็ต	4 ราย		

จากตาราง 5.8 พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษา รับรู้ผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกคน โดยรับรู้ถึงผลกระทบที่ติดตามมาคือ การเกิดอุบัติเหตุ ผลกระทบต่อสุขภาพ การทะเลาะวิวาท โดยรับทราบข่าวสารผ่านการเรียนรู้และจากสื่อโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์เป็นหลัก โดยสื่อที่รับรู้ในส่วนนี้ส่วนใหญ่เห็นว่ามีความน่าเชื่อถือมาก และทำให้ไม่รู้สึกรู้สีกว่าอยากจะทดลองดื่มเลย

ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจว่าการทำให้กลุ่มประชากรเป้าหมายเกิดการเรียนรู้และรับทราบข่าวสารและผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผ่านสื่อต่างๆ โดยเฉพาะการแสดงให้เห็นภาพผลกระทบที่เกิดขึ้นจริง เช่น อุบัติเหตุ อากาศเจ็บป่วย จะช่วยทำให้ประชากรเป้าหมายที่กำลังจะเริ่มดื่ม ก็จะหมดความต้องการที่จะดื่มเอง

นักศึกษาชาย : “เห็นในทีวี เขาบอกดื่มแล้วเสียสุขภาพ แกรมอาจตายได้ถ้าขับรถ เลยอยากรักษาสุขภาพตัวเอง เลิกดื่มปีกว่าแล้ว”

นักศึกษาชาย : “ทีวี เขาบอกดื่มแล้วมันไม่ดี ถามว่า คุณแล้วเชื่อไหม ก็ เชื่อนะ ไม่งั้นผมจะเลิกหรือ”

นักศึกษาชาย : “สื่อโฆษณา บุคคลทั่วไป เห็นกันทุกวัน เห็นพวกกินเหล้า คุณแล้วก็กลัวเป็นอย่างเขา ก็เลยเลิกกินดีกว่า”

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

6.1 สรุป

การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาในประเด็นสำคัญ 2 ประการ คือ 1) สภาพทั่วไปของ ปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อม การสื่อสารการตลาด ความคาดหวังจากการดื่ม พฤติกรรมการดื่ม ตลอดจนผลกระทบที่ติดตามมาจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร 2) อิทธิพลของปัจจัยด้านบุคคล ครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อม การสื่อสารการตลาด ความคาดหวังจากการดื่ม และแรงสนับสนุนทางสังคมที่มีต่อ พฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขต

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิง ที่กำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ นั้นจะใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) ทำการสุ่มมาเป็นตัวอย่างในการศึกษา จำนวน 1,239 คน ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

นักศึกษามหาวิทยาลัยที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุประมาณ 21 ปี มีรายได้เฉลี่ยประมาณ 7,598.02 บาท ต่อเดือน นับถือศาสนาพุทธ บิดามารดาอยู่ด้วยกัน พักอาศัยอยู่บ้าน หรือแฟลตของครอบครัว ไม่ได้ทำงาน และเป็นนักศึกษาที่เรียนเต็มเวลา ผลการเรียนรู้ในระดับปานกลาง โดยในแต่ละวันทำกิจกรรมสันทนาการบ้างพอควร

การวิเคราะห์เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนรอบข้างพบว่า ส่วนใหญ่มีบิดาที่ และ เพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยดื่มประมาณ 2 ครั้งต่อสัปดาห์ สำหรับการวิเคราะห์เกี่ยวกับทัศนคติและความตระหนักรู้ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยที่เป็นตัวอย่างของการศึกษา พบว่า มีทัศนคติที่มีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างไม่รู้สึว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ธรรมดาไม่เสียหาย แต่ก็ไม่ไร้ประโยชน์ ด้านความตระหนักรู้ต่อการดื่ม พบว่า มีการรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับมาก

การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยด้านครอบครัว พบว่านักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นตัวอย่างในการศึกษา มีความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ระดับปานกลาง

แสดงว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวในระดับปกติ ส่วนการควบคุมโดยครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนของการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม พบว่าอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับปานกลาง แสดงว่านักศึกษาที่เป็นตัวอย่างยังไม่รู้จักการปฏิเสธ หรือยังมีความเข้าใจที่ผิดเกี่ยวกับการดื่มระหว่างเพื่อน ส่วนอิทธิพลจากการสื่อสารการตลาดต่อการดื่มอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับด้านแรงสนับสนุนทางสังคม พบว่ามีแรงสนับสนุนทางสังคมต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร พ่อ แม่ ผู้ปกครอง อาจารย์ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ที่มีต่อ อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

การวิเคราะห์เกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยที่เป็นตัวอย่างของการศึกษา ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการดื่มแอลกอฮอล์มาแล้ว แต่สำหรับผู้ที่ไม่เคยดื่มนั้นเป็นเพราะคนกลุ่มนี้มีความเห็นว่าการดื่มสุราอาจเกิดอันตรายต่อสุขภาพ และเพิ่มโอกาสในการเกิดอุบัติเหตุ และถ้ามถึงโอกาสที่จะดื่มคนกลุ่มนี้คิดว่าคงเป็นไปได้ที่จะดื่ม มีเพียงส่วนน้อยที่คิดว่า อาจจะต้องดื่บบ้างเพื่อเข้าสังคม

สำหรับผู้ที่ม่ประสบการณ์ในการดื่ม พบว่าส่วนใหญ่ยังคงดื่มน้อยอยู่ในปัจจุบัน โดยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก เมื่ออายุประมาณ 17 ปี เป็นการดื่มกับเพื่อน เหตุผลที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก คือ การชักชวน หรือไปสังสรรค์กับเพื่อนฝูง โดยการดื่มครั้งแรกนั้นเริ่มต้นจากเบียร์ โดยนิยมดื่มครั้งแรกที่บ้าน/ที่พักอาศัยของเพื่อน หลังจากดื่มครั้งแรกจะมีอาการนอนไม่รู้สึกตัว อาการเมาค้าง อาการคลื่นไส้อาเจียน ในขณะที่สาเหตุที่ทำให้ เลิกดื่ม หรือหยุดชั่วคราว เนื่องจากรู้สึกว่าคุณภาพไม่ดี และที่ผ่านมามีเสียเงินไปกับการดื่มนามากเกินไป

การวิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาที่เป็นตัวอย่างและปัจจุบันยังคงดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่ดื่มตั้งแต่ 5 หน่วยขึ้นไป ภายในการดื่มครั้งเดียวในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งล่าสุดคือในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา แต่ครั้งที่ยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด 9 หน่วยขึ้นไป และจะดื่มเรื่อยๆจนเมา โดยมีค่าใช้จ่ายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เดือนละประมาณ 1,300 บาทต่อเดือน โดยมากมักจะเป็นการจ่ายซื้อด้วยเงินสด และเป็นผู้จ่ายเงินด้วยเอง สำหรับสถานที่ที่ดื่มประจำ ได้แก่ ผับ หรือ ภัตตาคาร และนักศึกษาที่เป็นตัวอย่างส่วนใหญ่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในงานเทศกาลปีใหม่สูง ในส่วนการวิเคราะห์เกี่ยวกับความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พบว่า มีค่าคาดหวัง อยู่ในระดับปานกลาง และมีพฤติกรรมป้องกันการใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับปานกลาง จากนั้นได้ทำการการวิเคราะห์เกี่ยวกับผลกระทบจากการดื่มพบว่าได้รับผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่มากนัก

จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการทดสอบสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นสองส่วน คือ การวิเคราะห์ปัจจัยที่อธิบายการตัดสินใจดื่มสุรา และปัจจัยที่มีผลต่อความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อแบบจำลองอธิบายการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Drinker) พบว่า ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ เพศ ช่วงอายุ ศาสนา ชั้นปี เกรดเฉลี่ยสะสม สถานะภาพการสมรสของบิดามารดา สถานที่พักอาศัย บุคคลที่พักอาศัยด้วยการมีงานทำ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเพื่อนสนิท การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบิดาและมารดา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ ทศนคติที่ดีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความตระหนักรู้ต่อผลจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และการสนับสนุนทางด้านข่าวสาร เป็นปัจจัยสำคัญสามารถทำนายโอกาสที่จะตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ค่อนข้างดี

ส่วนต่อมาผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร โดยเทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ(Multiple Regressions) ด้วยวิธีเพิ่มตัวแปรเป็นลำดับขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ทศนคติต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การรับรู้ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เกรดเฉลี่ย รายได้ และเพศ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยสมการที่สร้างขึ้นมาอธิบายความสัมพันธ์นั้นสามารถอธิบายการผันแปรความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยได้ระดับปานกลาง

อย่างไรก็ดี ในปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผู้วิจัยยังได้เลือกใช้เทคนิคการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) พบว่า ในแง่ของปัจจัยด้านครอบครัว สังคมสภาพแวดล้อม ความถี่ในการดื่ม ความคาดหวังในการดื่ม พฤติกรรมป้องกันการดื่มและผลกระทบจากการดื่ม พบว่า สถานภาพสมรสของบิดามารดา ไม่มีผลต่อความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และผู้ที่นักศึกษาพักด้วยต่างกัน มีความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกัน และพบว่านักศึกษา ที่พักอยู่กับเพื่อน และเช่าพักอยู่คนเดียว จะมีความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่านักศึกษาที่พักกับญาติ ในส่วนที่เกี่ยวกับปัจจัยครอบครัวและสังคม พบว่า ความถี่ในการดื่มของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับการควบคุมโดยครอบครัว และปัจจัยทางสังคมพบว่า เพื่อนสนิทมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่างกัน ไม่มีผลต่อความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความถี่ในการดื่มของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และอิทธิพลการสื่อสารการตลาด ส่วนปัจจัยความคาดหวังจากการดื่ม พบว่า ความถี่ในการดื่มของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังจากการดื่ม และความคาดหวังจากการดื่มมี

ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการดื่ม แสดงว่าความถี่จากการดื่ม ส่งผลมาจากความคาดหวังในด้านต่างๆ จากการดื่ม และระดับความป้องกันที่มีของตนเอง

พฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์ การรับรู้ถึงผลกระทบความสัมพันธ์ในครอบครัว แรงสนับสนุนจากสังคม และความคาดหวังหลังการดื่ม ในทิศทางเดียวกัน ในขณะที่ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์ในทางลบ ในส่วนของผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้วิจัยได้ข้อสรุปที่สำคัญดังนี้

กลุ่มที่ไม่ดื่ม : นักศึกษาที่เป็นตัวอย่างในการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งเป็นผู้ที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะอยู่ในช่วงอายุประมาณ 18 – 20 ปี ส่วนใหญ่จะพักอาศัยอยู่ที่บ้านของตนเอง กับพ่อแม่ คนในบ้านมักจะไม่ว่างดื่ม หรือเลิกดื่มไปแล้ว ใช้เวลาในการทำกิจกรรมสันทนาการเยอะ ส่วนใหญ่จะใช้เวลาไปกับการเล่นเกมคอมพิวเตอร์มากกว่าทำกิจกรรมอย่างอื่น แม้ว่าจะไม่ดื่ม แต่เมื่อถามว่าในอนาคตมีโอกาสที่จะดื่มหรือไม่ เกือบ 100%ที่ตอบว่ามีโอกาส เหตุผลที่ตอบกันมากที่สุดก็คือ ดื่มเพื่อเข้าสังคม รองลงมาคือ เพื่อนฝูงส่วนมากดื่ม คนที่ไม่ดื่มจะเห็นด้วยอย่างยิ่งกับโทษและพิษภัยจากการดื่ม

กลุ่มที่ดื่ม : นักศึกษาที่เป็นตัวอย่างในการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งเป็นผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะอยู่ในช่วงอายุประมาณ 20 ปีขึ้นไป (คนที่อายุต่ำกว่า 20 ปีที่ดื่ม มักจะอาศัยอยู่ที่หอพักนอกมหาวิทยาลัย กับเพื่อนหรือคนเดียวเป็นส่วนใหญ่) มักจะเริ่มดื่มครั้งแรกในช่วงมัธยม (อายุ 13-18ปี) คนในบ้านหรือคนใกล้ชิดดื่มเป็นประจำ ไม่ว่างทำกิจกรรมสันทนาการ การดื่มครั้งแรกโดยมากจะดื่มกับ เพื่อน สาเหตุที่ทำให้เริ่มดื่มครั้งแรก 1. อยากทดลองดื่มด้วยตัวเอง 2. เพื่อนฝูงชักชวน 3. ดื่มในงานสังคม

อยากทดลองดื่มด้วยตัวเอง มักจะเป็นพวกที่อยากรู้อยากลองและมักจะลงมือกระทำในหลายๆเรื่อง ถูกเลี้ยงดูมาแบบมีอิสระทางความคิด มีความเป็นตัวของตัวเองสูง เป็นผู้นำ ไม่ชอบตามใคร ทุกอย่างจะลองให้รู้ด้วยตนเอง เมื่อลองแล้วก็จะชวนเพื่อนๆหรือคนสนิทลองด้วย การโฆษณาในทุกรูปแบบไม่มีผลกับคนประเภทนี้ เพราะเมื่ออยากดื่มก็จะดื่มเอง ไม่คิดว่าการดื่มเป็นการดึงดูดเพศตรงข้ามจะสนใจเพียงที่จะดื่มอย่างเดียว

เพื่อนฝูงชักชวน เป็นคำตอบของคนที่ไม่ค่อยมีความมั่นใจในตัวเองซักเท่าไรนัก มักถูกเลี้ยงดูมาแบบไขว่ในหิน พ่อแม่คิดว่าลูกยังเด็กอยู่ตลอดเวลา หรืออาจจะเป็นเด็กเรียบร้อย เด็กเรียนมาก่อนเพราะส่วนใหญ่ก็จะบอกว่าจริงก็อยากลองอยู่แล้ว คนประเภทนี้มักจะคิดว่าการดื่มจะทำให้เป็นที่ยอมรับของสังคมเพื่อนฝูง ดึงดูดเพศตรงข้าม คิดว่าการดื่มจะทำให้ดูเท่ เจ๋ง เก่ง ไม่เป็นเด็กอมมือ

คิ้วในงานสังคม จะมีความคิดเป็นของตัวเอง แต่ก็มักจะกำหนดกฎระเบียบให้กับตัวเองด้วย เริ่มคิ้วในช่วงอายุประมาณ 18 ปีขึ้นไป เพราะคนประเภทนี้จะคิ้วก็ต่อเมื่อคิดว่าตนเองบรรลุนิติภาวะแล้ว มีความเป็นผู้ใหญ่พอและเหมาะสมที่จะคิ้ว และมักจะไม่วางใจไว้สติควบคุมตนเองไม่ได้

มีข้อค้นพบบางประการว่า การคิ้วบางครั้งยังนำไปสู่สิ่งเสพติดอื่นอีกด้วย เช่น บุหรี่ ถ้าได้ติดบุหรี่แล้ว บุหรี่ก็ยังสามารถนำไปสู่สิ่งเสพติดอื่นๆ ได้อีก เช่น

1) ยาไอซ์และยาเค สองชนิดนี้จะต้องใช้งานร่วมกัน เมื่อใช้ยาจะทำให้เกิดอาการเมา เมื่อใช้ยาและคิ้วเหล้าเข้าไปด้วยจะยิ่งทำให้เมามากยิ่งขึ้น คนที่ใช้ยาชนิดนี้ส่วนมากจะชอบเที่ยวผับ-บาร์ เพราะยังมีเสียงเพลงดังๆ จะยิ่งทำให้รู้สึกสนุก

2) ยาบ้า ยาไอซ์ เมื่อใช้จะทำให้เกิดอาการขยัน คนที่ใช้ยาประเภทนี้มักไม่คิ้วบ่อย เพราะจะทำให้ฤทธิ์ขาดลง จะคิ้วเมื่อใกล้หมดฤทธิ์ยาเพื่อช่วยให้กิน-นอนได้ไม่ทรมาน พวกนี้มักจะคิ้วกันเฉพาะกลุ่ม มักคิ้วที่บ้าน เป็นกลุ่มเล็กๆ

6.2 อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์พบว่า เพศหญิงคิ้วเครื่องคิ้วแอลกอฮอล์ มากกว่าชาย เนื่องจากปัจจุบันสภาพสังคมเปลี่ยนไป ผู้หญิงกลับได้รับการยอมรับจากสังคมมากขึ้น การคิ้วเป็นการแสดงให้เห็นว่าทันสมัย เท่ โก้เก๋ หรือค่านิยมในสังคมไทยที่แบ่งวัยและเพศของผู้คิ้วด้วยชนิดของเครื่องคิ้ว เช่น ไวน์ เบียร์สำหรับวัยรุ่นเพศหญิง และเหล้าสีสำหรับวัยรุ่นเพศชายหรือวัยกลางคนขึ้นไป เป็นต้น และด้านสถานะสุขภาพ เช่น ปัญหาความเครียด ซึ่งความเครียดของวัยรุ่น อาจเกิดจากสาเหตุต่างๆ เช่น การปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและจิตใจ หากปรับตัวไม่ได้ก็จะเครียดหรือสับสน เครียดเนื่องจากความขัดแย้งกับพ่อแม่ กับเพื่อนหรือบุคคลอื่น เครียดเรื่องการเรียน เป็นต้น อีกทั้งสถานบริการหลายแห่งจะเน้นจูงขาย จากเพศตรงข้าม อาทิ เลดีไนท์ และช่วงอายุที่คิ้วน้อยลง สอดคล้องกับผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2544) พบว่า การคิ้วสุราของวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี คิ้วนานๆ ครั้งมากที่สุดร้อยละ 52.6 รองลงมาคือ คิ้วเดือนละ 1-2 ครั้ง คิ้วเป็นบางวัน (1-2 ครั้งต่อสัปดาห์) คิ้วค่อนข้างบ่อย (3-4 ครั้งต่อสัปดาห์) และคิ้วทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 19.2, 17.0, 9.0, และ 2.0 ตามลำดับ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างสุขภาพ, 2548)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบเชิงเส้น ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุโลจิสติก (Multiple Logistic) พบว่า เพศ การคิ้วของบิดา เพื่อนสนิท เกรดเฉลี่ย ทักษะคิดที่มีอิทธิพลต่อโอกาสในการตัดสินใจคิ้วเครื่องคิ้วแอลกอฮอล์ และเจตคติเหล่านี้จะไม่มี อิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องคิ้วที่มีแอลกอฮอล์ที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่มคนอีกด้วย (Lemke, 2008; Reis, 2000) ดังนั้น

ปัจจัยเหล่านี้อาจส่งผลต่อพฤติกรรมและการตัดสินใจบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์แตกต่างกัน (Jonas, Dobson, & Brown, 2000) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของนักวิชาการจำนวนหนึ่ง (กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล ,2542; จิราภรณ์ เทพหนู, 2540; สายใจ ชื่นคำ ,2542; Jiang, Peggy , & Perfetti, 2003) ซึ่งมีผลการศึกษาดังกล่าวยังสอดคล้องกับการศึกษาของคูเธอร์ (Kuther, 2002) ที่พบว่าความตั้งใจอย่างมีเหตุผล หรือเจตคตินั้นเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม และการตัดสินใจ เนื่องจากผู้ที่ตัดสินใจดื่มกับผู้ที่ตัดสินใจไม่ดื่มนั้นย่อมมีเจตคติที่แตกต่างกัน (อุบลรัตน์ รุ่งเรืองศิลป์ ,2540) หากเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดี หรือไม่รู้สึกในเชิงลบก็จะตัดสินใจดื่ม แต่ถ้ามีเจตคติในเชิงลบก็จะเกิดพฤติกรรมต่อต้านและหลีกเลี่ยงที่จะตัดสินใจดื่ม ดังนั้น ในการรณรงค์จึงควรปลูกฝังทัศนคติดังกล่าวให้กลุ่มนักศึกษายึดถือได้ถูกต้อง

ส่วนการรับรู้ถึงผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลต่อโอกาสในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สอดคล้องกับ ศิริขวัญ ดวงดาวประกาย (2543) ซึ่งมีความเห็นสอดคล้องกับ ผู้วิจัยในประเด็นที่ปัญหาอันเกิดจากการดื่มถือเป็นปัญหาใกล้ตัว หากทำให้บุคคลสามารถตระหนักในโทษพิษภัยตลอดจนผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ ก็จะมีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไปด้วย (Sun & Longazel, 2008)

เมื่อพิจารณาในด้านของปัจจัยด้านครอบครัว พบว่า พฤติกรรมการดื่มของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับสัมพันธภาพอันดีของคนในครอบครัว และการควบคุมโดยครอบครัว สอดคล้องกับ เซสซา(Sessa ,2007) ซึ่งอภิปรายว่า ครอบครัวที่อบอุ่นเป็นเกราะป้องกันพฤติกรรมเบี่ยงเบนของสมาชิกในครอบครัวได้ทุกเรื่องแม้แต่การดื่ม สถานภาพของครอบครัวที่ไม่ดี เช่น การหย่าร้าง การแยกกันอยู่ของบิดามารดา หรือครอบครัวที่ขาดคนใดคนหนึ่งที่จะให้การอบรมเลี้ยงดูเป็นครอบครัวที่มีความเสี่ยงสูงสำหรับพฤติกรรมการดื่ม (Smit, Verdurmen, Monshouwer, & Smit, 2008) รวมถึงเด็กวัยรุ่นที่ดื่มหนัก มักมีความผูกพันในครอบครัวน้อย และได้รับการยอมรับจากพ่อแม่ น้อยมาก (Steinhausen & Metzke, 2003) และครอบครัวที่พ่อแม่มีพฤติกรรมการดื่ม เด็กในครอบครัวก็จะได้รับอิทธิพลในลักษณะเดียวกัน

ในแง่ของปัจจัยด้านสังคม และสภาพแวดล้อม พบว่า พฤติกรรมการดื่มของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับการควบคุมโดยครอบครัว และ ผู้ที่นักศึกษาพักด้วยต่างกัน มีความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกัน การสนับสนุนทางข้อมูลข่าวสาร (Information Support) เป็นการได้รับความช่วยเหลือด้านข้อมูลข่าวสาร เช่น การให้ข้อเท็จจริง คำแนะนำ ชี้แจง การบอกแนวทางหรือทางเลือกที่สามารถนำไปแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่ได้ จะช่วยลดภาวะเครียด หรือปัญหาที่เผชิญอยู่ได้ วัยรุ่นที่เผชิญอยู่กับความเครียด ภาวะวิกฤต ถ้าไม่ได้รับการช่วยเหลือจะรู้สึกสับสน วิตกกังวล อาจทำให้มีปัญหาในการปรับตัวและแก้ปัญหาในทางที่ผิดได้

ส่วนปัจจัยด้านเพื่อนพบว่าส่งผลต่อโอกาสในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา สอดคล้องกับผลการศึกษานักวิชาการจำนวนหนึ่ง (Kremer & Levy, 2008; Turrisi, Mastroleo, Mallett, Larimer, & Kilmer, 2007) ซึ่งมีข้อค้นพบสอดคล้องกันว่าการคบกับเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกันคือมีเพื่อนดื่มนานครั้งกับเพื่อนดื่มเป็นประจำมีผลต่อทัศนคติและความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกัน ในขณะที่การสนับสนุนทางข้อมูลข่าวสาร (information support) เป็นการได้รับความช่วยเหลือด้านข้อมูลข่าวสาร เช่น การให้ข้อเท็จจริง คำแนะนำ ชี้แจง การบอกแนวทางหรือทางเลือกที่สามารถนำไปแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่ได้ จะช่วยลดภาวะเครียด หรือปัญหาที่เผชิญอยู่ได้ วัยรุ่นที่เผชิญอยู่กับความเครียด ภาวะวิกฤต ถ้าไม่ได้รับการช่วยเหลือจะรู้สึกสับสน วิตกกังวล อาจทำให้มีปัญหาในการปรับตัวและแก้ปัญหาในทางที่ผิดได้ (Gage, Overpeck, Nansel, & Kogan, 2005)

แรงสนับสนุนทางสังคมเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มนักศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากคนกลุ่มนี้อยู่ในช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการในทุกๆ ด้าน เป็นวัยที่ควรได้รับการดูแล ให้ความสนใจเป็นพิเศษ การได้รับการสนับสนุนทางอารมณ์ ทางวัตถุ และทางด้านข้อมูลข่าวสาร จึงเป็นสิ่งที่ทำให้วัยรุ่นสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข และพบว่านักศึกษา ที่พักอยู่กับเพื่อน และเช่าพักอยู่คนเดียว จะมีความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่านักศึกษาที่พักกับญาติ สอดคล้องกับชัยยุทธ ดายา (2534) ศึกษาปัจจัยของการขาดแคลนทางสังคมของพ่อแม่ต่อพฤติกรรมของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น พบว่า การสนับสนุนของครอบครัวสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น ซึ่งชี้ให้เห็นว่าครอบครัว และสภาพของครอบครัว เป็นหนึ่งในปัจจัยที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น รวมทั้งผลการศึกษานักวิชาการอีกจำนวนหนึ่ง (Fischer, Forthun, Pidcock, & Dowd, 2007; Lemke, Schutte, Brennan, & Moos, 2008; Marsden, et al., 2005)

ส่วนการที่กระบวนการสื่อสารการตลาดเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น อาจเป็นเพราะการโฆษณาและการส่งเสริมการขายเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลอย่างมากต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภค (สาวิตริ อัยฉนังค์กรชัย และคณะ, 2551) การโฆษณาจึงเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการดำเนินธุรกิจส่วนใหญ่ในปัจจุบัน (Collins, Ellickson, McCaffrey, & Hambarsoomians, 2007)ซึ่งรวมไปถึงในธุรกิจจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีการนำโฆษณามาเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นการบริโภค (Nelson, 2005)

ผลการวิเคราะห์ยังพบว่า ความถี่ในการดื่มของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน อิทธิพลการสื่อสารการตลาด และความคาดหวังจากการดื่ม การโฆษณาจึงเป็นการโน้มน้าว

นำให้ผู้บริโภคใช้ผลิตภัณฑ์ หรือสินค้านั้นโดยตัวของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้ว เป็นสิ่งที่ไม่ดีไม่มีประโยชน์ใดๆ ในการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงไม่มีการพูดถึงด้านไม่ดีของเครื่องดื่ม แต่กลับนำเสนอสิ่งดี ๆ อย่างอื่น เช่น สักดิ์ศรี ศิลปะ มานำเสนอแทน เพื่อบิดเบือนประเด็น และทำให้มองข้ามข้อเสียไป การสื่อความหมายทำให้ผู้ดื่มเกิดภาพลักษณ์ (image) ความคิด (idea) และอารมณ์ความรู้สึก (feeling) ถูกใส่ลงไปบนสินค้าโดยผ่านจากโลกของระบบความหมาย ภายใต้วุฒิภาวะที่น้อยของวัยรุ่น ทำให้ส่งผลต่อการตัดสินใจกระตุ้นให้อยากดื่มมากขึ้น

นักศึกษาที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่มีเพื่อนชอบดื่ม เคยชวนเพื่อนดื่มและโดยมากเพื่อนไม่ปฏิเสธ แม้ว่าจะไม่ได้ตั้งใจคบเพื่อนดื่มสุราก็ตามแสดงว่า การดื่มสุราของนักศึกษานั้นส่วนหนึ่งมีอิทธิพลจากเพื่อน ส่วนหนึ่งเกิดการเรียนรู้จากเพื่อน จากสิ่งแวดล้อม สังคม กล่าวคือ บุคคลเมื่ออยู่ในสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมใด จะต้องมีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลา และบุคคลนั้นจะต้องมีการยอมรับว่าสังคมมีความคาดหวังอะไรจากตน ฉะนั้นเด็กจึงควรต้องมีการเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างตามกฎเกณฑ์ของสังคม และจากทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ ซึ่งเชื่อว่าความต้องการของมนุษย์จะมีการพัฒนาไปเรื่อยๆ จนกว่าจะได้รับการตอบสนอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความต้องการได้รับความรักและเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม การได้รับการยอมรับจากกลุ่ม ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมต่าง ๆ ที่นำไปสู่การเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ดังนั้น การร่วมกลุ่มดื่มสุรากับเพื่อนหรือบุคคลในครอบครัว ถือเป็นพฤติกรรมหนึ่งที่จะนำไปสู่การยอมรับ ทำให้เกิดความรู้สึกมั่นคงและภาคภูมิใจในตัวเองได้

สาวตรี อัยฉางค์กรชัย และคณะ(2551) ได้ศึกษาพบว่าปัจจัยที่สำคัญอีกด้านหนึ่ง ที่สัมพันธ์กับการดื่มสุราของนักเรียนจากผลการศึกษานี้ ได้แก่ การสัมผัสกับโฆษณาสุรา นักเรียนที่ดื่มสุรามีอัตราการสัมผัสโฆษณาสุร่าบ่อยครั้งกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มและสามารถจดจำ รวมทั้งมีความรู้สึกอยากลองดื่มมากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มสุราอย่างชัดเจน โดยนักเรียน ที่ดื่มสุรามีอัตราการสัมผัสกับสื่อโฆษณาสุร่าทุกชนิดบ่อยครั้งกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มสุรา ประมาณหนึ่งเท่าครึ่ง และมีอัตราการจำชื่อยี่ห้อสุร่าได้มากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มถึงเกือบสองเท่า รวมทั้งยังมีความรู้สึกอยากลองดื่มสุรามากกว่านักเรียนที่ไม่ดื่มประมาณสองเท่าเช่นกัน

ความถี่ในการดื่มของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังจากการดื่ม และความคาดหวังจากการดื่ม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการดื่ม แสดงว่าความถี่จากการดื่มส่งผลมาจากความคาดหวังในด้านต่างๆ จากการดื่ม และระบบความป้องกันที่มีของตนเอง ดังผลการศึกษาของ Oei and Borrow (2000) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักศึกษา จำนวน 161 คน พบว่า ความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ

สุจิตรา อินทะวงษ์ (2548) ที่ศึกษาในเรื่องความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และแบบแผนการดื่มแอลกอฮอล์ในแต่ละด้านมีสัมพันธ์กับแบบแผนการดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของเด็กวัยรุ่น คือ ด้านความกล้าแสดงออก ด้านการเปลี่ยนแปลงภาวะอารมณ์ ด้านความรู้สึกพึงพิง ด้านการกระตุ้นในเรื่องเกี่ยวกับ เพศ ด้านการเปลี่ยนแปลงการรู้จัก และด้านการลดความตึงเครียด

6.3 ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ผลการศึกษาที่จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นแนวทางในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา รวมถึงข้อเสนอแนะต่อการศึกษาครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะต่อการนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา จะมีทั้งด้านปัจจัยส่วนบุคคล ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการแก้ปัญหาจึงควรดำเนินการเป็นระบบ ดังนี้

1) จากผลการวิจัยพบว่าการคบเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เป็นตัวทำนายที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการตัดสินใจดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนั้น สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสนใจกับพฤติกรรมของกลุ่มนักศึกษาให้มีกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันมากกว่าการปล่อยละเลยให้เกิดการมั่วสุม รวมถึงการสร้างความตระหนักถึงผลของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจและตระหนักถึงผลที่เกิดขึ้นจากเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เช่น โทษภัยของเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ต่ออวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย ความรุนแรง ความสูญเสียทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น ทั้งนี้ นักศึกษา และเพื่อน

2) ในส่วนของมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัย โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้ด้านสุขศึกษา จัดงานส่งเสริมและให้ความรู้แก่นักศึกษาถึงโทษภัยจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

3) ทศนคติเป็นตัวทำนายที่มีผลสูงต่อความถี่ในการดื่ม ดังนั้นมหาวิทยาลัย ควรกำหนดเป็นนโยบายในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาทั้งในบริเวณมหาวิทยาลัย และบริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัย การให้ข้อมูล ตัวอย่างและผลกระทบต่างๆ ที่สามารถค่อยๆ เปลี่ยนทัศนคติในการดื่ม ให้ดื่มน้อยลง และเลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ในที่สุด

4) คณะอาจารย์พึงให้ข้อคิดและตักเตือนให้นักศึกษาเกิดการตระหนักรู้ถึงผลกระทบและปรับเปลี่ยนทัศนคติในเชิงลบหรือต่อต้านการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

5) สถาบันการศึกษา ครอบครัว เพื่อน ผู้ที่พักอาศัยด้วย ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการดื่มควรมีส่วนในการสร้างระบบป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ อาทิ จัดหาที่พัก หอพักที่สามารถควบคุมได้ เพื่อลดพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

6) ปลุกฝังให้นักศึกษาทัศนคติที่ดีและให้ความรู้ถึงโทษของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อหลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานประเพณีดื่มในโอกาสต่างๆ เช่น งานรับน้อง เทศกาลขึ้นปีใหม่ หรือเทศกาลสงกรานต์ เป็นต้น โดยอาศัยครูบาอาจารย์เป็นต้นแบบที่ดีในการเลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการปลุกฝังในกระบวนวิชาต่างๆ

7) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในโอกาสพิเศษต่างๆ เช่น วันพ่อ 5 ธันวาคม หรือวันแม่แห่งชาติ 12 สิงหาคม เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อสร้างแรงจูงใจและให้การสนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมที่ถูกต้องแก่กลุ่มตัวอย่างและบุคคลในครอบครัวได้ลด ละ เลิกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยเร็ว นอกจากนี้ควรให้ลูกซังจูงให้พ่อแม่และคนในครอบครัวเลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาในเชิงของการวิจัยสถาบัน ซึ่งศึกษาจากกลุ่มประชากรขนาดเล็ก ดังนั้นเมื่อนำมาขยายผลในวงกว้างจึงอาจทำให้มีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนไปจากข้อเท็จจริง จึงมีความจำเป็นในการศึกษาวิจัยพฤติกรรมการบริโภคสุราของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อแสวงหาองค์ความรู้ที่แท้จริง โดยศึกษาเชิงลึกโดยเฉพาะเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชนไทย เพื่อนำผลไปแก้ไข และยับยั้งพฤติกรรมการบริโภคสุราของเยาวชนไทยในอนาคต

2) การศึกษาครั้งนี้ มีปัจจัยเพศเป็นตัวรบกวนในการศึกษาครั้งต่อไปควรจะแยกอิทธิพลของเพศออกมา และทำการศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเท่านั้น

3) การศึกษาเชิงนโยบาย เพื่อศึกษาว่า มีนโยบายใดที่มีประสิทธิผลต่อการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อนำมาปรับเป็นกลยุทธ์ในการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาต่อไป

4) การศึกษาในแนวคิดถึงสาเหตุและปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ โดยใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การทำ Focus group การศึกษาที่ใช้เทคนิคทางมนุษยวิทยา และการมีส่วนร่วม ศึกษารายละเอียดและความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ปัจจัยด้านครอบครัว อาจมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงลักษณะการเลี้ยงดู ความสัมพันธ์ของครอบครัว และปัจจัยด้านเพื่อนควรมีการศึกษาการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ลักษณะของกลุ่ม รวมถึงการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของระดับการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์กับผลเสียที่เกิดขึ้นกับสุขภาพ รวมถึงศึกษาในเชิงเศรษฐศาสตร์

สาธารณสุขถึงความสูญเสียที่เกิดขึ้น จากปัญหาและผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น

5) ควรทำการศึกษาแบบเชิงเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่มีการดื่มแบบเสี่ยงต่ำ การดื่มแบบเสี่ยง และการดื่มแบบอันตราย เพื่อทราบพฤติกรรมกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งผลกระทบด้านต่างๆที่เกิดขึ้นเพื่อหาแนวทางในการควบคุมป้องกัน และลดปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้

6) ควรศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในกลุ่มตัวอย่างและบุคคลรอบข้าง โดยเน้นกลุ่มที่มีรูปแบบการดื่มแบบเสี่ยงและการดื่มแบบอันตราย เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาจากผลกระทบด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นและศึกษาถึงผลการใช้มาตรการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล. (2542). ปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน
อาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
วิชาเอกสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จิราภรณ์ หนูเทพ. (2540). ปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลาย สายสามัญศึกษาในจังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชัยยุทธ ดาษา. (2534). ปัจจัยของการขัดเกลาสังคมของพ่อแม่ที่กระทบต่อพฤติกรรมการดื่ม
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์วัยรุ่น : กรณีศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของกรมสามัญ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา.
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดวงพร มูลประดับ. (2541). แรงสนับสนุนทางสังคมกับการปรับตัวของวัยรุ่นตอนต้น.
วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกอนามัยครอบครัว.
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ดวงฤทัย สุนทรปฏิภาค (2550) การรับรู้การสนับสนุนจากครอบครัว เพื่อน และครู พฤติกรรมการ
ป้องกันตนเองจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (กรกฎาคม 2537). ความสูญเสีย
ทางเศรษฐกิจเนื่องจากอุบัติเหตุจราจร. สมุดปกขาว ทีดีอาร์ไอ. ฉบับที่9.
- ทิพารัตน์ เคนชัยประดิษฐ์. (2539). การศึกษากลยุทธ์และประสิทธิผลของโครงการประชาสัมพันธ์
เพื่อลด อุบัติเหตุจราจรจากการดื่มสุรา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เทพินทร์ พิชรานุกัษย์. (2541). พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์. กรุงเทพฯ : องค์การ
สงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- เทพินทร์ พิชรานุกัษย์. (2541). พฤติกรรมการบริโภคสุรา : ทบทวนองค์ความรู้ สถานการณ์ และ
ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ภายใต้โครงการสืบสานวัฒนธรรมไทยสู่สุขภาพที่ยั่งยืน.
กระทรวงสาธารณสุข.
- ทรงเกียรติ ปิยะกะ. (2545). เวชศาสตร์โรคติดยา คู่มือสำหรับบุคลากรทางการแพทย์. กรุงเทพฯ.

- ทรงเกียรติ ปิยะกะ และเวทิน ศันสนีย์เวช. (2540). *ยิ้มสู้เรียนรู้ยาเสพติด*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ราชชัย ไทยเขียว. (2540). การศึกษาถึงสาเหตุการเสพติดสารระเหย. วิทยานิพนธ์ปริญญา สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาและยุติธรรม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธิดิ รัตนโชติ. (2539). *วัยรุ่นหญิงกับการสูบบุหรี่ : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนหญิงในโรงเรียน อาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นันทิกา ทวิชาชาติ. (2536). *ความผิดปกติของการดื่มสุราในจังหวัดนครสวรรค์*. วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต. คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทยา วิสุทธีภักดี. (2545). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการดื่มสุราของนิสิต ชายในหอพักมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา วิชาเอกสุขศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- นิพนธ์ พัวพงศกรและคณะ. (2548). *โครงการวิจัยพัฒนารูปแบบเพื่อการป้องกันการดื่มสุราและ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์, รายงานฉบับสมบูรณ์*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการ สร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ.
- นภคล ภรรณิกาและคณะ. (2548). *โครงการเฝ้าระวังรักษาคุณภาพอนาคตเยาวชนไทย*. รายงาน การวิจัยสำนักเอบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
- บัณฑิต ศรีไพศาล และสมเกียรติ เรืองจันทร์. (2547). *ประสิทธิผลของนโยบายและมาตรการการ ควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์*. เอกสารประกอบการประชุมเวทีนโยบาย สาธารณะเรื่องการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย.
- บัณฑิต ศรีไพศาลและคณะ. (2548). *Total Ban*. เอกสารวิชาการประกอบการพิจารณา กำหนดมาตรการ ควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา
- บัณฑิต ศรีไพศาล. (2550) *การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศไทย ปี 2550*. ศูนย์วิจัย ปัญหาสุรา. มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ : มสช. กรุงเทพฯ : สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- บัณฑิต ศรีไพศาล.(2551) *รายงานสถานการณ์สุรา ปี 2551*. ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ค้นจาก <http://news.hunsa.com/detail.php?id=578> สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2552
- บุญสิทธิ์ รอดชะพรหม.(2535). *มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมอุบัติเหตุจราจรอันเกิดจาก การดื่มสุราของผู้ขับขี่รถในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- บุญเสริม หุตะแพทย์ และ กิตติภา สุวรรณรัตน์. (2546). รายงานการวิจัยผลกระทบของสูราใน
ฐานะปัจจัยร่วมการเกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว. กรุงเทพฯ : ศูนย์พิทักษ์สิทธิสตรี
มูลนิธิเพื่อนหญิง.
- ประกิจ โพธิอาศน์. (2541). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ
วัยรุ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต คณะสาธารณสุข
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประนอม กาญจนวิชย์.(2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มที่มี
แอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ วิทยาเขตสุพรรณบุรี
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ และคณะ. (2541). การศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่ม
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเยาวชนไทย. รายงานการวิจัย คณะสาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พนมพร ตรีศรี. (2548). การวิเคราะห์ประเภทปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่ม
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นในจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไพฑูรย์ จัยสิน และคณะ. (2536). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดในกลุ่มนักเรียนไทย.
รายงานการวิจัย กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- ไพศาล วิสาโล. (2537). ประวัติการบริโภคสูราในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ดีไซน์.
- ภาวิณี อยู่ประเสริฐ (2540). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดของนักเรียนวัยรุ่นใน
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเอกวิชาสุขศึกษา
และพฤติกรรมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ยุพา ชูสุทธิกุล. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจในการดื่มสูรากับพฤติกรรมการดื่มสูรา
ของนักศึกษามหาวิทยาลัยพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
สุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ยงยุทธ ขจรธรรม และบังอร ฤทธิภักดี. (2547). นโยบายและมาตรการในการควบคุมการบริโภค
แอลกอฮอล์. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ.
- ยงยุทธ ขจรธรรม และคณะ. (2547). ประสิทธิภาพของนโยบายและมาตรการการควบคุมการบริโภค
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์. กรุงเทพฯ.เอกสารเผยแพร่.
ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย.

- ยุวดี คาคการณีกุล. (2542). **สุขภาพและสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนาที่ยั่งยืน**. นนทบุรี : สำนักวิชาการสาธารณสุข.
- รณชัย คงสกนธ์. (2549). **ความรุนแรงในครอบครัว ภัยเงียบของสังคม** จาก <http://www.nareelux.org/KnowledgeManage/DomesticViolence/1-SilentRisk.htm> สืบค้นเมื่อ 13 สิงหาคม 2549.
- รุ่งทิพย์ มาศงามเมือง และคณะ. (2539). **การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร**. รายงานการวิจัย คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล.
- รุ่งทิพย์ มาศงามเมือง และคณะ. (2543). **การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนไทย : สาเหตุและการป้องกัน**. รายงานการวิจัย คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วารุณี ภูรินสีห์. (2531). **สาเหตุการติดยาเสพติดในวัยรุ่น : กรณีศึกษาเฉพาะกรณีเชียงใหม่**. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิจิตร บุญญโหดระ. (2530). **วิทยาการระบาดและการควบคุมอุบัติเหตุ**. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิภา ด้านธำรงกุล. (2537). **การดื่มสุราและใช้สารเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง กรุงเทพมหานคร**. สถาบันวิจัยสังคมและสถาบันวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย โปษยะจินดา วิภา ด้านธำรงกุล และอุษณีย์ พึ่งปาน. (2544). **รายงานผลการศึกษาโครงการศึกษาปัญหาที่เกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์**. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริขวัญ ดวงดาวประกาย. (2543). **ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษา เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมป้องกันการดื่มสุราของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกสุขศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศูนย์พิทักษ์สิทธิสตรี มูลนิธิเพื่อหญิง. (2546). **ผลกระทบของสุราในฐานะปัจจัยร่วมการเกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์พิทักษ์สิทธิสตรี.
- ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา. (2549). **ข้อมูลเผยแพร่เพื่อร่วมรณรงค์โครงการงดเหล้าเข้าพรรษา**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.cas.or.th> เข้าถึงเมื่อ 3 มกราคม 2551
- สนธิ สมัครการ และคณะ. (2530). **พฤติกรรมและทัศนคติเกี่ยวกับยาเสพติดของคนหนุ่มสาวไทย**. รายงานการวิจัย สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- สมร ทองดี. (2544). การพัฒนาบุคลิกภาพ อารมณ์ และ สังคมของนักเรียนวัยรุ่น. ในมหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมราช (บรรณาธิการ). พฤติกรรมวัยรุ่น (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- ดาวตรี อัญฉ่างค์กรชัย และสุวรรณ อรุณพงศ์ไพศาล. (2543). รายงานการทบทวนองค์ความรู้
เรื่องมาตรการมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากแอลกอฮอล์. กรุงเทพฯ :
สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.
- ดาวตรี อัญฉ่างค์กรชัย และคณะ. (2551). “การเฝ้าระวังพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
และพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย”. กรุงเทพฯ :
บริษัท พิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด.
- สายใจ ชื่นคำ. (2542). พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเอกสุศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สายพิน สาประเสริฐ. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับพฤติกรรมการดื่มสุราของ
นักเรียนนายสิบทหารบก. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์).
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุจิตรา อิทะวงษ์. (2548). ความคาดหวังจากการดื่มแอลกอฮอล์และแบบแผนการดื่มแอลกอฮอล์.
วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช.
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2550). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: เพื่อฟ้าพรินต์
จำกัด.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ กรรณิการ์ สุขเกษม โสภิต ผ่องเสรี และถนอมรัตน์ ประสิทธิ์เมตต์. (2551).
*แบบจำลองสมการโครงสร้าง การใช้โปรแกรม LISREL, PRELIS และ SIMPLIS (เทคนิค
การวิเคราะห์เชิงปริมาณที่กำลังเป็นที่นิยมกันมาก)*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2545). การใช้สถิติในงานวิจัยให้ถูกต้อง. กรุงเทพฯ : เพื่อฟ้า พรินเตอร์
จำกัด.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2554). *วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ ยุคใหม่*. กรุงเทพฯ :สามลดา.
- สุนทร นิยมณรงค์. (2552). ผลประโยชน์ทับซ้อน มาตรการของรัฐ และปัจจัยเอื้ออำนวยที่มีผลต่อ
การคอร์ปชั่นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. ปรัชญาคุณุภินิพนธ์. โครงการปรัชญาคุณุภี
บัณฑิตการพัฒนการบริหาร มหาวิทยาลัยปทุมธานี. ปทุมธานี
- สุธีร์ อินตะประเสริฐ. (2531). ลักษณะของผู้ติดสุราในหอผู้ป่วยจิตเวช โรงพยาบาลมหาราชนคร-
เชียงใหม่. รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สุรีย์ สถาพรนานนท์. (2540). **ปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่ทำนายความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เจือปนของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุรีย์ สถาพรนานนท์. (2540). **ปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่ทำนายความตั้งใจในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เจือปนของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรการแพทย์และสาธารณสุข. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุทธิสารณ์ วัฒนนะโม. (2540). **การประยุกต์ใช้โปรแกรมทักษะชีวิตเพื่อป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดปราจีนบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกสุขภาพศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข. (2549). **การสำรวจสภาวะสุขภาพอนามัยของประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกายครั้งที่ 3 พ.ศ.2546-2547**. กรุงเทพฯ.
- สมจิตร ภาติกร และคณะ. (2527). **รายงานการวิจัยเรื่องมูลเหตุจูงใจการเสพยาเสพติดให้โทษและสารระเหยของนักเรียนวัยรุ่น อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลสาธารณสุข. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมพิศ สุขวิฑูรย์. (2540). **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการป้องกันการติดยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทย**. รายงานการวิจัย กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างสุขภาพ (สสส.) **โครงการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์[ออนไลน์]**. <http://www.stopdring.com/aboutus.html>. เข้าถึงเมื่อ 2 มกราคม 2551 .
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2548). **ข้อมูลเพื่อลดความสูญเสียจากการเมา**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.cas.or.th> เข้าถึงเมื่อ 3 มกราคม 2551
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2549). **ข้อมูลเผยแพร่เพื่อร่วมรณรงค์โครงการงดเหล้าเข้าพรรษา**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.cas.or.th> เข้าถึงเมื่อ 3 มกราคม 2551
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2549). **ข้อมูลเผยแพร่เพื่อร่วมรณรงค์โครงการงดเหล้าเข้าพรรษา**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.cas.or.th> เข้าถึงเมื่อ 3 มกราคม 2551
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2554) **สรุปสถิติอุบัติเหตุจราจร ม.ค.-ส.ค. ปี 50-52**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.thaihealth.or.th> เข้าถึงเมื่อ 12 มกราคม 2555

- สำนักกระบาดวิทยา. (2549). รายงานการบาดเจ็บระดับชาติ จากอุบัติเหตุขนส่ง ช่วงวันหยุดเทศกาล
ปีใหม่ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2543-2547. กรุงเทพฯ.
- สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2548). รายงานการสำรวจพฤติกรรม
เสี่ยงโรคไม่ติดต่อและการบาดเจ็บ พ.ศ.2548. เอกสารประกอบการประชุม โครงการ
ระบบเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงโรคไม่ติดต่อและการบาดเจ็บ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2544). การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร
พ.ศ.2544. กลุ่มสถิติประชากรและสังคม สำนักสถิติเศรษฐกิจและสังคม. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2547). การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร
พ.ศ.2547. กลุ่มสถิติประชากรและสังคม สำนักสถิติเศรษฐกิจและสังคม. กรุงเทพฯ.
- สำนักพัฒนาการพลศึกษา สุขภาพและนันทนาการ กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2541).
ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมในการป้องกันการติดยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอน
ปลายในประเทศไทย. ใน สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด(2545).
บทความวิจัยเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2540-2544 (หน้า 262-2544). กรุงเทพมหานคร
สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- อดิศวร หลายชูไทย และคณะ. สุราในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหา
วิทยาลัย, 2545.
- อัปสร เตียวตระกูลวัฒนา. (2522) . ทศนคติที่มีต่อยาเสพติดและปกติเชิงอัตนัยของนักศึกษา
วิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกวิจัยการศึกษา.
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อินทรา ปัทมินทร. (1 มกราคม - 2541). ความเครียดแรงสนับสนุนทางสังคมและภาวะสุขภาพจิต
ของนักเรียนไทยในวิทยาลัยต่างประเทศ. วารสารจิตวิทยาคลินิก 29, หน้า 36 – 37.
- อุบลรัตน์ รุ่งเรืองศิลป์.(2540). พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและ
อนามัย
- อำนวย พิรุณสาร.(2537). การดื่มและให้คุณค่าของเหล้าของเยาวชนในกรุงเทพมหานครศึกษา
เฉพาะกรณีผู้ขับขี่ยานยนต์รับจ้าง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพ ฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อัมพวัลย์ วิสวธีรานนท์. 2541. วิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่: ศึกษากรณีพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหาร
ของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ภาษาอังกฤษ

- Assanangkornchai, S., A. F. Geater, et al. (2002). "Effects of paternal drinking, conduct disorder and childhood home environment on the development of alcohol use disorders in a Thai population." *Addiction* 97(2): 217.
- Amy G Langenkamp, M. L. F. (2008). "Family Transitions and Adolescent Severe Emotional Distress: The Salience of Family Context" *Social Problems* 55(2): 15.
- Barbara C. Leigh, A. W. S. (2004). "Alcohol expectancies and drinking in different age groups." *Addiction* 99(2): 215-227.
- Borsari, B. and K. B. Carey (2001). "Peer influences on college drinking: A review of the research." *Journal of Substance Abuse* 13(4): 391-424.
- Bhattacharya, G., C. Cleland, et al. (1999). "Peer Networks, Parental Attributes, and Drug Use Among Asian-Indian Adolescents Born in the United States." *Journal of Immigrant Health* 01(3): 145-154.
- Burce, E. (2003). Alcohol and Drug Use in Young Apprentices: Effect of Social Control in the Family. *Journal of Youth and Adolescence*, 32(4), 291-299.
- Byrnes, H. F., M.-J. Chen, et al. (2007). "The Relative Importance of Mothers' and Youths' Neighborhood Perceptions for Youth Alcohol Use and Delinquency." *Journal of Youth and Adolescence* 36(5): 649-659.
- Byrnes, H.F., Chen M.-J., Miller, B.A., and Maguin, E. (2007). Parent Relationships, Emotion Regulation, Psychosocial Maturity and College Student Alcohol Use Problems. *Journal of Youth and Adolescence*, 36(7), 912-926.
- Collins, R. L., Ellickson, P. L., McCaffrey, D., & Hambarsoomians, K. (2007). Early Adolescent Exposure to Alcohol Advertising and Its Relationship to Underage Drinking. *Journal of Adolescent Health*, 40(6), 527-534.
- Coulson, N.E., Moran J.R. and Nelson, J.P. (2001). The Long-Run Demand for Alcoholic Beverages and The advertising Debate: A Co integration Analysis. *Advances in Applied Microeconomic*.10: 31-54.
- Crawford, I. and S. Tanner. (1995). Bringing it all back home: alcohol taxation and cross-border shopping. *Fiscal Studies*.Vol 16. No 2.

- Duffy, M. (1981). The Influence of Prices, Consumer Incomes and Advertising upon the Demand for Alcoholic Drink in the United Kingdom: An Econometric Study British. *Journal on Alcohol and Alcoholism*, 16:200-209.
- Duncan SC et al. (2006). Alcohol use from 9 to 16 : A cohort-sequential latent growthmodel. [Online]. Available: <http://www.cas.or.th> (3 January 2007)
- Fischer, J. L., Forthun, L. F., Pidcock, B. W., and Dowd D.A. (2007). Parent Relationships, Emotion Regulation, Psychosocial Maturity and College Student Alcohol Use Problems. *Journal of Youth and Adolescence*, 36(7), 912-926.
- Franklin, J.E., and Frances, R.J.(1999). Alcohol and other psychoactive substance use disorder. In R.E. Hales, S.C. Yudofsky, and J.A. Talbott (Eds.), Washington, DC
- Gage, J. C., M. D. Overpeck, et al. (2005). Peer activity in the evenings and participation in aggressive and problem behaviors. *Journal of Adolescent Health* 37(6): 517.e7-517.e14.
- Grace, J. B. (2008). Structural Equation Modeling for Observational Studies. *Journal of Wildlife Management*, 72(1), 14-22.
- Grossman, M., and S Markowitz. (1999). Alcohol Regulation and Violence on College Campuses. Working Paper .National Bureau of Economic Research. No.7129.
- Hao Wei, Y. D. X. S. L. L. Z.Y. (1999). Alcohol-related Problems: Chinese experience form six area samples, 1994. *Addiction*, 94(10), 1467-1476.
- Hoel, S., Eriksen, B. M., Breidablik, H-J., and Meland, E. (Writer) (2004). Adolescent alcohol use, psychological health, and social integration [Article], *Scandinavian Journal of Public Health: Sage Publications, Ltd.*
- Jan S. Gill. (2002). Reported Level of Alcohol Consumption and Binge Drinking within The UK Undergraduate Student Population over The Last 25 Years. *Alcohol and Alcoholism*, 37;109-120.
- Jeynes, W. H. (2001). "The effects of recent parental divorce on their children's consumption of alcohol." *Journal of Youth and Adolescence* 30(3): 305-319.
- Jiang, Y., Peggy , E., & Perfetti, L. (2003). Attitudes Toward Seeking Treatment Among Alcohol-Using College Students. *American Journal of Drug & Alcohol Abuse*, 29(3), 671-690.

- Jonas, H. A., Dobson, A. J., & Brown, W. J. (2000). Patterns of alcohol consumption in young Australian women: Socio-demographic factors, health-related behaviours and physical health. *Australian and New Zealand Journal of Public Health*, 24(2), 185-191.
- Koch, S.F., and McGeary, K.A. (2005). THE EFFECT OF YOUTH ALCOHOL INITIATION ON HIGH SCHOOL COMPLETION. *Economic Inquiry*, 43(4), 750-765.
- Kraus, L. and R. Augustin (2001). "Measuring alcohol consumption and alcohol-related problems: comparison of responses from self-administered questionnaires and telephone interviews." *Addiction* 96(3): 459-471.
- Kremer, M., and Levy, D. (2008). Peer Effect and Alcohol Use among College Student. *The Journal of Economic Perspectives*, 22(3), 189.
- Kutner, T. L. (2002). Rational decision perspectives on alcohol consumption by youth: Revising the theory of planned behavior. *Addictive Behaviors*, 27(1), 35-47.
- Lee, N. K., Greely, J., and Oei, T. P. S. (1999). The relationship of positive and negative alcohol expectancies to patterns of consumption of alcohol in social drinkers. *Addictive Behaviors*, 24(3), 359-369.
- Lee, N. K., J. Greely, et al. (1999). "The relationship of positive and negative alcohol expectancies to patterns of consumption of alcohol in social drinkers." *Addictive Behaviors* 24(3): 359-369.
- Leigh, B. C. and A. W. Stacy (2004). Alcohol expectancies and drinking in different age groups. *Addiction*, Blackwell Publishing Limited. 99: 215-227.
- Lemke, S., K. K. Schutte, et al. (2008). "Gender differences in social influences and stressors linked to increased drinking.(Report)." *Journal of Studies on Alcohol and Drugs* 69(5): 695(8).
- Levin, I.R., and Rubin, F.D. (1994). *Statistics for anagement*. 6th Ed. New Jersey, USA:Prentice-Hall.
- Marsden, J., Boys, A., Farrell, G., Hutchings, K., Hillebrand, J., et al. (Writer) (2005). Personal and social correlates of alcohol consumption among mid-adolescents [Article], *British Journal of Developmental Psychology*: British Psychological Society.
- Markowitz, S. (2000). Criminal Violence and Alcohol Beverage Control: Evidence from an International Study. Working Paper. 7481. National Bureau of Economic Research.

- Martino, S. C., Collins, R. L., Ellickson, P. L., Schell, T. L., & McCaffrey, D. (Writer) (2006). Socio-environmental influences on adolescents alcohol outcome expectancies: a prospective analysis [Article], *Addiction*: Blackwell Publishing Limited.
- McCarthy, D. M., G. A. Aarons, et al. (2002). "Educational and occupational attainment and drinking behavior: an expectancy model in young adulthood." *Addiction* 97(6): 717.
- Melina Bersamin et al. (2005). Ethnic Differences in Relationships Between Risk Factors and Adolescent Binge Drinking: A National Study. *Prevention Science*, 6; 127-137
- Monica Gaughan. (2006). The Gender Structure of Adolescent Peer Influence on Drinking. *Journal of Health and Social Behavior*, 47: 47-61
- Mulford, H. A. and J. L. Fitzgerald (1988). "Consequences of Increasing Off-premise Wine Outlets in Iowa." *British Journal of Addiction* 83(11): 1271-1279.
- Nakamura, K., A. Tanaka and T. Takano. (1993). The social cost of alcohol abuse in Japan. *Journal of Studies on Alcohol*.18:10-11.
- Nelson, J. P. and D.J. Young.(2001) Do advertising bans work? An International comparison international *Journal of Advertising*. 20 273-293.
- Nelson, J. P. (2005). *Alcohol Advertising in Magazines: Effect of Price, Demographics, and Audience Size*: SSRN.
- Oostveen, T., Knibbe, R., and De Vries, H. (1996). Social influences on young adults' alcohol consumption: Norms, modeling, pressure, socializing, and conformity. *Addictive Behaviors*, 21(2), 187-197.
- Osterberg, E.(2004). What are the most effective and cost-effective interventions in alcohol control? .WHO Regional Office for Europe's Health Evidence Network.
- Park, C. L. and C. Grant (2005). "Determinants of positive and negative consequences of alcohol consumption in college students: alcohol use, gender, and psychological characteristics." *Addictive Behaviors* 30(4): 755-765.
- Paul, M. (2008). DOSE ALCOHOL CONSUMPTION AFFECT COLLEGE GRADES? *Ailled Academies International Conference. Academy of Educational Leadership. Proceedings*, 13(2),55-61.

- Pasch, K. E., M. O. Hearst, et al. (2008). "Alcohol outlets and youth alcohol use: Exposure in suburban areas." *Health and Place* In Press, Corrected Proof.
- Pemberton, K. E. B. V. A. F. S. T. E. M. (2001). "The influence of a family program on adolescent tobacco and alcohol use." *American Journal of Public Health*; Apr 2001; 91, 4; 91(4): 7.
- Ramos, V. Jaccard, J., Turrisi, R., & Johansson, M. (2005). Parents and school correlated of binge drinking among middle school students. *American Journal of Public Health*, 95, 894-899
- Reis, J. and W. L. Riley (2000). Predictors of College Students' Alcohol Consumption: Implications for Student Education. *Journal of Genetic Psychology*, Heldref Publications. 161: 282.
- Rossow, L. (2000). Suicide, violence and child abuse: a review of the impact of alcohol consumption on social problems. *Contemporary Drug Problem*, 27(3), 397.
- Ruhm, C.J. (1996). Alcohol policies and highway vehicles fatalities. *Journal of Health Economics* .15.
- Saffer, H.(1991). Alcohol advertising bans and alcohol abuse: An international perspective. *Journal of Health Economic*.10: 65-79.
- Saffer, H.(1993). Alcohol Advertising bans and school abuse: Reply. *Journal of Health Economic*. 12:229-234
- Sessa. F. M. (2007). Peer Crowds in a Commuter College Sample: The Relation Between Self-Reported Alcohol Use and Perceived Peer Crowd Norms. *The Journal of Psychology*, 141(3), 293-305.
- Saffer, H., Dave, D. (2002). Alcohol consumption and alcohol advertising bans. *Applied Economics*.1325: 1325-1334.
- Sharpe, D. L., M. Abdel-Ghany, et al. (2001). "Alcohol Consumption Decisions in Korea." *Journal of Family and Economic Issues* 22(1): 7-24.
- Sun, I. Y., and Longazel, J. G. (2008). College students' alcohol-related problems: A test of competing theories. *Journal of Criminal Justice*, 36(6), 554-562.
- Smit, E., Verdurmen, J., Monshouwer, K., & Smit, F. (2008). Family interventions and their effect on adolescent alcohol use in general populations; a meta-analysis of randomized controlled trials. *Drug and Alcohol Dependence*, 97(3), 195-206.

- Steinhausen H-C, Metzke CW. (2003). The validity of adolescent types of alcohol use.
[Online]. Available: <http://www.cas.or.th> (3 January 2009)
- Stewart, S. H. and H. Devine (2000). "Relations between personality and drinking motives in young adults." *Personality and Individual Differences* 29(3): 495-511.
- Stewart, S. H., H. L. Loughlin, et al. (2001). "Internal drinking motives mediate personality domain – drinking relations in young adults." *Personality and Individual Differences* 30(2): 271-286.
- Thorlindsson, T. and J. G. Bernburg (2006). PEER GROUPS AND SUBSTANCE USE: EXAMINING THE DIRECT AND INTERACTIVE EFFECT OF LEISURE ACTIVITY. *Adolescence*, Libra Publishers Inc. 41: 321-339.
- Turrisi, R., Mastroleo, N. R., Mallett, K. A., Larimer, M. E., & Kilmer, J. R. (2007). Examination of the Mediational Influences of Peer Norms, Environmental Influences, and Parent Communications on Heavy Drinking in Athletes and Nonathletes. *Psychology of Addictive Behaviors*, 21(4), 453-461.
- Verdurmen, et al. (2008). "Family interventions and their effect on adolescent alcohol use in general populations; a meta-analysis of randomized controlled trials." *Drug and Alcohol Dependence* 97(3): 195-206.
- Wechsler, H., M. Sebring, IC Liu and M. Ahl. (2004). Colleges respond to student Binge drink: Reducing student demand or limiting access. *Journal of American College Health*.52(4):159-168.
- Weitzman, E. R., A. Folkman, et al. (2003). "The relationship of alcohol outlet density to heavy and frequent drinking and drinking-related problems among college students at eight universities." *Health and Place* 9(1): 1-6.
- Williams, J., F. J. Chaloupka and H. Wechsler. (2002). Are there Differential Effects of Price and Policy on College Students' Drinking Intensity?. Working Paper.8702.National Bureau of Economic Research.
- Wolaver, A. M. (2002). "Effects of heavy drinking in college on study effort, grade point average, and major choice." *Contemporary Economic Policy* 20(4): 415-428.
- World Health Organization. (2001). *Global status report: Alcohol and young people*. Geneva:Author.
- World Health Organization. (2004). *Global Data on Alcohol*.

- World Health Organization. (2006). Consequences of alcohol use. [Online]. Available:
[http://www.who.int/linkfiles/Facts_and Figures ch5.pdf](http://www.who.int/linkfiles/Facts_and_Figures_ch5.pdf) (15 December 2008).
- Young, D. J. (1993). Alcohol Advertising Bans and Alcohol Abuse: Comment.
Journal of Health Economic.12: 213-228
- Young, R.,and Oei, T.(1996).Drinking expectancy profile: Test manual. Australia:
Behavior Research and Therapy Centre.
- Zhu, B., Walter, S. D., Rosenbaum, P. L., Russell, D. J., & Raina, P. (2006). Structural equation
and log-linear modeling: A comparison of methods in the analysis of a study on
caregivers' health. *BMC Medical Research Methodology*, 6(49).

ภาคผนวก ก
ประวัติผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการ : ดร. จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง: ประธานสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

วุฒิการศึกษา:

- วท.บ.(เศรษฐศาสตร์สหกรณ์) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2538
- ศศ.ม.(เศรษฐศาสตร์สหกรณ์) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ.2543
- ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาการบริหาร กลุ่มวิชาการบริหารธุรกิจ (การตลาด) มหาวิทยาลัยปทุมธานี

ผลงานทางด้านวิชาการ:

- การศึกษาระบบการจัดการสินค้าหัตถกรรมเพื่อส่งเสริมธุรกิจชุมชนในเขตภาคกลาง: ทู่นสนับสนุนจากทบวงมหาวิทยาลัย, 2541 ผู้ร่วมวิจัย
- การพัฒนาระบบการจัดการและระบบการตลาดของสินค้าหัตถกรรมเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน ในเขตภาคกลาง: ทู่นสนับสนุนจากทบวงมหาวิทยาลัย, 2542 ผู้ร่วมวิจัย
- ผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจที่มีต่อบุคลากรมหาวิทยาลัยเซนต์จอร์จส์ พ.ศ.2544: ทู่นสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยเซนต์จอร์จส์, 2544 ผู้วิจัย
- ทักษะคติ ความรู้ และความเข้าใจในการเข้าร่วมโครงการทดสอบความรู้ทางด้านบริหารธุรกิจ ประจำปีการศึกษา 2544: ทู่นสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยเซนต์จอร์จส์, 2544 ผู้วิจัย
- สภาพเศรษฐกิจ สังคม และการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในภาคการเกษตร เขตพื้นที่ภาคกลาง: ทู่นสนับสนุนจากทบวงมหาวิทยาลัย, 2545 ผู้วิจัย
- โครงการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามแนวทางเรียนฟรี เรียนดีอย่างมีคุณภาพของกรุงเทพมหานคร: ทู่นสนับสนุนจากกรุงเทพมหานคร, 2551 หัวหน้าโครงการ
- พฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร: ทู่นสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2549 ผู้วิจัย
- อุปสงค์บุหรีของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร: ทู่นสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2550 ผู้ร่วมวิจัย
- บทบาทสภามหาวิทยาลัย: ทู่นสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2550 ผู้ร่วมวิจัย
- การวิเคราะห์รายรับ รายจ่าย และค่าตอบแทนที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร: ทู่นสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2551 ผู้ร่วมวิจัย

- ๑ การพัฒนารูปแบบการจัดการธุรกิจชุมชนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จให้กับธุรกิจชุมชนสินค้าหัตถกรรมในเขตภาคกลาง: ทูลสนับสนุนจากเงินงบประมาณแผ่นดิน มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2551 ผู้วิจัย
- ๑ การเสริมสร้างภาพลักษณ์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร: ทูลสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2551 ผู้ร่วมวิจัย
- ๑ การประเมินคุณค่าของงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร: ทูลสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2551 ผู้ร่วมวิจัย
- ๑ ความภาคภูมิใจของลูกจ้างชั่วคราวที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร: ทูลสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2552 ผู้ร่วมวิจัย
- ๑ การวิเคราะห์พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และผลกระทบจากการดื่มที่มีต่อนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร: ทูลสนับสนุนจากศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, 2552 หัวหน้าโครงการ
- ๑ การประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติ ด้านการพัฒนาเด็กตามแนวทาง “โลกที่เหมาะสมสำหรับเด็ก” (พ.ศ. 2550 – 2552) :ทูลสนับสนุนจากสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพ และพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ , 2552 หัวหน้าโครงการ

ผู้ร่วมวิจัย :นาย นิพิฐพนธ์ สนิทเหลือ

คุณวุฒิ : วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสถิติประยุกต์

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ตำแหน่ง : อาจารย์ประจำสาขาการจัดการสารสนเทศคอมพิวเตอร์

สถานที่ทำงาน : คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

E-mail: nipitpols@hotmail.com

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ :

- ๑ การประเมินความพร้อมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เขตจังหวัดระยอง ,2551 ผู้วิจัย
- ๑ การศึกษาความสัมพันธ์ของความพร้อมด้านทักษะคอมพิวเตอร์ แรงจูงใจ และ ลักษณะส่วนบุคคล ต่อการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ของครูระดับมัธยมศึกษา ในเขตจังหวัดระยอง,2553 ผู้วิจัย
- ๑ เนื้อหาของเว็บไซต์ส่งผลต่อการปฏิบัติสมาธิของวัด ในเขตภาคกลาง ,2553 ผู้ร่วมวิจัย

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบจากการดื่มที่มีต่อนักศึกษา
ระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง :

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งในการวิจัยเพื่อศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบที่มีต่อนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากศูนย์วิจัยปัญหาสุรา เพื่อใช้เป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำไปใช้ในการลดปัญหาการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และลดผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามจะเป็นความลับและไม่มีผลต่อตัวผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด จึงขอให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

นายจักรพันธ์ กิตตินรรัตน์

ผู้วิจัย

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ หรือ เขียนอธิบายเพิ่มใน.....	
ไม่ต้องเขียนชื่อ หรือเลขประจำตัวนักเรียน ขอคุณในความร่วมมือ	
ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล	
1. เพศ	☐ 1) ชาย ☐ 2) หญิง
2. อายุปี
3. ศาสนา	☐ 1) พุทธ ☐ 2) อิสลาม ☐ 3) คริสต์ ☐ 4) อื่นๆระบุ
4. สถานภาพการสมรสของบิดามารดา	☐ 1) ยังอยู่ด้วยกัน ☐ 2) แยกกันอยู่/ หย่าร้าง ☐ 4) ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเสียชีวิต ☐ 5) เสียชีวิตทั้งคู่
5. ท่านศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยแห่งนี้มาแล้วเป็นเวลา.....ปี	
6. ท่านพักอยู่ที่ไหน	☐ 1) บ้าน/แฟลตของครอบครัว ☐ 2) บ้านเช่า ☐ 3) หอพักของมหาวิทยาลัย ☐ 3) หอพักนอกมหาวิทยาลัย ☐ 5) อื่นๆ ระบุ.....
7. ท่านพักอยู่กับใคร	☐ 1) บิดาและมารดา ☐ 2) บิดา ☐ 3) มารดา ☐ 4) ญาติ ☐ 5) เช่าที่พักอยู่กับญาติ ☐ 6) เช่าที่พักอยู่กับเพื่อน ☐ 7) เช่าที่พักอยู่คนเดียว ☐ 8) อื่น ๆ ระบุ
8. ผลการเรียนในเทอมที่ผ่านมาเกรดเฉลี่ย.....	
9. ท่านทำงานเพื่อหารายได้หรือไม่	☐ 1) ไม่ทำ ☐ 2) ทำ
10. สถานภาพนักศึกษา	☐ 1) เรียนเต็มเวลา ☐ 2) เรียนภาคค่ำ/ เสาร์-อาทิตย์

11. ในแต่ละวันท่านใช้เวลาในการทำกิจกรรมสันทนาการ(เช่น เล่นกีฬา เล่นดนตรี ทำกิจกรรมกลุ่ม) ที่นอกเหนือจากการเรียนหรือไม่

- 1 ทำกิจกรรม โดยเฉลี่ยวันละประมาณ.....ชั่วโมง
- 2 ไม่ทำกิจกรรมใดๆเลย

12. ท่านมีรายได้ทั้งหมด (จากทางบ้าน+รายได้เสริม) ประมาณเดือนละ.....บาท

13. เพื่อนสนิทของท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่

- 1) ดื่ม ประมาณ.....(โปรดระบุความถี่ในการดื่มเป็นจำนวนครั้ง /สัปดาห์หรือจำนวนครั้ง ต่อเดือน เช่น 2 ครั้งต่อสัปดาห์ 3 ครั้งต่อเดือน เป็นต้น)
- 2) ไม่เคยดื่ม หมายถึง ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทเลยในชีวิต
- 3) หยุด/เลิกดื่มหมายถึง เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่ปัจจุบันหยุดดื่มชั่วคราวหรือเลิกดื่มแล้ว

14. บิดาของท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่

- 1) ดื่ม ประมาณ.....(โปรดระบุความถี่ในการดื่มเป็นจำนวนครั้ง /สัปดาห์หรือจำนวนครั้ง ต่อเดือน เช่น 2 ครั้งต่อสัปดาห์ 3 ครั้งต่อเดือน เป็นต้น)
- 2) ไม่เคยดื่ม หมายถึง ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทเลยในชีวิต
- 3) หยุด/เลิกดื่มหมายถึง เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่ปัจจุบันหยุดดื่มชั่วคราวหรือเลิกดื่มแล้ว

15. มารดาของท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่

- 1) ดื่ม ประมาณ.....(โปรดระบุความถี่ในการดื่มเป็นจำนวนครั้ง /สัปดาห์หรือจำนวนครั้ง ต่อเดือน เช่น 2 ครั้งต่อสัปดาห์ 3 ครั้งต่อเดือน เป็นต้น)
- 2) ไม่เคยดื่ม หมายถึง ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทเลยในชีวิต
- 3) หยุด/เลิกดื่มหมายถึง เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่ปัจจุบันหยุดดื่มชั่วคราวหรือเลิกดื่มแล้ว

16. ในครอบครัวของท่านนอกจาก พ่อ และแม่ แล้ว มีบุคคลใดที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

- 1 มี ได้แก่.....
- 1.1 ดื่มเป็นประจำ หมายถึง มีปกตินิสัยในการดื่มสม่ำเสมอเป็นประจำ (มากกว่า 3 ครั้ง/สัปดาห์)
- 1.2 ดื่มบางครั้ง หมายถึง มีการดื่มที่ไม่สม่ำเสมอ (1 - 2 ครั้ง/สัปดาห์)
- 1.3 ดื่มนาน ๆ ครั้ง หมายถึง มีการดื่มไม่สม่ำเสมอและกำหนดระยะเวลาแน่นอนไม่ได้ (น้อยกว่า 1 ครั้ง/สัปดาห์)
- 2 ไม่มี

17. คำถามเกี่ยวกับทัศนคติของท่านต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วเขียน ✓ ในช่องว่างให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด

ทัศนคติของท่านที่มีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่สังคมยอมรับและถือว่าเป็นเรื่องปกติ				
2. เมื่อไม่สบายใจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สามารถช่วยคลายเครียดได้				
3. ในการจัดงานเลี้ยงต่างๆ ควรจะต้องมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
4. ท่านมักเลือกการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อให้มีความสุขแก่ชีวิต				
5. เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีรสชาติแปลกนุุ่ม และน่าดื่ม				
6. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ดึงดูดเพศตรงข้ามได้				

18. คำถามความตระหนักรู้ต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด

การรับรู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำทำให้ร่างกายเสื่อมโทรม				
2. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จนมึนเมา/จนติดทำให้เป็นที่รังเกียจของคนรอบข้าง				
3. การเมาสุราอาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ที่เสี่ยงต่อโรคติดต่อ/เอดส์ได้				
4. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุสูงถึง 3 เท่ากว่าปกติ				
5. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองต้องเสียใจ และผิดหวัง				
6. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสาเหตุให้เกิดการทะเลาะวิวาทและอาชญากรรม				

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านครอบครัว

2.1 คำถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วเขียน ✓ ในช่องว่างให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด

ความสัมพันธ์ในครอบครัว	ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง	ปฏิบัติ นานๆ ครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติเลย
1. พ่อ แม่ มีเวลาเอาใจใส่และให้ความใกล้ชิดพูดคุยกับท่าน				
2. พ่อ หรือแม่ เปิดโอกาสให้ปรึกษาหารือ เมื่อท่านมีปัญหา				
3. พ่อ แม่ ใช้เหตุผลในการอบรมสั่งสอน				
4. พ่อ แม่ มีปัญหาขัดแย้งและทะเลาะกัน				
5. เมื่อมีเวลาว่าง คนในครอบครัวของท่านจะร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ทานข้าว ดูโทรทัศน์ หรือ พุดคุยสังสรรค์				
6. . พ่อ แม่เคยลำเอียงในเรื่องความรักหรือเลือกปฏิบัติ				

2.1 คำถามเกี่ยวกับการควบคุมโดยครอบครัว

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วเขียน ✓ ในช่องว่างให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด

การควบคุมโดยครอบครัว	ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง	ปฏิบัติ นานๆ ครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติเลย
1. พ่อแม่หรือผู้ปกครองจะดูค่า ลงโทษ ท่าน หรือพี่น้องท่านเสมอเมื่อทราบว่าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
2. พ่อ แม่หรือผู้ปกครองอนุญาตให้ท่านออกจากบ้านหรือไปเที่ยวกับเพื่อน				
3. พ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง มักถามเพื่อน ๆ และบุคคลรอบข้างท่านเสมอว่า “ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่”				
4. คนในครอบครัวพูดคุย ตักเตือน และแนะนำท่านเรื่องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
5. พ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง บอกกับท่านว่าจะกักบริเวณ หรือห้ามท่านออกนอกบ้านหากทราบว่าดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
6. พ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง บอกให้ท่านเลิกคบเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				

ตอนที่3 ปัจจัยด้านสังคมและสภาพแวดล้อม

3.1 คำถามเกี่ยวกับ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วเขียน ✓ ในช่องให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด

อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. การนั่งดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับเพื่อนจะสบายใจมากกว่า นั่งดื่มกับคนอื่น				
2. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะทำให้ได้เพื่อนมาก				
3. การไม่รับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาดื่ม เมื่อเพื่อนส่งให้จะถือว่าเป็นการไม่ให้เกียรติเพื่อน				
4. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในหมู่เพื่อนฝูงช่วยเพิ่มความ สนุกสนาน รวมทั้งช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อกันได้เป็นอย่างดี				
5. เพื่อที่ท่านชื่นชอบส่วนมากจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
6. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ได้เพื่อนเร็ว				

3.2 คำถามเกี่ยวกับอิทธิพลจากการสื่อสารการตลาดที่มีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

อิทธิพลจากการสื่อสารการตลาดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. การตัดสินใจเลือกชนิดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนหนึ่งมาจากการ ดูโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น				
2. เมื่อราคาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงขึ้น คุณจะดื่มน้อยลง				
3. ท่านคิดว่าร้านอาหารที่จัดหรือตกแต่งสวยงาม มองแล้วมีความสุข และสนุกสนานมีผลต่อการตัดสินใจเข้าไปดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
4. คำกล่าวที่ใช้ในการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บางครั้ง เป็นสิ่งเร้า ทำให้ท่านอยากดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
5. การจัดรายการลดแลกแจกแถมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ชวนให้ท่าน อยากซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
6. การที่ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์ เช่น เหล้า ปั่น น้ำผลไม้ผสมแอลกอฮอล์มีส่วนทำให้ท่านอยากดื่ม				
7. การมีสาวสวย เช็กชีมาเป็นพนักงานส่งเสริมการขาย (สาวเชียร์ เบียร์) มีผลทำให้ท่านต้องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				

3.3 คำถามเกี่ยวกับแรงสนับสนุนทางสังคม

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

แรงสนับสนุนทางสังคม(การสนับสนุนด้านอารมณ์)	ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง	ปฏิบัติ นานๆ ครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติ เลย
การสนับสนุนด้านอารมณ์				
1. พ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง เล่าประสบการณ์ความรุนแรงที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้ท่านฟัง				
2. พ่อ แม่ หรือผู้ปกครองจะพูดถึงผลเสียของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้ท่านฟังเสมอ				
3. พ่อ แม่ ผู้ปกครอง หรืออาจารย์คอยตักเตือนและแนะนำท่านให้หลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
4. พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ของท่านไม่ชอบคนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
5. เพื่อนสนิทแสดงความรังเกียจหากท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
6. เพื่อนคอยเป็นกำลังใจและแนะนำช่วยเหลือท่าน ในการหลีกเลี่ยงจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร				
1.การได้รับข้อมูลข่าวสารในการรณรงค์ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากโทรทัศน์ วิทยุ และสื่อต่างๆ ทำให้ท่านไม่อยากจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
2.การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น อุบัติเหตุ ทะเลาะวิวาท อาชญากรรมทำให้ท่านไม่อยากจะดื่ม				
3. คำเตือนบนฉลากของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ทราบโทษของการดื่มและทำให้ท่านไม่อยากจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
4. พ่อ แม่ ผู้ปกครอง อาจารย์ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีต่อร่างกาย				
5. ภาพโฆษณาของการเกิดอุบัติเหตุหลังการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ท่านกลัวไม่กล้าดื่ม				
6.การให้ข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ช่วยให้ท่านห่างไกลจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				

ตอนที่ 4 ข้อคำถามเกี่ยวกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา

1. ท่านเคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่

- 1. ดื่ม หรือ เคยดื่ม (ตอบตั้งแต่ข้อ 2 ในหน้าถัดไป)
- 2. ไม่เคยดื่มเลยในชีวิต *กรุณาตอบคำถามเฉพาะในกรอบที่ 1 (ด้านล่างนี้)*

กรอบที่ 1 (สำหรับผู้ที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เลยในชีวิต เท่านั้น)

1. ทำไมท่านจึงไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

โปรดพิจารณาเหตุผลแต่ละข้อและเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

เหตุผลที่ท่านไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	เป็นเหตุผลที่			
	สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญน้อย	สำคัญน้อยที่สุด
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่มีประโยชน์ และเสียเงินเปล่า				
การดื่มเครื่องดื่มอาจเกิดอันตรายต่อสุขภาพ เกิดอุบัติเหตุ				
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อาจก่อปัญหาในครอบครัว				
ไม่มีเงินซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
พ่อ-แม่ ไม่ต้องการให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
ยังไม่ถึงวัยที่จะดื่ม				

นอกเหนือจากเหตุผลที่กล่าวมาแล้ว มีเหตุผลอื่นใดหรือไม่ที่ทำให้ท่านไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

.....

2. ท่านคิดว่าใน 1 ปีข้างหน้า มีโอกาสดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ ถ้ามีโอกาสเพราะเหตุใด

- 1. ไม่มีโอกาส
- 2. มีโอกาส เพราะ
 - () 2.1 เพื่อนฝูงส่วนใหญ่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
 - () 2.2 เห็นโฆษณาบ่อยๆแล้วอาจทำให้อยากดื่ม
 - () 2.3 การดื่มทำให้เป็นคนทันสมัย
 - () 2.4 ต้องดื่มเพื่อเข้าสังคม
 - () 2.5 อื่นๆ.....

สำหรับผู้ที่ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้ตอบแบบสอบถามเพียงเท่านั้นและขอขอบคุณที่

ความร่วมมือ

2. ถ้าเคย ปัจจุบันยังดื่มอยู่หรือไม่

- 1) ยังดื่มอยู่ 2) หยุดดื่มชั่วคราว 3) เลิกดื่มโดยเด็ดขาด

3. ท่านเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกเมื่ออายุ.....ปี ดื่มกับ.....

4. อะไรคือเหตุผลสำคัญที่สุด ที่ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครั้งแรก (เลือกข้อสำคัญสุด 1 ข้อ)

- 1) เพื่อนชักชวน-เฮฮา กับเพื่อนฝูง 2) ดื่มเพราะมีทุกซ์หนัก 3) ดื่มเพื่อหาความสุข-แก้เบื่อ
 4) ดื่มเพื่อเข้างานสังคม 5) พ่อแม่ผู้ปกครองให้ลองดื่มเพื่อเรียนรู้
 6) อยากทดลองดื่ม (ด้วยตนเอง) 7) อื่นๆ.....

5. ชนิดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่มครั้งแรก

- 1) เหล้าสี (ในและต่างประเทศ) 2) เหล้าขาว 3) เครื่องดื่มแอลกอฮอล์พื้นบ้าน
 4) เชิงขุ่น/ยาดอง 5) เบียร์ 6) ไวน์
 7) เครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์/ดริง/คอกเทล

6. สถานที่ซึ่งท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครั้งแรก

- 1) บ้านตนเอง 2) บ้าน/ที่พักอาศัยของเพื่อน 3) ร้านอาหาร 4) ร้านขายเหล้า
 5) ห้างสรรพสินค้า 6) สวนสาธารณะ แหล่งท่องเที่ยว 7) อื่นๆ ระบุ.....

7. สถานการณ์หรือโอกาสที่ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก

- 1) งานสังสรรค์ทั่วไป 2) งานประเพณี (งานแต่งงาน งานทำบุญต่างๆ งานศพ)
 3) งานรื่นเริงตามวัฒนธรรม (ปีใหม่ สงกรานต์ ลอยกระทง) 4) การดื่มกินโดยปกติของคนอื่น

8. หลังจากการดื่มครั้งแรกท่านมีอาการต่อไปนี้หรือไม่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) อาการเมาค้าง 2) คลื่นไส้อาเจียน 3) ปวดท้องหลังการดื่ม
 4) ปวดศีรษะ 5) อื่นๆ ระบุ..... 6) ไม่มีปัญหา/อาการใดๆ

9. สำหรับผู้ที่หยุดดื่มชั่วคราว หรือ เลิกดื่ม กรุณาบอกเหตุผลที่หยุดดื่มชั่วคราว หรือ เลิกดื่ม เพราะ (เลือกข้อสำคัญสุด 1 ข้อ)

- 1) รู้สึกว่าตนเองสุขภาพไม่ดี 2) แพทย์สั่ง 3) คนในครอบครัวขอร้อง
 4) อยู่ในช่วงเข้าพรรษา 5) ทราบข้อมูลว่าเหล้าไม่ดีจากสื่อเลยอยากหยุด
 6) ที่ผ่านมามีเสียเงินไปกับการดื่มมากเกินไป 7) การดื่มเหล้าสร้างปัญหาในครอบครัว
 8) เคยดื่มเหล้าแล้วประสบอุบัติเหตุ/เป็นโรค 9) อื่นๆ.....

สำหรับผู้ที่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่หยุดดื่มชั่วคราว หรือ เลิกดื่ม ให้ตอบแบบสอบถามเพียง
 เท่านั้นและขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ ส่วนต่อไปขอความกรุณาผู้ที่ปัจจุบันนี้ยังคง
ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตอบทุกข้อจนสิ้นสุดแบบสอบถาม

ตอนที่ 5 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษา			
แอลกอฮอล์ 1 หน่วยหรือ 1 ดริงค์ (drink) เท่ากับเบียร์ 1 แก้ว/กระป๋อง หรือไวน์ 1 แก้ว หรือเหล้าวิสกี้/บรันดี 1 ถ้วยเล็ก			
1 เบิก (50 มล.)	เบียร์ 1 แก้ว(280-285 มล.)	ไวน์ 1 แก้ว (100 มล.)	เหล้า/วิสกี้ 1 ถ้วยเล็ก (30 มล.) หรือ 1 ฟาใหญ่
			
1. ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา คุณเคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 5 หน่วยขึ้นไปภายในการดื่มครั้งเดียว กี่ครั้ง	☐ 1) ไม่เคยเลย ☐ 2) 1 ครั้ง ☐ 3) 2 ครั้ง ☐ 4) 3-5 ครั้ง ☐ 5) 6-9 ครั้ง ☐ 6) 10 ครั้งขึ้นไป		
2. คุณดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งสุดท้ายเมื่อไร (ไม่นับการจิบหรือชิมเพียง 1-2 จิบเล็กๆ)	☐ 1) ไม่เคยเลย ☐ 2) มากกว่า 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 3) มากกว่า 30 วันที่ผ่านมาแต่ภายใน 12 เดือนนี้ ☐ 4) มากกว่า 1 สัปดาห์ที่ผ่านมาแต่ภายใน 30 วันนี้ ☐ 5) ภายใน 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา		
3. ใน 30 วันที่ผ่านมา คุณดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กี่ครั้ง	☐ 1) ไม่เคยเลย ☐ 2) 1-2 ครั้ง ☐ 3) 3-5 ครั้ง ☐ 4) 6-9 ครั้ง ☐ 5) 10-19 ครั้ง ☐ 6) 20 ครั้งขึ้นไป		
4. ใน 30 วันที่ผ่านมา แต่ละครั้งที่คุณดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คุณมักจะดื่มสักกี่หน่วย	☐ 1) ไม่เคยเลย ☐ 2) 1 หน่วย ☐ 3) 2 หน่วย ☐ 4) 3 หน่วย ☐ 5) 4 หน่วย ☐ 6) 5 หน่วย ☐ 7) 6 หน่วย ☐ 8) 7 หน่วย ☐ 9) 8 หน่วย ☐ 10) 9 หน่วยขึ้นไป		
5. ใน 30 วันที่ผ่านมาคุณดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จนเมา สักกี่ครั้ง	☐ 1) ไม่เคยเลย ☐ 2) 1-2 ครั้ง ☐ 3) 3-5 ครั้ง ☐ 4) 6-9 ครั้ง ☐ 5) 10-19 ครั้ง ☐ 6) 20 ครั้งขึ้นไป		
6. โดยปกติท่านมีค่าใช้จ่ายด้านเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เดือนละเท่าไร	☐ 1)บาทต่อเดือน โดยส่วนใหญ่ซื้อเป็น ()เงินสด ()เช็คนำ ☐ 2) ไม่เคยจ่ายเงินซื้อเอง ☐ 3) จำไม่ได้/ไม่ตอบ		
7. ส่วนใหญ่ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ใด(เลือกเพียง 1 ข้อ)	☐ 1. บ้าน/ที่พักของตัวเอง ☐ 2. ร้านค้า ☐ 3. บ้านที่พักของญาติ/เพื่อน ☐ 4. ร้านอาหาร ☐ 5. สถานที่พักผ่อน/ตากอากาศ ☐ 6. ผับ หรือ ภัตตาคาร ☐ 7. ร้านอาหารใกล้มหาวิทยาลัย ☐ 8. บนรถยนต์ ☐ 9. อื่นๆ.....		

8. คำถามเกี่ยวกับความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ทุกๆ ครั้ง	เกือบทุก ครั้ง	เป็น บางครั้ง	นานๆ ครั้ง	ไม่เคย เลย
1.เมื่อท่านเห็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ท่านมีความรู้สึก อยากดื่มขึ้นมาทันที					
2.เมื่อมีเวลาว่างจากการเรียนท่านจะดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์					
3.ในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ท่านจะดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์					
4.ในช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์หรือวันหยุดพิเศษท่านจะดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์					
5.ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันสำคัญทางศาสนา					
6.เมื่อเพื่อนมาเยี่ยมท่านที่บ้าน ท่านจะชวนดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์					
7.เมื่อมีไปงานเลี้ยงสังสรรค์ท่านจะดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์					
8.ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เมื่ออยู่คนเดียว					
9.เมื่อท่านไปรับประทานอาหารที่ร้านอาหาร หรือสถาน บันเทิงท่านจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์					
10.เมื่อท่านเดินทางไปพักผ่อนตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ทะเล ป่าเขา ท่านจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์					
11.ในยามที่มีปัญหาคับข้องใจ ท่านจะดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์					
12.ในช่วงเวลาที่มีความสุข หรือช่วงของการเฉลิมฉลอง ท่านจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์					
13. ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานศพ					
14. ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานแต่งงาน					
15. ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานเทศกาลปีใหม่					
16. ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานลอยกระทง					
15. ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานเทศกาล สงกรานต์					

ตอนที่ 6 ความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด

ความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ระดับความคาดหวัง			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
1. การได้มีช่วงเวลาที่ดีในการสนทนาและสังสรรค์กับเพื่อน				
2. ทำให้ท่านสามารถเข้าสังคมได้ง่ายขึ้น				
3. ช่วยให้มีปัญหาและความทุกข์ต่างๆ				
4. รู้สึกสนุกสนาน				
5. ควบคุมตนเองไม่ได้				
6. ไม่สามารถเข้าเรียนได้ตามปกติ				
7. มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม				
8. รู้สึกปวดหัว อ่อนเพลีย				

ตอนที่ 7 พฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านที่สุด

พฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ระดับการปฏิบัติ			
	ทุกครั้ง	เป็นบางครั้ง	นานๆครั้ง	ไม่เคยเลย
1. ท่านใช้เวลาว่างในการทำงานอดิเรก เช่น ดูหนัง ฟังเพลง เล่นดนตรี นอนหลับพักผ่อน				
2. เมื่อมีเวลาว่างในแต่ละท่านจะอ่านหนังสือเรียน/หนังสืออ่านเล่น				
3. ท่านปฏิเสธเพื่อนทุกครั้งเมื่อชวนไปดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
4. เมื่อท่านมักจะหลีกเลี่ยงที่จะเข้าร่วมงานสังสรรค์ที่มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
5. ท่านไม่ไปเที่ยวตามสถานเริงรมย์ต่าง ๆ เช่น ดิสโก้คลับ เพื่อหลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
6. เมื่อท่านเห็นเพื่อนดื่มท่านจะไม่เข้าไปร่วมดื่มด้วย				
7. ท่านปฏิเสธทันที เมื่อเพื่อนหรือคนรู้จักชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
8. เมื่อมีปัญหาหรือไม่สบายใจท่านจะหาทางออกด้วยการคุยกับเพื่อนที่รู้ใจ				

ตอนที่ 8 ผลกระทบจากการดื่ม

ในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา ท่านเคยมีประสบการณ์ต่อไปนี้ เนื่องจากตัวท่านเองดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่	ไม่เคย	1 ครั้ง	2-3 ครั้ง	4 ครั้งขึ้นไป
1. มีอาการเมาค้าง				
2. ทำข้อสอบหรืองานสำคัญได้ไม่ดี เรียนไม่ทันเพื่อน				
3. มีปัญหาเกี่ยวกับตำรวจ ครู หรือผู้ใหญ่คนอื่น				
4. ทำของเสียหาย หรือเพลิงไหม้				
5. ทะเลาะวิวาท ต่อสู้ ทำร้ายร่างกาย				
6. คลื่นไส้ อาเจียน				
7. ขับซั้รถ หลังดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
8. ขาดเรียน				
9. ถูกตำหนิต่อว่าจากคนที่รู้จัก				
10. ทำของสำคัญหรือเงินหาย				
11. ทำบางอย่างที่ทำให้รู้สึกเสียใจในภายหลัง				
12. ถูกจับเพราะขับซั้รถขณะเมาสุรา				
13. ถูกลวนลามหรือมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจ				
14. ลวนลามหรือเอาเปรียบทางเพศกับผู้อื่น				
15. คิดอยากฆ่าตัวตายอย่างรุนแรง				
16. พยายามที่จะฆ่าตัวตาย				
17. บาดเจ็บหรือได้รับอุบัติเหตุ				

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

การวิเคราะห์พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบจากการดื่ม ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล

1. เพศ.....
2. อายุ.....ปี
3. ท่านศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยแห่งนี้มาแล้วเป็นเวลา.....ปี
4. ท่านดื่ม หรือเคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่

☐ 1. ดื่ม	☐ 2. เคยดื่ม แต่เลิกดื่มแล้ว	☐ 3. ไม่เคยดื่มเลยในชีวิต
----------------------------------	---	--

1. กรณีที่ดื่มแบบห้วงรำน้า (ถามเฉพาะกลุ่มที่ 1) (หมายถึงการดื่มสุราในปริมาณที่มากติดต่อกัน
ในระยะเวลาอันสั้น ภายใน 2-3 ชั่วโมง) ในโอกาสหรือเหตุการณ์หรือครั้งเดียวกัน การเข้าสู่
กระบวนการดื่มและลักษณะการดื่มในครั้งแรก

1. อยากทราบการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกของท่านว่า
 - ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกของท่านนั้นมีสาเหตุ/เหตุผล อะไร
 - เหตุการณ์อะไรที่ทำให้ดื่มครั้งแรก เช่น ใครชักชวนหรือไม่ หรือมีการนัดแนะกันหรือไม่
อย่างไร
 - ลักษณะการดื่มเป็นอย่างไร เช่น ดื่มอะไรบ้าง ดื่มกับใคร ดื่มที่ไหน ดื่มเมื่อไรและดื่ม
อย่างไร
 - รสชาติของสุราในการดื่มครั้งแรกเป็นอย่างไร
 - ในครั้งแรกที่ดื่มนั้นท่านรู้สึกอย่างไร และ ระหว่างการดื่มรู้สึกอย่างไร มีอาการอะไรบ้าง
 - และหลังการดื่มในครั้งแรกรู้สึกอย่างไร มีอาการอะไรบ้าง
 - เหตุใดท่านจึงตัดสินใจดื่มในครั้งต่อไป
2. ท่านเคยดื่มแบบเมาห้วงรำน้าหรือไม่ หากเคยช่วยเล่าเหตุการณ์ในการดื่มว่า
 - เกิดขึ้นได้อย่างไร สาเหตุ/เหตุผล/เหตุการณ์อะไรที่ทำให้ดื่มแบบนี้ มีบุคคลชักชวน
หรือไม่ ถ้ามีเป็นใคร หรือมีการนัดแนะกันหรือไม่ อย่างไร
 - ลักษณะการดื่มเป็นอย่างไร เช่น ดื่มอะไรบ้าง ดื่มกับใคร ดื่มที่ไหน ดื่มเมื่อไรและดื่ม
อย่างไร
 - เหตุการณ์หลังการดื่มแบบเมาห้วงรำน้า เป็นอย่างไรเมื่อดื่มแล้ว รู้สึกอย่างไร
 - ระหว่างการดื่มรู้สึกอย่างไร มีอาการอะไรบ้าง

- หลังการดื่มรู้สึกอย่างไร มีอาการอะไรบ้าง
- หลังเลิกดื่ม ท่านทำอะไรบ้าง เช่น การนอนเป็นอย่างไร หรือขับรถหรือไม่
- ปัญหาหรือผลที่เกิดขึ้นหลังการดื่มแบบเม้าท์วอร์น้าของท่านมีหรือไม่ อะไรบ้าง

ผลกระทบที่ตามมาจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

1. จากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ท่านเคยประสบปัญหาด้านสุขภาพ หรือการเกิดอุบัติเหตุหรือไม่อย่างไร
2. จากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ท่านเคยกระทำสิ่งที่ไม่ถูกต้องบ้างหรือไม่ หรือทะเลาะกับเพื่อน คนสนิท หรือคนในครัวเรือน ตลอดจนผลกระทบต่อผลการเรียน หรือไม่อย่างไร

คำถามรวม

1. อยากสอบถามเกี่ยวกับเรื่องในครอบครัวสักคนนะครับ/ค่ะ คืออยากทราบว่าความสัมพันธ์ของท่านกับคนในครอบครัวที่อยู่ด้วยกันไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ พี่น้อง หรือญาติสนิท นั้นเป็นอย่างไรบ้าง รักและเอาใจใส่ท่าน หรือ มีปัญหากับท่าน และถ้าท่านมีปัญหากับคนในครอบครัว หรือมีคนในครอบครัวที่ทะเลาะเบาะแว้งกัน ท่านเคยทำหรือเคยคิดว่าจะใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นเครื่องดับทุกข์หรือไม่ ช่วยอธิบายให้ฟังหน่อย
2. บุคคลใกล้ชิดในครอบครัวของท่าน เช่น พ่อแม่ พี่น้องหรือญาติที่อยู่ในบ้านเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน มีใครบ้างที่ดื่มหรือเคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และดื่มมากน้อยเพียงใดแล้วบุคคลเหล่านี้เคยชักชวนให้ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ อย่างไร แล้วท่านมีความคิดเห็นต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคคลใกล้ชิดในครอบครัวของท่านอย่างไร และการดื่มของบุคคลใกล้ชิดในครอบครัวของท่านมีส่วนทำให้ท่านดื่มหรือรู้สึกอยากดื่ม หรือไม่ อย่างไร ช่วยอธิบายหน่อย
3. เพื่อนสนิทของท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ ถ้าเพื่อนของท่านดื่ม การดื่มของเพื่อนท่านมีส่วนทำให้ท่านดื่มหรือรู้สึกอยากดื่ม หรือไม่ แล้วเขาเคยชักชวนให้ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ แล้วท่านตอบรับหรือปฏิเสธ ถ้าปฏิเสธท่านปฏิเสธอย่างไร และเพื่อนของท่านมีปฏิกิริยาต่อท่านอย่างไร ช่วยเล่าให้ฟังสักหน่อย
4. ท่านทราบถึงผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือไม่อะไรบ้าง โปรดอธิบายและข้อมูลที่ทราบนั้นทำให้ท่านรู้สึกไม่อยากดื่ม หรือ อยากลด ละ เลิกดื่ม หรือไม่ โปรดเล่าให้ฟังสักหน่อย
5. ท่านทราบข้อมูลผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากใคร หรือจากสื่อใดบ้าง แล้วท่านคิดว่าข้อมูลจากแหล่งที่ท่านทราบนั้น มีความน่าเชื่อถือเพียงใด และท่านเชื่อ หรือคิดจะรับมาปฏิบัติบ้างไหม โปรดอธิบาย

2. กรณีเคยดื่มแต่หยุดหรือเลิกดื่ม (ถามเฉพาะกลุ่มที่ 2) การเข้าสู่กระบวนการดื่มและลักษณะการดื่มในครั้งแรก อยากทราบการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกของท่านว่า

- ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกของท่านนั้นมีสาเหตุ/เหตุผล อะไร
- เหตุการณ์อะไรที่ทำให้ดื่มครั้งแรก เช่น ใครชักชวนหรือไม่ หรือมีการนัดแนะกันหรือไม่อย่างไร
- ลักษณะการดื่มเป็นอย่างไร เช่น ดื่มอะไรบ้าง ดื่มน้ำกับใคร ดื่มที่ไหน ดื่มเมื่อไรและอย่างไร
- รสชาติของสุราในการดื่มครั้งแรกเป็นอย่างไร
- ในครั้งแรกที่ดื่มนั้นท่านรู้สึกอย่างไร และ ระหว่างการดื่ม และหลังการดื่มในครั้งแรก รู้สึกอย่างไร มีอาการอะไรบ้าง
- เหตุใดท่านจึงตัดสินใจดื่มในครั้งต่อไป

ผลกระทบที่ตามมาจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

1. จากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ท่านเคยประสบปัญหาด้านสุขภาพ หรือการเกิดอุบัติเหตุหรือไม่อย่างไร
2. จากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ท่านเคยกระทำสิ่งที่ไม่ถูกต้องบ้างหรือไม่ หรือทะเลาะกับเพื่อน คนสนิท หรือคนในครัวเรือน ตลอดจนผลกระทบต่อผลการเรียน หรือไม่อย่างไร

สาเหตุที่ทำให้เลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

1. เพราะเหตุใดท่านจึงเลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
2. คิดว่าตนเองมีโอกาสที่จะกลับไปดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ เพราะอะไร

คำถามรวม

1. อยากสอบถามเกี่ยวกับเรื่องในครอบครัวสักนิดนะครับ/ค่ะ คืออยากทราบว่าความสัมพันธ์ของท่านกับคนในครอบครัวที่อยู่ด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ พี่น้อง หรือญาติสนิท นั้นเป็นอย่างไรบ้าง รักและเอาใจใส่ท่าน หรือ มีปัญหากับท่าน และถ้าท่านมีปัญหาเกี่ยวกับคนในครอบครัว หรือมีคนในครอบครัวที่ทะเลาะเบาะแว้งกัน ท่านเคยทำหรือเคยคิดว่าจะใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นเครื่องดับทุกข์หรือไม่ ช่วยอธิบายให้ฟังหน่อย
2. บุคคลใกล้ชิดในครอบครัวของท่าน เช่น พ่อแม่ พี่น้องหรือญาติที่อยู่ในบ้านเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน มีใครบ้างที่ดื่มหรือเคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และดื่มมากน้อยเพียงใดแล้วบุคคลเหล่านี้เคยชักชวนให้ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ อย่างไร แล้วท่านมีความคิดเห็นต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของบุคคลใกล้ชิดในครอบครัวของท่านอย่างไร และการดื่มของบุคคลใกล้ชิดในครอบครัวของท่าน มีส่วนทำให้ท่านดื่มหรือรู้สึกอยากดื่ม หรือไม่ อย่างไร ช่วยอธิบาย
3. เพื่อนสนิทของท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ ถ้าเพื่อนของท่านดื่ม การดื่มของเพื่อนท่านมีส่วนทำให้ท่านดื่มหรือรู้สึกอยากดื่ม หรือไม่ แล้วเขาเคยชักชวนให้ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

หรือไม่ แล้วท่านตอบรับหรือปฏิเสธ ถ้าปฏิเสธท่านปฏิเสธอย่างไร และเพื่อนของท่านมีปฏิกิริยาต่อท่านอย่างไร ช่วยเล่าให้ฟังสักหน่อย

4. ท่านทราบถึงผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือไม่อะไรบ้าง โปรดอธิบาย และข้อมูลที่ท่านทราบนั้นทำให้ท่านรู้สึกไม่อยากดื่ม หรือ อยากลด ละ เลิกดื่ม หรือไม่ โปรดเล่า

5. ท่านทราบข้อมูลผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากใคร หรือจากสื่อใดบ้าง แล้วท่านคิดว่าข้อมูลจากแหล่งที่ท่านทราบนั้น มีความน่าเชื่อถือเพียงใด และท่านเชื่อ หรือคิดจะรับมาปฏิบัติบ้างไหม โปรดอธิบาย

3. กรณีที่ไม่ดื่ม (ถามเฉพาะกลุ่มที่ 3)

1. เพราะเหตุใดท่านจึงไม่คิดหรืออยากจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
2. คิดว่าตนเองมีโอกาที่จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ เพราะอะไร
3. ท่านมีคำแนะนำหรือข้อเสนอแนะแก่วัยรุ่นอื่นๆ ในการลดละเลิกดื่ม อย่างไรบ้าง

คำถามรวม

1. อยากสอบถามเกี่ยวกับเรื่องในครอบครัวสักนิดนะครับ/ค่ะ คืออยากทราบว่าความสัมพันธ์ของท่านกับคนในครอบครัวที่อยู่ด้วยกันไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ พี่น้อง หรือญาติสนิท นั้นเป็นอย่างไรบ้าง รักและเอาใจใส่ท่าน หรือ มีปัญหากับท่าน และถ้าท่านมีปัญหากับคนในครอบครัว หรือมีคนในครอบครัวที่ทะเลาะเบาะแว้งกัน ท่านเคยทำหรือเคยคิดว่าจะใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นเครื่องดับทุกข์หรือไม่ ช่วยอธิบายให้ฟังหน่อย

2. บุคคลใกล้ชิดในครอบครัวของท่าน เช่น พ่อแม่ พี่น้องหรือญาติที่อยู่ในบ้านเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน มีใครบ้างที่ดื่มหรือเคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และดื่มมากน้อยเพียงใดแล้วบุคคลเหล่านี้เคยชักชวนให้ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ อย่างไร แล้วท่านมีความคิดเห็นต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของบุคคลใกล้ชิดในครอบครัวของท่านอย่างไร และการดื่มของบุคคลใกล้ชิดในครอบครัวของท่าน มีส่วนทำให้ท่านดื่มหรือรู้สึกอยากดื่ม หรือไม่ อย่างไร

3. เพื่อนสนิทของท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ ถ้าเพื่อนของท่านดื่ม การดื่มของเพื่อนท่านมีส่วนทำให้ท่านดื่มหรือรู้สึกอยากดื่ม หรือไม่ แล้วเขาเคยชักชวนให้ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่ แล้วท่านตอบรับหรือปฏิเสธ ปฏิเสธอย่างไร และเพื่อนของท่านมีปฏิกิริยาต่อท่านอย่างไร

4. ท่านทราบถึงผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือไม่อะไรบ้าง โปรดอธิบาย และข้อมูลนั้นทำให้ท่านรู้สึกไม่อยากดื่ม หรือ อยากลด ละ เลิกดื่ม หรือไม่ โปรดเล่าให้ฟังสักหน่อย

5. ท่านทราบข้อมูลผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากใคร หรือจากสื่อใดบ้าง แล้วท่านคิดว่าข้อมูลจากแหล่งที่ท่านทราบนั้น มีความน่าเชื่อถือเพียงใด และท่านเชื่อ หรือคิดจะรับมาปฏิบัติบ้างไหม โปรดอธิบาย